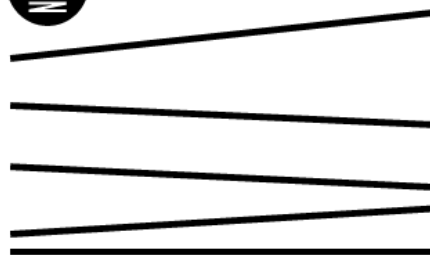

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Shakespeare, William.; oversatte af P. Foersom.
Titel Title:	<u>William Shakspeare's Dramatiske Værker</u>
Alternativ titel Alternative title:	Dramatiske Værker.
Udgavebetegnelse Edition Statement:	3. Udg. /
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 14
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : Schubothe, 1861-1873
Fysiske størrelse Physical extent:	Del 1-18 i 16 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

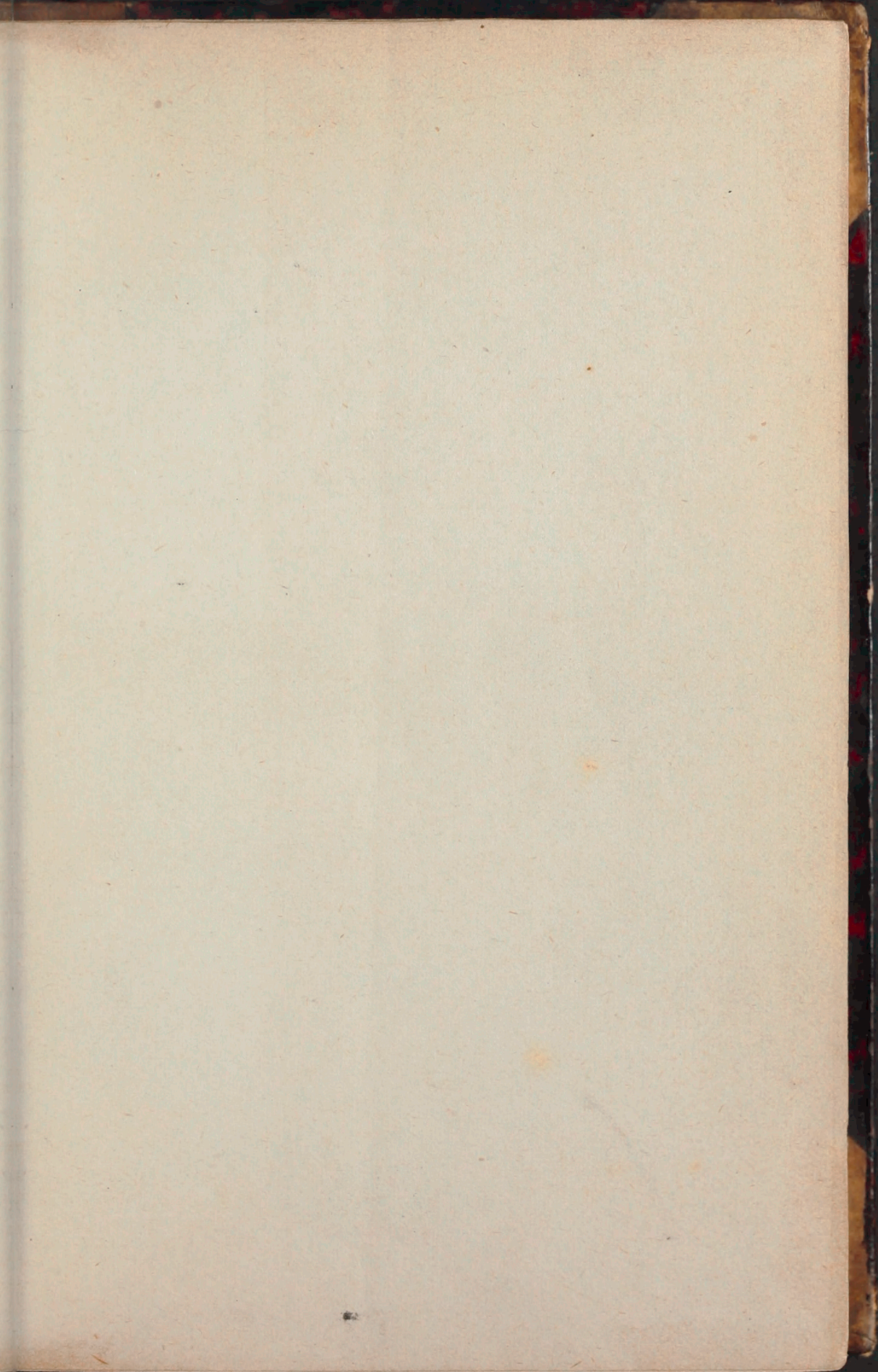
56, -150-8°

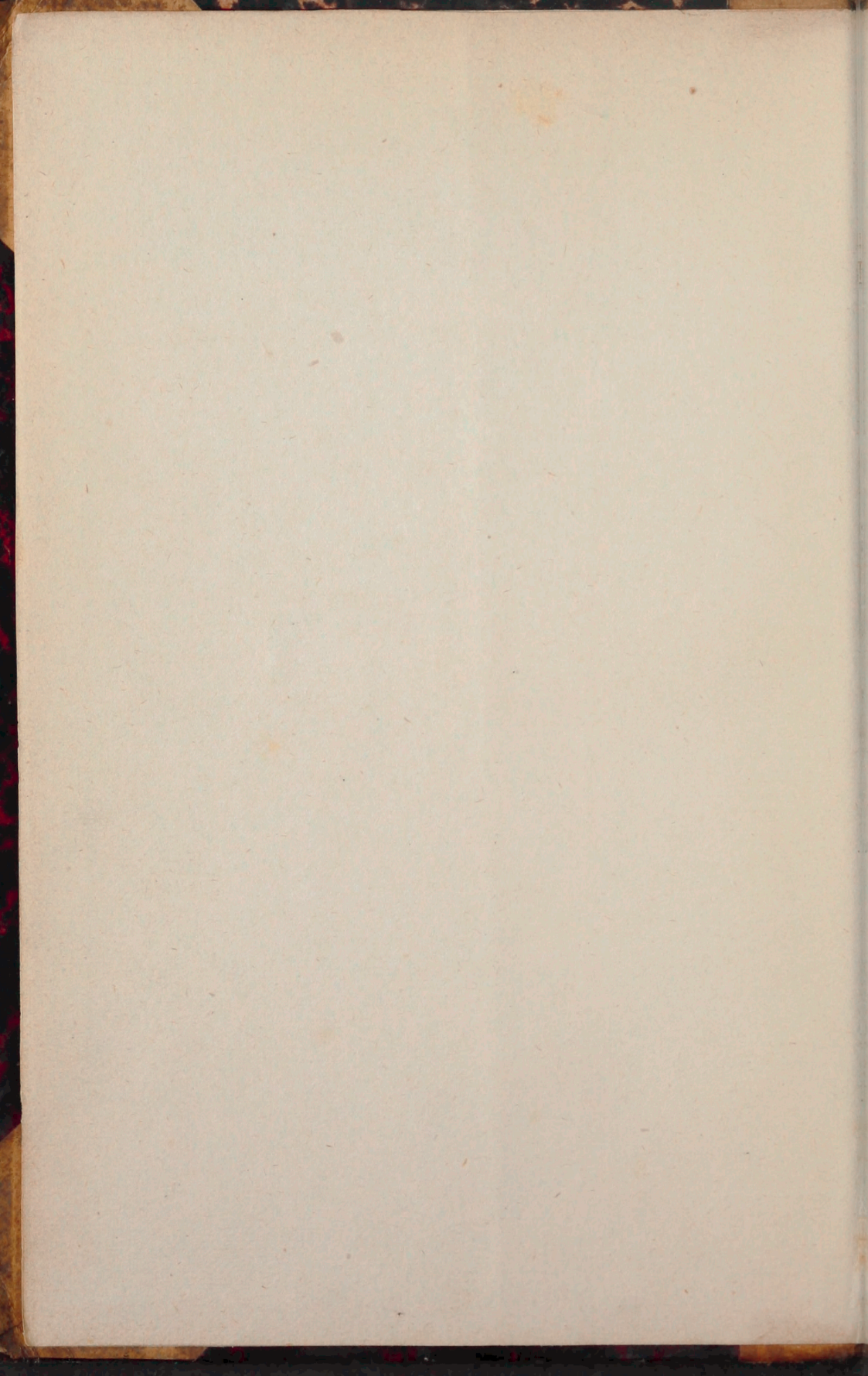
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

1 1 56 0 8 01065 7

Christiana 2. maj 1855

Christianske Bøger

Christiana

10

H. Jacobsen og Søn Christiania

Christiana

H. Jacobsen og Søn Christiania

1855

10

William Shakspeare's

Dramatiske Værker,

oversatte

af

P. foersom og Edo. Lembocke.

Fjortende Del.

Kjøbenhavn.

Forlagt af J. H. Schubothes Boghandel.

Trykt i Græbes Bogtrykkeri.

1870.

William Shakspeare's

Dramatiske Værker,

oversatte

af

Edo. Lemboke.

Niende Del.

Kjøbenhavn.

Forlagt af J. H. Schubothes Boghandel.

Trykt i Græbes Bogtrykkeri.

1870.

Indhold af fjortende Del.

	Side
Kong Henrik den Ottende.....	1.
Troilus og Cressida.....	153.

Kong Henrik den Ottende.

Handwritten text, likely a title or chapter heading, appearing as a faint, mirrored bleed-through from the reverse side of the page.

Personer.

Kong Henrik den Ottende.
Kardinal Wolsey.
Kardinal Campeius.
Capucius, Afsending fra Keiser Carl den Femte.
Cranmer, Erkebisp af Canterbury.
Hertugen af Norfolk.
Jarlen af Surrey.
Hertugen af Suffolk.
Hertugen af Buckingham.
Over-Kammerherren.
Over-Kantsleren.
Gardiner, Biskop af Winchester.
Bispen af Lincoln.
Lord Abergavenny.
Lord Sands.
Herr Henrik Guildford.
Herr Thomas Lovell.
Herr Antonius Denny.
Herr Nicholas Vaux.
Cromwell, Wolfseys Tjener.
Griffith, Dronning Catharinas Marskalk.
Tre Adelsmænd.
Doctor Butts, Kongens Livlæge.
Garter, Hosebæandsordenens Herold.

Hertugen af Buckingham's Huushovmester.

Brandon.

En Foged.

Statsraadets Dørvogter.

Wolfeys Skrivere.

En Portner.

Hans Karl.

Catharina, Kong Henriks Dronning.

Anna Bullen, hendes Ugesdame.

En gammel Hofdame, Anna Bullens Veninde.

Patientia, Dronningens Kammerfrue.

Flere Herrer og Damer i Maskeradeoptøget; Damer i Dronningens
Følge. Mander, der vise sig for hende; Skrivere, Rets-
betjente, Vagt, Følge.

Handlingen foregaaer dels i London, dels i Westminster;
eengang i Kimbolton.

Prolog.

Jeg vil ei vække Latter dennesinde;
om mægtig Alvorsfærd vil her vi minde;
et Emne fuldt af Høihed, Glands og Nød,
et Skue, som kan Graad af Diet kalde
fremstille vi. Hvo, som kan blive blød
om Hjertet, lade frit kun Taaren falde;
vor Gjenstand er det værd. — Forlanger En
for sine Penge Sandhed stær og ren, —
han finder Sandhed her. — Er En fornøiet
med et Par Dptog, der forlyste Diet, —
jeg lover ham, han skal faae Bederlag
fuldt op før Skillingen i Ro og Mag
i et Par Timer her. — Men den, som vil
kun høre et letfærdigt Gjækkespil,
en Skjoldeskirren, eller see en Taabe
i broget, lang, gulbræmmet Narrekaabe,
vil stufes her; thi, ædle Venner, vid,
at blande Sandhed, som er her vor Id,
med Gjøg og Slagsmaal, vilde klæde ilde
vor Skjønksomhed og dertil let forspilde

det gode Navn, vi gjerne vil beholde,
og Tabet af hver kyndig Ven os volde. —
Derfor, saasandt I har det største Ry
for Skjønksomhed og Smag i denne By,
lad os til Alvor stemme Jer; betragt
hver Skikkelse, I seer paa Scenen bragt,
som levende; tro, at paa Høiheds Arm
I seer dem, fulgt med Jubelraab og Larm
af tusind Venner; se, hvor brat derpaa
den Glands kan i Glendighed forgaae.
Og hvem der da for Lystighed har Smag, —
den Mand kan græde paa sin Bryllupsdag.

Første Act.

Første Scene.

London. En Sal i Slottet.

(Hertugen af Norfolk kommer ind fra den ene Side, Hertugen af Buckingham og Lord Abergavenny fra den anden.)

Buckingham.

Goddag! vel mødt! hvorledes har I haft det, fra den Tid, sidst vi var i Frankrig sammen?

Norfolk.

Jeg takker Eders Naade, frist og vel, og altid mindes jeg med ny Beundring, hvad der jeg saae.

Buckingham.

En ubeleiligt Feber

holdt mig som Fange i mit Kammer, dengang da Verdens Lys, da Grens Sole mødtes i Ardes Dal.

Norfolk.

Imellem Guynes og Arde.

Jeg saae dem stifte Hilsener fra Hesten; jeg saae dem stige af, og tæt omfavne hinanden, ret som de var sammenbørne, Ja, hvis de var det, hvilke fire Konger opveied vel den Enhed?

Buckingham.

Al den Tid

holdt mig mit Kammer fangen.

Norfolk.

I har mistet
et Syn af Jordens Glands. Man kunde sige,
at Pragt og Pomp, før ugift, blev formælet
nu med sin Overmand. Hver næste Dag
besejrede Gaarsdagen, til den sidste
tog alles Glands i Arv. En Dag fordunkled
de Franste, straalende i Guld som Guder,
os Engelskmand; den næste gjorde vi
England til Indien; hver Mand, der stod,
var en Guldgrube lig; hver lille Page
forgylt som en Kerub; de ædle Fruer,
med den Besvær uvante, stønnet under
den tunge Pragt, og Byrdens Møie tjente
til Sminke. Snart blev denne Maffedragt
udraabt som mageløs, og næste Aften
var den kun Narrestads og Stodderpragt.
De tvende Konger, lige straalende,
vandt Prisen skiftevis, alt som de var
nærværende for Diet; den man saae,
ham priste man, og viste de sig sammen,
saa var det, som man saae kun een, og Ingen
fordristet sig at dømme dem imellem.
Da disse Sole, — thi saa kaldtes de, —
opfordred ved Herolderne til Kampen
de holde Helte, da blev Stordærk øvet
udover Tankens Grændse; Fortids Sagn
blev troligt, da man saae, hvad der var muligt;
selv Veris' Sagn blev troet.

Buckingham.

J overdriver.

Norfolk.

Saa sandt jeg regner mig til Hædersmænd
og søger mig godt Lov paa Wrens Bei, —
hvor godt det blev fortalt, saa kunde dog
hver enkelt Del ei skildres livligt nok,
mens Gjerningen var selv sin Tolk. Alting
var kongeligt, og Ingenting forstyrret
det Heles Gang, mens Skik og Orden gav
hver Ting sit rette Syn, og Alt blev styret
tilbørligt og paa rette Vis.

Buckingham.

Hvem leded,
jeg mener, hvem forened Krop og Lemmer
til denne store Fæst? hvad troer J vel?

Norfolk.

Ja, det var En, hos hvem man neppe ventede
at finde Indsigt i en saadan Sag.

Buckingham.

Hvem, Eders Naade? sig dog!

Norfolk.

Alt var ordnet
med Kunst og Kløgt af hans Erværdighed,
den fromme Kardinal af York.

Buckingham.

Gid Djævlén

annamme ham! hans herskesyge Finger
er jo i Hvermands Fad! hvad havde han
med denne stolte Verdenslyst at gjøre?
Skal sliq en Kjødflump med sin tykke Krop

opfange Solens naaderige Straaler
og holde dem fra Jorden?

Norfolk.

Tro mig, Herre,
der er i ham en mægtig Drift og Evne;
han støttes ei af Aners Navn, hvis Glands
udpeger Arvingernes Veie; han vandt
ei Ry ved store Tjenester mod Kronen;
ei heller har han store Benners Bistand,
men spinder, som en Edderkop, sin Væv
ud af sig selv og viser os, at han
er stegen ved sit eget Snilles Kraft;
den Himlens Gave har erhvervet ham
en Plads næst Kongen.

Ubergavenny.

Jeg kan ikke sige,
hvad Himlen gav ham; det maa bedre Dine
udgranske; men jeg seer hans Hovmod figge
ud af hvert Lem; hvor har han faaet den fra?
fik han den ei fra Helved, saa er Djævlens
en Gnier, hvis han ei har givet bort
Alt, hvad han eiede, og Bork begynder
fra ny et Helved i sig selv.

Buckingham.

For Djævlens,
hvorfor paatog han sig paa Frankrigsfarten
at vælge uden Kongens Vidende
hans Følge? Lysten paa den hele Adel
har han forfattet, — mest af Folk, paa hvem
det var hans Agt at lægge tunge Byrder
og liden Ære; blot et Brev fra ham, —

det høie Raad helt uafvidende, —
 fik sat paa Listen, hvem han havde nævnet.

Abergavenny.

Jeg veed mindst tre af mine egne Frænder,
 som har paa denne Færd bragt deres Godser
 saa langt tilbage, at de kommer aldrig
 til deres fordums Velstand.

Buckingham.

Mangen En

har brudt sin Ryg, idet han tog sit Gods
 paa Skuldrene til denne Rejsesæd.
 Hvad har den Pomp og Pral saa bragt os andet,
 end jammerlige Frugter?

Norfolk.

Ja, med Sorg

jeg tænker paa, at denne Fred med Frankrig
 er ikke værd, hvad den har kostet.

Buckingham.

Efter

den gruelige Storm, der fulgte paa,
 fik Hvermand Anelser, og Alle spaaede
 foruden Overenskomst, at det Uveir,
 der sønderflænged Fredens Fæstdragt, varsled
 dens bratte Brud.

Norfolk.

Det er alt opfyldt; Frankrig
 har krænketh Pagten og har lagt Beslag
 paa vore Kjøbmandsvarer i Bordeaux.

Abergavenny.

Blev derfor Sendebudet afvist?

Norfolk.

Ja,

naturligvis.

Abergavenny.

Det kan man kalde Fred,
og kjøbt i dyre Domme!

Buckingham.

Ja, det Hele
har vor ærbærdige Kardinal besørget.

Norfolk.

Tillad mig, Eders Naade, Almenheden
har noksom mærket den Splidagtighed
der er imellem Jer og Kardinalen.

Hør paa mit Raad; det kommer fra et Hjerte,
der ønsker Eders Sikkerhed og Hæder:

læg Kardinalens Ondskab og hans Magt
tilsammen; og betænk, at hvad hans Had
vil gjøre, dertil rækker ham hans Magt
en villig Haand. I kjender hans Natur;

han er hængjerrig, og jeg veed, hans Sværd
er hvast og langt; man kan med Rette sige,
det rækker langt, og hvor det ikke naaer,
der kaster han det. Læg mit Raad paa Hjerte;
det vil I finde gavnligt. — Se, der kommer
netop det Skjær, jeg raader Jer at undgaae.

(Kardinal Wolsey kommer ind; Pungen med Rigets Segl bæres
foran ham; Drabanter og to Skrivere med Papirer følger ham.
I Forbigaaende kaster Kardinalen et haanligt Blik paa Bu-
ckingham, og denne ligeledes paa ham.)

Wolsey. (til SkrIVERNE.)

Hovmesteren hos Hertug Buckingham? —

Godt! — hvor er hans Forhør?

Første Skriver.

Her, Eders Naade.

Wolsey.

Er han tilstede?

Første Skriver.

Ja, Herr Kardinal.

Wolsey.

Vi faae vel meer at vide; Buckingham
skal vel slaae dette stolte Die ned.

(gaaer med sit Følge.)

Buckingham.

Den Slagterkjøter har en giftig Slab,
og jeg kan ikke lægge Mundkuro paa ham;
bedst er det, ei at vække ham af Søvn.
En Stodders Bog er meer end ædelt Blod.

Norfolk.

J bliver heftig? bed til Gud om Taalmod;
det er den Lægedom, som Eders Sygdom
kan trænge til.

Buckingham.

Jeg læste i hans Blik
den onde Hensigt, og hans Die haaned
mig som et uselt Rov; han spinder Rænker
mod mig i denne Stund; han gif til Kongen;
jeg følger ham og trodser ham.

Norfolk.

Løv, Hertug,

og lad Fornuften pleie Raad med Brede
om, hvad J tænker paa. Paa stille Veie
maa man begynde langsomt. Brede ligner
en iltter Ganger; giver man den Tøilen,
vil den udmattes ved sin egen Ild.

Mig raader ingen anden Mand som I;
 vær mod Jer selv, som mod en Ven I er.

Buckingham.

Jeg vil til Kongen; jeg vil overdøve
 med Grens Røst den Ipswichtolpers Frækhed
 hvad eller sige høit, at der ei længer
 er Forskjel mellem Folk.

Norfolk.

Nei, lad Jer raade.

Gjør Dvnen ei saa hed for Eders Tjende
 at selv I svides. Løbe vi for voldsomt,
 saa fare stundom vi bort Maal forbi
 ved overdreven Rasthed. Veed I ikke,
 at Ilden, mens den synes at forøge
 det Vand, der koger over, spilder det?
 Lad Jer dog raade; ingen Sjæl i England
 kan bedre styre Jer, end selv I mægter,
 hvis med Fornuftens Bæde I vil slukke,
 ja selv kun dæmpe Bredens Flamme.

Buckingham.

Herre,

jeg takker Jer, og jeg vil følge Raadet; —
 men denne frækindbildste Karl, — jeg taler
 ei nu af Galdens Bitterhed, men kun
 af ærlig Harm, — jeg veed af sikker Kundskab
 og Grunde klare som Midsommerstilden,
 naar man kan see hver lille Kiselsten:
 han er bestukken, han er Høiforræder.

Norfolk.

Sig ikke Høiforræder.

Buckingham.

Kongen selv

skal høre det; og fast som Klippen skal
 mit Udsagn staae. Hør kun: den fromme Ræd, —
 Uo, om I vil, hvad eller begge Dele;
 thi han er gridst som trædst, saa lyften efter
 Fortræd som dygtig til at øve den;
 hans Sind og Embed smittes af hinanden
 gjensidigt, — han har, ene for at vise
 sin Pomp i Frankerig som her, bevæget
 vor Herre Kongen til den dyre Pagt,
 det Møde, der har slugt saamange Skatte
 og sprang isønder, som et Glas, der styldes.

Norfolk.

Det gjorde den tilvisse.

Buckingham.

Hør nu blot.

Den snilde Kardinal opsatte selv,
 som bedst ham tyktes, Fredsartiklerne;
 saasnart han havde sagt: „Saa være det“,
 vedtog man dem, omtrent til samme Gavn
 som Krykker for et Lig; men vor høibaarne
 Herr Kardinal har gjort det; det er velgjort;
 den ædle Wolsey, som kan ikke feile,
 han har jo gjort det. — Hør nu, hvad der følger, —
 i mine Tanker er det kun en Hvalp af
 den gamle Tæve, Høiforræderi, —
 saa gjorde Keiser Carl Besøg; det hed sig,
 han vilde see sin Faster, Dronningen;
 det var hans Paaskud; men han vilde hviſte
 et Ord til Wolsey; thi han frygted for,
 at dette Møde mellem Englands Konge
 og Frankrigs turde blive ham til Skade
 ved deres Venſkab; thi der trued Fare

for ham bag dette Forbund; han forhandlede i Løndom med vor Kardinal, og sikkert jeg troer, — thi jeg er vis paa, Keiseren betalte, før han loved, hvorfor ogsaa hans Dnske søiedes, før det blev udtalt, — men da nu Veien var beredt og brolagt med Guld, saa ønsked Keiseren, han skulde ham til Behag forandre Kongens Bane og bryde denne Fred. Lad Kongen vide, — det skal han snart ved mig, — at Kardinalen har kjøbt og solgt hans Ære, som ham lysted, for egen Fordels Skyld.

Norfolk.

Det gjør mig ondt

at høre dette om ham, og jeg ønsked,
at han var misforstaaet.

Buckingham.

Gi en Tøddel.

Jeg skildrer ham just i den Stikkelse,
hvori han vil ved Prøven vise sig.

(Brandon kommer ind med en Foged og nogle af Livvagten.)

Brandon.

Foged, gjør Eders Pligt.

Fogeden.

Høibaarne Herre,

Hertug af Buckingham, samt Jarl af Hereford,
Stafford og Northampton, jeg fængsler dig
i Kongens, i vor høie Herres Navn
for Høisforræderi.

Buckingham.

Der seer I, Hertug,

Nettet er faldet over mig; jeg døer
ved Svig og Rænkespil.

Brandon.

Det gør mig ondt,
at jeg i denne Sag skal være Vidne
til Eders Friheds Tab. Hans Høihed byder
at bringe Jer til Tower.

Buckingham.

Det baader lidet
at paastaae min Ufskyldighed. Den Farve
er sat paa mig, som gør det Hvideste
til Sort. Guds Villie stee i dette som
i Alt! — jeg lyder. — O, Abergavenny,
levvel!

Brandon.

Nei, han skal følge med Jer. —

(til Abergavenny.)

Kongen

befaler, at I skal til Tower og vente
hans nærmere Beslutning der.

Abergavenny.

Jeg siger
som Hertugen, Guds Villie stee! — hvad Kongen
befaler, maa jeg lyde.

Brandon.

Her er Fuldmagt
fra Kongen til at fængsle Montacute,
fremdeles Gilbert Peck, Hertugens Kansler,
og Johan de la Court, hans Skriftestader.

Buckingham.

Saa saa! Medlemmer af Komplottet altsaa;
jeg haaber dog, at der ikke er fler.

Brandon.

Jo, en Kartheuser Munk.

Buckingham.

Nicolai Hopkins!

Brandon.

Netop.

Buckingham.

Min Hushovmester er en Løgner;
den store Kardinal har vist ham Guld.
Mit Liv er maalt; jeg er kun Skyggen af
den stakkels Buckingham, og den er selv
udflettet af den Sky, der nu indhyller
min klare Sol i Nat. — Hertug, Farvel.

(de gaar.)

Anden Scene.

Statsraadets Forsamlingsaal.

(Trompetklang. Kong Henrik, Kardinal Wolsey, Raadsherrerne, Herr Thomas Lovell, Retsbetjente og Følge komme ind. Kongen støtter sig paa Kardinalens Skulder.)

Kong Henrik.

Mit Liv, mit Hjerteblod maa takke Jer
for denne store Omhu; jeg har staaet
i Siget af skarpladt Forræderi;
derfor jeg takker Jer, som kvalte det. —
Lad Hushovmesteren hos Buckingham
nu komme hid; jeg selv vil høre ham
bekræfte sin Bekjendelse og atter
fremstille Led for Led sin Herres Svig.

(Kongen sætter sig paa Thronen. Herrerne af Raadet sætte sig
hver paa sin Plads. Kardinalen sætter sig ved Kongens
Fodder paa hans høire Side.)

(Man hører Raab udenfor: „Plads for Dronningen!“
Dronningen kommer, indført af Hertugerne af Norfolk og Suffolk; hun knæler for Kongen; han reiser sig fra Thronen, løfter hende op, kysser hende og vil sætte hende ved sin Side.)

Dronning Catharina.

Nei, lad mig knæle her; jeg har en Bøn.

Kong Henrik.

Staa op og sid hos os; nævn ei det Halve af Eders Bøn; vor halve Magt er Eders; den anden Halvdel faaer I, før I beder; sig frem, og det er opfyldt.

Dronning Catharina.

Tak, min Konge.

At I vil vise Venstabs mod Jer selv,
et Venstabs, som ei glemmer Eders Ære
og Eders høie Værdighed, derpaa
gaaer min Begjæring ud.

Kong Henrik.

Bliv ved, min Frue.

Dronning Catharina.

Jeg har hørt Klagemaal af ikke Faa,
og det af brave Mænd, at Eders Folk
er trykket haardt; at svare Paabud er
udstedte, som har givet Folkets Trostabs
et Hjertestød, og skjønt, Herr Kardinal,
den bittreste Bebreidelse sig vender
mod Jer som Ophavsmand til disse Byrder,
undgaaer dog ei vor Herre Kongen selv, —
hvis Ære Gud bevare fra hver Plet, —
at dadles paa saa utilbørlig Vis,
at det gjør Brud paa undersaatlig Trostabs
og næsten viser sig som aabent Oprør.

Norfolk.

Ei „næsten viser sig“; det har alt vist sig;
thi Klædevæberne, som trykkes haardt
af disse Skatter, kan ei længer lønne
saamange Folk og har afflediget
en Hob af Spindere og Kartere,
af Balkere og Bævere, og disse,
ussiftede til anden Sygsel, drevne
af Sult og uden andre Midler, byde
fortvivlet Alting Trods og er i Oprør,
og Faren staaer i deres Rækker.

Kong Henrik.

Skat?

hvorpaa? og hvilken Skat? — Herr Kardinal,
den Dadel rammer Jer saavel som os,
veed I af denne Skat?

Wolsey.

Min høie Konge,

om Statens Sager veed jeg kun Bested
som Enkeltmand; jeg har min Plads i Rækken,
hvor Andre holde lige Skridt med mig.

Dronning Catharina.

Nei, Eders Naade, I veed ikke meer
end Andre; men I sætter Ting iværk,
som Alle faaer at vide, og som gavne
kun lidet dem, der nødig kjende dem,
men tvinges til at gjøre det Bekjendtskab.
De Byrder, som min Konge spørger om,
de er en Pest at høre; skal de bæres,
maa Ryggen offres. Det er Eders Paafund,
saa siger man; er det ei sandt, saa bliver
I haardelig bagtalt.

Kong Henrik.

Beständig Skatter!

Hvad er det da for Skatter? lad os høre!
af hvad Bestaffenhed er disse Paalæg?

Dronning Catharina.

Jeg trætter altfor driftig Eders Taalmod;
men Eders Løfte om Tilgivelse
har gjort mig tryg. Hvad Folket klager over,
er disse Paabud, at der skal udredes
af Hvermands Indtægt strax og uden Ophold
en Sjettedel; som Paastud nævner man
den franske Krig; det ægger frække Tunger,
og mangen Mund udspyer sin Trostabsed,
og Huldskab fryser i de kolde Hjerter;
Forbandelser boe nu, hvor Bønner boede;
og Lydigheden, før saa let og villig,
er bleven Træl af Hvermands brede Hu.
Gid Eders Høihed vilde snarligt prøve
den Sag; thi ingen kan gaae fremfor den.

Kong Henrik.

Saa sandt jeg lever, det er mod min Villie!

Wolfey.

Og jeg har ikke mere Del deri,
end ved min ene Stemme; og selv den
er ikke given uden kyndigt Bifald
af Dommerne. Bagtales jeg af dem,
der hverken kjende min Person ei heller
min Dygtighed, og som endda vil skrive
min Gjernings Krønike, — saa lad mig svare:
det er jo Høiheds Lod, den Tornesti,
som Dyden vandre maa; vi tør ei standse
med vor fornødne Gjerning for at flye

en Strid med avindsyge Dadelere;
 de følge jo som gridste Haier altid
 et nyt opmalet Skib, skjønt kun de vinde
 forgjæves Længsel. Lidt fortolkes jo
 det Bedste, vi har gjort, af strantne Sjæle
 og Daarer, som om det var ei vort Eget,
 hvis ei det kaldes utilladeligt,
 imens det Sletteste, der just tiltaler
 den grove Sands, udraabes som det Bedste
 af al vor Gjerning. Skulde vi staae stille
 af Frygt for Spot og Dadel, naar vi handle,
 saa maatte vi staae Rod her, hvor vi sidde,
 og sidde blot paa Stads som Billedstøtter.

Kong Henrik.

Den Gjerning, som er god og velbetænkt,
 er fri for Frygt; den, som gaaer over Grændsen,
 har Følger, som maa frygtes. Hvilken Hjemmel
 har I for disse Paabud? ingen, troer jeg.
 Man skal ei rive Folket løs fra Loven
 og binde det til vor Vilkaarlighed.
 En Sjettedel? en grusom Skat! det er
 at kappe Top og Bark af hvert et Træ,
 saa Bedet følger med; om end det staaer
 paa Roden saa forhugget, saa vil Luften
 dog drille Saften. Lad vort Brev udgaae
 til hvert et Grevskab, hvor den Skat er krævet,
 med fuld Tilgivelse til hver en Mand,
 om han har nægtet at betale Skatten.
 Sorg I derfor; jeg lægger det paa Jer.

Wolsey. (affides til sin Skriver.)

Et Ord. Send Breve ud til hvert et Grevskab
 om Kongens Naade og Tilgivelse.

Om mig har Menigmand ei gode Tanker;
udspred det Rygte, at Benaadningen
og Skattens Eftergivelse er steet
ved Mellemkomst af mig. Jeg skal om lidt
forklare Jer, hvad videre skal gøres.

(Skriveren gaaer.)

(Buckingham's Hushovmester kommer ind.)

Dronning Catharina.

Det gjør mig ondt, at Hertug Buckingham
har opvakt Eders Mishag.

Kong Henrik.

Der er Mange,

som det bedrøber; Hertugen er lærd,
en sjelden Taler, med Naturens Gaver
udrustet som kun Faa, saa vel opdragen,
at han kan undervise store Lærde
og aldrig trænger selv til Andres Hjælp.
Dog, se, naar disse Himlens ædle Gaver
anvendes flet, og naar først Sindet er
fordærvet, saa forvandles de til Vaster
tifold saa stygge, som de før var skønne.
Han, den fuldbendte Mand, der regnedes
blandt Underværker, som vi lytted til
henrykte, mens en Time syntes os
knap et Minut, han har nu skiftet om
til gruelig Fordærvelse de Dyder,
han fordem eied, og er bleven sort,
som om han sværtet var i Helved. — Kom,
sid hos, saa skal I høre her af denne
hans høitbetroede Tjener, Ting, som Wren
maa sørge ved. — Lad ham igjen fortælle

den førømmeldte Svig, som vi kan ikke
for lidet føle og formeget høre.

Wolsey.

Træd frem og sig os med frimodig Hu,
hvad I, som trofast Undersaat, har mærket
om Hertugen af Buckingham.

Kong Henrik.

Tal frit.

Hushovmesteren.

Først havde han et Ord, der daglig smittede
hans Tale, at hvis Kongen skulde døe
foruden Afsom, vilde han det mage,
at han tog Spiret; disse Ord har tidt
jeg hørt ham sige til sin Svigersøn,
Abergavenny; og han svor ham til,
han vilde hævne sig paa Kardinalen.

Wolsey.

Jeg beder Eders Høihed at bemærke
det Farlige, som denne Tanke dølger.
Hans Hu er fjendtlig; han har ondt i sinde
ei blot mod Eders Høihed selv, men og
mod Eders Venner.

Dronning Catharina.

Kærd Kardinal,

forklar Alting i Kjærlighed.

Kong Henrik.

Bliv ved;

hvorpaa begrundet' han sin Ret til Kronen,
hvis vi saldt bort? — sig, om du nogenfinde
har hørt ham yttre sig om denne Sag.

Hushovmesteren.

Nicolai Hopkins har bedaaet ham
med en løgnagtig Spaadom.

Kong Henrik.

Hvem er Hopkins?

Hushovmesteren.

Hans Skriftestader, en Kartheusermunk,
der uophørligt næred ham med Ord
om Kongehøiher.

Kong Henrik.

Hvoraf veed du dette?

Hushovmesteren.

Kort førend Ederes Høiher drog til Frankrig,
var Hertugen i „Rosen“, i det Sogn
Sankt Laurence Poultney, og han spurgte mig,
hvoreledes Folk i London talte om
den franske Reise, og jeg svared ham,
Folk frygted, at de Franske vilde fare
med Svig imod vor Konge. Derpaa svared
Hertugen strax, den Frygt var der vel Grund til,
og at det aned ham, at visse Ord,
en hellig Klosterbroder havde sagt,
nu vilde blive Sandhed. „Han har ofte,“
fortalte han, „sendt Bud til mig og bedet,
at Johan de la Court, min Kapellan,
i en beleilig Time maatte høre
af ham en Sag af Vigtigher; da nu
min Kapellan ham havde lovet helligt
og under Skriftemaalets Segl, at aldrig
for nogen Sjæl paa Jorden mig undtagen
han vilde nævne, hvad han havde sagt,
saa kom det frem med ydmyg Driftigher,

i brudte Ord: „Sig Hertugen, at Kongen
skal ikke trives, heller ei hans Afkom;
byd ham at stræbe efter Menigmands
Hengivenhed; thi han skal styre England.“

Dronning Catharina.

Hvis ret jeg kjender Jer, var I Forvalter
hos Hertugen, og misted Eders Embed
paa Klager af hans Husfolk. Vogt Jer vel!
anklag ei hævnshyg en høibaaren Mand,
fordærv ei Eders meer høibaarne Sjæl;
vogt Jer! jeg beder Jer derom af Hjerte.

Kong Henrik.

Lad Manden tale. — Bliv kun ved!

Hushovmesteren.

Ved Gud,

jeg vil kun tale Sandhed. — Jeg forklared
hans Naade, Hertugen, at denne Munk
maastee var stuffet af et Djævels Blændværk,
og at det var ham farligt, om han grubled
derpaa saa længe, til det lokked ham
til onde Tanker, som det sikkert vilde,
isald han troede det. Han svared: „Bah!
det kan ei skade mig,“ og søied til,
at dersom Kongen i sin sidste Sygdom
var falden fra, da skulde Kardinalens
og Thomas Lovells Hoveder vel sprunget.

Kong Henrik.

Ha! hvad! saa ondskabsfuld? — den Mand er farlig! —
Kan du fortælle meer?

Hushovmesteren.

Ja, Eders Høihed.

Kong Henrik.

Bliv ved.

Hushovmesteren.

Da Eders Høihed havde dadlet
Hertugen for Herr William Blomers Skyld
i Greenwich, —

Kong Henrik.

Sa, jeg mindes, Buckingham
beholdt ham i sit Følge, skjønt han var
min svorne Tjener. — Videre; hvad saa?

Hushovmesteren.

Da sagde han: „Hvis jeg var bleven dømt
for den Sags Skyld til Tower, som jeg ventede, —
jeg havde spilt den Rolle, som det var
min Faders Agt at spille imod Richard,
Thronrøveren, dengang han søgte Afgang
til ham i Salisbury; var den skjænket ham,
saa vilde han, idet han hilste ham,
stødt Kniven i ham.

Kong Henrik.

Sa, den Erkeniding!

Wolsey.

Mu, ædle Frue, kan hans Høihed leve
i Frihed, medens denne Mand gaaer løs?

Dronning Catharina.

Gud bedre det!

Kong Henrik.

Du vilde sige mere; —

sig frem!

Hushovmesteren.

Bed Ordet „Hertugen, min Fader“
og „Kniven“, strakte han sig frem og lagde

den ene Haand paa Daggerten, den anden
paa Hjertet, mens med løftet Blik han svor
en rædsom Ed, at dersom han led Uret,
han vilde gaae saa langt foran sin Fader,
som Handling overgaaer det løse Forsæt.

Kong Henrik.

Nu er hans Tid udløben til at gjemme
sin Kniv i os; han er i Fængsel; kald ham
for Retten flux; hvis han kan finde Raade
for Loven, skal han nyde den; hvis ikke
lad ham ei søge den hos os. Han er
ved Dag og Nat en Erkehoiforræder.

(de gaae.)

Udredt Scene.

Et Bærelse paa Slottet.

(Overkammerherren og Lord Sands komme ind.)

Overkammerherren.

Hvor er det muligt, at den franske Trolddom
saa kan udmaale Mænd som Mummespil?

Sands.

Var nye Moder nok saa latterlige,
ja helt umandige, de følges dog.

Overkammerherren.

Den Fordel, vore Engelskmænd har vundet,
saavidt jeg seer, paa denne Færd, er kun
et Par Grimasser, men saa superfine,
at, naar de gjør dem, vil man sværge paa,
at deres Næser jo har pleiet Raad
med Ghlotar og Pipin; saa stolte er de
at see til.

Sands.

De har alle nye Ben,
men lamme; hvo ei før har seet dem gaae,
maa troe, at de har Spat i Benene.

Overkammerherren.

Før Pokker, Herre, deres Klæder har
et Snit saa hedenst, som de havde opslidt
al deres Christendom. — Hvad nu? hvad Nyt,
Herr Thomas Lovell?

Lovell.

Jeg har Intet hørt
undtagen den Forordning, som fornødig
er slaaet op paa Slottets Port.

Overkammerherren.

Hvorom?

Lovell.

Mod vore vidtbereiste Modeherrer,
der fylde Hoffet kun med Riv og Pral
og Stræddere.

Overkammerherren.

Det glæder mig at høre;
nu tænker jeg, Mosjøerne begriber,
en engelsk Hofmands Vid kan vel slaae til,
om end han aldrig havde Louvre seet.

Lovell.

De skal, — saa lyder Loven, — enten slippe
de Levninger af Tjas og Tjer, de bragte
fra Frankrig med, samt al den Gresdaarstab,
som dertil hører, — Tvekamp, Fyrværkskunster
og deres udenlandske Visdoms Hovmod
mod bedre Folk, end de er selv; fornægte
al deres Tro paa Boldspil, lange Strømper

og forte Bluderhoser, Reifestemplet,
 og komme til lidt jevn Forstand igjen
 som andre brave Folk, — hvis ikke, pakke
 sig bort til deres gamle Kammerater;
 der kan de vel, cum privilegio,
 opslide deres Raadheds Pjaltestads
 og gjøre sig til Nar.

Sands.

Det er paa Tide
 at tage dem i Kur; thi deres Sygdom
 blev smitsom.

Overkammerherren.

Hvilket Tab for vore Damer
 at savne dette nydelige Tjas!

Lovell.

Alt ja, der bliver visselig en Sammer;
 de Skjelmer har en saare heldig Gave
 til at faae Bugt med Kvindfolk; franske Viser
 og Githerspil, det er jo mageløst.

Sands.

Gid Djævlén spille for dem; det er godt,
 de kommer bort; de blev dog aldrig bedre;
 nu kan en ærlig Herremand som jeg,
 der var i lang Tid skubbet ud af Spillet,
 faae Lov at synge sine simple Viser
 og blive hørt; og jeg skal synge op,
 det skal jeg love for.

Overkammerherren.

Godt sagt, Lord Sands;

J har endnu ei fældet Eders Føltand.

Sands.

Nei, Eders Naade, og det gjør jeg ikke,
saalænge som jeg har en Stump.

Overkammerherren.

Herr Thomas,

hvor agted I Jer hen?

Lovell.

Til Kardinalen.

Der er jo Eders Naade ogsaa buden.

Overkammerherren.

Sa, det er sandt; han gjør stor Fest i Aften,
for Herrer og for Damer; tro kun mig,
der kommer hele Kongerigets Skjønhed.

Lovell.

Den Præst har virkelig et gavmildt Sind,
rundhaandet som det Land, der føder os;
sin Dugg han lader dryppe alle vegne.

Overkammerherren.

Sa, ædel er han; sagde Nogen Andet,
det var den forfæstede Bagtalelse.

Sands.

Det kan han sagtens; han har Gvne til det;
hos ham var Rarrighed en værre Synd
end Kjættelære; Mænd som han maa være
høisindede; de er jo sat til Mønstre.

Overkammerherren.

Det er de jo; men Faa er dog saa store. —
Mit Fartøi venter. Eders Naade skal
jo samme Veie. — Herr Thomas Lovell, kom;
vi kommer ellers vist for sent; det vilde
jeg nødig; thi jeg er anmodet om

at være Tilsynsmand ved denne Fæst
i aften sammen med Herr Henrik Guildsford.

Sands.

Jeg er til Eders Naades Tjeneste.

(de gaae.)

Fjerde Scene.

Sal i Kardinalens af Yorks Palads.

(Dboer. Et lidet Bord under en Thronhimmel for Kardinalen; et længere Bord for Gjæsterne. Fra den ene Side kommer Anna Bullen og flere Herrer og Damer som Gjæster; fra den anden Herr Henrik Guildsford.)

Guildsford.

Hans Naade byder Eder, ædle Damer,
Velkommen alle; denne Aften vier
han Jer og Glæden, og han haaber, Ingen
af denne ædle Skare bringer med sig
en sorgfuld Tanke; Alle ønsked han
at see saa glade, som det bedste Selvfab,
god Vin, god Velkomst kunne gjøre Godtsfolk. —
(Overkammerherren, Lord Sands og Herr Thomas Lovell komme ind.)
Hvor Eders Naade kommer sent! blot Tanken
om dette skønne Selvfab gav mig Binger.

Overkammerherren.

Sa, I er ung, Herr Henrik.

Sands.

O, Herr Thomas,

hvis Kardinalen havde blot de halve
af mine Lægmandstanter, skulde vist
en eller anden af de Skønne saae
en Morfskab, før de kom til Ro, som hued

dem endnu bedre; paa min Tre, her
er jo en yndig Kreds af smukke Piger.

Lovell.

Ja, hvis nu Eders Naade maatte skrifte
en eller to af dem!

Sands.

Ja, gid jeg maatte!
de skulde faae en let og naadig Bod.

Lovell.

Hvor let?

Sands.

Saa let som bløde Dyner give.

Overkammerherren.

Behag at sidde ned, I skønne Damer. —

Herr Henrik, sørg for denne Side; jeg

besørger denne. Nei, I maa ei fryse;

to Damer hos hinanden, det gjør Kulde, —

Lord Sands, I er nok Manden for at holde

dem vaagne; sæt Jer mellem disse Damer.

Sands.

Jeg takker, Eders Naade. — Skønne Damer,
tillad.

(han sætter sig imellem Anna Bullen og en anden Dame.)

Ufald det skulde hænde sig,

min Tale faldt lidt vild, saa tilgiv mig;

jeg har det fra min Fader.

Anna Bullen.

Var han gal?

Sands.

Ja, gal, ubændig gal, og just i Elskov;

dog bed han Ingen; i eet Mandedræt

han kyssed thyde Kys, som jeg nu gjør.

(kysser hende.)

Overkammerherren.

Godt sagt, Lord Sands. — Nu sidder I jo godt. —
 I gode Herrer, det er Eders Skyld,
 hvis Damerne gaae bort med sure Miner.

Sands.

Lad mig kun raade efter ringe Gvne.

(Dboer. Kardinal Wolsen kommer ind med Følge og sætter sig
 paa sit Høisæde.)

Wolsen.

I er velkomne, mine skønne Gæster;
 den Dame eller Herre, som nu ikke
 er glad og lystig, den er ei min Ven;
 jeg tommer dette fulde Velkomstbæger
 paa Eders Held.

Sands.

Stor Godhed, Eders Naade!

en dyb Pokal maa rumme helst min Tak,
 og spare paa min Tale.

Wolsen.

Tak, Lord Sands.

Sæt Liv i Eders Nabo; skønne Damer,
 I er saa stille; — mine Herrer, hvem
 er Skyld i det?

Sands.

Naar først Rødvinen stiger
 i deres smukke Kinder, Eders Naade,
 saa bringer deres Snak nok os til Tavshed.

Anna.

I spiller lystigt op, Lord Sands.

Sands.

Sa vist,
 naar jeg har Spillet gaaende. Min Frosen,

jeg drikker Eder til; gjør mig Væst; —
thi det er paa, —

Anna.

Behold det for Jer selv.

Sands.

Der hører Eders Naade, de kan tale.

(Trommer og Trompeter udenfor; Kanonstød.)

Wolsey.

Hvad er dog det?

Overkammerherren.

Gaa ud, se, hvad det er.

(en Tjener gaaer ud.)

Wolsey.

Hvad kan den krigeriske Lyd betyde? —

Vær ikke bange, mine Damer, I
er sikke efter alle Krigens Love.

(Tjeneren kommer tilbage.)

Overkammerherren.

Hvad er det saa?

Tjeneren.

En Skare Fremmede

af ædel Byrd, saavidt man seer, er stegne
i Land fra deres Baad og drage hid
som Sendinge fra udenlandske Fyrster.

Wolsey.

Byd dem Velkommen, bedste Kammerherre;
I taler Fransk; tag hæderligt imod dem
og før dem til os; denne Skjønhedshimmel
skal rigt bestraaale dem; — tag Følge med.

(Overkammerherren gaaer bort med Følge; Alle reise sig; Bordene
tages bort.)

Tert Maaltid blev forstyrret; men det skal

erstattes; Velbekomme; end engang.

Velkommen Alle; hjertelig velkommen!

(Oboer. Kongen og tolv Andre komme ind maskerede som Hyrder, med sexten Fakkeltbærere, førte af Overkammerherren; de gaae lige forbi Kardinalen og hilse ham høfligt.)

Et ædelt Selskab! hvad er Eders Ønske?

Overkammerherren.

Da Ingen af dem Alle taler Engelsk,
saa bad de mig at sige Eders Naade,
at da de har af Rygtet hørt, her samles
iaften et saa skjønt og ædelt Selskab,
saa kunde de, af Afgtelse for Skjønhed,
ei andet end forlade deres Hjorder,
og under Eders Godheds Ly begjære
Tilladelse til at forlyste sig
en Timestid med dem.

Wolfey.

Sig ædle Herre,
at de har gjort mit ringe Hus en Ære,
som jeg er tusindfold taknemlig for,
og beder dem at bruge deres Frihed.

(Herrerne byde Damerne op til Dands; Kongen byder Anna Bullen op.)

Kong Henrik.

Saa skøn en Haand har jeg end aldrig rørt!
O, Skjønhed, jeg har aldrig kjendt dig før.

(Musik, Dands.)

Wolfey.

Herr Overkammerherre, —

Overkammerherren.

Eders Naade?

Wolsey.

Sig dem fra mig, der er vist En iblandt dem,
som meer end jeg er dette Sæde værdig;
hvis blot jeg kjendte ham, saa vilde jeg
med ydmyg Hylдинг rømme det for ham.

Overkammerherren.

Jeg lyder, Eders Naade.

(gaaer hen til de Fremmede og kommer tilbage.)

Wolsey.

Hvad svare de?

Overkammerherren.

De tilstaaer, at iblandt dem

der er en saadan; kan I finde ham,
saa vil han tage Pladsen.

Wolsey.

Lad mig see. —

(han stiger ned fra sit Højsæde.)

Tillad mig, ædle Herrer; her gjør jeg
mit Kongevalg.

Kong Henrik (tager Masken af.)

J fandt ham, Kardinal. —

Smukt Selskab har I her; det gjør I ret i;
I er en Kirkens Mand, Herr Kardinal;
hvis ikke, fik jeg slemme Tanker om Jer.

Wolsey.

Det glæder mig, at Eders Høihed stjæmter.

Kong Henrik.

Rom hid, Herr Overkammerherre, sig mig,
hvem er den skønne Frøken?

Overkammerherren.

Eders Naade,

Det er en Datter af Herr Thomas Bullen,

Viscount af Rochford; hun er Grevsdame
hos Dronningen.

Kong Henrik.

Ved Himlen, hun er sød. —

Min Hjertenskjær, at byde Jer til Dands
og ikke kysse Jer, det var uhøvisst. —

Tom Bageret, I Herrer, lad gaae rundt.

Wolsey.

Herr Thomas, er der dækket Aftensbord
i Salen indenfor?

Lovell.

Ja, Eders Naade.

Wolsey.

Jeg frygter, Eders Høihed kom i Hede
ved Dandsen.

Kong Henrik.

Altformeget, frygter jeg.

Wolsey.

I Bærelset ved Siden, Eders Høihed,
er Luften mere frisk.

Kong Henrik.

Tag hver sin Dame. —

Min Skjønne, jeg kan end ei slippe Jer. —

Nu lad os more os. Herr Kardinal,
en halv Snes Staaaler maa endnu jeg drikke
for disse skjønne Damer, og en Dands
jeg træde vil endnu; saa vil vi drømme,
om hvem der kom i Gunst. — Spil op, Musik!

(de gaae. Trompetklang.)

Anden Act.

Første Scene.

Gade.

(To Adelsmænd mødes.)

Første Adelsmand.

Hvorhen saa hurtig?

Anden Adelsmand.

Gud bevare Jer! —

til Retten for at høre, hvor det gaaer
den store Hertug Buckingham.

Første Adelsmand.

Den Nøie

kan jeg nu spare Jer. Alt er forbi
undtagen Toget, der skal føre Fangen
tilbage.

Anden Adelsmand.

Var I der tilstede?

Første Adelsmand.

Ja,

det var jeg.

Anden Adelsmand.

Sig mig dog, hvordan det gik?

Første Adelsmand.

J gætter let, hvordan.

Anden Adelsmand.

Blev han kjendt skyldig?

Første Adelsmand.

Det blev han visseelig og dømt derpaa.

Anden Adelsmand.

Det smerter mig.

Første Adelsmand.

Det smerter mange Fleer.

Anden Adelsmand.

Men sig mig dog, hvorledes gif det til?

Første Adelsmand.

Det skal jeg kortelig fortælle Jer.

Den store Hertug traadte frem for Skranken;
der svared han paa Klagen: ikke skyldig,
og brugte mange syndige Beviser
til Værn mod Loven. Paa den anden Side
holdt Kronens Advokat sig til Forhøret,
Beviser, flere Vidners Udsagn; disse
forlangte Hertugen fremførte mundtligt
Ansigt til Ansigt; da fremtraadte mod ham
hans Hushovmester og Herr Gilbert Peck,
hans Kansler, Johan Court, hans Skriftefader,
samt denne Djævels Munk, Nicolai Hopkins,
som har forvoldt det Hele.

Anden Adelsmand.

Var det ham,

som fyldte Hertugen med Spaadomstale?

Første Adelsmand.

Ham var det; alle disse traadte op
med svære Klager, som han prøved paa
at ryste af sig; men han kunde ikke.
Paa disse Grunde blev han da kjendt skyldig
af sine Tævninger i Kongesvig.
Han talte for sit Liv med Tynd og Lærdom;
men Alt blev iffun ynket og forglemt.

Anden Adelsmand.

Hvorledes var han dette?

Første Adelsmand.

Da han atter

blev ført for Skranken for at høre Dommen, —
Rigklokkens Klang for ham, — da blev han greben
af Dødens Angst, og Sveden trængte frem;
han talte stammende i Harm og Hast;
men fatted sig igjen og viste siden,
til Alt var endt, en mild og ædel Taalmod.

Anden Adelsmand.

Han frygter neppe Døden.

Første Adelsmand.

Nei, tilvisse;

en saadan Kvinde var han aldrig; dog
kan Grunden sagtens frænke ham.

Anden Adelsmand.

Ja, sikkert

har Kardinalen havt en Haand i dette.

Første Adelsmand.

Hel rimeligt, naar Alting lægges sammen,
først Dommen mod Rildare, Statholderen
i Irland, og da han var fjernet, blev
Jarl Surrey sendt derhen i største Hast
for at berøve Faderen hans Hjælp.

Anden Adelsmand.

Det var en lumsk og snedig Streg.

Første Adelsmand.

Som sikkert

han hævner, naar han kommer hjem igjen.

Det er jo velbekjendt, hvem Kongen ynder,

ham finder Kardinalen strax et Hverv til,
og det ret langt fra Hoffet.

Anden Adelsmand.

Menigmand

er ham af Hjertet fjendst og onstet ham
ti Favne under Jorden, paa min Vre.
Hertugen elsker og forguder de;
de kalder ham den gode Buckingham,
et Speil for Ridderdyd.

Første Adelsmand.

Kom hid og se

den ædle, faldne Mand, I taler om.

(Buckingham kommer fra Retten; foran ham gaae Retstjeneste, der
bære Øren med Væggen vendt imod ham; Hellebarderer paa
begge Sider; han ledsages af Herr Thomas Lovell, Herr Ri-
colai Baux, Herr William Sands og menige Folk.)

Anden Adelsmand.

Lad os gaae nærmere og see paa ham.

Buckingham.

I gode Mænd, som kom herhid af Meddømt,
hør mig, og gaa saa hver til sit og glem mig.
Som Høiforræder er jeg dømt idag,
og saadan maa jeg døe; men Gud skal vidne,
og min Samvittighed skal fælde mig,
som Øren falder, dersom jeg er troløs.
Jeg bær ei Nag til Loven for min Død;
den har, paa disse Grunde, kun gjort Ret;
men dem, der søgte Loven, onstet jeg,
at de var bedre Christne; dog, de være
nu, hvad de vil, jeg vil tilgive dem
af Hjertens Grund; dog lad dem vogte sig,
og ikke prale med den onde Daad,

ei bygge Nidingsværk paa Stores Grave;
 thi ellers vil mit Blod imod dem raabe.
 Jeg har ei Haab om længer Liv paa Jorden
 og beder ei derom, skjønt Kongens Naade
 er større, end min Brøde kunde være;
 I Faa, som elstet mig, og som har Mod
 til at begræde Buckingham, hans Brødre,
 og ædle Venner, — at forlade Jer,
 kun det er bittert for ham; det er Døden, —
 følg mig, som gode Engle, til det Sidste;
 og naar en lang Skilsmisfes Slaal mig rammer,
 saa gjør af Eders Bøn et lifligt Offer
 og løst min Sjæl til Himlen. — Kom da nu
 i Guds Navn!

Lovell.

Jeg besværges Eders Naade
 for Guds Skyld, dersom Nag til mig har boet
 i Eders Hjerte, tilgiv mig oprigtigt.

Buckingham.

Herr Thomas, jeg tilgiver Jer, som selv
 jeg vil tilgives; jeg tilgiver Alle;
 saa grændseløst har Ingen syndet mod mig,
 at det jo kan forsones. Gustent Nag
 skal ei min Grav berede. — Hils hans Høihed,
 og, hvis han nævner Buckingham, saa sig ham,
 I traf ham halvt i Himlen; mine Bønner
 og Onsker er for Kongen; ham vil jeg
 velsigne, til min Sjæl forlader mig.
 Gid han maa leve længer, end jeg nu
 har Tid at nævne Tallet paa hans Aar;
 med Kjærlighed han herske, folketjær,

og naar af Dage mæt han gaaer til Ro,
gid hans og Godheds Minde sammen boe!

Lovell.

Til Floden skal jeg føre Eders Naade;
der giver jeg Herr Nicolai de Vaur
mit Hverv; han vil Jer følge til det sidste.

Vaur.

Giv Agt! Hertugen kommer; klar med Sluppen!
udrust den hæderligt, som det sig sommer
hans høie Rang.

Buckingham.

Deni, Herr Nicolai,

lad være; kun til Spot er nu min Rang;
jeg kom herhid som Rigets Konnetabel,
Hertug af Buckingham; nu er jeg kun
den stakkels Edvard Bohun; dog er end
min Rigdom større end de Ridingers,
der førte Klage mod mig; de, som aldrig
har vidst, hvad Trost og hvad Sandhed var;
den skal jeg nu besegle, og mit Blod
skal bringe Sammer over dem en Dag.
Min ædle Fader, Henrik Buckingham,
der først stod op imod Voldsherren Richard,
tog Tilflugt til sin Tjener, Banister,
og blev forraadt i Nøden af den Riding
og myrdet uden Dom. Guds Fred med ham!
Henrik den Syvende blev Konge; dybt
bedrøved ham min Faders Tab; han gav mig
med ædelt Kongesind min Rang igjen
og reiste op mit Adelsnavn af Gruset.
Nu har hans Søn, Henrik den Ottende,
med eet Slag slettet evigt ud af Verden

Liv, Vre, Navn, Alt, hvad der var mig kjær. —

Jeg blev dog dømt og af en ædel Domstol,

og deri var min Lykke dog lidt bedre

end min ullykkelige Faders. Get

var dog vor fælles Lod; vi blev forraadte

af vore Tjenere; af dem, der var

os kjærest; det var unaturligt, troløst! —

Gud styrer Alt; men I, som høre mig,

tag af en Døende den sikke Lære:

naar Venstab og Fortrolighed I skjænke,

saa vær ei aabenmundede; de Venner,

I skjænked Eders Hjerte, mærke de

det mindste Stød i Eders Lykke, glide

de bort som Bølger, og de sees ei mere,

før end de komme for at drukne Jer.

I gode Venner alle, bed for mig.

Jeg maa forlade Jer; den sidste Time

er kommen af mit lange, trætte Liv.

Farvel! — og naar I vil fortælle noget

ret Sørgerligt, fortæl, hvordan jeg faldt. —

Nu har jeg endt, og Gud tilgive mig.

(Buckingham og Følget gaaer.)

Første Adelsmand.

Det var en Vnf! jeg frygter, Herre, dette

vil kalde ned paa deres Hoveder,

som var dets Ophav, svar Forbandelse.

Anden Adelsmand.

Var Hertugen uskyldig, er det jo

en Gru; — men jeg kan give Jer et Vink

om noget Ondt, der truer, som er værre

end dette, hvis det skeer.

Første Adelsmand.

I gode Engle,
bevar os da! — hvad kan det være? — Herre,
mistroer I mig?

Anden Adelsmand.

Det er saa svar en Løndom,
at til at dølge den, stor Trofskab kræves.

Første Adelsmand.

Betro mig den; jeg taler ikke meget.

Anden Adelsmand.

Jeg troer Jer; har I hørt i disse Dage
en Mumlen om, at Kongen vilde stilles
fra Catharina?

Første Adelsmand.

Ja, men det forstummed;
thi da det kom for Kongens Dre, bød han
i Harm Borgmesteren at standse Rygtet
og stoppe Munden strax paa dem, der voved
at sprede det omkring.

Anden Adelsmand.

Men denne Snak
er bleven Sandhed nu; den vover atter
i større Frodighed; man troer forvist,
at Kongen vil forsøge paa det; enten
har Kardinalen eller en af Hans
af Had og Avind mod den gode Dronning
indgydt ham Skrupler, som vil styrte hende;
hvad der bekræfter det, er, at fornylig
er Kardinal Campeius kommen hid.

Første Adelsmand.

Ja, det er Kardinalens Bærk, og udtæuft
blot for at hævne sig paa Keiseren,

fordi han ikke gav ham, som han kræved,
Toledos Erkebispes stol.

Anden Adelsmand.

Jeg troer,

J traf det rigtigt. Men er det ei grumt,
at hun derfor skal lide? Kardinalen
sin Willie fremme vil, og hun maa falde.

Første Adelsmand.

Hvor tungt! men her er altfor aabent her;
lad os i Enrum tænke meer derpaa.

(de gaae.)

Anden Scene.

Et Forværelse i Paladset.

(Overkammerherren kommer ind med et Brev.)

Overkammerherren. (læser.)

„Naadige Herre? — De Heste, som Eders Naade
havde forlangt, har jeg med al Omhu ladet udvælge, til-
ride og opsædle. De var unge og smukke og af den bedste
Race, som findes her i det Nordlige. Da de vare fæ-
dige til at afgaae til London, kom en af hans Naade Kar-
dinalens Folk med Befaling og Fuldmagt og tog dem fra
mig med den Yttring, at hans Herre vilde have Sit beser-
get fremfor en Undersaat, om ikke fremfor Kongen, og der-
med stoppede han Munden paa os, Herre.“

Det troer jeg nok, han vil. — Naa, lad ham faae dem;
han tager sagtens nok tilsidst det Hele.

(Hertugerne af Norfolk og Suffolk komme ind.)

Norfolk.

Godmorgen, bedste Overkammerherre.

Overkammerherren.

Godmorgen, begge mine ædle Herrer.

Suffolk.

Hvad tager Kongen sig nu for?

Overkammerherren.

Jeg saa ham

fornylig ensom og i mørke Tanker.

Norfolk.

Hvad mon da Grunden er?

Overkammerherren.

Det lader til,

at Ægteskabet med hans Broders Enke
er gaaet hans Samvittighed for nær.

Suffolk.

Nei, hans Samvittighed er vistnok gaaet
en anden Kvinde lidt for nær.

Norfolk.

Netop;

Fra Kardinalen, „Konge-Kardinalen“,
er dette kommet; han gjør, hvad han lyster,
den blinde Præst, som Lyffens ældste Søn.
Men Kongen lærer ham engang at kjende.

Suffolk.

Gud give det! thi ellers lærer han
sig aldrig selv at kjende.

Norfolk.

Og hvor hellig,

hvor nidkjær er han ei i al sin Gjerning;
thi nu, da han har brudt vor Venstabspagt
med Keiseren, vor Dronnings høie Frænde,
saa dykker han i Kongens Sjæl, og udsaaer
Tviol, Ængstelse, Samvittigheds Belymring,
Frygt, Mismod, — Alt for dette Ægteskab,
og for at hjælpe Kongen ud af dette

tilraader han Skilsmisse; — hun skal offres,
 der, som en Edelsten, i tyve Aar
 hang om hans Hals, og aldrig tabte Glandsen,
 hun, der har elsket ham saa inderligt
 som Englene de gode Menneſter,
 hun, som naar Skæbnens værste Slag vil falde,
 vil ſigne Kongen; — er det ikke fromt?

Overkammerherren.

Gud fri mig dog fra ſlige Raad! — Sandt er det,
 det høres overalt; hver Mund omtaler
 det høit; hvert ærligt Hjerte græder for det.
 Hvermand, der tør ſee ret paa Sagen, ſeer,
 hvad Maalet er: — den franſke Konges Søſter.
 Gud vil en Dag oplade Kongens Dine,
 der har ſaa længe ſlumret, for den ſlette,
 forbovne Mand.

Suffolk.

Og frie os fra hans Trældom.

Norfolk.

Vi maa vel bede om Befrielse,
 og det af Hjertet; ellers ſtaber viſt
 den herſkeſyge Mand os om fra Thyſter
 til Bager; thi for ham er Rang og Stand
 kun ſom en Klump, hvoraf han ſelv kan forme
 ſtort eller ſmaat, alt, ſom han vil.

Suffolk.

O Herrer,

i jeg hverken elſter eller frygter ham;
 det er min Troſtbekjendſe; ſom jeg
 foruden ham kom frem, ſaa vil jeg ſtaaе,
 mens Kongen vil; om han velſigner eller
 forbander mig, det er mig ligemeget;

det er kun Mundsveir, som jeg ikke troer paa;
 jeg har kjendt og jeg kjender ham; lad ham
 gaae did, hvorfra hans Svormod kom, til Paven.

Norfolk.

Lad os gaae ind og prøve paa at sprede
 de mørke Tanker ad, der altfor stærkt
 opfyldte Kongens Sind. Vil Eders Naade
 gaae med os?

Overkammerherren.

Undskyld mig; jeg har et Grind
 for Kongen andensteds; desuden vil I
 i en uheldig Stund forstyrre ham;
 Alt Held!

Norfolk.

Tak, kjære Overkammerherre.

(Overkammerherren gaaer.)

* (Norfolk aabner Fløiddøren; man seer Kongen sidde læsende og
 hængslen i dybe Tanker.)

Suffolk. (affides.)

Hvor mørk han dog seer ud! hans Sind er vist
 i stærk Bevægelse.

Kong Henrik.

Ha, hvem er der?

Norfolk. (affides.)

Gud fri os fra hans Brede!

Kong Henrik.

Hvem er der?

Hvorledes vover I at trænge Jer
 her ind i mine Tankers Ensomhed?

Ha! veed I, hvem jeg er?

Norfolk.

En naadig Konge,

der vil tilgive hver Forseelse,
som ei var ilde ment. Hvis vi har sat
Erbødigheden dennegang tilside,
er det i Statens Grinde; vi kom
for at erfare Eders Høiheds Villie.

Kong Henrik.

J er for dristige; gaa; naar jeg trænger
til Eders Tjeneste, skal J faae Bud;
er det en Tid til verdslig Syssel? Ha!

(Wolsey og Campeius komme ind.)

Hvem der? — Min kjære Kardinal? O, Wolsey,
min saarede Samvittigheds Husvaler,
du er en Kongelæge. — (til Campeius.) Vær velkommen,
høilærde, fromme Herre, i vort Rige;
raad over det og os; — min kjære Wolsey,
sørg for, at ei mit Ord skal staae tilskamme.

Wolsey.

Det kan det ikke. — Vilde Eders Høihed
forunde os en Time blot i Enrum?

Kong Henrik.

(til Norfolk og Suffolk.)

Gaa, vi har ikke Stunder.

Norfolk. (affides.)

Denne Præst

er ei hovmodig?

Suffolk. (affides.)

Ikke synderligt! —

Hans Sygdom vilde jeg dog ikke have
for al hans Magt og Høihed; men det kan
dog ikke vare længe.

Norfolk. (affides.)

Hvis det gjør,

saar prøver jeg at ramme ham.

Suffolk.

Jeg med.

(Norfolk og Suffolk gaar.)

Wolsey.

Min høie Konge, I har foregaaet
 Alverdens Fyrster med et Visdomsmonster,
 idet I frit har fremlagt Eders Tvivl
 for Christenhedens Dom. Hvem kan nu vredes?
 hvor kan nu Avind naae Jer? Spanierne,
 ved Blod og Benfæb knyttede til hende,
 maa tilstaae, dersom de har Villighed,
 det er en retvis og en ædel Domstol;
 hver Kirkens Mand i Christenhedens Riger,
 naar han er skriftlærd, giver frit sin Stemme;
 Rom, Visdoms Fostermoder, har, indbudet
 af Eders Høihed selv, sendt hid en Talsmand,
 den gode Mand, den fromme, lærde Præst,
 Herr Kardinal Campeius, som jeg her
 paany vil forestille Eders Høihed.

Kong Henrik.

Og jeg vil byde ham paany velkommen
 i mine Arme, og jeg takker høit
 Konklavets Benfæb, at det sendte mig
 en Mand, just som jeg ønsked.

Campeius.

Eders Høihed

har vel fortjent hver Fremmeds Kjærlighed
 ved Eders Høimod; her nedlægger jeg
 i Eders Haand min Fuldmagt, som bestemmer,

paa Roms Befaling, at Herr Kardinalen af York, med mig, dets Tjener, i Forening skal dømme upartist i denne Sag.

Kong Henrik.

To Ligemænd. Nu skal det ufortøvet meddeles Dronningen, hvad Grunden er til Eders Komme; — hvor er Gardiner?

Wolsey.

Jeg veed, at hun var altid Eders Høihed saa kjær, at I vil ikke nægte hende, hvad Loven tilstaaer selv den ringe Kvinde, Lovlærde, som tør frit forsvare hende.

Kong Henrik.

De bedste skal hun faae. Den har min Naade, der gjør det bedst. Ja, Gud forbyde Andet! Herr Kardinal, kald Gardiner til mig, min nye Skriver. Han er Manden, troer jeg.

(Wolsey gaaer ud og kommer tilbage med Gardiner.)

Wolsey.

Giv mig Jer Haand; jeg ønsker Held og Lykke! Nu er I Kongens Mand.

Gardiner. (affides.)

Kun for at blive for evigt Eders Naade tro, hvis Haand har hævet mig.

Kong Henrik.

Kom, Gardiner, kom hid.

(de tale affides sammen.)

Campeius.

Herr Kardinal, har ei før denne Mand en Doktor Pace havt samme Embed?

Wolsey.

Jo.

Campeius.

Og gjaldt han ikke for en dygtig Mand?

Wolsey.

Jo vist.

Campeius.

Tro mig, saa gaaer der onde Rygter
om Jer, Herr Cardinal.

Wolsey.

Hvordan? om mig?

Campeius.

Man siger uden Sky, at I bar Alvind
til ham og frygted for, han skulde stige;
han var saa dydig; derfor holdt I ham
bestandig udenlands; han græmmed sig
derved saa dybt, at han blev gal og døde.

Wolsey.

Fred være med ham! det maa være nok
af Christen Kjærlighed. For Levende,
der knurre, findes vel en sikker Tvang.
Han var en Nar; han vilde være ærlig;
men denne Mand, han følger, naar jeg byder,
mit Bink; jeg taaler ikke andre Folk
omkring mig; I skal vide, Broder, vi
vil ikke nappes af de Ringere.

Kong Henrik. (til Gardiner.)

Meld det med Hresfrygt til Dronningen,

(Gardiner gaaer.)

det Sted, der passer bedst i mine Tanker
til denne lærde Dom, det er Blackfriars;
der skal I denne store Sag forhandle. —

Besørg det, Wolsey. — Af, Herr Kardinal,
 det kan vel gaae en ærlig Mand til Hjerte
 at skilles fra saa sød en Egteseng.
 Men den Samvittighed! Samvittigheden!
 den er saa øm; jeg maa forlade hende.

(de gaae.)

Tredie Scene.

Dronningens Forbærelse.

(Anna Bullen og en gammel Hofdame komme ind.)

Anna.

Ei heller det; — den Braad, der piner mest,
 er, at hans Høihed har saa længe levet
 med hende; — og hun er saa god en Kvinde,
 at ingen Tunge har formaaet at tale
 til hendes Skam; — o, hun har aldrig vidst,
 hvad Uret var; og nu, da hun har siddet
 saamange Solhverv paa en Kongethrone,
 bestandig voxende i Glands og Høihed,
 som det er tusind Gange mere bittert
 at skilles ved, end sødt at vinde, — efter
 alt dette at forstødes, — o, det er
 en Ynk, som kunde røre selv Uhyrer.

Hofdamen.

Stenhaarde Hjerter maatte smelte hen
 af Sorg for hende.

Anna.

O, min Gud, langt bedre,
 om hun dog aldrig havde kjendt til Høihed!
 vel er den timelig; men naar dens Gier
 ved Lyffens Pilestød berøves den,

er det en Dødsqual, som naar Sjælen stilles
fra Legemet.

Hofdamen.

Den stakkels Frue; nu
er hun igjen en Fremmed.

Anna.

Desto mere

har hun paa Medsyns Laarer Krav. I Sandhed,
langt bedre er i lave Raar at fødes
og leve blandt de Ringe med Tilfredshed
end pyntes ud i pragtfuld Rød og Sammer
og bære gylden Sorg.

Hofdamen.

Tilfredshed er

vor bedste Rigdom.

Anna.

Bed min Gomsrudom,
jeg vilde ikke være Dronning!

Hofdamen.

So,

saa vist! om saa det gjaldt min Gomsrudom,
jeg vilde nok; I vilde saamænd og
med alt Tert Snerperi og Hylleri;
I, som har Alt, hvad skjønt er hos en Kvinde,
I har vel og en Kvindes Hjerter; det
har altid Lyst til Høiher, Magt og Rigdom,
og det er, sandt at sige, gode Ting;
de Gaver fik nok Rum, hvor pæn I gjør Jer
i Eders Saffians Samvittighed,
naar blot I strakte den en Smule.

Anna.

Tro mig. —

Hofdamen.

Tro mig! — I vilde ikke være Dronning?

Anna.

Ei for Alverdens Rigdom.

Hofdamen.

Det var sært;

mig fik man til det for et Rigsortstykke,
saa gammel som jeg er. — Hvad siger I
om Hertuginde da? kan Eders Lemmer
ei bære denne Titels Bægt?

Anna.

Nei, tro mig.

Hofdamen.

Saa er I daarlig skabt; lad os slaae af;
hvad om jeg kom nu som en Grevesøn,
og meer det gjaldt end Rødme? kan Jer Ryg
ei bære det, saa er den jo for svag til
at føde Drengébørn.

Anna.

Hvor I dog taler.

Jeg sværger, ikke for Alverden vilde
jeg være Dronning.

Hofdamen.

O, for lille England

I voved nok en Kroning; jeg var villig
blot for Carnarvonshire, om Intet hørte
til Kronen uden det. — Se, hvem er der?

(Overkammerherren kommer ind.)

Overkammerherren.

Godmorgen, mine Damer; hvad mon det
var værd, at vide, hvad I taler om
saa lønligt?

Anna.

Ei engang et Spørgsmaal, Herre;
det er ei Eders Efterspørgsel værd;
vor Hersterindes Sorg beklaged vi.

Overkammerherren.

En kjærlig Syffel, som det sømmer sig
for gode Kvinder; men der er jo Haab om,
at Alt gaaer godt.

Anna.

Det give Himlen. Amen!

Overkammerherren.

J har et ædelt Sind og Himlens Naade
ledsager flige Sjæle. For at J
kan see, min Frøken, at mit Ord er Alvor,
og at en høi Opmærksomhed er henbendt
paa Eders Dyd, saa sender Jer hans Høihed
en naadig Hilsen og tillægger Jer
en Rang ei mindre end Markise Pembroke;
til denne Titel føier han i Naade
en aarlig Indtægt af et tusind Pund.

Anna.

Jeg veed ei ret at finde Udtryk for
min Vrefrygt; meer end mit Alt er Intet;
min Bøn er ikke hellig nok; mit Ønske
ei mere værd end daarlig Tant, og dog
er Bøn og Ønske Alt, hvad jeg kan give.
Jeg beder Eders Naade, meld hans Høihed,
at med Taknemlighed og Vrefrygt
jeg beder for hans Held og for hans Krone.

Overkammerherren.

Min Frøken, jeg skal sikkerlig bestyrke
de gode Tanker, Kongen har om Jer.

(affides.)

Jeg har ransaget hende; Wren er med Skjønheden hos hende saa forenet, at de har fanget Kongen; hvem kan vide, om ei engang en Edelften skal udgaae fra hende og vor hele D bestraale?

(høit.)

Jeg gaaer til Kongen for at melde ham, at jeg har talt med Jer.

Anna.

Formeld hans Høihed

min Wrefrygt.

(Overkammerherren gaaer.)

Hofdamen.

Se saa! der har vi det!

nu har jeg tigget sexten Mar ved Hoffet, og er endnu Hoftiggerffe; men aldrig kom jeg tilpas til et Par Pund imellem fortidlig og forsent; men I, — o, Stjæbne! — I, som er neppe krøben ud af Egget, — Hy, hvor sig Lykken nøder paa Jer, — I faaer Munden fuld, før I har aabnet den.

Anna.

Jeg fatter ikke. —

Hofdamen.

Hvordan smager det?

Bedst? — skal vi vædde, nei! — Der var engang en Frøken, — det er kun et Sagn, — som vilde ei være Dronning; nei, hun vilde ikke for al Egyptens Fedme; — har I hørt det?

Anna.

I fjemter.

Hofdamen.

Hvis jeg var i Eders Sted,
saa fløi jeg over Lærken. En Martise
af Pembroke! tusind Pund i aarlig Indtægt,
og det af lutter Agtelse; slet ingen
Forpligtelser! tro mig, det er et Løfte
om flere Tusind. Wrens Slæb er længer
end dens Forklæde. Naa, nu seer jeg nok,
en Hertuginde kan Jer Ryg vel bære.
Sig, er I ikke stærkere end før?

Anna.

Min kjære Frøken; mor I kun Jer selv
med Eders Løier og lad mig i Fred.
Gid jeg maa ikke leve, hvis det bringer
mit Blod i mindste Glædesrus; jeg gruer,
naar jeg betænker Følgerne. Vor Dronning
er trostesløs, og vi forsømmelige,
der nøle her. Jeg beder, sig ei hende,
hvad I har hørt.

Hofdamen.

Hvad tænker I dog om mig?

(de gaar.)

Fjerde Scene.

Sal i Blackfriars.

(Janfarer af Trompeter og Horn. To Retsbetjente komme ind
med korte Sølvstave, derpaa to Skrivere i Døktordragt, der-
paa Erkebissen af Canterbury alene, efter ham Bisperne af
Lincoln, og Ely, Rochester og St. Asaph; efter dem i no-
gen Afstand en Adelsmand, der bærer Storseglbevarerens
Insignier og en Kardinalshat; derpaa to Præster, som bære
hver sit Sølvkors, derefter en Marskalk med blottet Hoved

fulgt af en Herold, der bærer et Sølvscepter, derpaa to Adelsmænd med to store Sølvpiller. Efter dem gaae de to Kardinaler Wolsey og Campeius jevnside, derpaa to Adelsmænd med Sværd og Scepter, tilsidst Kongen og Dronningen, hver med sit Følge. Kongen tager sit Sæde under Thronhimmelen; de to Kardinaler sætte sig nedensfor ham som Dommere. Dronningen tager sit Sæde i nogen Afstand fra Kongen. Bisperne sætte sig paa begge Sider af Dommerne som et Konsistorium, nedensfor dem SkrIVERne. Adels herrerne sætte sig næst efter Bisperne. Udraaberen og det øvrige Følge staae i passende Orden rundt om Skuepladsen.)

Wolsey.

Byd Stilhed her i Salen, mens vor Fuldmagt
fra Rom oplæses.

Kong Henrik.

Hvad behøves det?

den er jo bleven oplæst offentlig
og er fra alle Sider kjendt for gyldig;
den Tid kan spares.

Wolsey.

Vel; saa gaa til Sagen.

SkrIVERen.

Sig: „Henrik, Englands Konge, mød for Retten!“

Udraaberen.

Mød her for Retten, Henrik, Englands Konge!

Kong Henrik.

Her!

SkrIVERen.

Sig: „Catharina, Englands Dronning, mød
for Retten!“

Udraaberen.

Catharina, Englands Dronning,
mød her for Retten!

(Dronningen svarer ikke, men reiser sig fra sin Stol, gaaer omkring Dommerne hen til Kongen, knæler for hans Fødder og til-
taler ham.)

Dronning Catharina.

Jeg beder, Herre, gjør mig Ret og Skjel!
og stænk mig Medynk og Barmhertighed,
jeg er en stakkels Kvinde og en Fremmed,
født udenfor Tert Rige. Jeg har ingen
uvilbig Domstol her, jeg kan ei lide
paa Venstab eller Villighed. Al, Herre,
hvormed har jeg fortørnet Jer? hvad Grund
har dog min Vandel givet Jer til Mishag,
at I paa denne Vis vil mig forsthyde
og røbe Eders Naade? Gud skal vidne,
at jeg var Jer en tro og lydig Hustru;
bestandig søielig mod Eders Villie,
altid i Frygt for Eders Harm at tænde,
hang jeg ved Eders Nafn, glad og sorgfuld,
alt som jeg saae det stemt; naar var den Stund,
jeg Eders Onske stod imod, og ikke
flux gjorde det til mit? tvang jeg mig ikke
til Venstab med Enhver af Eders Venner,
om end jeg saae, han var min Fjende? Hvem
af mine Venner holdt jeg Venstab med,
naar Eders Mishag havde truffet ham?
gav jeg ham ikke Afsted strax. O, Herre,
kom dog ihu, at jeg i tyve Aar
har været Eders tro, hengivne Hustru,
og er ved Jer med mange Børn velsignet.
Hvis i saa lang en Tids Forløb I kan
bevistligt sige Noget mod min Tre,
min Egtepligt, min Kjærlighed og Huldskab

mod Eders hellige Person, i Guds Navn,
forfkyd mig da og lad den værste Haan
flaae Døren i for mig, og overlad mig
kun til den strængeste Retsfærdighed.

Tilgiv mig, Herre: Kongen, Eders Fader,
gjaldt for en flog Monark, hvis Vid og Indsigt
var stor og uden Lige. Ferdinand,
min Fader, Spaniens Konge, blev betragtet
som visest blandt de Konger, der har hersket
i mange Aar; — der kan ei tvivles om,
at de har for at drøfte denne Sag,
hver i sit Rige, samlet vise Raad,
som har befundet Ægteskabet lovligt.

Thi beder jeg Jer ydmygt, Herre, staa mig,
til jeg faaer hentet Benneres Raad fra Spanien,
hvis Bistand jeg paakalde vil; hvis ikke
faa lad, i Guds Navn, Eders Villie stee.

Wolsey.

J har jo, efter Eders eget Valg,
min høie Frue, disse fromme Fædre,
de lærdeste og redeligste Mænd,
ja, Landets Udvalg, som er samlet for
at føre Eders Sag; det gavner Intet
at kræve Retten udsat; hverken J
faaer No derved, ei heller Kongen Hvile
for det, der nager ham.

Campeius.

Hans Naade taler

godt og retfærdigt; derfor høie Frue,
bør denne kongelige Ret nu fremmes,
og Vidnessbyrd fremføres ufortøvet
og høres.

Dronning Catharina. (til Wolsey.)

Min Herr Kardinal, jeg taler
til Jer.

Wolsey.

Og hvad befaler Eders Høihed?

Dronning Catharina.

Min Herre, jeg maa næsten græde; men
ved Tanken om, at jeg er Dronning, — eller
har længe havt den Drøm; — en Konges Datter
er jeg ialtsald, — vil jeg mine Taarer
til Glimt af Ild forvandle.

Wolsey.

Vær taalsmodig.

Dronning Catharina.

Sa, naar I bliver ydmyg; før endog;
hvis ikke maa Gud straffe mig! jeg troer
af stærke Grunde, at I er min Fjende,
og jeg forkaster Eder som min Dommer;
thi det er Jer, som pustet har til Ilden
imellem mig og Kongen; Herrens Dugg
udslukke den! derfor gjentager jeg,
jeg vrager og forkaster Jer som Dommer
af Hjertens Grund; endnu engang, jeg agter
Jer for min værste Fjende, og jeg troer,
I er ei Sandheds Ven.

Wolsey.

Jeg tilstaaer, Frue,

den Tale ligner ikke Jer; I holdt Jer
jo steds for til Kjærlighed og viste
et ædelt Sindelag, dertil en Visdom
langt over Kvindens Kraft. I gjør mig Uret;
jeg bær ei Nag til Jer; jeg vil ei Jer

jeg vil ei Nogen ilde. Hvad jeg har gjort
 og skal fremdeles gjøre, dertil er jeg
 bemyndiget ved Fuldmagt fra Konklavet,
 fra hele Roms Konklave. Jeg har pustet
 til Ilden, siger I; det nægter jeg.
 Kongen er selv tilstede; hvis han hørte,
 at jeg benægted, hvad jeg havde gjort,
 hvor kunde han da ikke ramme haardt,
 og det med Ret, min Falskhed? ja saa haardt,
 som I angreb min Sanddrubhed. Men veed han,
 at jeg er fri for, hvad I mig bebrejder,
 saa veed han og, at I har gjort mig Uret;
 det staaer til ham at give mig Dpreisning,
 idet han fjerner disse Tanker fra Jer;
 dog før hans Høihed taler selv, jeg beder,
 fortryd, hvad I har sagt, min høie Frue,
 og sig det ikke meer.

Dronning Catharina.

Herr Kardinal!

Herr Kardinal! jeg er en stakkels Kvinde,
 for svag til Modstand imod Eders Kløgt.
 I er i Eders Tale blid og ydmyg
 og svarer godt til Eders Stand og Kald
 med ydre Mildhed og Sagtmodighed,
 men Eders Sjæl er fuld af Overmod
 og Had og Hovmodstanke. I er gaaet
 ved Lykken og hans Høiheds Gunst let over
 de lave Trin og stegen op, hvor Magten
 er Eders Følgesvend, hvor Eders Ord
 er Tjenere, der fremme Eders Villie,
 altsom I hyder dem. Jeg siger Jer,
 I agter meer Jer egen Hæder end

Fert aandelige Kald; endnu engang
 jeg vrager Jer som Dommer, og indskyder
 mig her i Alles Paahør under Paven;
 min Sag jeg bringer for hans Hellighed;
 af ham kun vil jeg dømmes.

(Hun neier for Kongen og vil gaae.)

Campeius.

Dronningen

er trodsig og gjenstridig imod Retten;
 hun laster den og viser Ringeagt
 imod dens Kjendelse; det er ei godt;
 hun vil gaae bort.

Kong Henrik.

Kald Dronningen tilbage.

Udraaberen.

Dronning af England, Catharina, mød
 for Retten.

Griffith.

Eders Høihed bliver kaldt

tilbage.

Dronning Catharina.

Er det Eders Sag? Gaa I

Jer Gang og vend tilbage, naar I kaldes. —

Gud hjælpe mig! jeg fristes over min

Taalmodighed! — Jeg beder Jer, gaa frem;

jeg bliver ei og møder aldrig meer

i denne Sag for nogen Domstol her.

(gaaer med sit Følge.)

Kong Henrik.

Gaa kun, Cathrine! — Er der nogen Mand,

der paastaer, at han har en bedre Hustru,

saar lad ham aldrig blive troet i Noget;

thi deri løi han. Du er fremfor Alle, —

hvis dine sjældne Dyder, sjønne Blidhed,

din Helgenmildhed, din Husmoderdyd,
 din Ydmyghed i Høihed og dit fromme
 og kongelige Væsen kunde tale,
 som det sig burde, til din Pris, — en Dronning
 for alle Dronninger paa Jord. — Høibaaren,
 det var hun, og som hendes høie Byrd
 det anstaaer, har hun opført sig mod mig.

Wolsey.

Min høie Konge, jeg begjærer ydmygst,
 at Eders Høihed vil erklære her
 i alle disses Paahør, — thi, hvor jeg
 er plyndret og er bunden, bør jeg løses,
 skjønt jeg kan ei tilfulde og med eet
 faae her Opreisning, — om jeg nogensinde
 har indbragt denne Sag for Eders Høihed,
 om jeg har lagt paa Eders Bei en Skrupel,
 der kunde bringe Jer paa denne Tvivl, —
 om jeg har nogensinde, — uden Tak
 til Gud for denne kongelige True, —
 sagt blot et Ord, der kunde komme hende
 til Skade eller krænke hendes Ære.

Kong Henrik.

Herr Kardinal, i dette er I undskyldt;
 ja, paa min Ære, jeg frilænder Jer.
 I trænger ikke til at lære nu,
 at I har fjender nok, der ikke veed,
 hvorfor de er det, men lig Bondekøstre
 gjøe, naar de andre gjøe; af dem har Nogen
 opægget Dronningen. I er uskyldig;
 men vil I endnu meer retfærdiggjøres?
 I har bestandig ønsket denne Sag
 neddykket, aldrig villet røre ved den;

tidt har I standset den og stænget for den. —

Ja, paa mit Ord, det gjorde Kardinalen,
og jeg friklæder ham i denne Sag.

Men, hvad der drev mig til det, — vil I skjænke
mig Eders Tid og Agtpaagivenhed, —
mærk Jer Anledningen. Saaledes kom det; —

hør til: det første min Samvittighed

blev rørt og sølte Nag og Skrupler, var

ved nogle Ord af Bispen af Bayonne,

de Franskes Sendebud, som dengang just

var kommen for at mægle Ægteskab

for Hertugen af Orleans med vor Datter

Maria; under denne Sags Forhandling,

før der var fattet endelig Beslutning,

begjæred han, — jeg mener Bispen, — Henstand

til Forespørgsel hos sin Herre, Kongen,

om og vor Datter var af lovlig Byrd,

med Hensyn til vort Ægteskab med Enken,

vor Broders fordums Hustru. Denne Tvivl

flog min Samvittighed dybt i dens Grund;

den trængte sønderflidende i Sjælen

og rysted Hjertet i mit Bryst; derved

blev Veien brudt for en forvirret Sværm

af mange Tanker, som med denne Tvivl

indtrængte sig. Først tyktes mig, at Himlen

saae ikke naadigt til mig, da den bød

Naturen, at saatidt min Hustrus Liv

undfikk ved mig et Drengbarn, det skulde

ei skjænke det Livspleie meer, end Graven

den Døde skjænker; hvert et mandligt Foster

fandt Døden, hvor det fødtes, eller strax,

saasnart det havde aanded Verdens Lust;

da kom den Tanke paa mig, at det var min Straffedom, og at mit Land, den bedste Thronarving værdigt, skulde ei velsignes dermed ved mig; saa tænkte jeg paa Faren, hvori mit Rige stedtes, naar min Vt udsluktes; det forvoldte mig stor Ve og Hjertekval; imens jeg nu drev om paa min Samvittigheds oprørte Hav, saa styred jeg mod dette Redningsmiddel, hvorfor vi her er samlede; jeg mener, jeg vilde læge min Samvittighed, som da var syg — og er endnu ei frisk, — ved Hjælp af alle Landets fromme Fædre og vise Lærere. Jeg talte lønligt med Jer, Herr Bisp af Lincoln, først. I mindes, hvordan med Angstens Svøb jeg bragte Sagen paa Bane første Gang.

Lincoln.

Helt vel, min Konge.

Kong Henrik.

Jeg har nu talt saalænge; sig nu I, hvorvidt I trøstet mig.

Lincoln.

Min høie Konge,

jeg blev ved Eders Spørgsmaal saa betagen, — fordi dets Indhold var saa svært, dets Følger saa frygtelige, — at jeg overlod det dristigste af mine Raad til Tvivlen; jeg raaded Eders Høihed til den Bei, I nu har fulgt.

Kong Henrik.

Da talte jeg til Jer,

Biskop af Canterbury; I gav Jert Minde
til dette Stævne her. Uspurgt blev ingen
af Kirkens fromme Mænd i denne Ret;
men af enhver især fik jeg hans Minde
under hans Haand og Segl; derfor bliv ved;
thi ikke Mishag mod vor gode Dronning,
men kun de Grunde, jeg har fremsat her,
med deres hvasse Tornespids, drive
mig frem i denne Sag. Kan I bevise,
vort Egtekab er lovligt, — ved mit Liv
og ved min Kongehøihed, saa vil jeg
langt heller dele Fremtids Lod paa Jorden,
med hende, med vor Dronning Catharina,
end med den hypperste, der nogenstinde
har Prisen her i Verden.

Campeius.

Eders Høihed,

da Dronningen er borte, kræver Anstand,
at vi til videre opsætte Retten;
imidlertid bør Dronningen indstændigt
anmodes om, at afstaae fra sit Forsæt
at bringe Sagen for hans Høiighed.

(de reise sig for at tage Afsted.)

Kong Henrik. (affides.)

Jeg mærker nok, at disse Kardinaler
kun gjælle mig. For Roms Sendrægtighed
og allehaande Kunster gruer jeg.

Min lærde, trohængivne Tjener, Gramner,
kom dog tilbage! naar du kommer, veed jeg,
der kommer ogsaa Trøst og Raad for mig. —
(høit.) Forsamlingen er hævet. Lad os gaae.

(de gaae ud i samme Orden, som de kom.)

Tredie Act.

Første Scene.

Bridewell. Dronningens Kabinet.

(Dronningen og hendes Damer sidde ved deres Arbeide.)

Dronning Catharina.

Tag Luthen, Barn; min Sjæl er fuld af Sorger;
 adspred dem, om du kan; læg bort dit Arbeid.

Sang.

„Naar til Lyren Orfeus sang,
 boied sig ved Strængens Klang
 Træets Top og isdæft Fjeld;
 Urte og Blomst sprang frodigt ud,
 ret som naar paa Vaarens Bud
 Regn og Solskin blandes vel.

Altting tystned ved hans Spil;
 Bølgen tav og lytted til;
 tæmmet laa den vilde Sø. —
 Tonekunstens Magt er stærk:
 Sjæleval og Hjerteværk
 sødt maa dysses ind og døe.“

(En Adelsmand kommer ind.)

Dronning Catharina.

Hvad er der?

Adelsmanden.

Eders Høihed, udenfor
 staae begge Kardinalerne og vente.

Dronning Catharina.

De ønske at faae mig itale?

Adelsmanden.

Ja,

det bad de mig at sige Eders Høihed.

Dronning Catharina.

Bed deres Naader da at komme ind.

(Adelsmanden gaaer.)

Hvad mon de vil mig stakkels, svage Kvinde,
som ikke længer er i Gunst? Mig huer
ei det Besøg, naar jeg betænker det.

De skulde være fromme Mænd, saa rene
som deres Rald; men Rutten gjør ei Munken.

(Wolsey og Campeius komme ind.)

Wolsey.

Guds Fred med Eders Høihed.

Dronning Catharina.

Eders Naader

seer mig i Arbeid paa Husmodersvis;
jeg vilde vænne mig til Alt og være
udrustet mod det Værste, der kan hændes.

Sig, hvad er Eders Ønske, fromme Herrer?

Wolsey.

Hvis det behager Jer, min høie Frue,
at høre os i Enrum, saa skal I
erfare hele Grunden til vort Komme.

Dronning Catharina.

Sig den kun her; end har jeg Intet gjort,
som kræver Skjul, det veed jeg ved mig selv;
gid hver en Kvinde kunde sige det
med samme Freidighed som jeg. I Herrer,
jeg frygter ei, — den Lykke har jeg forud

for Mange, — om enhver min Gjerning dømmes
af hver en Tunge, sees af hvert et Die,
angribes af Bagtalelse og Avind;
saa rent veed jeg mit Liv. Har I det Hverv
at prøve mig, og hvad jeg var som Hustru, —
tal freidigt; Sandhed elsker aaben Færd.

Wolsey.

Tanta est ergo te mentis integritas, regina serenissima, —

Dronning Catharina.

Nei, Eders Naade, ei Latin; saa døven
har jeg ei været, siden jeg kom hid,
at ei jeg skulde kjende Landets Sprog.
Et fremmed Maal gjør fremmed kun min Sag
og mistænkt; tal kun Engelsk; her er Nogle
som, hvis I taler sandt, vil takke Jer,
for deres stakkels Frues Skyld. Tro mig,
hun har lidt megen Uret; Kardinal,
den største Synd, jeg har begaaet, kan
vel Afslad faae paa Engelsk.

Wolsey.

Høie Frue,

det smerter mig, at min Oprigtighed
og Trostak mod hans Høihed og mod Jer,
som er saa ærlig ment, skal vække Mistro.
Vi kommer ikke med Bestyldninger,
ei for at sætte Pletter paa en Dyd,
som hver en ærlig Mund velsigner; ikke
for at forraade Jer i Sorgens Vold; —
I har kun altfor megen, ædle Frue; —
men for at vide, hvordan I er findet
i denne store Sag imellem Jer

og Kongen, og som frie Hædersmænd
at sige frit vor Mening og vort Raad
i Eders Sag.

Campeius.

Min kongelige Frue,
Herr Kardinalen har med ædelt Sind
og i sin tro Hengivenhed for Jer
som ærlig Mand glemt, at I nylig angreb
ham og hans Sanddrubed, — det gif for vidt, —
og byder Jer, som jeg, nu til Forsoning
sin Hjælp og Raad.

Dronning Catharina. (affides.)

For at forraade mig. —

(høit.)

Jeg talter Eder begge, ædle Herrer,
for Eders gode Villie; I har talt
som Hædersmænd; — gid I maa vise det! —
Men, hvad jeg her ihast skal svare Jer
i sliq en vigtig Sag, der gaaer saa nær
min Ære, ja vel nærmere mit Liv, —
jeg med min svage Indsigt Mænd som Jer,
saa lærde og værdige, — i Sandhed,
det veed jeg ikke; jeg sad her og sysled
blandt mine Terner, tænkte, det veed Gud,
kun lidt paa sliqt Besøg og denne Sag.
For hendes Skyld, som jeg engang har været, —
jeg føler nu min Høiheds sidste Glimt, —
I Herrer, und mig Tid og Overlæg
i denne Sag; af, jeg er jo en Kvinde,
haabløs og venneløs.

Wolsey.

Min høie Frue,

J gør hans Høiheds Kjærlighed stor Uret
med Eders Frygt; J har jo Haab og Venner
i ubegrændset Maal.

Dronning Catharina.

J England baader

det mig kun lidet. Troer J, ædle Herrer,
at nogen Engellsmænd tør raade mig
og gjælde for min Ven mod Kongens Villie?
var Nogen saa dumdriftig ærlig, kunde
han være Undersaat? Nei, mine Venner,
de, der kan føle mine Sorgers Vægt,
som jeg kan lide paa, de er ei her;
de er som al min anden Trøst og Glæde
langt borte, i mit eget Fødeland.

Campeius.

Gid Eders Høihed vilde tage Affsked
med Eders Sorg og lytte til mit Raad.

Dronning Catharina.

Hvad mener J?

Campeius.

Læg Eders hele Sag
i Kongens Haand; han er Jer huld og naadig;
det er for Eders Sag og Eders Ære
langt bedre; thi hvis Loven falder Jer,
saa falder J med Skamme.

Wolsey.

Han har Ret.

Dronning Catharina.

J raader, hvad J ønsker, mit Fordærv!
er det Jert Christelige Raad? Be Jer!
endnu er Himlen over os; en Dommer
boer der, som ingen Konge kan bestikke.

Campeius.

I Eders Harm mistjender I os haardt.

Dronning Catharina.

Des større Skam for Jer; jeg ansaae Jer
for fromme Mænd, ja to ærværdige,
to kardinale Dyder; men I er
kun Kardinal-Udyder, falske Hjerter;
skam Jer og ombvend Jer! er det den Trøst,
den Lægedom, I bød en stakkels Kvinde,
som er blandt Jer fortabt, bespottet, haanet?
Jeg vil ei ønske Jer det Halve blot
af mine Sorger; jeg er meer barmhjertig;
men huff, jeg har advaret Jer: vogt Jer,
for Guds Skyld vogt Jer, at ei Byrden af
min Sorg engang skal falde tungt paa Jer!

Wolsey.

Min høie Frue, det er Sindssforvirring;
alt Godt, vi byde Jer, gjør I til Ondskab.

Dronning Catharina.

Og I gjør mig til Jngenting. Be Jer
og alle slige Hyllere! hvor kan
I raade mig, — ifald der findes hos Jer
blot nogen Retfærd og Barmhjertighed, —
at give ham min syge Sag i Bold,
der hader mig; af, af sin Egteseng
har han forstødt mig, af sin Kjærlighed
forlængesiden; jeg er bleven gammel,
og alt det Samkvem, jeg nu har med ham,
er ifkun Lydighed; hvad værre kan
vel hændes mig? Alt, hvad I pønser paa
er jo kun min Glendighed.

Campeius.

Det Værste

er Eders Frygt.

Dronning Catharina.

Har jeg saa længe levet, —

jeg taler selv; thi Dyden har ei Venner, —

som trofast Hustru, som en Kvinde, — ja,

det tør jeg sige uden Pral, — hvem aldrig

Mistanke's Plet har hvilet paa: har ikke

jeg med min hele, fulde Kjærlighed

bestandig mødt min Konge, elsket ham

næstester Gud, adlydt ham, ja tilbedt ham

i Hjertens Omhed; næsten glemt min Bøn

for at behage ham? og er nu dette

min Bøn? o, det er haardt, I ædle Herrer!

Vis mig en trofast Hustru, som har aldrig

drømt om en Glæde, hendes Mand ei delte;

hvormegit hun har gjort, jeg søier dog

et Fortrin til, en stor Taalmodighed.

Wolsey.

Min høie True, I mistjender ganske

det Gode, som vi sigte til.

Dronning Catharina.

Min Herre,

saa skyldig tør jeg ikke gjøre mig,

at villigt jeg frasiger mig den Hæder,

som Eders Herre ægtede mig til;

kun Døden skal mig stille fra min Rang.

Wolsey.

Jeg beder, laan mig Dre.

Dronning Catharina.

O, gid aldrig

jeg havde sat min Fod paa engelsk Jord,
 ei mærket til den Smiger, som der voxer!
 Sert Afsyn er som Engles; men Gud kjender
 vel Eders Hjerter. O hvor skal det gaae
 mig stakkels Kvinde, den uhyggeligste
 blandt alle Kvinder! —

(til sine Damer.)

Alt, I stakkels Børn,
 hvor er nu Eders Lykke? Vi er strandet
 her paa en Kyst, hvor ingen Medsynk boer,
 hvor jeg har ingen Ven og intet Haab,
 hvor ingen Frænde har en Taare for mig,
 ja knap en Grav forundes mig; som Lillien,
 der fordom blomstrede som Markens Dronning,
 mit Hoved vil jeg bøie ned og døe.

Wolsey.

Hvis Eders Høihed kunde blot forstaae,
 at vi har ment det godt, det vilde bringe
 Jer Fred og Trøst. Sig dog, hvorfor, min Frue,
 af hvilken Grund vi skulde staae Jer?
 det strider mod vor Stilling, mod vort Kalb;
 det er at læge slige Sorger, ikke
 at faae dem ud. Betænk dog, hvad I gjør,
 hvor stor Fortræd den Fremfærd gjør Jer selv;
 thi Tyrsters Hjerter kysse Lydigheden
 og elske den; men mod de Trodsige
 de svulme skrækkeligt som Uveirstorme.
 Jeg veed, I har et kjærligt, ædelt Sind,
 en Sjæl som speilklart Vand. Tro os; vi komme
 som Venner, Tjenere, Fredsmæglere.

Campeius.

Saaledes skal I finde os. I krænter

ved denne Kvindefrygt kun Eders Dyd.

En ædel Sjæl som Eders kaster bort
som falske Mønter sliig Mistænksomhed.

J eier Kongens Kjærlighed, vogt Jer
for at forspilde den. Vi er beredte til,
hvis J vil Eders Sag til os betroe,
at tjene Jer af yderste Formue.

Dronning Catharina.

Gjør, som J vil, J Herrer, og tilgiv,
hvis jeg har vist Uhosflighed imod Jer.

J veed, jeg er en Kvinde, har ei lært,
at svare sliige Mænd, som det sig sømmed.

Jeg beder, bring min Hylдинг til hans Høihed;
mit Hjerte har han end; jeg beder for ham,
imens jeg lever. — Stjænk mig Eders Raad,
J fromme Fædre; derom beder hun,
der aned lidt, da hun til England gif,
hvor dyrefjæbt en Dronningfrands hun fik.

(de gaae.)

Anden Scene.

En Forsal hos Kongen.

(Hertugen af Norfolk, Hertugen af Suffolk, Jarlen af Surrey og
Overkammerherren komme ind.)

Norfolk.

Hvis J nu enigt bringer Eders Klage
og støtter den med Kraft, kan Kardinalen
ei holde Stand. Men slipper J af Hænde
den Leilighed, som Tiden byder Jer,
saa kan J stole paa, at J skal lide
end flere Krænkelser foruden dem,
J døier nu.

Surrey.

Det glæder mig at finde
den mindste Veilighed, der minder om
min Svigerfader, Hertugen, og staffer
mig Hævn for ham.

Suffolk.

Hvor er den Stormand, som
han ikke har forhaanet eller dog
besynderligt tilfidesat; naar har
han agtet Høiheds Præg hos nogen Mand
undtagen hos sig selv?

Overkammerherren.

I ædle Herrer,

I taler nu, som Eders Hu staaer til.
Hvad Tak han har fortjent af Jer og mig,
det veed jeg; men hvad vi kan gjøre ham, —
skjønt Diebliffet nu os baner Veien, —
det har jeg Tvivl om. Hvis I ikke kan
asspærre ham fra Kongen, saa gjør aldrig
blot et Forsøg imod ham; ved sin Tunge
kan han fortrylle Kongen.

Norfolk.

Frygt kun ikke;
den Trolddom er forbi; thi Kongen har
et Nag imod ham, som for evigt spilder
hans Tunges Honningkraft. Han sidder fast
i hans Unaade, slipper aldrig løs.

Surrey.

En saadan Nyhed, Herre, gad jeg høre
engang hver Time!

Norfolk.

Tro mig, det er sandt.

Det er bevist, at han har virket mod
Stilsmissen, og han staaer i denne Sag,
som jeg min Tjende kunde ønske.

Surrey.

Sig,

hvorledes kom hans Ræntespil for Dagen?

Suffolk.

Nu, paa en sælsom Vis.

Surrey.

Hvordan? hvordan?

Suffolk.

Et Brev fra Kardinalen sendt til Paven
gik feil og kom til Kongen. Deri stod,
at Kardinalen bad hans Hellighed
at standse Kjendelsen i denne Sag;
„thi hvis det skeer,“ skrev han, „saa mærker jeg,
at Kongen er af Videnskab betagen
for Froken Anna Bullen, som er Terne
hos Dronningen.“

Surrey.

Er det i Kongens Hænder?

Suffolk.

Saa ganske vist.

Surrey.

Og vil det virke?

Overkammerherren.

Kongen

kan deraf see, hvorledes Wolsey krydser
og snoer sig. Dengang slog hans List dog feil;
han kommer med sit Lægemiddel efter
den Syges Død; thi Kongen har alt ægtet
den skønne Froken.

Surrey.

Ha, gid det var sandt!

Suffolk.

Gid dette Onske være Jer til Held!

thi jeg kan sige Jer, at det er opfyldt.

Surrey.

Det Ægteskab skal glæde mig af Hjertet.

Suffolk.

Jeg siger Amen!

Norfolk.

Og det siger Alle.

Suffolk.

Der er alt udstedt Brev om hendes Kroning.

Ja, det er end helt nyt, og visse Dren
maa helst ei høre det. — Men, ædle Herrer,
hun er et yndigt Væsen, fuldendt stjern
i Sjæl og Afsyn; og jeg troer, at hun
vil bringe dette Land Velsignelser,
som længe her skal mindes.

Surrey.

Men kan Kongen

fordøie dette Kardinalens Brev?

Det maatte Gud forbyde!

Norfolk.

Amen!

Suffolk.

Nei,

der surre flere Hvepser om hans Næse,
som vil desfor faae denne til at stifte.
Campeius har jo listet sig afsted
til Rom, og han har ikke taget Afsted,
men sluppet Kongens Sag, imens han ileb

som Sending for vor Kardinal og Støtte
for hele hans Komplot. Jeg kan forsikre,
at Kongen raabte „ha!“ da han erfoer det.

Overkammerherren.

Nu, Gud optænde ham, at han maa raabe
end høiere sit ha!

Norfolk.

Men, Eders Naade,
naar kommer Granmer hjem?

Suffolk.

Han er alt kommen,
fast i sin Mening; han har stillet Kongen
tilfreds i hans Skilsmisjesag, med Bisald
af alle Christenhedens lærde Samsund;
jeg troer, at Kongens andet Ægtefælle
og hendes Kroning bliver snart bekendtgjort;
og Catharina skal ei bære Navn
af Dronning meer, men Enkehertuginde,
Prinds Arthurs Enke.

Norfolk.

Denne Granmer er
en dygtig Mand, og han har virket kraftigt
i Kongens Sag.

Suffolk.

Det har han; derfor seer vi
ham snart som Erkebisp.

Norfolk.

Det hører jeg.

Suffolk.

Saaledes er det. — Kardinalen, —

(Wolsey og Cromwell komme ind.)

Norfolk. (affides.)

Se,

han seer mismodig ud.

Wolsey.

(uden at lægge Mærke til de Forrige.)

Brevpакken, Cromwell,

den gav I vel til Kongen?

Cromwell.

Til ham selv,

i Sovesamret.

Wolsey.

Saae han paa dens Indhold?

Cromwell.

Han aabnede den strax, og hvad han først
sik Die paa, det stemte ham alvorlig;
hans Mine blev opmærksom; han lod sige,
I skulde møde her i Formiddag.

Wolsey.

Mon han vil komme snart?

Cromwell.

Det troer jeg vist.

Wolsey.

Forlad mig nu en Stund. —

(Cromwell gaaer.)

Ja, Hertuginde

af Alençon, den franske Konges Søster;
med hende skal han giftes. — Anna Bullen!

Nei, ingen Anna Bullen taaler jeg!

et vakkert Ansigt gjør det ikke. — Bullen!

Nei, ingen Bullen. — Gid jeg kunde dog

ret snart faae Svar fra Rom! — Markise Pembroke!

Norfolk. (affides.)

Han er fortrædelig.

Suffolk. (ligeledes.)

Maaskee han veed,
at Kongens Brede hvæsstet er imod ham.

Surrey. (ligeledes.)

Run skarpt, o Gud, saasandt du er retfærdig!

Wolsey.

En Kammerfrøken hos den fordums Dronning,
en Ridders Datter; og hun skulde blive
sin Frues Frue nu, sin Dronnings Dronning!
det Lys vil ikke brænde rigtig klart;
jeg maa nok pudse det; saa gaaer det ud. —
Vel veed jeg, hun er dydig og agtværdig;
men hun er en usalig Lutheraner;
det var ei gavnligt for vor Sag, om hun
nu skulde ligge ved en Konges Bryst,
som er saa svær at styre! — Der er nu
den Erkefjætter, Granmer, dukket op,
han som har sneget sig i Kongens Gunst
og er nu hans Drakel.

(Han bliver staaende i dybe Tanker.)

Norfolk. (affides.)

Der er Noget,

der nager ham.

Surrey. (ligeledes.)

Ha, gid der kun var Noget,
der nagede ham paa hans inderste,
hans bedste Hjerterodder.

(Kong Henrik kommer ind læsende et Papir; Lovell følger ham.)

Suffolk.

Kongen, Kongen!

Kong Henrik. (affides.)

Hvor han har hobet Dyrger op af Rigdom

til eget Løb! og hvor han øser nu
 Udgifter ud! I Sparksomhedens Navn!
 hvorledes har han stræbet Alt det sammen? —
 (høit) I Herrer, har I seet Herr Kardinalen?

Norfolk.

Vi stod just her og lagde Mærke til ham;
 der er et sælsomt Oprør i hans Hjerne;
 han bider sig i Læben, farer op
 og standses brat og stirrer ned paa Jorden
 og lægger Tingen paa sin Tinding, — farer
 saa op igjen, gjør et Par Skridt ihast
 og standses atter, — slaaer sig haardt for Brystet,
 og kaster strax derpaa sit Blik mod Maanen; —
 fort sagt, han gjør de underligste Fagter.

Kong Henrik.

Det kan vel hændes, at hans Sind er oprørt.
 Han sendte mig imorges nogle Breve
 til Gjennemlæsning, som jeg havde krævet,
 og veed I, hvad jeg fandt deri, paa Ære,
 glemt af Uagtsomhed? jeg siger Jer:
 en hel Fortegnelse paa alt hans Sølvtoi,
 hans Kostbarheder, rige Klædninger,
 Pragtstykker i en Overskud, der gaaer
 langt over, hvad en Undersaat kan eie.

Norfolk.

Det er Guds Styrelse; en Aand har vist
 lagt denne Liste mellem Brevene
 for at velsigne Ederes Dine med den.

Kong Henrik.

Naar blot jeg kunde troe, hans Tanker dvæled
 i Himlen og ved aandelige Ting,
 saa skulde han faae Lov at gruble frit.

Men jeg er bange for, de sytse kun
her under Maanen og er ikke værd
saa dyb en Grublen.

(Kongen sætter sig og taler med Lovell, der gaaer hen til Kardinalen.)

Wolsey.

Gud forlade mig!

Held Eders Høihed!

Kong Henrik.

Min Herr Kardinal,

J er med Himlens Gaver rigt velsignet
og bær i Eders Sjæl Fortegnelsen
paa Naadens Rigdom; det var sagtens den
J gennemgik; J har knap Tid at stjæle
et Dieblis fra Eders Sjælehvile
til denne Verdens Regnskab; deri, troer jeg,
J holder daarligt Hus, og jeg er glad ved
at jeg i denne Sag er Eders Vige.

Wolsey.

Jeg har en Tid til fromme Sytser, Herre,
en anden til at tænke paa det Hverd,
jeg har i Staten, og Naturen kræver
sin Tid til Pleie; jeg, dens svage Søn,
maa jo, som mine dødelige Brødre,
adlyde den deri.

Kong Henrik.

J taler vel.

Wolsey.

Gid Eders Høihed altid maatte finde,
som jeg vil stræbe efter, at min Gjerning
maa svare til min Tale.

Kong Henrik.

Atter vel talt,

og vel talt er jo vel gjort paa en Maade,
 skjønt Ord er ikke Gjerninger. Min Fader
 var Eders Ven; det sagde han, og kroned
 sit Ord med sine Gjerninger imod Jer.

Fra den Tid jeg blev Konge, har jeg holdt Jer
 mit Hjerter nærmest; jeg har sendt Jer hen,
 hvor Fordel var at vinde; ja jeg tog
 endogsaa af mit Eget for at dlynge
 Velgjerninger paa Jer.

Wolsey. (affides.)

Hvad mener han?

Surrey.

Gud give dette Fremgang!

Kong Henrik.

Har jeg ikke
 gjort Jer til første Mand i dette Rige?
 Sig mig, om I erkjender det for sandt,
 hvad jeg har sagt, og hvis I tilstaaer det,
 saa sig fremdeles, troer I, at I er os
 forbunden eller ei? hvad siger I?

Wolsey.

Min kongelige Herre, jeg bekjender,
 at Eders Naades Regn er daglig falden
 paa mig langt meer, end al min Nidkjærhed
 gjengjælde kan; det vilde gaae langt over
 en Mands Bestræbelse; min Stræben kom
 altid tilfort for mine Ønster, skjønt
 den svared til min Gvne. Mine Formaal
 var mine kun saaledes, at de sigted
 bestandig dog til Eders Høiheds Tarv
 og Rigets Bedste. For den store Naade,
 som I paa mig Uværdige har dlynget,

har jeg til Gjengjæld kun en Undersaats
Taknemlighed, min Bøn for Jer, min Trostabs,
der altid har og vil fremdeles være,
til Dødens Vinter dræber den.

Kong Henrik.

Smukt svaret!

en tro og lydig Undersaat er stildret
i disse Ord; og Hæder bør belønne
Opfyldelsen deraf; i modsat Fald
er Stjændsel Straffen. Jeg vil gjerne troe,
at, som min Haand har gavmildt aabnet sig,
mit Hjerte stjænket Venstabs og min Magt
nedsendt en Regn af Hæder over Jer
meer end paa Nogen, saa bør Eders Hjerte,
Haand, Hjerne, samt enhver af Eders Evner,
foruden undersaatlig Trostabs Baand,
med særligt Venstabs frem for Andre høre
mig til som Eders Ven.

Wolsey.

Jeg kan forsikre,

at jeg har stræbt for Eders Høiheds Bedste
langt meer end for mit eget; saadan er jeg,
har været og vil blive. Om Alverden
end brød sin Tro mod Jer og kasted den
bort fra sit Hjerte, om end Farer mylred
saa tæt, som tænkes kunde, i de mest
forsærdelige Skikkelser, saa skulde
min Trostabs som et Fjeld mod stride Strømme
dog bryde Bølgerne det vilde Stormløb
og staae urokkeligt som Eders.

Kong Henrik.

Det

var ædelt talt; giv Agt, I ædle Herrer,
han har et trofast Hjerte; I har seet
ham aabne det. —

(giver Wolsey et Papir.)

Læs det og dette med,
og spis saa Eders Frokost med den Madlyst,
I har tilovers.

(Kongen gaaer med et bredt Blik til Wolsey. Hofmændene følge
ham smilende og hvissende.)

Wolsey.

Hvad kan det bethyde?
Hvor kom den pludselige Brede fra?
Hvorledes har jeg vaakt den? han gif bort
med biftert Blik, som om min Undergang
foer fra hans Dine; saadan stirrer Løven
i Harm paa den forbovne Jægersmand,
der tirred den, og gjør ham saa til Intet. —
Sag maa dog læse det; det maa forklare
hans Brede, tænker jeg. — Ja; det Papir
har styrtet mig; det er Fortegnelsen
paa al den Rigdom, jeg har dynget sammen
til eget Brug, i grunden mest dog for
at vinde Paven's Hof og lønne Venner
i Rom. — Uagtsomhed, en Laabe værdig
at falde ved! — Hvad for en Drilledjævel
fik mig dog til at lægge denne Løndom
ind i den Pafke, som jeg sendte Kongen?
er der da intet Middel imod dette?
ei noget andet Paaafund, der kan drive
den Sag ud af hans Hjerne? det vil stærkt
opirre ham; men dog jeg veed et Middel,
som, rigtigt anvendt, end til Trods for Stjæbnen

skal redde mig. — Men hvad er det? „Til Paven?“ —
 Det Brev, saasandt jeg lever, hele Sagen,
 jeg skrev til Paven om! — Ja, saa Farvel!
 Til Toppen af min Storhed er jeg naaet,
 og fra min Hæders fulde Middagshøide
 jeg iler mod min Nedgang; jeg skal falde,
 som naar et Lustsyn glimter gennem Matten,
 og Ingen see mig mere.

(Hertugen af Norfolk og Suffolk, Jarlen af Surrey og Overkammer-
 herren komme ind.)

Norfolk.

Kardinal,

hør Kongens Villie, som befaler Jer
 at overgive strax det store Segl
 i vore Hænder og begive Jer
 til Asherhouse, Herr Bisp af Winchester,
 indtil I hører mere fra hans Høihed.

Wolsey.

Tøv; hvor er Eders Fuldmagt, ædle Herrer?
 Ord er ei nok til et saa vigtigt Bud.

Suffolk.

Og hvem tør trodse dem, naar Kongens Villie
 de bringe fra hans egen Mund?

Wolsey.

Til meer jeg seer end Ord og Villie blot,
 (af Eders Ondskab og Tjenstivrighed),
 saa tør og vil jeg nægte det. Nu seer jeg,
 af hvilket usselt Malm I støbtes: Avind.
 Hvor gridst I følge Sporet af mit Fald,
 som om det gav Jer Næring! og hvor glatte,
 letfærdige I vise Jer i Alt,
 hvad der kan sigte til min Undergang!

Følg Eders Avinds Bei, I onde Mænd;
 I har jo Christi Lov derfor og skal
 med Tiden faae den rette Løn derfor.
 Det Segl, I nu saa voldsomt kræver af mig,
 gav Kongen, min og Eders Herre, mig
 med egen Haand og bød mig bruge det
 med samt min Rang og Embed for min Livstid;
 til ydermeer Forvisning om sin Naade,
 bekræftede han det med aabent Brev.
 Hvem tør nu tage det?

Surrey.

Han selv, som gav det.

Wolsey.

Ham selv maa det da være.

Surrey.

Præst, du er

en stolt Forræder.

Wolsey.

Stolte Jarl, du lyver.

For tvende Dage siden turde Surrey
 for brændt sin Tunge, end at tale saa.

Surrey.

Din Hersteshyge, purpurklædte Synder,
 har røvet dette sorgopfyldte Land
 den ædle Buckingham, min Svigerfader.
 Gi alle Kardinalers Hoveder,
 med dig og al din Rigdom i et Knippe,
 opveied eet kun af hans Haar. Forbandet
 al Eders Statskunst! Mig fik I til Irland
 som Vicekonge, fjernt fra Hjælp for ham,
 fra Kongen, fra Enhver, der havde Medsyn
 med Brøden, som I digtede ham paa.

Imens gav I, af Eders store Godhed
og Christelige Kjærlighed, ham Afslad
med Bøddeløven.

Wolsey.

Dette, som alt Andet,

hvad denne Herres Sladder lægger mig
til Last, — jeg svarer, det er falsk. Ved Loven
fik Hertugen sin Ret; og hvor uskyldig
jeg var i noget lønligt Rænkespil
til hans Fordærv, det kan hans ædle Domstol
og flette Sag bevidne. Hvis jeg var
en Ven af mange Ord, saa kunde jeg
bevise Jer, min Herre, at I kjender
saalidt til Ære som til Ærlighed, —
at jeg i trofast Lydighed mod Kongen,
min høie Herre, vel tør maale mig
med bedre Mænd end Surrey og med alle
hans Daarstabs Venner.

Surrey.

Paa min Ære, Præst,

din lange Kjortel er dit Værn; hvis ikke,
fornam du i dit Hjerteblod mit Sværd.
I Herrer, kan I taale denne Hovmod?
af slig en Karl? Nei, lade vi os ride
tilvands saa feigt af en Skarlagens Pjalt, —
Farvel, vort Adelskab! lad saa hans Naade
os kysse med sin røde Hat som Lærker.

Wolsey.

For dig er Fromhed Gift.

Surrey.

Ia vist, den Fromhed
at strabe sammen i Jer egen Haand,

hvad I har presset ud af hele Landet;
 den Fromhed, som blev røbet i Jert Brev
 til Paven imod Kongen, denne Fromhed
 skal blive bitterlig for hele Verden,
 da I udæfter mig. — Hertug af Norfolk, —
 saasandt I er en ægte Adelsmand,
 saasandt I tænker paa det fælles Vel,
 paa vor fortrykte Adels, paa vort Afkom,
 som, hvis han lever, neppe bliver Adels, —
 bring frem hans Syndeliste, samlet fra
 hans hele Liv. — Jeg skal opstramme Jer
 langt værre, Kardinal, end Messjefloften,
 da I den brune Tøs i Favnens frysteb.

Wolsey.

Hvor dybt jeg kunde denne Mand foragte,
 hvis ikke Christenhjærighed forbød det.

Norfolk.

Den Liste er i Kongens Hænder, Herre;
 men den er fæl at see.

Wolsey.

Desmere stjern

og pletfri skal min Ustyld lyse frem,
 naar Kongen seer min Sanddrubed.

Surrey.

Det hjælper

Jer ikke; Tak stee min Hukommelse,
 jeg huster Et og Andet af den Liste.
 Hvis I kan rødme og bekjende, det
 var dog en Smule Verlighed.

Wolsey.

Tak kun;

jeg trodser Eders værste Sigtelse,

og hvis jeg rødmer, er det ved at see
en Adelsmand, der savner gode Sæder.

Surrey.

Dem savner jeg dog heller end mit Hoved.
Saa hør: først har I uden Kongens Billie
og Vidende søgt Titel som Legat,
hvorved hver Biskops Myndighed blev lammet.

Norfolk.

Saa har I og, hvergang I skrev til Rom
og udenlandske Fyrster, altid skrevet:
„Ego et rex meus“, ret som om Kongen
var Eders Tjener.

Suffolk.

Dernæst har I dristet

Jer til, saatiid I drog som Sendebud
til Keiseren, at føre uden Kongens
og Raadets Vidende det store Segl
til Flandern.

Surrey.

Ydermere har I sendt
til Gregor de Casalis udstrakt Fuldmagt
til uden Kongens eller Raadets Minde
at slutte Forbund mellem Kongen og
Ferrara.

Suffolk.

Dg af lutter Hovmod har
I ladet Eders Kardinalhat præge
paa Kongens Mønt.

Surrey.

Dg sendt uhyre Summer, —

hvordan I fik dem, veed I selv vel bedst, —
til at betale Rom og købe Jer

forhøiet Værdighed, til største Skade
for hele Riget. Der er meget Mere,
hvormed jeg ikke vil min Mund besmitte,
fordi det er af Jer og lumpent handlet.

Overskammerherren.

Herr Jarl, træng ei for haardt en falden Mand;
det byder Edelmød; hans Brøde ligger
for Loven aaben; den maa straffe ham,
ei I; mit Hjerte bløder ved at see,
hvor lidet han er lig sin fordums Storhed.

Surrey.

Jeg vil tilgive ham.

Suffolk.

Herr Kardinal,

det er fremdeles Kongens høie Villie,
at, saasom Alt, hvad I udøvet har
som pavelig Legat i dette Rige,
henfalder under Loven præmunire,
saa skal mod Jer udstedes den Forordning,
at Eders Guds og Jord og faste Gie
med Kvæg og hvadsomhelst skal drages ind,
og I skal være uden Kongens Fred. —
Det er mit Hverv.

Norfolk.

Og dermed overlade

vi Jer til fromme Tanker og til Bedring.
Det Svar, I trodsigt gav os paa vor Fordring
om Udleveringen af Rigets Segl,
skal Kongen faae at vide, og hans Taf
vil ikke udeblive. Nu Farvel,
min lille gode Kardinal!

(Norfolk, Suffolk og Surrey gaar.)

Wolsey.

Farvel,

det lille Gode, som I unde mig!
 Farvel, et langt Farvel, min hele Storhed!
 Saa gaaer det Mennesket; idag fremsthyder
 han Haabets spæde Løv; imorgen blomstrer
 han rigt med Grens Purpurglands bedækket; —
 iovermorgen kommer der en Frost,
 en Dødsfrost, og mens han trostyldigt venter
 sin Storheds Modenhed, afbider den
 hans Rød; saa falder han, som jeg nu gjør.
 Som faade Bøge svømme paa en Blære,
 saa har jeg bobet mig i mange Somre
 paa Grens Hav, hvor jeg sandt ikke Bund,
 til endelig min høit opblæste Stoltthed
 brast under mig og overgav mig, træt
 og udtjent, til de vilde Bølgers Naade,
 der skal for evigt luffes over mig.
 Du Verdens Pomp og Pral, jeg hader dig!
 jeg føler Hjertet i mit Bryst fornyet.
 Hvor usel er den Staffel dog, der lider
 paa Fyrstegunst; thi mellem dette Smil,
 vi haabe paa, det hulde Fyrsteblik,
 og Undergangen, er der mere Fare
 og Rød, end Krig og Kvinder føre med;
 og falder man, er det som Lucifer,
 for ei at haabe meer.

(Cromwell kommer ind i stærk Bevægelse.)

Hvad er der, Cromwell?

Cromwell.

Jeg kan ei tale, Herre.

Wolsey.

Hvad, forsærder
min Undergang dig? kan du undres over,
at store Mænd kan falde? — hvad? du græder?
saa er jeg falden.

Cromwell.

Al, min ædle Herre,
hvorledes har I det?

Wolsey.

Godt, kjære Cromwell!

saa sand en Lykke har jeg aldrig følt;
nu kjender jeg mig selv og føler i mig
en Fred, der overgaaer al jordist Ære,
en Hjertets Ro og Stilhed. Kongen har
helbredet mig; hans Naade være takket;
fra disse Skuldre, disse brudte Piller,
har han barmhjertig taget bort en Vægt,
hvorunder hele Flaader kunde synke, —
et Overmaal af Hæder. O, det er
en Byrde, Cromwell, ja, det er en Byrde
for tung for den, der haaber kun paa Himlen.

Cromwell.

Det glæder mig, at Eders Naade tager
den Sag saa viist.

Wolsey.

Det haaber jeg; mig tyffes,
at jeg formaaer nu, — i min Sjæl jeg føler
den Kraft, — at bære meer og større Modgang,
end mine svage Kjender tør mig volde. —
Hvad Ryt?

Cromwell.

Det tungeste og værste er,
at I har mistet Kongens Naade.

Wolsey.

Gud

bevare Kongen!

Cromwell.

Dette er det næste:

Herr Thomas Morus er udnævnt til Kansler
i Eders Sted.

Wolsey.

Det var jo noget brat;

men han er lærd; gid han maa længe blive
i Kongens Gunst og gjøre Ret for Sandheds
og for Samvittighedens Skyld, at dog
hans Ven, naar han har endt sit Løb og saligt
er sovnet hen, maa hvile i en Grav,
som Faderløses Taarer rinde paa! —
Hvad mere?

Cromwell.

Granmer er vendt hjem med Gunst
og bleven Erkebisp i Canterbury.

Wolsey.

Sa, det var Nyt!

Cromwell.

Tilfjeldt, at Frøken Anna,

hvem Kongen har forlængesiden ægtet
i Løndom, har idag som Dronning viist
sig offentligt paa Veien til Kapellet,
og Alle tale kun om hendes Kroning.

Wolsey.

Det var den Bægt, der thyged mig til Jorden.

O Cromwell, Kongen gif jo mig forbi;
 ved denne Kvinde har jeg tabt for evigt
 min Høiheds Glands; min Kres Sol skal aldrig
 frembrøde meer og ikke meer forgylde
 den ædle Flot, der ventede paa mit Smil.
 Gaa bort, gaa fra mig, Cromwell; jeg er nu
 en stakkels, falden Mand, ei værd at være
 din Herre. Gaa til Kongen; denne Sol
 gaaer aldrig ned, det haaber jeg! jeg har
 fortalt ham, hvad du er, hvor tro du er;
 han vil forfremme dig; et flygtigt Minde
 om mig vil røre ham, — jeg kjender jo
 hans ædle Sind, — til ikke at forspilde
 din haabefulde Tjeneste. Forsøm
 ham ikke, gode Cromwell; agt din Fordel;
 sorg for din Fremtids Sikkerhed.

Cromwell.

O, Herre,

skal jeg forlade Jer? skal jeg da miste
 saa god, saa ædel og saa tro en Herre?
 Enhver, hvis Hjerte ei er Fjern, skal vidne,
 hvor sorgfuld Cromwell skilles fra sin Herre. —
 Min Tjeneste skal høre Kongen til,
 min Bøn er i al Evighed for Eder.

Wolsey.

Cromwell, jeg ventede ei at sælde Taarer
 i al min Sorg; men din Hengivenhed,
 den tvinger mig jo til at spille Kvinde.
 Nu lad os tørre Vinene, og hør mig:
 Naar jeg er glemt, som jeg vil blive, Cromwell,
 og sover i det døde, kolde Marmor,
 saa sig, at jeg har lært dig, sig, at Wolsey,

han, som engang ad Wrens Beie vandred
og lodded alle Wrens Dyb og Grunde,
fandt fra sit Skibbrud dig en Bei til Hæder,
en tryk og sikker, skjøndt han selv foer vild.
Betænk mit Fald og hvad der styrted mig.
Cromwell, jeg siger dig, kast Hovmod bort;
den Synd har styrtet Engle; hvor kan da
Guds Billed, Menneſket, derved vel vinde?
Elſt ſidſt dig ſelv; viſ dine Fjender Godhed;
ved Guld ei meer man vinder end ved Retſind;
hold i din høire Haand den milde Fred,
der bringer Avinds Tunger til at tie.
Gjør Ret, frygt ikke; lad din Idræt tjene
dit Fædreland, din Gud og Sandhed. Falder
du da, ſaa falder du ſom hellig Martyr.
Tjen Kongen og — o, kom og ſør mig ind;
gjør der Fortegnelse paa alt mit Guds
til ſidſte Hvid; det hører Kongen til;
min Kjortel og min Sjæls Uſkyldighed
for Gud, er Alt, hvad nu tør kaldes mit.
O, Cromwell, Cromwell, havde jeg kun tjent
min Gud med Hælvten af den Nidkærhed,
hvormed jeg tjente Kongen, havde han
ei nu paa mine gamle Dage ſtødt
mig nogen ud i Fjenders Vold.

Cromwell.

O Herre,
værlig dog taalmodig.

Wolſey.

Ja, mit Haab nu ſtyer
fra Hoffets Glands; til Himlens Fred det tyer.

(de gaae.)

Fjerde Act.

Første Scene.

En Gade i Westminster.

(To Adelsmænd mødes.)

Første Adelsmand.

Vel mødt endnu engang!

Anden Adelsmand.

Iligemaade!

Første Adelsmand.

J vil vel tage Plads her for at see,
naar Frøken Anna kommer fra sin Koning?

Anden Adelsmand.

Det er mit Trind. Da vi mødtes sidst,
kom Hertug Buckingham jo fra sin Dom.

Første Adelsmand.

Det har J Ret i; da var Sorgens Tid;
nu Glædens.

Anden Adelsmand.

Det er godt, og Borgerne
har sikkert viist al tro Hengivenhed,
som de jo altid feire slige Dage,
det maa man lade dem, med megen Iver
ved Optog, Skuespil og festlig Glands.

Første Adelsmand.

Men aldrig dog, kan jeg forsikre Jer,
med større Pragt og mere vel indrettet.

Anden Adelsmand.

Hvad indeholder det Papir, J har,
om jeg tør spørge?

Første Adelsmand.

Gjerne; det er Listen

paa dem, hvis Rang dem giver Fordring paa et Hverv ved Kroningen idag; den første er Hertug Suffolt, Rigshofmesteren, saa Hertugen af Norfolk som Jarl Marstall; I selv kan læse Resten.

Anden Adelsmand.

Tak, min Herre;

hvis ei jeg kjendte Skikken, skulde jeg med Tak benyttet Jert Papir. Men sig mig, hvor gaaer det nu med Enkehertuginde? hvorledes staaer nu Catharinas Sag?

Første Adelsmand.

Det skal jeg gjerne sige. Erkebispfen af Canterbury har med flere andre ærværdige og lærde Ordensbrødre holdt Ret i Dunstable sex Mil fra Ampthill, Prindsessens Opholdssted; af dem blev hun hel ofte stævnet; men hun mødte ikke; kort sagt, paa Grund af Udeblivelse, saavel som og paa Grund af Kongens Skrupler, blev hun af disse lærde Mænd enstemmigt erklæret stilt fra ham, og Ægteskabet blev kjendt ugyldigt; derpaa blev hun flyttet til Kimbolton, hvor nu hun ligger syg.

Anden Adelsmand.

Alf, stakkels Frue! —

(Trompeter udenfor.)

Hør Trompeterne;

her lad os staae; der kommer Dronningen.

(Livlige Janfarer af Trompeter; Kroungstoget kommer ind i følgende Orden:

To Dommere.

Ransleren; Pungen med Rigssseglet tilligemed Staven bæres foran ham.

Kordrenge, der synge.

Londons Borgmester med Staven; derpaa Høsebaandsordenens Herold i sin Vaabenkjole og med en forgyldt Kobberkrone paa Hovedet.

Markis Dorset med et gyldent Scepter og en Halvkrone af Guld paa Hovedet; ved Siden af ham Jarlen af Surrey, der bærer Sølvstaven med Duen; paa Hovedet har han en Grevekrone; begge bære Høsebaandsordenens Kjæde om Halsen.

Hertugen af Suffolk i sin Embedsdragt; han har Krone paa Hovedet og i Haanden en lang hvid Stav som Rigets Hofmester; ved hans Side gaaer Hertugen af Norfolk med Marfalksstav og Krone paa Hovedet. Begge have Høsebaandsordenens Kjæde om Halsen.

En Thronhimmel baaren af fire Baroner af de fem Havne; under denne gaaer Dronningen i Kroningskåben med Krone paa Hovedet og Haaret rigt smykket med Perler. Paa hver Side af hende gaae Visperne af London og Winchester.

Den gamle Hertuginde af Norfolk med en lille Guldkrone gennemflettet med Blomster; hun bærer Dronningens Slæb.

Flere Grevinde og Damer med Diademer af Guld uden Blomster.)

Anden Adelsmand.

Et prægtigt Optog; — disse kjender jeg;
men hvem er han med Sceptret?

Første Adelsmand.

Markis Dorset;

og han, der bærer Staven, er Jarl Surrey.

Anden Adelsmand.

En gjæv og ædel Herre; Hertug Suffolk
er dette jo?

Første Adelsmand.

Ja, Rigshofmesteren.

Anden Adelsmand.

Saa Hertug Norfolk?

Første Adelsmand.

Ja.

Anden Adelsmand.

(idet han seer paa Dronningen.)

Gud signe dig!

et mere sagert Afsyn saae jeg aldrig. —

Ja Herre, ved min Sjæl, det er en Engel;

vor Konge savner hele Indien,

ja større Skatte, naar han savner hende;

jeg dabler ikke hans Samvittighed.

Første Adelsmand.

De Fire der, som bære Baldakinen,

det er Baroner af Femhavnene.

Anden Adelsmand.

Held dem! Held hver, der kommer hende nær!

Jeg tænker, at den gamle ædle Frue,

der bærer hendes Slæb, er Hertuginde

af Norfolk.

Første Adelsmand.

Ja, og Resten er Grevinder.

Anden Adelsmand.

Det kan jeg see af deres Diademer.

Ja, det er Stjerner; stundom falde de

som Stjernefald.

Første Adelsmand.

Tal ikke her om det.

(Kroningsstoget drager ud under stærke Trompetfanfarer.)

(En tredje Adelsmand.)

Goddag, min Herre; hvor blev I dog stegt?

Tredie Adelsmand.

I Trængselen, i Kirken, hvor der ikke
 var Plads til blot at file ind en Finger,
 og jeg er kvast af Jublens Overmaal.

Anden Adelsmand.

I saae da Festligheden?

Tredie Adelsmand.

Ja, jeg saae den.

Første Adelsmand.

Og hvordan var den?

Tredie Adelsmand.

Den var værd at see.

Anden Adelsmand.

Fortæl os lidt derom.

Tredie Adelsmand.

Saa godt jeg kan.

Saa snart den rige Strøm af Adels herrer
 og Damer havde Dronningen ledsaget
 til hendes Plads i Koret, trak den sig
 tilbage; hendes Høihed satte sig
 til Hvile paa et prægtigt Gressæde
 en liden Stund og viste der for Folket
 sin hele Skønhed aabenbart. Tro mig,
 hun er saa færd en Kvinde, som en Mand
 har nogenfinde færdet; da nu Folket
 fik hende ret at see, steg der et Bulder
 saa vældigt som tilfjøs, naar Stormen klapper
 i Seil og Tov, saa høit og mangestemmigt.
 tilbeirs fløi Hatte, Rapper, — Trøier, troer jeg, —
 ja, hvis et Ansigt havde siddet løst

saa var det sløiet med; en saadan Jubel
 har jeg end aldrig seet. Høitsvangre Kvinder,
 der havde knap en Ugestid tilbage,
 foer frem i Stimlen som i gamle Dage
 Murbrækkerne og fik den til at vakle;
 der fandtes ei den Mand, der kunde sige:
 „det er min Hustru“; Alt var vævet sammen
 saa sælsomt i eet Stykke.

Anden Adelsmand.

Bidere.

Tredie Adelsmand.

Da stod hun op og gik med ærbar Gang
 til Altret, knæled ned og slog mod Himlen
 en Helgen lig, mens inderligt hun bad,
 de skønne Dine, reiste sig igjen
 og bøied sig for Folket. Erkebispens
 af Canterbury lagde da paa hende
 ethvert af Dronningværdighedens Mærker:
 som Salvingsolien, hellig Edwards Krone,
 Fredsduen, Staven og de andre Tegn.

Da det var gjort, sang Koret et **Te Deum**
 til den fortrinligste Musik i Riget.

Saa gik hun bort og drog i samme Optog
 til Yorkplace, hvor nu Festen staaer.

Første Adelsmand.

Min Herre,

fig ikke Yorkplace meer; det er forbi;
 det Navn gik tabt, da Kardinalen faldt;
 nu er det Kongens Gods og hedder Whitehall.

Tredie Adelsmand.

Det veed jeg; men den Ændring er saa ny,
 at jeg har end det gamle Navn paa Tungen.

Anden Adelsmand.

Men sig, hvem var de to ærværdige Bisper,
der fulgte Dronningen paa begge Sider.

Tredie Adelsmand.

Stokesly og Gardiner; den Sidste Bisp
af Winchester, hvortil han er forfremmet
fra Kongens Skriver; — Bisp af London er
den Første.

Anden Adelsmand.

Bispen af Winchester nærer
ei meget Venstabskabs just for Erkebispens,
den ædle Cranmer.

Tredie Adelsmand.

Det veed hele Landet;
end er ei Brudet stort; men naar det kommer,
har Cranmer sig en Ven, som ikke svigter.

Anden Adelsmand.

Og hvem kan det da være?

Tredie Adelsmand.

Thomas Cromwell,
en Mand, som Kongen agter høit; hans Venstabskabs
er meget værd. Han er af Kongen udnævnt
til Vogter over Kronjuvelerne,
og han har allerede Plads i Raadet.

Anden Adelsmand.

Han stiger vistnok høiere.

Tredie Adelsmand.

Sa, sikkert,
men kom, I Herrer; I skal samme Vel
som jeg, til Hoffet; vil I følge med
som mine Gjæster? Noget har jeg vel

at hyde Jer; paa Veien skal jeg da
fortælle meer.

Begge.

Som I befaler, Herre.

(de gaae.)

Anden Scene.

Rimbolton.

(Catharina, i Enkedragt, kommer syg ind, ledet af Griffith og
Patienza.)

Griffith.

Hvor gaaer det, Eders Høihed?

Catharina.

Jeg er syg

til Døden, Griffith; mine trætte Ben
mod Jorden bøie sig, som tunge Grene,
der gjerne vilde slippe deres Byrde.

Giv mig en Stol; — saadan; — nu troer jeg næsten,
det blev lidt bedre. Sig, fortalte du
mig ikke, Griffith, mens du ledte mig,
at Wrens Skjøddebarn, Kardinal Wolsey,
var død?

Griffith.

Ja, Eders Høihed; men jeg troer,
I agted ei derpaa i Eders Smerte.

Catharina.

Fortæl, hvordan han døde, kjære Griffith;
hvis det var fromt, saa foregik han mig
maaskee med sit Exempel.

Griffith.

Eders Høihed,
man siger, at han døde fromt. Dengang

den stolte Jarl Northumberland ham fængslede
i York og førte ham afsted at stande
til Rette som en svært anklaget Mand,
saa blev han pludselig saa heftigt syg,
at ei han kunde sidde paa sit Muldyr.

Catharina.

Af, stakkels Mand!

Griffith.

Han naaede dog til Leicester
i smaa Dagreiser og tog ind i Klosteret,
hvor den ærbørdige Abbed med Ære
modtog ham med sit hele Broderskab.
Da sagde han de Ord: „Af, Fader Abbed,
en gammel Mand, af Statens Storme bøiet,
vil lægge sine trætte Ben blandt Jer;
und ham en Smule Jord af Miffundhed!“
Derpaa gik han tilfængs; hans svære Sygdom
blev ved ustandset, og den tredje Aften
ved Otte Slet, — han havde forud nævnet
det som sin sidste Time, — gav han hen
med Anger og med Andagt, Sorg og Taarer
sin Æres Glands til Verden, men til Gud
sin bedre Del og slumred ind i Fred.

Catharina.

Saa lad ham hvile! Gid hans Brøde ikke
ham tynde haardt. Kun dette, Griffith, vil jeg
dog sige om ham, i al Kjærlighed:
han var en Mand af ubegrændset Stoltthed,
der altid agtede sig Fyrsters Lige,
der lænkebandt ved trædske Paafund Landet;
for ham var Embedssalg en ærlig Sag;
han talte Usandhed for hele Hoffet,

tvetydigt var hans Ord og Mening altid,
han viste aldrig Skaansomhed, undtagen
han havde Ondt isinde; hvad han loved,
var stort, som han var selv; men, hvad han holdt,
var, som han nu er, Intet. Han var hildet
i Kjødets onde Lyst, og Præsterne
gav han et slet Exempel.

Griffith.

Eders Høihed,

vor Næstes Lyder staaer i Robber præget;
hans Dyder skriver man i Band. Tillad,
at jeg beskriver Jer hans gode Sider.

Catharina.

Ja, kjære Griffith, ellers var jeg ond.

Griffith.

Skjønt Kardinalen var af ringe Byrd,
var han utvivlsomt skabt til megen Hæder.
Fra Barn alt var han dygtig, lærd og grundig,
skarpsindig, mægtig i Betsalenhed,
imod Uvenner stolt og bedst, — mod dem,
der søgte ham, mild som en Sommerdag.
Om end han var umættelig i Vinding, —
det var en Synd, — var han dog fyrstelig
i Gærmildhed; derom kan Vidne bære
det Lærdoms Tvillingpar, som han har reist,
Spawich og Oxford; — mens den første faldt
med ham, — den vilde ikke leve længer
end sin Belgjører, er den anden nu,
skjønt den er ufuldendt, dog saa navnkundig,
saa stor i Kunst og i saa herlig Fremvæxt,
at hele Christenheden priser den.
Hans Fald blev ham til Salighed; thi da,

men ikke før, han kjendte ret sig selv
og følte den Betsignelse, det er,
at være lille; og for at omstraale
sin Alderdom med større Glands, end Verden
kan give, døde han i Herrens Frygt.

Catharina.

Jeg ønsker mig, naar jeg er død, ei anden
Herold og Talsmand for min Færd i Livet,
til mod Bagtalelsen mit Navn at værges,
end En, der skriver Krøniken saa ærligt
som Griffith. Ham, som var mig mest forhadet
i Livet, har din fromme Sanddruhed,
dit Maadehold mig tvunget til at ære
i Graven. — Fred med ham! — Min PatiENZA,
bliv her hos mig og læg mig lavere;
jeg skal ei længe volde dig Besvær. —
Min kjære Griffith, lad Musiken spille
den Sørgemelodi, jeg altid kaldte
min Gravsang, mens jeg sidder her og tænker
paa Himlens Harmoni, hvortil jeg stunder.

(En tungsinndig og høitidelig Musik.)

Griffith.

Hun sover; lad os sidde stille, Barn;
væl hende ikke; sagte, PatiENZA.

(Drømmesynet. Sex Skikkelser i hvide Klæder, med Laurbærkrands paa Hovedet, gyldne Masker for Ansigtet og Palmegrene i Hænderne drage med høitidelige Skridt over Skuepladsen. De hilse Catharina og danser. Ved en Vending i Dansen holde de to første en Krands over hendes Hoved, medens de fire andre bøier sig ærbødigt for hende; de To, der holde Krandsen, række den derpaa til de to Næste, hvorpaa det samme Optrin gjentages; endelig række disse den til de to Sidste, og det gjentages tredie Gang. Catharina gi-

ver isørne Tegn til Glæde ligesom af en høiere Indskydelse og strækker Hænderne mod Himlen. Skikkelserne forsvinde derpaa under Dansen og tage Krandsen med sig. Musikken vedbliver.)

Catharina. (vaagner.)

Hvor er I, Fredens Aander, er I borte?

I forlader I mig her i al min Nød?

Griffith.

Her er vi.

Catharina.

Det var ikke Jer, jeg kaldte.

Sig, saae I Ingen her, imens jeg sov?

Griffith.

Nei, Ederes Høihed, Ingen.

Catharina.

Saae I ikke

i dette Dieblif en Himmelfare,

der bød mig til en Fest? med tusind Straaler

besinnend deres Afsyn mig som Solen.

De lovede mig evig Salighed,

og Krandsen rakte de mig, som jeg ikke

endnu er værd at bære; men jeg bliver

det vist engang.

Griffith.

Det glæder mig, min Frue,

at gode Drømme fylder Ederes Sjæl.

Catharina.

Had nu Musikken høre op; den er

for mig pinlig og til Byrde.

(Musikken tier.)

Patienza. (affides til Griffith.)

Se dog, Griffith,

hvor hendes Høihed pludselig forandres!

hvor hendes Ansigt slappes! se, hvor bleg
og kold som Jorden! seer I hendes Dine?

Griffith.

Hun døer, mit Barn, bed, bed.

Patienza.

Gud trøste hende!

(Et Bud kommer ind.)

Budet.

Lillader Eders Naade, —

Catharina.

Frække Karl,

er du ei meer Erbødighed os skyldig?

Griffith. (til Budet.)

I handler ilde ved saa plump en Fremfærd;

I veed jo dog, at hun vil ikke miste

sin vante Høihed; skynd Jer, knæl.

Budet. (knæler.)

Jeg beder

i Ydmyghed, tilgiv mig, Eders Høihed;

i Hastværk glemte jeg Erbødigheden.

Derude staaer en Herre, sendt fra Kongen,

og ønsker Afgang.

Catharina.

Griffith, før ham ind;

men denne Karl vil jeg ei mere see.

(Griffith gaaer med Budet og kommer tilbage med Capucius.)

Hvis ei mit Syn nu slaaer mig feil, er I

Capucius, Ambassadøren fra

min høie Frænde, Keiseren.

Capucius.

Det er jeg

til Eders Høiheds Tjeneste.

Catharina.

Af, Herre,

for mig er Rang og Skjæbne snart forandret
fra den Tid først I kjendte mig; men sig,
hvad er Jert Grind?

Capucius.

Først, min høie Frue,

at bringe Jer min Hylдинг; dernæst bød
hans Høihed Kongen mig besøge Jer;
det smerter ham, at I er syg; ved mig
han sender Jer sin kongelige Hilsen
og beder Jer at tage imod Trøst.

Catharina.

Af, Herre, denne Trøst er nu for sen,
som en Benaadning efter Drens Fald;
saa mild en Lægedom i rette Tid
vel havde helbredt mig; — nu har jeg her
ei anden Trøst end Bøn. — Hvordan befinder
hans Høihed sig?

Capucius.

Ved Helsen, høie Frue.

Catharina.

Gid han bestandigt være det, gid evigt
han blomstre, naar jeg boer hos Ormene,
og naar mit Navn er banlyst her fra Riget!

(til Patienza)

Det Brev, jeg lod dig skrive, Patienza,
er det sendt bort?

Patienza.

Nei, Eders Høihed.

(hun giver det til Catharina.)

Catharina.

Herre,

vis mig den Godhed at levere Kongen,
min Herre, dette.

Capucius.

Gjerne, Eders Høihed.

Catharina.

Jeg anbefaler deri til hans Godhed
vor rene Kjærligheds Afbillede,
hans unge Datter; — maatte Himlens Dugg
i tæt Velsignelse paa hende falde! —
jeg beder ham at fostre hende op
i Dyd og Ære, — hun er ung og ærbar
og ædel af Natur; hun skal fortjene
hans Godhed, haaber jeg, — og skjænke hende
lidt Kjærlighed for hendes Moders Skyld,
der elstet ham, Gud veed, hvor høit. — Dernæst
har jeg den ringe Bøn, at dog hans Høihed
vil hynkes over mine stakkels Piger,
som har saalænge fulgt mig tro i Medgang
og Modgang; der er ikke een iblandt dem, —
det siger jeg; nu kan jeg ikke lyve, —
som jo ved Ærbarhed og Sjælens Skjønhed,
ved Dyd og gode Sæder har fortjent
en god og giær, selv ædelbaaren Husbond.
Ja, Held den Mand, der vinder en af dem.
Sidst beder jeg for mine Tjenere;
de er hel fattige; men Fattigdom
drog dem dog aldrig bort fra mig; jeg beder,
at deres Løn maa fuldt betales dem
og lidt derover for at mindes mig;
hvis Herren havde undt mig længer Liv

og større Rigdom, var de ikke stulte
 saaledes fra mig. — Det er Brevets Indhold.
 Ved Alt, hvad kjærest Jer i Verden er,
 min ædle Herre, og saasandt I ønsker
 en Christen Sjæl Fred i sin Grav, viis Venstab
 mod disse stakkels Folk og bønfaald Kongen
 at yde mig den sidste Ret!

Capucius.

Ved Gud,

det vil jeg, eller jeg vil ikke kaldes
 en Mand.

Catharina.

Jeg takker Jer, min ædle Herre.
 Bring Kongen i al Ydmyghed min Hilsen;
 sig, det som længe voldte ham Betymring,
 er snart ei meer i Verden; sig, at jeg
 velsigned ham i Døden; thi det vil jeg. —
 Mit Die mørknes; nu Farvel, min Herre! —
 Griffith, Farvel! — Nei, Patienza, du
 maa ikke gaae endnu. Jeg maa tilsengs;
 kald flere Kvinder til. Naar jeg er død,
 min gode Pige, lad mig da behandles
 med Hæder; strø mit Lig med Gomsfrublomster,
 for at Alverden vide maa, jeg var
 en kydst og ærbar Hustru til min Grav;
 mit Lig skal balsameres og udstilles.
 Skjønt jeg er ikke Dronning meer, begrav mig
 som Dronning og som Datter af en Konge.
 Nu kan jeg ikke meer. —

(Catharina bæres ud af sine Damer.)

Femte Act.

Første Scene.

Et Galleri i Slottet.

(Gardiner, Bisp af Winchester, kommer ind med en Page, der bærer en Fakkell foran ham. Herr Thomas Lovell møder ham.)

Gardiner.

Er Klokken ikke Gæt?

Pagen.

Jo, den er slaaet.

Gardiner.

Den Tid er til Fornødenhed bestemt,
ei til Forlystelse; det er en Tid til
at styrke vor Natur med vægtsom Ro
og ikke til at ødsle bort. — Herr Thomas!
hvorhen saa sent inat?

Lovell.

Kom Eders Naade

fra Kongen?

Gardiner.

Ja, Herr Thomas, jeg forlod ham
med Hertugen af Suffolk ved Primero.

Lovell.

Og jeg maa til ham, før han gaaer tilsængs.
God Nat.

Gardiner.

Nei, bi, Herr Thomas, bi; det synes,
at I har Hastværk; hvad er dog paasærde?
hvis ingen Skade flyde kan deraf,
saa giv en Ben et Vink om, hvad det er,

J syssler med saa sent; et Hverd, der vanke
ved Midnat, som man troer at Gjensærd vanke,
maa være af en vilbere Natur
end det, der søger Dagen til sin Gjerning.

Lovell.

Jeg er jo Eders Naades Ven og tør
en Løndom vel betroe til Eders Dre
langt større end mit Grind; Dronningen
er nu i Barnsnød og i største Fare;
man frygter hendes Død.

Gardiner.

For hendes Livsfrugt

jeg beder hjerteligt, at den maa trives
og leve; men, Herr Thomas, Stammen ønsked
jeg rykket op med Rod.

Lovell.

Mig tyffes næsten,

jeg kunde sige Amen. Men det siger
dog min Samvittighed, at hun er god,
en yndig Kvinde, værd et bedre Dnske.

Gardiner.

Men Herre, Herre, hør mig dog Herr Thomas;
J er en Adelsmand, just som jeg lider;
jeg veed, at J er klog og from, hør nu,
jeg siger Jer, det bliver aldrig godt,
aldrig, Herr Thomas, tro mig paa mit Ord, —
før Cranmer, Cromwell, begge hendes Hænder,
og hun er lagt i deres Grav.

Lovell.

Herr Biskop,

J nævnte to af Rigets første Mænd.
Cromwell er nu foruden Opbevarer

af Kronjuvelerne, Rigsarkivar
og Kongens Skriver, og han staaer paa Springet
til videre Førfremmelse, som Tiden
vil lægge paa hans Skuldre. Erkebispens
er Kongens Haand og Tunge; hvem tør tale
en Stavelse mod ham?

Gardiner.

Jo, jo, Herr Thomas,
der findes de, som tør; jeg selv har vovet
at tale om ham; og endnu idag, —
Ser kan jeg sige det, — har jeg opægget
de høie Raadets Herrer og bevist dem,
han er, — som jeg og de jo fuldtvel veed, —
en Erkefjætt, ja en Pest, der smitter
det hele Land. Og derfor har de nu
udtalt sig frit for Kongen, og han har
saa vidt laant Dre til vort Klagemaal,
at han — af særlig Gunst og Kongeomhu
idet han forudsaae de store Farer,
vi havde forestilt ham, — har befalet
at stævne ham for Rigens Raad imorgen
at stande der tilrette. Ja, Herr Thomas,
han er et giftigt Ukrud, som maa luges
med Roden; men jeg sinder Jer forlænge
i Eders Vrinde; God Nat, Herr Thomas.

Lovell.

God Nat, Herr Biskop, jeg er Eders Tjener.

(Gardiner og Pagen gaae.)

(Kongen og Hertugen af Suffolk komme ind.)

Kong Henrik.

Carl, jeg vil ikke spille meer iasten;
mit Sind er adspredt; du er mig for stærk.

Suffolk.

Jeg har dog endnu aldrig vundet før
fra Eders Høihed.

Kong Henrik.

Sjeldent, Carl; du skal
ei heller, naar min Tanke er ved Spillet. —
Naa, Lovell, sig, hvad Nyt fra Dronningen?

Lovell.

Jeg kunde ikke bringe hende selv
det Bud, I mig betroede; men jeg sendte
ved Kammerfruen Eders Høiheds Hilsen;
hvorpaa hun svared med ærbødig Tak
og med den Bøn, at Eders Høihed vilde
nu bede ret af Hjertens Grund for hende.

Kong Henrik.

Hvad siger du? Ha! bede? er hun da
i Varnsnød?

Lovell.

Det fortalte Kammerfruen,
og at hun led saa svært, at hver en Bee
var som en Dødsqual.

Kong Henrik.

Åh, min stakkels Hustru!

Suffolk.

Gud lade hende lykkeligt forløses
med liden Smerte; og gid Eders Høihed
maa glædes med en Arving!

Kong Henrik.

Det er sent

paa Matten, Carl; gaa nu tilfængs og glem
i dine Bønner ei min stakkels Dronning.

Forlad mig; jeg har Ting at tænke paa,
som ikke taale Selvfab.

Suffolk.

Nu, saa onsker
jeg Eders Høihed en god rolig Nat,
og jeg vil bede for min høie Frue.

Kong Henrik.

God Nat, Carl.

(Suffolk gaaer.)

(Herr Anton Denny kommer ind.)

Naa, hvad Nyt har I at bringe?

Denny.

Jeg bringer hid hans Naade Erkebispens;
som I befalede mig.

Kong Henrik.

Ha! Canterbury?

Denny.

Ja, Herre.

Kong Henrik.

Det er sandt! hvor er han, Denny?

Denny.

Han venter paa Befaling.

Kong Henrik.

Før ham ind.

(Denny gaaer ud.)

Lovell. (affides.)

Det er jo det, som Bispens talte om;
jeg kom jo ret tilpas.

Kong Henrik.

Gaa ud af Salen.

(Lovell synes at tøve.)

Ha; — Jeg har sagt Jer: gaa! — Hvad vil I nu? —

(Lovell og Denny gaae.)

Granmer. (affides.)

Jeg ængstes. Hvorfor rynker han sit Bryn?
hans Blik spaaer ilde; her er Galt paaferde.

Rong Henrik.

Maa vel, Herr Erkebisp, I ønske sagtens
at vide, hvorfor jeg har kaldt Jer hid?

Granmer. (knæler.)

Det er min Pligt at lyde Eders Høihed.

Rong Henrik.

Staa op, ærværdige Herr Erkebisp,
kom, lad os To spadserere sammen her;
jeg kan fortælle Jer en Nyhed; kom,
kom, giv mig Eders Haand. Al, bedste Herre,
det gjør mig ondt at sige, og med Sorg
maa jeg gjentage, hvad I nu skal høre:
jeg har, med stor Betsymring, nys fornummet
helt svære Klager, Herre, svære Klager
imod Jer, siger jeg. Paa Grund af disse
har vi nu med vort Raad bestemt os til,
at I skal møde for os her idag.

Jeg veed, I kan ei strax tilfulde der
retfærdiggjøre Jer, og derfor maa I
til videre Forhør, hvor Eders Svar
udkræves, finde Jer taalmodigt i
at tage Eders Bolig i vort Tower.

I er vor Fæmning; derfor nødes vi
til denne Fremgangsmaade; ellers vilde
jo intet Vidne træde frem imod Jer.

Granmer.

Jeg takker Eders Høihed underdanigst
og glæder mig ved denne Leilighed
til ret at sigtes, saa at Korn og Avner

kan skilles fra hverandre; Ingen er,
det veed jeg, saa bagtalt af onde Tunger
som jeg.

Kong Henrik.

Staa op, min brave Canterbury;
din Sanddruhed og Ustyld er rodfæstet
hos os, din Ven. Giv mig din Haand; staa op!
Kom, lad os gaae omkring. — Naa, ved vor Frue!
hvad er I for en Mand? jeg havde ventet,
I vilde søgt mig om at stille Jer
Ansigt til Ansigt imod Klagerne,
og at jeg uden Fængsling vilde selv
fremdeles prøve Sagen.

Granmer.

Høie Konge,

jeg stoler paa min Verlighed og Ustyld;
hvis de slaae feil, saa vil jeg glæde mig
ved mine Fjenders Seir; thi er jeg blottet
for disse Dyder, er jeg Intet værd.
Jeg frygter Intet, der kan siges mod mig.

Kong Henrik.

Veed I da ei, hvad hele Verden veed,
hvordan i Verden Eders Stilling er?
Af Fjender har I mange, ikke smaa,
og deres Rænker staae i samme Forhold.
Det er ei altid Sagens Ret og Sandhed,
der vinder Seir. Hvor let kan ei en Riding
bestikke andre lumpne Sjæle til
at sværge falsk imod Jer? Eders Fjender
har megen Magt, og deres Ondskab er
ei mindre. Drommer I om bedre Held
mod falske Vidnessbyrd end Eders Herre,

hvis Tjener I jo er, mens her han leved
paa denne syndefulde Jord? — Vøgt Jer;
I seer ei Faren ved et Afgrundsspring
og beiler selv til Undergangen.

Cranmer.

Gud

og Eders Høihed min Ustyrbighed
beskjærme; ellers falder jeg i Snaren,
som man har lagt for mig.

Kong Henrik.

Fat I kun Mod;

de skal ei længer gaae end vi tillade.
Vær rolig; og se til, I møder for dem
iformiddag, og om det skulde hændes,
at de vil sængsle Jer paa disse Klager,
saa undlad ei at bruge til Jert Forsvar
de bedste Grunde, og med al den Fynd,
som er fornøden; hvis ei gode Ord
bevæge dem, saa giv dem denne Ring
og indstævn Eders Sag for os. — Nei, se!
den gode Mand, han græder. — Paa min Vre;
han er en Hædersmand. Guds hellige Moder!
jeg sværger paa, han har et ærligt Hjerte,
saa brav en Sjæl som nogen i mit Rige. —
Gaa nu, og gjør, som jeg har sagt. —

(Cranmer gaaer.)

Hans Mæle

er kvælt i Graad.

(En gammel Hofdame kommer ind.)

En Hofmand. (udenfor.)

Bliv her! hvad vil I da?

Hofdamen.

Jeg vil ei blive her; det Bud, jeg bringer,
undskylder Driftigheden. — Gode Engle
omsvære Eders kongelige Hoved
og skjærme Jer med deres Himmelvinger!

Kong Henrik.

Dit Budskab kan jeg gjette af dit Ansigt; —
er Dronningen forløst? sig Ja! — en Dreng?

Hofdamen.

Ja, Eders Høihed, ja! en deilig Dreng!

Gud signe hende i al Evighed! —

Det er en Pige, som skal nok faae Dreng.

Nu venter Dronningen paa Jert Besøg;

at I vil hilse paa den Fremmede;

hun ligner Jer, — ja, som et Kirsebær
det andet.

Kong Henrik.

Lovell!

Lovell.

Herre!

Kong Henrik.

Hundred Mark

til hende der; jeg gaaer til Dronningen.

(gaaer.)

Hofdamen.

Hvad? Hundred Mark? Nei meer, saa sandt jeg lever! —

det hyder man en Stalddreng. Mere skal

han give, ellers skjælder jeg mig til det!

var det for denne Løn, jeg sagde for,

at Pigen ligned ham? jeg vil ha'e mere;

hvis ikke tager jeg mit Ord tilbage;

og nu, mens Jernet gløder, maa jeg smede.

(de gaae.)

Anden Scene.

Et Forværelse udenfor Raadets Forsamlingsaal.

(Granmer kommer ind, Dørvogteren og andre Betjente staae paa Post.)

Granmer.

Jeg haaber dog, jeg kommer ei for sent;
den Herre, som blev sendt til mig fra Raadet,
bad mig at ile. — Luffet? — hvad er det? —
Holla, Dørvogter! — kjender I mig ikke?

Dørvogteren.

Jo, Raadigherre, men jeg kan endda
ei hjælpe Jer.

Granmer.

Hvorledes?

Dørvogteren.

Eders Naade

maa vente, til man kalder Jer.

Granmer.

Ja saa.

(Doktor Butts er ubemærket kommen ind.)

Butts. (affides.)

Det er en lumpen Streg. Det glæder mig,
jeg kom forbi just saa beleiligt. Kongen
skal strax erfare dette.

Granmer. (affides.)

Det er Butts,

Livlægen; hvor alvorligt dog han sæstede
sit Blif paa mig, idet han gif forbi!

Gud give, han ei varsled mig mit Fald;
thi det er vist med Forsæt gjort af Nogle,
der hade mig, — Gud vende deres Hjerter!
jeg har dog aldrig ægget deres Ondskab, —

for at bestjæmme mig; thi ellers maatte
de blues ved at lade mig staae her
ved Døren, mig, i Raadet deres Broder,
blandt Dreng, Staldsolk, Tjenere; men nu
fsee som de vil! jeg vil taalmodigt vente.

(Kongen og Butts komme frem ved et Bindue ovenfor.)

Butts.

Nu vil jeg vise Eders høie Naade
et sælsomt Syn.

Kong Henrik.

Hvad er det, Butts?

Butts.

Jeg tænker,
at Eders Høihed tidt har seet det før.

Kong Henrik.

Th men, hvor er det da?

Butts.

Der, Eders Høihed:

se, hvor den ædle Canterbury hædres;
han staaer ved Døren mellem Kjertervende,
Lakaier, Pager.

Kong Henrik.

Ha! ja, det er ham;

er det den Agt, de bære for hverandre?

godt, at der dog er Nogen over dem!

jeg tænkte dog, der var det Retsind hos dem, —

den Høvisfthed ialtsald, — at de ikke

lod sli en Mand, saa høit i Gunst hos os,

staae der som deres Naaders Løbedreng

ved Døren som et Bud, der bringer Papper.

Ha, ved vor Frue, Butts, det er jo lumpent!

Nu, lad dem gjøre som de vil; træk kun
Forhængen for; vi faae vel meer at høre. —

(Rigskansleren, Hertugen af Suffolk, Jarlen af Surrey, Overkammerherren, Gardiner, Cromwell o. Fl. komme ind. Rigskansleren tager Plads ved den øverste Ende af Bordet; Erkebispens af Canterburys Plads bliver staaende tom; de øvrige Medlemmer af Raadet sætter sig paa begge Sider af Bordet, Cromwell som Sekretær ved den nederste Ende af Bordet.)

Kansleren.

Bring Sagen for, Herr Sekretær; hvorfor
er Raadet sammekaldt?

Cromwell.

Høiedle Herrer,
den første Sag angaaer Herr Erkebispens
af Canterbury.

Kansleren.

Er han underrettet?

Cromwell.

Ja.

Kansleren.

Hvem er det, som venter?

Dørvogteren.

Her ved Døren?

Kansleren.

Ja vist.

Dørvogteren.

Det er hans Naade Erkebispens,
som alt en Stund har ventet Eders Bud.

Kansleren.

Saa lad ham komme ind.

Dorvogteren.

Herr Erkebisp,

nu kan I komme ind.

(Granmer gaaer hen til Raadets Bord.)

Ransleren.

Herr Erkebisp,

det gjør mig meget ondt at sidde her
i denne Stund og see Jer Stol staae tom;
men vi er alle Menneſter; Naturen
er ſtrøbelig i os, og mens i Kjødet
vi vandre her, er ſaa af os kun Engle.
Af ſaadan Svaghed og Bankundighed
har I, ſom ſkulde lære bedſt os Andre,
forſeet Jer ikke lidet, førſt mod Kongen,
ſaa mod hans Lov, imens I fylder Landet
ved Eders Prædiken ſamt Eders Præſter
med ny, uhørt og farlig Kjetterlærdom,
ſom kunde ſkade, hvis den ikke ſtandses.

Gardiner.

Og den maa ſtandses ſtrag, I ædle Herrer;
thi den, der tæmmer vilde Heste, ſtyrer
dem ikke blot med Haanden, men han lægger
det ſkarpe Bidsel dem i Mund og ſporer
dem til de lyſtre Tøilen. Hvis vi taaler —
af Lædighed eller af barnagtig ſkaanſel
mod een Mands Væ — denne ſule Smitſot:
Farvel al Lægedom! og hvad er Følgen?
Splid, Oprør og almindeligt Fordærv
for hele Riget; det har vore Grander
i Dvre-Tydfkland maattet ſande nyligt,
ſom end vi mindes grant og ynkes over.

Granmer.

J ædle Herrer, jeg har altid stræbt
 med Nidhærhed, i Levnet som i Embed,
 og det med megen Umag, at min Lære
 jo skulde med mit Embeds strænge Pligt
 gaae trygt tilsammen, og mit Formaals var
 altid det bedste; ingen Mand paa Jorden, —
 det siger jeg af et oprigtigt Hjerte, —
 kan, hverken af sit eget Hjertes Drift
 ei heller i sit Embed, mere hade
 og affkye Fredsforstyrrelserne end jeg.
 Gud give, Kongen aldrig maatte finde
 et mindre trofast Hjerte! — Mand, hvis Sjæl
 af Alvind og af Ondskab jager Næring,
 tør i den Bedste sætte Land. Jeg beder
 høiedle Herrer, at i denne Retssag,
 hvem end det er, der fører Klage mod mig,
 maa træde frem for mig Ansigt til Ansigt
 med aabent Klagemaal.

Suffolk.

Nei, Eders Raade,
 det kan ei stee; J hører jo til Raadet,
 den Egenkab beskytter Jer mod Klager.

Gardiner.

Vi have Sager for af større Vægt,
 og derfor vil vi fare fort med Jer:
 Hans Høihered har bestemt, og vi har samtykt,
 for Eders Sag desbedre at forfare,
 at J skal føres strax hertil til Tower;
 der skal J see, naar J er Enkeltmand,
 hvor Mange der tør føre Klage mod Jer,
 ja fler maastee, end det er Jer beleiligt.

Granmer.

Min kjære Bisp af Winchester, jeg takker;
altid er I min Ven; hvis I maa raade,
saa er I Dommer og tillige Bidne;
saa stor er Eders Godhed; Eders Maal,
det seer jeg, er min Undergang. Herr Bisp,
Langmodighed og Kjærlighed sig sommer
en Kirkens Mand langt meer end Hersteshge;
vind de Forvildede med Mildhed atter,
stød Ingen bort. At jeg skal rense mig,
hvor svært end min Laalmodighed I frister,
derom har jeg saa liden Tvivl, som I
har Sky for dagligdags at gjøre Uret.
Jeg kunde sige meer; men Agtelsen
for Eders Embed holder mig tilbage.

Gardiner.

Herr Erkebiskop, I er en Sekterer;
det er det rette Ord; hvo der forstaaer Jer,
seer bag Jer Masse tomme Ord og Svaghed.

Cromwell.

Herr Bisp af Winchester, I er en Smule
for haard, tillad mig det; saa ædle Mænd,
om end de feile, bør man vise Agt
for det, som de har været; det er Grumhed
at skyde til den Vogn, der helder.

Gardiner.

D,

min gode Skriver, undskyld mig. I skulde
mindst tale saa af Alle her i Raadet.

Cromwell.

Hvorfor, Herr Biskop?

Gardiner.

Beed jeg ikke nok,

I er Tilhænger af den nye Sekt?

Ren er I ikke.

Cromwell.

Ikke ren?

Gardiner.

Nei, Herre,

jeg sagde, ikke ren.

Cromwell.

Gid kun I selv

var halv saa pletfri; Menneffene vilde
da bede for Jer, ikke frygte Jer.

Gardiner.

Den frække Tale skal jeg huske Jer.

Cromwell.

Gjør det, og husk jert eget frække Liv.

Ransleren.

Det gaaer for vidt; hold op, I ædle Herrer!

Gardiner.

Jeg har talt ud.

Cromwell.

Jeg med.

Ransleren.

Herr Erkebiskop,

det er enstemmigt, troer jeg, her besluttet
at I som Fange føres skal til Tower,
og blive der, til nærmere Befaling
af Kongen gives. Er det Alles Mening,
I ædle Herrer?

Alle.

Ja.

Cranmer.

Og gives der
ei anden Udvei, ædle Herrer? skal jeg
nødvendigvis til Tower?

Gardiner.

Hvad har I andet
at vente? I beteer Jer sært gjenstridig. —
Lad Bagten holde sig beredt.

(Bagt kommer ind.)

Cranmer.

For mig?

skal jeg da føres did som en Forbryder?

Gardiner.

Bagt, tag imod ham, bring ham hen til Tower.

Cranmer.

Løv lidt, I Herrer; jeg har end et Ord
at sige. Seer I her, høiædle Herrer,
i Kraft af denne Ring unddrager jeg
min Sag fra grumme Fjenders Kløer og lægger
den i en høi og ædel Dommers Haand,
min Herre Kongens.

Overtammerherren.

Det er Kongens Ring!

Surrey.

Den er ei eftergjort.

Suffolk.

Ved Gud, det er
den ægte! det har jeg jo sagt Jer Alle;
det var en farlig Sten, vi fik i Fart;
den vilde falde paa os selv.

Norfolk.

I Herrer,

troer I, at Kongen taaler, at man rører
den lille Finger blot paa denne Mand?

Oversammerherren.

Kun altfor sandt; hvor meget mere gjælder
hans Liv ei hos ham? Gid jeg vel var ude
af denne Sag!

Cromwell.

Det anede jeg nok,
at mens I søgte Sag og lagde Raad op
mod denne Mand, hvis Retsind ifkun Djæveln
og hans Disciple bære Avind til,
I pusted op den Ild, som brænder Jer.
Tag Jer nu kun i Agt.

(Kongen kommer ind og sætter sig med et vredt Blik til dem.)

Gardiner.

Min høie Konge,

hvor megen Tak er vi ei Himlen skyldig
hver Dag, fordi den gav os slig en Tyrste,
der ikke blot er god og viis, men from,
der ydmygt sætter Kirkens Vel til Formaal
for al sin Vrelst, og nu bekræfter
sin fromme Nidkjærhed og Vrefrygt
ved selv i denne Rettergang at dømme
dens Sag mod denne store Overtræder!

Kong Henrik.

Biskop af Winchester, med fagre Ord
har I jo altid været snar paaferde;
men vid, jeg er ei kommen for at høre
paa saadan Smiger op i mine Dine;
den er for tynd og tom til Skjul for Brøden.
I kan ei naae til mig; som Skjodehunden
I troer at vinde mig ved Tungefliffen;

men hvad end Eders Mening er om mig,
jeg veed, I har et grumt og blodigt Sind. —

(til Granmer.)

Sæt dig, min brave Mand; den gad jeg see,
der er saa stolt og skjæk, at han tør true
med Tjengren ad dig; heller maatte han,
ved Alt hvad helligt er, døe Hungersdøden,
end troe, at denne Plads er dig for god.

Surrey.

Hvis det behager Eders høie Naade, —

Kong Henrik.

Nei, Herre, det behager mig slet ikke.
Jeg havde troet, jeg havde i mit Naad
tænksomme, kloge Mænd; men ingen seer jeg.
Sig, er det velbetænkt, I ædle Herrer,
at lade denne Mand, den brave Mand, —
kun saa af Jer fortjene dette Navn, —
den Hædersmand staae som en usel Skosvend
ved Kammerdøren? Eders Ligemand?
hvor skjændigt! bød min Fuldmagt Jer at glemme
Jer selv saa vidt? jeg gav Jer Myndighed
til at forhøre ham som Raadets Medlem,
ei som en Stalddreng. Der er Nogle blandt Jer,
som meer af Alvind end af Ærlighed
gik gjerne til det Øderste imod ham,
hvis kun I mægted; men det skal I aldrig,
imens jeg lever.

Kansleren.

Store Herre Konge,

tillad, at jeg retfærdiggjør os Alle
i denne Sag. Hans Fængsling blev besluttet, —
saa sandt som Trostak findes her i Verden, —

meer for at rense ham i Verdens Dine
ved Prøven, end af Ondskab; jeg for min Del
veed det forvist.

Kong Henrik.

Godt, godt, I Herrer; ær ham;
bevis ham kun alt Godt; han er det værd.
Det siger jeg, hvis nogentid en Konge
har skylt en Undersaat Taknemlighed
for Trostid og Hengivenhed, saa skylder
jeg ham det; gjør nu ingen Omsvøb meer;
omfavn ham alle og vær gode Venner,
I ædle Herrer. — Nu, Herr Erkebiskop,
jeg har en Bøn, som I maa ikke afslaae;
en smuk, ung Pige, som end venter Daaben,
maa I staae Fadder til og spare for.

Graumer.

Det er en Hæder, som den største Konge
i Verden vilde være stolt af; jeg
er Eders ringe Undersaat, hvorledes
er jeg den værd?

Kong Henrik.

Sigst, Herr Erkebiskop,

I vilde spare Faddersterne.
Men I skal faae to ædle Faddere
tilhjælp, den gamle Hertuginde Norfolk
og Fru Markise Dorset. Er I saa
tilfreds? — Herr Bisp af Winchester, jeg beder
igjen, omfavn den Mand og vær hans Ven.

Gardiner.

Det vil jeg gjøre med oprigtigt Hjerte
og Broderkjærlighed.

Graumer.

Gud er mit Vidne,
 hvor dyrebare mig den Forsikkring er!

Kong Henrik.

Du brave Mand, dit Hjertes Erlighed
 kan disse Glædestaarer vidne om.

Jeg seer, at Folkets Røst om dig er Sandhed:

„Gjør Canterburys Erkebiskop Uret,
 saa bliver han din Ven til evig Tid.“ —

Men kom, I Herrer, Tiden gaaer, jeg længes
 efter at faae den Lille gjort til Christen. —

Som jeg har Jer forligt, saa lad det være;
 det tjener bedst min Magt og Eders Ære.

(Alle gaar.)

Tredie Scene.

Slotsgaarden.

(Larm og Tummel udenfor. Portneren og hans Karl komme ind.)

Portneren.

Vil I ikke snart holde op med den Støi, I Slynkler?
 Troer I, at Slotsgaarden er Bjørnehaven? I grove Lømler,
 holdt op med den Brølen!

En Stemme. (udenfor.)

Gode Herr Portner, jeg hører til Kjøkkenet.

Portneren.

Du hører til Galgen, og jeg vil see dig hængt. Er
 dette et Sted til at brøle paa? Hent mig et Dussin gode,
 stærke Pæretærs Knipler; disse her forslaaer ikke mere end
 Kviste. — Jeg skal fløe Jeres Hoveder! Saa I skal see paa
 Fadderstads? Troer I, her vanke Ol og Kringler til Jer,
 I Skabhalfe?

Karlen.

Giv Jer tiltaals, det er jo saa umuligt, —
hvis ikke med Kanoner bort de seies, —
at faae dem spredt ad som at holde dem
i Sengen Maidags Morgen; det steer aldrig.
Vi kunde løbe Storm imod Paulskirken,
saa let, som vi kan drive dem afveien.

Portneren.

Hvor slap de ind, for al Landsens Ulykke?

Karlen.

Ja, hvad veed jeg? hvor slipper Flo den ind?
Alt, hvad en god to Alens Prygl, — her seer I
de stakkels Levninger, — var mægtig til
at dele ud, det har jeg ikke sparet.

Portneren.

Ingenting har Du gjort.

Karlen.

Jeg er ikke Samson eller Herr Guy eller Colbrand, at
jeg kunde meie dem ned for mig; men hvis jeg staaede
Nogen, der havde en Pandebraast at slaae paa, enten han var
gammel eller ung, Hanrei eller Hanreimagerste, saa gid jeg
aldrig maa see en Morbrad mere; og det vilde jeg ikke have
for en hel Ro, Gud velsigne den!

En Stemme. (udenfor.)

Hør, gode Herr Portner!

Portneren.

Nu skal jeg strax være hos Dig, gode Herr Roter. —
Hold Porten lukket, du!

Karlen.

Hvad vil I have, jeg skal gjøre?

Portneren.

Hvad skulde du gjøre Andet, end slaae dem ned dusin-

vis? Er det en Exerceerplads her? Eller er der kanskee kommen en fremmed Indianer til Høve, der har Alt, hvad Kvindfolk onfter sig, siden de saadan løber Storm? Gud hjælpe mig, hvad er det for en liderlig Trængsel ved Porten! Saasandt jeg er en Christen, af denne Barnedaab vil der komme tusinde andre; her er baade Fader og Gudfader og hele Historien.

Karlen.

Desto tyffere bliver Steerne. Der staaer en Karl der tæet ved Porten, efter hans Ansigt at domme maa han være Fyrbøder! for saasandt jeg lever, tyve Hunderage regjere paa hans Næse. Alle de, der staae omkring ham, er under Linien; de behøver ingen anden Skjærsild. Den gloende Drage har jeg tre Gange givet paa Skallen, og tre Gange har han fyret sin Næse af paa mig; han staaer der ligesom en Mørser, færdig til at brænde løs paa os. Ved Siden af ham stod der en halvtosset Bispefræmmershjælling; hun skjældte paa mig, til hendes Suppefaal af en Hat fløi af Hovedet paa hende, fordi jeg tændte saadan en Ildbrand. Gengang tog jeg feil af Ildfuglen og ramte den Hjælling; saa skreg hun: „Knippler ud!“ og saa kunde jeg see langt fra nogle og fyrrethve Knippelkarle komme hende til Undsætning, rigtige Strandkadetter; for hun boer i Strandgade. De gif løs paa mig; jeg gjorde lyst omkring mig; tilsidst kom de mig paa et Koftefasts Længde nær; jeg holdt Stand alligevel; men saa kom der i en Fart en Række Dreng bagefter dem; de stød paa Pyffe og Fromme, og sendte mig saadan en Hagl af Stene, at jeg maatte tage Fanen ind og rømme Skandsen. Fanden selv var med dem, det troer jeg for vist og sandt.

Portneren.

Det er de Knose, der brøle paa Theatret og slaaes om Ublegnallinger, saa ingen Tilhører kan holde det ud undtagen Sønderknuselsens Samfund fra Towerhill eller Lemmerne fra

Limehouse, deres kjære Brødre. Nogle af dem har jeg in limbo Patrum, og der kan de komme til at dansse i tre Dage og faae et Tractement af et Par Profosser ovenpaa.

(Overkammerherren kommer ind.)

Overkammerherren.

Gud naade os, hvad her er for en Trængsel!
der stimle fler og fler fra alle Sider,
som her var Marked. — Hvor er Portnerne,
de doorne Slyngler? — I har teet Jer smukt;
en smuk Forsamling har I sluppet ind;
er alle disse Eders gode Venner
fra Forstadsghyderne? Jo, der kan blive
en herlig Plads for Damerne, der komme
fra Daaben her tilbage.

Portneren.

Naadig Herre,
vi er kun Menneffer; vi har gjort Alt,
hvad et Par Mand, som vi, formaaer at gjøre,
naar man skal ikke rives rent istykker;
en Hær kan ikke styre dem.

Overkammerherren.

Tro mig,

hvis Kongen dadler mig, saa skal I Alle
i Blokken i en Hast, og faaer desuden
en dygtig Bøde for Uagtksomhed.

I doorne Pak, som ligger her ved Spundsen
istedenfor at passe Tjenesten!

Hør nu Trompeterne! der kommer de
fra Daaben; gaa, bryd Vej igjennem Trængslen,
gjør Plads, at Toget kommer godt forbi;
hvis ikke skal jeg sørge for et Hul,
hvor I kan more Jer to Maaneder.

Portneren.

Gjør Plads der for Prindsessen!

Karlen.

Du store Tølper, tilside med dig, eller jeg skal faae dit Hoved til at værke!

Portneren.

Du der i Skindpelsen; hold dig indenfor Rækværket, eller jeg skal kyle dig over Stakittet!

(de gaae.)

Fjerde Scene.

Slottet.

(Trompetere komme ind blæsende, derpaa to Raadmænd, Londons Borgmester, Høsebaandsordenens Herold, Granmer, Hertugen af Norfolk med sin Marsskalkstav, Hertugen af Suffolk, to Adelsmænd, der bære to store Sølvskaaler til Faddergeraverne; derpaa fire Adelsmænd, der bære en Thronhimmel, under hvilken Hertuginde af Norfolk som Gudmoder bærer Barnet i en prægtig Kaabe; en Dame bærer hendes Slæb; derpaa følger Markisen af Dorset, den anden Gudmoder, og flere Damer. Skaren drager Skuepladsen engang rundt, og Høsebaandsordenens Herold taler.)

Høsebaandsordenens Herold.

Gud forunde af sin uendelige Godhed den høie og mægtige Prindsesse af England, Elisabeth, et langt Liv med evig Held og Lykke!

(Fanfarer; Kongen kommer ind med sit Følge.)

Granmer. (knæler.)

For Eders Høihed og vor gode Dronning er min og disse gode Fadders Bøn:

Gid al den Trøst og Glæde, Gud har skjænket

Forældre nogentid, maa times Jer

hver Stund med denne skønne Frøken.

Kong Henrik.

Taf,

Herr Erkebiskop; hvad er hendes Navn?

Granmer.

Elisabeth.

Kong Henrik.

Staa op, høiædle Herre.

(han kysjer Barnet.)

Tag min Velsignelse med dette Kys;

Gud, i hvis Haand jeg giver nu dit Liv,
 beffjærme dig!

Granmer.

Amen!

Kong Henrik.

I ædle Faddre,

J har viist altfor stor en Gædmildhed.

Jeg talfer Jer af Hjertet, og det samme
 vil denne lille Frøken, naar hun kan
 faameget Engelft.

Granmer.

Lad mig tale, Herre;

det er Guds Willie, og lad Ingen troe,
 mit Ord er Smiger; thi de skal erfare,
 at det er Sandhed. Dette Kongebarn, —
 Gud være hende altid nær, — forjætter
 alt nu, stjønt i sin Bugge, dette Land
 Velsignelser i mangetusind Fold.

Hun vorder, — men kun Faa af denne Slægt
 skal see den Naadens Tid, — et Speil og Mønster
 for alle Fyrster, der med hende leve,
 og dem, der følge hende. Sabas Dronning
 har aldrig elsket Dyd og Visdom mere,

end denne rene Sjæl skal elske dem;
 med alle kongelige Aandens Gaver,
 der skabe sig en Storhed, alle Dyder,
 der er den Frommes Eiendom, skal hun
 i dobbelt Maal begavet vorde; Sandhed
 skal være hendes Amme; gudelige
 og fromme Tanker hendes Raad; høitilfjet
 og frygtet skal hun vorde: hendes Egne
 skal signe hende, hendes Tjender bære
 som Markens Korn for Høstens Le og sænke
 med Sorrig deres Hoveder. Alt Godt
 skal groe med hende; trygt skal Hvermand nyde
 i hendes Dage, under eget Vintræ,
 hvad han har plantet, mens for sine Grander,
 han synger Fredens lystelige Sange.
 Gud skal i Sandhed kjendes; hendes Adel
 skal lære Vrens rette Vej af hende
 og søge Rang ved den og ei ved Blodet. —
 Og denne Fred skal ei med hende døe;
 men, som naar Underfuglen Phoenix døer,
 en anden Arving skabes af dens Aske,
 saa underfuld som den, saa skal hun give, —
 naar Gud fra Jordens Mulm bortkalder hende, —
 sin rige Raadestat i Arv til En,
 der skal af hendes Vres hellige Aske
 opstige som en Stjerne, stor i Rygte
 og skabe nye Folk; rigt skal han blomstre
 og brede Grenene som Bjergets Ceder
 vidt over Sletten. — Bore Bornebørn
 skal stue det og prise Gud.

Kong Henrik.

Du spaaer Vidundere!

Granmer.

Til Englands Held

hun vorde skal en alderstegen Dronning,
og mangen Dag skal hende see, men ingen,
som ei er kronet med en Daad. Gud give,
jeg ikke vidste meer! men hun maa døe,
hun maa; de Hellige vil eie hende;
dog som en Jomfru, som en pletfri Lilie
skal hun gaae i sin Grav, og hele Verden
begræde hende.

Kong Henrik.

O, Herr Erkebisp,

nu har I gjort mig til en Mand; jeg eied
flet Intet, før jeg fik det Lyffens Varn.
Saa høilig glæder mig den Trøstespaadem,
at, naar jeg er i Himlen, vil jeg ønske
at see det Varns Bedrift og prise Herren. —
Jeg takker Alle. — Jer, min Herr Borgmester,
og Eders Brødre er jeg høist forbunden;
stor Ære har jeg nydt ved Jert Besøg,
og jeg vil vise mig taknemlig. — Kom,
gaa med, I Herrer, I maa Alle hilse
paa Dronningen, og hun maa takke Jer;
før kan hun ikke komme sig. I dag
maa Ingen tænke paa sin Syssel hjemme;
her maa I blive hver og En til Gjæst;
den Lille her gjør Dagen til en Fest.

(Alle gaar.)

Epilog.

Jeg vædder Ti mod Gen, at dette Stykke
 umuligt kan hos Alle gjøre Lykke.
 En kommer for at sidde her i Ro
 og blunde bort en Time eller to;
 ham har maaskee Trompeten vækket; slug
 han fælder Dommen: „Det var noget Jux“.
 En vilde høre Spydighed og Spot
 mod Byens Folk og sige: „Bittigt, godt!“ —
 ham har vi ogsaa sluffet, saa jeg tænker,
 at dersom Nogen os det Bisald stænkter,
 som vi har haabet denne Gang at naae,
 hos ædle Kvinder vi det haabe maa;
 de saae jo her en saadan; hvis de sige
 med Smil, at det er godt, saa er tillige
 de bedste Mænd med os; thi det var ilde,
 om Manden klapped ei, naar Konen vilde.

Anmærkninger.

- S. 7. „Da Verdens Lys, da Grens Sole mødtes i Ardes Dal“. — Imellem Guynes og Arde havde Henrik den Ottende og Frants den Første en Sammenkomst, hvorved den ene pragtfulde Fest afløste den anden.
- 8. „Selv Bevis Sagn blev troet“. — Bevis var en sagist Helt, som William Erobreren for hans Tapperheds Skyld gjorde til Jarl af Southampton; hans Bedrifter vare Gjenstande for mange Sagn og Folkesange.
- 13. „Den Slagterkjøter“. — Wolsley var en Søn af en Slagter fra Ipswich, (s. 14, „den Ipswichølper“).
- 27. „Dengang han søgte Afgang til ham i Salisbury“. — I Richard den Tredie, 5. Act, 1. Scene, siger den ældre Buckingham paa Veien til sin Henrettelse i Salisbury: „Vil da Kong Richard ikke høre mig?“ men at han havde havt den her omtalte Hensigt, er ikke antydet.
- 28. „Chlotar og Pipin“. — To gamle Konger af Frankrig.
- 29. „Mod vore vidtbereiste Modeherrer“. — Om de fremmede Moder i Klædebragt, Skikke o. s. v., som de unge engelske Adelsmænd bragte hjem fra deres Udenlandsreise, er der oftere Tale hos Shakspeare s. Ex. i Kong Johan, Anm. t. S. 11.
- 35. „En Skare Fremmede af ædel Byrd“. — Det var ikke usædvanligt, at fremmede Gjæster indfandt sig ma-
skerede ved en Fest og udførte Dandse eller Optog, s. Anm. t. Romeo og Julie, S. 25.

- S. 38. „Min Hjertens kjær, at byde Jer til Dands og ikke kysse Jer, det var uhovist". — Det hørte til Tidens Skik, at Kavaleren efter Dandsen kyskede sin Dame, s. Anm. t. Romeo og Julie, Side 35.
- 44. „Nu er jeg kun den stakkels Edvard Bohun". — Bohun var Slægtsnavnet for Jarlerne af Hereford, i hvis Familie Værdigheden som **Lord high constable** var arvelig.
- 49. „Skaber — os om fra Fyrster til Piger". — Wolsey havde et umaadelig stort Tjenerstab, (180 Personer); deriblandt vare flere Adelsmænd, der stode i hans personlige Tjeneste.
- 59. „Engang en Edelsten skal udgaae fra hende og vor hele D bestraale". — Hentydning til Dronning Elisabeth.
- 70. „Min lærde, trohængivne Tjener, Cranmer". — Cranmer var Kongens Kapellan, havde i Oxford forsvaret en Afhandling om Ulovligheden af Kongens Ægteffab med sin Broders Enke og var sendt til Frankrig for at støtte denne Paastand yderligere. —
- 86. „En hel Fortegnelse paa alt hans Solvtøi". — Shakespeare lader her Wolsey selv begaae den uheldige Feiltagelse, som Holinshed fortæller om Biskoppen af Durham. Denne havde efter Kongens Befaling forfattet en Fortegnelse over Rigets samtlige Indtægter og Gien- domme; da han skulde levere Wolsey denne, forvekslede han den med en anden Bog, der var indbunden paa samme Maade, og som indeholdt en Fortegnelse over Bispens egne store Rigdomme. Wolsey viste Kongen denne; Bispens døde af Uergrelse, og Wolsey fik hans Stift.
- 93. „Ds kysse med sin røde Hat som Lærker". — Ved

Lærkesangst brugtes røde Lapper; den røde Hat er Kardinalernes Værdighedstegn. —

- S. 96. „Loven præmunire“. — Barbarist Latin istedenfor præmonere; et retsligt Udtryk, der brugtes i en Forordning, hvorved Nogen erklæredes fredløs og hans Guds hjemfaldet til Kronen.
- 99. „En Grav, som Faderløses Taarer rinde paa“. — Kansleren var Overformynder, og altsaa de Faderløses Børge.
- 104. „Baroner af de fem Havne“. — Til Kysternes Beskyttelse havde William Erobrer befæstet de fem Havne Hastings, Dover, Hith, Romney og Sandwich; deres Forsvar var overdraget fem Lehnsmænd, hvis Embede senere blev en blot Wærestitel.
- 111. „Ipswich og Oxford“. — Wolsey havde stiftet Skolen i Ipswich og Kardinalskollegiet i Oxford.
- 118. „Primero“. — Et i den Tid brugeligt Kortspil.
- 123. „Vor Fævnning“. — Nemlig som Medlem af det kongelige Raad.
- 130. „I Dvre Tydsffland“. — Her tænkes paa Thomas Münzers Oprør.
- 137. „Faddersteerne“. — Fadderne skænkede efter gammel Skik Barnet Solbæer; efter sin Evne gav man enten tolv med Apostlenes Billeder paa Skasterne, eller fire med Evangelisternes Billeder, eller kun en med Billedet af den Helgen, efter hvem Barnet opkaldtes. —
- 138. „Bjørnehaven“. — Parisgarden, Navnet paa en Have, hvor der holdtes Bjørne til Folkets Morfab.
- 139. „At holde dem i Sengen Maidags Morgen“. — Den første Mai var i den ældre Tid en almindelig Folkfest. Man reiste Maistænger, bandt Krands o. s. v. Festen begyndte allerede strax efter Midnat.

- S. 139. „Herr Guy“. — Guy af Warwick var en i Folkesagnet navnkundig Helt paa Kong Athelstans Tid; han fældede den danske Kjempe Colbrand i Tvekamp.
- 140. „Knipler ud!“ — Det sædvanlige Raab, hvormed de Stridende i Gadetumulter kaldte deres Venner til hjælp.
- — „Det er de Knøse, der brøle paa Theatret o. s. v.“ — Det er ikke ganske klart, om her menes de urolige Tilskuere i det staaende Parterre og Galleri, hvor de meget lave Priser samlede et Publikum, der under Forestillingen morede sig med at spise Vbler, knække Nodder og gjøre alstens Optøier, eller maafee snarere Skuespillerne selv; i sidste Tilfælde kan der maafee tænkes paa det Skuespillerselskab, der var dannet af „**the children of St. Pauls**“, (Korstolen ved St. Paulskirken), der rivaliserede med Shakespeares Selskab, og hvortil han hentyder i Hamlet. (Anm. t. S. 64.)
- 141. „Sønderknuselsens Samfund fra Towerhill“. — Paa Towerhill havde Puritanerne et Forsamlingssted, hvor deres religiøse Disputer ofte bleve førte paa en temmelig stormende Maade.
- — „Timehouse“ var Bolig for en Mængde Handlende og Haandværkere, der forsynede Skibene med deres Fornødenheder; da deriblandt var en stor Mængde Fremmede, dannede der sig flere Menigheder, tildels af forskjellig Troesbekjendelse, og deres religiøse Stridigheder gav ofte Anledning til Riv og Tumult.
- — „**In limbo Patrum**“ — o: i sikker Forvaring. **Limbo patrum** kaldtes det Sted i Dødningsverdenen, hvor man tænkte sig, at Patriarkerne ventede paa Opstandelsen.
-

Rettelse.

Bed en Læfers Velvillie er jeg bleven gjort opmærksom paa følgende Feil i Richard den Tredie, som ved Korrekturen vare blevne oversete:

S. 50. Efter første Morders Replik:

„Ja, Møllestene, som han lærte os“.

tilføies:

Clarence.

O, nei. bagtal ham ikke; han er god.

S. 82. overst:

„Hils Stanley“. — for: „Hils Hastings“.

Troilus og Cressida.

Personer.

Priamus, Konge af Troja.

Hektor,

Troilus,

Paris,

Deiphobus,

Helenus,

Aeneas,

Antenor,

} hans Sønner.

} trojanske Høvdinger.

Kalchas, trojansk Præst, paa Grækernes Side.

Pandarus, Gressidas Farbroder.

Margarelon, Slegfredsøn af Priamus.

Agamemnon, Grækernes Feltherre.

Menelaus, hans Broder.

Achilles,

Njar,

Ulysses,

Nestor,

Diomedes,

Patroklos,

} græske Høvdinger.

Thersites, en vanflabt, græsk Nar.

Alexander, Gressidas Tjener.

Troilus' Tjener.

Paris' Tjener.

Diomedes' Tjener.

Helena, Menelaus' Hustru.

Andromache, Hektors Hustru.

Kassandra, Priamus' Datter.

Gressida, Kalchas' Datter.

Trojanske og græske Krigsmænd, Tjenere.

Handlingen foregaaer i Troja og i Grækernes Leir udenfor Staden.

Prolog.

Vor Skueplads er Troja. Stolte Tyrster
har fra de græffe Der, harmoptændte,
sendt deres Skibe til Athen med Ladning
af blodig Orlogs Tjenere og Værktøi.
Der seiled ni og tredsindstyre Mænd
med Kongekroner fra Athenes Havn
til Phrygien, og de har gjort den Ed
at hærge Troja, bag hvis stærke Mure
nu Menelaus' Hustru Helena,
bortranet, sover hos den kaade Paris.
Derom er Striden. Tenedos de naa;
der stille deres dybe Snekker sig
ved deres Heltefragt, og Grækerhæren,
end frist og uden Saar, slaaer sine Telte
med drifstigt Mod paa den dardanste Slette.
Med Porte sex, Dardania, Thymbria,
Ilias, Chetas, Antenorides
og Troas, alle med forsvarlige
tætflukte Slaaer og med svære Hængsler,
indslutter Priams Stad nu Trojas Sønner. —

Forventning ægger nu de svimle Nander
paa begge Sider, Græker og Trojaner,
og sætter Alt paa Spil. — Her kommer jeg,
en harnisfflædt Prolog, — ei stolende
paa Digterpen og Skuespillerøst, —
i samme Dragt som Emnet, — for at sige
Tilfuerne, at dette Skuespil
nu springer over Kampens første Optrin,
begynder midt deri og iler til,
hvad der kan bedst fremstilles i vort Spil;
ros eller dadl, alt efter Eders Lykke:
Godt eller Ondt; saa stifter Krigens Lykke.

Første Act.

Første Scene.

Troja. Udenfor Priamus' Slot.

(Troilus kommer ind i Rustning tilligemed Pandarus.)

Troilus.

Hald paa min Svend; jeg vil igjen afvæbnes.

Hvi skal da jeg vel sægte udenfor,

naar sliig en grusom Strid jeg har herinde?

Lad hver Trojaner gaae i Strid, hvis Hjerte
endnu er hans. Al, Troilus har intet!

Pandarus.

Kan den Ting da aldrig komme ilave!

Troilus.

Grækenlands Helt er stærk, klog til sin Styrke,

kjæk til sin Kløgt og tapper til sin Kjækhed;

men jeg er mere svag end Kvindens Taare,

som Sønnen tam, saa taabelig som Enfold,

ei mere kjæk end Pigen er i Mørke,

saa uflog som et uersarent Barn.

Pandarus.

Naa, jeg har jo sagt Jer nok om den Ting; jeg for
min Del vil ikke blande mig mere i denne Sag. Den, der
vil have en Rage af sin Hvede, maa vente, til den bliver
malet.

Troilus.

Har jeg da ikke ventet?

Pandarus.

Jo, paa Malingen; men I maa ogsaa vente til den bliver sigtet.

Troilus.

Og har jeg ikke ventet?

Pandarus.

Jo, paa Sigtningen; men I maa ogsaa vente, til den rasses.

Troilus.

Derpaa har jeg jo ventet.

Pandarus.

Saa, paa Rastningen; men der er mere endnu; — saa skal det æltes og slaes op, og Dvnen hedes, og saa skal der bages; og saa maa I endda vente, til det bliver svalet, ellers kunde det haendes, at I brændte Eders Læber.

Troilus.

Ei Taalmodighed selv, endstjønt hun er Gudinde, er mindre sty for Lidelser end jeg.

Bed Priams Kongebord har jeg min Plads;

men kommer mig stjern Cressida i Tanke, —

Ha, Falske! — kommer? — naar er hun der ikke?

Pandarus.

Saa vist; igaarastes saa hun smuffere ud, end jeg nogentid har seet hende eller nogen anden Kvinde see ud.

Troilus.

Jeg vilde netop sige, da mit Hjerte

af Sufkets Rile vilde søndersprænges,

begreb jeg, for at Hector og min Fader

ei skulde see det, dette dybe Suf

i Rynken af et Smil, ret som naar Solen

bestraaler Uveirsskyn; men den Sorg,
der dølger sig bag Glædens Masse, ligner
den Fryd, som Skjæbnen vender brat til Sorg.

Pandarus.

Var hendes Haar ikke lidt mørkere end Helenas, —
naa, det kan være det samme, — saa var der ingen Sam-
menligning mellem de to Damer. — Men jeg for min Del,
— hun er min Broderdatter, og jeg skulde jo ikke rose hende,
som man siger; — men jeg vilde ønske, at somme Folk havde
hørt hende tale igaar, som jeg hørte. Jeg vil ikke nedsætte
Der Søster Kassandras Forstand; — men, —

Troilus.

O, Pandarus, o hør mig, Pandarus, —
naar jeg har sagt dig, der mit Haab er drufnet,
saa spørg mig ei, hvor mange Tavne dybt,
det ligger drufnet. Jeg fortæller dig,
At jeg er rasende af Kjærlighed
til Cressida; du svarer: „hun er skøn,”
og i mit Hjertes aabne Bunde lægger
du hendes Dine, Haar, Kind, Gang og Røst;
haandterer i din Tale hendes Haand,
mod hvilken Hvidhed selv er Blæk og skriver
sin egen Dom, — imod hvis sagte Tryk
selv Svanens Dun er grovt, ja Følenerven
haard som en Plovmands Haand. — Det siger du, —
og siger sandt, — naar jeg min Elskov nævner;
men naar du siger det, saa lægger du
i Olies og Balsoms Sted paa Saaret,
som Elskov voldte mig, den Kniv, der gav det.

Pandarus.

Jeg siger ikke mere end, hvad sandt er.

Troilus.

Du siger ikke det engang.

Pandarus.

Jeg vil, min Tro, ikke have med den Sag at bestille. Lad hende være, som hun er; er hun smuk, desto bedre for hende; er hun ikke, saa har hun jo Midler nok til at hjælpe paa den Ting.

Troilus.

Men, bedste Pandarus! hør, Pandarus!

Pandarus.

Det har jeg for al min Umage! mistjendt af hende og mistjendt af Jer! Løbe frem og tilbage og ringe Løn for min Uleilighed!

Troilus.

Hvad? er du vred? hvad, Pandarus? paa mig?

Pandarus.

Fordi hun er i Slægt med mig, derfor er hun ikke saa smuk som Helena; var hun ikke i Slægt med mig, saa var hun ligesaa smuk om Fredagen, som Helena er om Søndagen. Men hvad bryder jeg mig om det? mig er det lige fjært, om hun saa var en Morian; det kommer mig ud paa Et.

Troilus.

Har jeg da sagt, at hun er ikke smuk?

Pandarus.

Jeg bryder mig kun lidt om, enten I har sagt det eller ikke. Hun er en Tøsse, at hun ikke er fulgt med sin Fader. Lad hende gaae til Grækerne; det vil jeg sige til hende, næste Gang jeg seer hende. Jeg for min Deel vil ikke i mindste Maade blande mig i den Sag mere.

Troilus.

O, Pandarus!

Pandarus.

Nei, jeg gjør det ikke.

Troilus.

O, kjære Pandarus!

Pandarus.

Jeg beder, tal ikke mere til mig om det; jeg lader
Altting være, som det var, og dermed Vasta!

(Pandarus gaaer. — Vaabenlarm.)

Troilus.

Ti, vilde Krigsraab! barffe Toner, ti!

Daarer paa begge Sider! Helena

maa sagtens være skjøn, naar I hver Dag

saaledes sminke hende med Fert Blod.

Jeg kan ei slaaes for denne Sag; den er

et altfor ufelt Formaal for mit Sværd.

Men Pandarus, — I Guder, hvilken Kval!

ved ham kun kan jeg naae til Cressida,

og han er saa uvillig til at beile,

som hun er kold og haard mod alle Bønner.

Sig mig, Apollo, for din Daphnes Skyld,

hvad Cressida, hvad Pandarus, hvad jeg er.

Et Indien er hendes Seng, der ligger

hun som en Perle; mellem Ilum

og hendes Hjem er ligesom det vilde

oprørte Hav; en Kjøbmand er jeg selv,

og Pandarus, der seiler om, han er

mit løse Haab, mit Forsvar og mit Fartoi.

(Vaabenlarm. Aeneas kommer ind.)

Aeneas.

Prinds Troilus? og hvorfor ei i Slaget?

Troilus.

Fordi jeg er der ei; det Kvindefvar

er just tilpas; thi det er Kvindesæd
at holde sig derfra. — Hvad Nyt, Aeneas,
er der idag fra Striden?

Aeneas.

Paris kom

tilbage saaret.

Troilus.

Sig, af hvem, Aeneas?

Aeneas.

Af Menelaus.

Troilus.

Lad kun Paris bløde;
med sli'g en Skramme har det ingen Nød;
af Menelaus Horn fik han et Stød.

(Baabenlarm.)

Aeneas.

Hør! udenfor gaaer Legen godt forsand!

Troilus.

Herhjemme bedre, hvis kun „vil“ var „kan“. —
Men ud til Legen der! — Skal I afsted?

Aeneas.

Saa snart som muligt.

Troilus.

Kom da, jeg gaaer med.

(de gaae.)

Anden Scene.

Samme sted.

(Cressida og Alexander komme ind.)

Cressida.

Hvem gaaer derhenne?

Alexander.

Dronning Hekuba

og Helena.

Cressida.

Hvor gaae de hen?

Alexander.

Til Taarnet,

der høit i Øst behersker hele Dalen;
der vil de see paa Slaget. — Hektors Taalmod
er fast som Dyden selv; dog blev han vred
idag; han skjændte paa Andromache;
han slog sin Baabensmed, og ret som om
det gjaldt i Krig at være slink Husholder,
var han alt, førend Sol stod op, let rustet
og drog i Marken ud, hvor hver en Blomst
med Spaadomsaand begræd det, som den ventede
af Hektors Harm.

Cressida.

Hvad havde valet hans Brede?

Alexander.

Man siger saa: der er blandt Grækerne
en Helt af Trojas Blod, i Slægt med Hektor;
han hedder Ajax.

Cressida.

Godt; hvad meer om ham?

Alexander.

Man siger, at det er en Extrakarls,
en Mand, der staaer paa sine egne Ben.

Cressida.

Det gjør jo enhver Mand, naar han ikke er drucken
eller syg eller ingen Ben har.

Alexander.

Den Mand, naadige Frosen, har tilranet sig mange Dyr's særskilte Egenskaber; han er tapper som Løven, grov som Bjørnen, langsom som Elefanten; en Mand som Naturen har proppet saa fuld af Urimeligheder, at hans Tapperhed er æltet sammen med Daarskab, og hans Daarskab krydret med Forstandighed. Der findes ikke en Dyd hos nogen Mand, uden at han har et Glimt deraf, og der findes ingen Feil hos Noget, uden at han har et Stænk deraf. Han er tungsindig uden Anledning og lystig i Utide. Han er rede til Alting; men Alting er i saadan Urede, at han er en Briareus fuld af Gigt, mange Hænder, men ingen, der kan bruges, eller en stokblind Argus, lutter Øine, men ingen til at see med.

Cressida.

Men, hvor kan saadan en Mand, som jeg maa lee ad, vække Hektors Brede?

Alexander.

Man siger, at han igaar traf paa Hektor i Slaget og slog ham omkuld; af Uergrelse og Skamsfuldhed derover har Hektor hverken spist eller sovet siden.

(Pandarus kommer ind.)

Cressida.

Hvem kommer der?

Alexander.

Eders Farbroder, Pandarus, naadige Frosen.

Cressida.

Hektor er en tapper Mand.

Alexander.

Saa tapper som Noget i Verden kan være, min Frosen.

Pandarus.

Hvad er det, I siger? hvad er det, I siger?

Cressida.

Godmorgen, Farbroder Pandarus.

Pandarus.

Godmorgen, Broderdatter! Hvad taler I om? —

Godmorgen, Alexander. — Hvorledes har du det, Broderdatter? Naar var du i Iljum?

Cressida.

Imorges, Farbror.

Pandarus.

Hvad talte I om, da jeg kom? Var Hektor rustet og ude, inden du kom til Iljum? Helena var vel ikke opstaaet, hvad?

Cressida.

Hektor var ude; men Helena var ikke oppe.

Pandarus.

Ja vist; Hektor var tidlig paafærde.

Cressida.

Det var derom, vi talte, og om hans Brede.

Pandarus.

Var han vred?

Cressida.

Det siger han her.

Pandarus.

Jo, det var han ogsaa; og jeg veed ogsaa Grunden; han vil give dygtige Hug idag; det kan jeg sige dem; og Troilus vil ikke blive langt borte efter ham; lad dem tage sig iagt for Troilus; det kan jeg ogsaa sige dem.

Cressida.

Er han ogsaa vred?

Pandarus.

Hvem? Troilus? Troilus er den dygtigste Karl af de To.

Cressida.

O, Jupiter! der er ingen Sammenligning.

Pandarus.

Hvad? ingen Sammenligning mellem Troilus og Hector? Kjender du en Mand, naar du seer ham?

Cressida.

Ja, hvis jeg har seet ham før og kjendt ham.

Pandarus.

Godt; jeg siger, Troilus er Troilus.

Cressida.

Saa siger I det samme som jeg; jeg er vis paa, at Troilus er ikke Hector.

Pandarus.

Nei, og Hector er heller ikke Troilus i en vis Henseende.

Cressida.

Det kan de begge være tjente med; han er sig selv.

Pandarus.

Sig selv? Al, den stakkels Troilus! Gid han var —

Cressida.

Det er han jo.

Pandarus.

Om jeg saa skulde være gaaet barfodet til Indien.

Cressida.

Han er ikke Hector.

Pandarus.

Sig selv? Nei, han er ikke sig selv. — Gid han var sig selv! Naa, ja, der er Guder over os; Tiden maa vende det eller ende det! Ja, ja, Troilus, — gid mit Hjerte var i hendes Krop! — Nei, Hector er ikke Troilus' Overmand.

Cressida.

Undskyld mig.

Pandarus.

Han er ældre.

Cressida.

Jeg beder om Forladelse.

Pandarus.

Den Anden er ikke kommen saa vidt endnu; du vil nok tale ganske anderledes, naar den Anden er kommen saa vidt. Hector saaer ikke hans Forstand i dette Aar.

Cressida.

Det trænger han ikke til, naar han har sin egen.

Pandarus.

Heller ikke hans Egenstaber.

Cressida.

Behøves ikke.

Pandarus.

Heller ikke hans Stjønhed.

Cressida.

Det vilde ikke flæde ham godt; hans egen er større.

Pandarus.

Du har ingen Forstand, Broderdatter. Helena selv svor paa forleden Dag, at Troilus, af en brun Teint at være, — brun er den jo, det tilstaaer jeg, — dog egentlig ikke brun, —

Cressida.

Nei, men brun.

Pandarus.

Jo, sandt at sige, baade brun og ikke brun.

Cressida.

Sandt at sige, baade sandt og ikke sandt.

Pandarus.

Hun satte hans Ansigtssfarve over Paris'.

Cressida.

Da har Paris dog Farve nok.

Pandarus.

Det har han ogsaa.

Cressida.

Saa maa Troilus jo have formegen; hvis hun satte hans over Paris', saa maa han jo have mere; at den Anden har Farve nok, og han endnu mere, det er altfor glødende en Ros for en god Ansigtssfarve. Helenas gyldne Tunge kunde ligesaagodt have rost Troilus for en Robbernæse.

Pandarus.

Jeg sværger dig til, jeg troer, at Helena elsker ham høiere end Paris.

Cressida.

Saa er hun virkelig en lystig Grækerinde.

Pandarus.

Ja, det gjør hun ganske bestemt. Hun kom til ham forleden Dag i Buevinduet, -- du veed jo nok, han har ikke mere end tre, fire Haar paa sin Hage.

Cressida.

Ja, det er sandt nok; enhver Kromands Regnekunst kunde snart lægge de enkelte Poster sammen i den Henseende.

Pandarus.

Ja, han er meget ung; og dog skal der neppe mangle tre Pund i, at han tager ligesaastor en Vægt paa sin Samvittighed som Hektor.

Cressida.

Har saa ung en Mand allerede saameget paa sin Samvittighed?

Pandarus.

Men for at bevise dig, at Helena elsker ham: -- hun kom og lagde sin hvide Haand paa hans fløstede Hage. --

Cressida.

Juno forbarme sig! — hvorledes er den bleven kløvet?

Pandarus.

Oh, du veed nok, han har en kløftet Hage og Smilehuller; jeg synes, hans Smil klæder ham bedre end nogen Mand i hele Phrygien.

Cressida.

O, han smiler drabeligt.

Pandarus.

Ja, gør han ikke?

Cressida.

Jo, ligesom det kunde være en Sky om Efteraaaret.

Pandarus.

Naa, naa! — men for at bevise dig, at Helena elsker Troilus, —

Cressida.

Kan I bevise det, saa vil Troilus nok bevise, hvad han duer til.

Pandarus.

Troilus? Oh, han bryder sig ikke mere om hende, end jeg bryder mig om et raadent Æg.

Cressida.

Hvis I holder ligesaameget af raadne Æg, som I holder af tosset Snak, saa vilde I gjerne spise Kyllinger i Stallen.

Pandarus.

Jeg kan ikke bare mig for at lee, naar jeg tænker paa, hvorledes hun kildede hans Hage, — ja, hun har en overordentlig hvid Haand; det maa jeg tilstaae.

Cressida.

Uden Pinebænk.

Pandarus.

Dg saa finder hun paa at opdage et hvidt Haar paa hans Hage.

Cressida.

O, den stakkels Hage! mangen en Borte er rigere.

Pandarus.

Men, hvilken Latter der blev! — Dronning Hecuba lo, saa hendes Dine løb over.

Cressida.

Uf Møllestene.

Pandarus.

Dg Kassandra lo.

Cressida.

Men der var en mere dæmpet Ild under hendes Dines Gryde. — Løb hendes Dine ogsaa over?

Pandarus.

Dg Hektor lo.

Cressida.

Hvad var al den Latter over?

Pandarus.

Uh, over det hvide Haar, som Helena opdagede paa Paris' Hage.

Cressida.

Hvis det havde været et grønt Haar, vilde jeg ogsaa have leet.

Pandarus.

Ja, de lo heller ikke saa meget over Haaret som over hans artige Svar.

Cressida.

Hvad svarede han da?

Pandarus.

Hun sagde: „Her er kun et og halvtredsfindsthye Haar paa Eders Hage, og det ene af dem er hvidt.“

Cressida.

Det er hendes Spørgsmaal.

Pandarus.

Det er sandt; der er ikke Spørgsmaal om det. „Et og halvtredsfindsthye Haar," sagde han, „og eet hvidt; det hvide Haar er min Fader, og alle de andre er hans Sønner.“ — „O, Jupiter," sagde hun, „hvilket af disse Haar er Paris, min Husbond?" — „Det fløftede Haar," sagde han; „riv det ud og giv ham det." — Men der blev saadan en Ratter, og Helena blev saa rød, og Paris blev saa vred, og alle de Andre lo, saa der var ingen Ende paa det.

Cressida.

Lad der da blive en Ende paa det nu; for det har varet temmelig længe.

Pandarus.

Naa, Broderdatter, jeg sagde dig Noget igaar; tænk paa det.

Cressida.

Det gjør jeg ogsaa.

Pandarus.

Jeg kan sværge paa, det er sandt; du kan see ham græde som en Mand, der er født i April.

Cressida.

Og jeg skal voxe op i hans Taarer som en Nelde i Mai.

(Der blæses Tilbagetog.)

Pandarus.

Hør, de kommer fra Slaget; skal vi stige her op og see paa dem, mens de drager ad Ilium til? gjør det, kjære Broderdatter, søde Broderdatter Cressida!

Cressida.

Som I behager.

Pandarus.

Her, her er en ypperlig Plads; her kan vi see udmærket; jeg skal nævne dig dem alle ved Navn; men læg Mærke til Troilus fremfor de Øvrige.

(Aeneas gaaer forbi i Baggrunden.)

Cressida.

Tal ikke saa høit.

Pandarus.

Det er Aeneas; er det ikke en prægtig Karl? han er en af Trojas Blomster, kan jeg sige dig; men pas paa Troilus; du faaer ham snart at see.

Cressida.

Hvem er det?

(Antenor gaaer forbi.)

Pandarus.

Det er Antenor; det er et Poffers vittigt Hoved, skal jeg sige dig; og han er en ganske dygtig Krigsmand; han er en af de forstandigste Mænd i Troja og en net Mand at see til. — Naar kommer Troilus? Jeg skal snart vise dig Troilus; hvis han seer mig, skal du see, han nikker ad mig.

Cressida.

Nikker han altid ad Jer?

Pandarus.

Ja, det skal du faae at see.

Cressida.

Saa er han jo en Milleduffe.

(Hektor gaaer forbi.)

Pandarus.

Det er Hektor, han der, seer du, han der, det er en Karl! — det var Net, Hektor, — det er en tapper Mand,

Broderdatter. — O, du tappre Hektor! — Se, hvilke Blikke han kaster! det er en Mine! er det ikke en herlig Mand?

Cressida.

Jo, en herlig Mand.

Pandarus.

Er det ikke? Det kan glæde En i Hjertet — Se, hvilke Buler han har i sin Hjelms! se der, seer du? det er ingen Borneleg, det er Hug, det! prøv det, hvem der har Lyft, som man siger; det er Buler, det!

Cressida.

Er det af Sværd?

(Paris gaaer forbi.)

Pandarus.

Sværd eller hvad det skal være; det er ham lige meget; om saa Fanden selv kom, — det kommer ham ud paa eet. Ja, ved Gud, det kan glæde En i Hjertet. — Der kommer Paris, der kommer Paris; se der, Broderdatter, er det ikke ogsaa en deilig Mand? ikke sandt? — Ih, det er jo prægtigt; — hvem var det, der sagde, at Paris var kommen saaret hjem idag? han er ikke saaret; naa, det vil glæde Helenas Hjerter. — Men gid jeg nu kunde faae Die paa Troilus! — du skal snart faae Troilus at see.

Cressida.

Hvem er det?

(Helenus gaaer forbi.)

Pandarus.

Det er Helenus; — jeg kan ikke begribe, hvor Troilus bliver af; — det er Helenus; — han maa vel ikke være dragen ud idag; — det er Helenus.

Cressida.

Kan Helenus slaaes, Farbroder?

Pandarus.

Helenus? nei; — jo, han slaaes taalelig godt; — jeg kan ikke begribe, hvor Troilus er henne! — Hør! hører du ikke Folket raabe: Troilus? — Helenus er Præst.

Cressida.

Hvad er det for en Karl, der kommer listende?

(Troilus gaaer forbi.)

Pandarus.

Hvor? — der? — det er Deiphobus; — det er Troilus! det er en Mand, Broderdatter! — Hm! — tappre Troilus! Ridderstabets Fyrste! —

Cressida.

Tys! skam Jer dog! Stille!

Pandarus.

Læg Mærke til ham! giv Agt paa ham! — O, tappre Troilus! — se rigtig paa ham, Broderdatter; seer du, hvor hans Sværd er blodbestænkt, og hans Hjelm mere bulet end Hektors; og hvilke Blikke! og hvilken Gang! — O beundringsværdige unge Mand; han har endnu ikke seet sit tre og tyvende Aar. Ja, Troilus, ja! havde jeg en af Gratierne til Søster eller en Gudinde til Datter, saa skulde han have Lov til at vælge, hvem af dem, han vilde. Beundringsværdige Mand! — Paris? — Paris er Skarn imod ham, og jeg svarer for, at Helena gjerne vilde give et af sine Dine ikjøbet, hvis hun maatte bytte!

(Krigsfolk drage forbi.)

Cressida.

Der kommer flere.

Pandarus.

Åsner, Løsser, Klodrianer! Åvner og Klid, Åvner og Klid! Suppe ovenpaa Stegen! — jeg kunde leve og døe for Troilus' Dine. Se aldrig paa dem, se aldrig paa dem; Dr-

nene ere forbi; Krager og Alliker! Krager og Alliker! — Jeg vilde heller være saadan en Mand som Troilus end Agamemnon med samt hele Grækenland.

Cressida.

Iblandt Grækerne er der Achilles; han er da Troilus' Overmand.

Pandarus.

Achilles! den Tørvetriller, den Sjover, den Kamel!

Cressida.

Nof, nof!

Pandarus.

Nof, nof? — har du ingen Forstand? har du ingen Dine? Veed du, hvad en Mand er? Byrd, Skjønhed, et velstabt Legeme, Beltalenhed, Manddom, god Opdragelse, høvisse Sæder, Tapperhed, Ungdom, Gævmildhed og deslige, er det ikke det Kryderi og Salt, der sætter Smag paa en Mand?

Cressida.

Ja, naar han bliver smaaakket og bagt i en Postei; — for saa er Manden besørget.

Pandarus.

Hvad du dog er for en Pige! Man veed aldrig i hvilken Dækstilling du ligger.

Cressida.

Paa min Ryg for at forsvare min Krop, paa min Forstand for at forsvare mine listige Paafund; paa min Hemmelighed for at forsvare min Ære; min Masse bruger jeg til at forsvare min Skjønhed, og Jer til at forsvare det Altsammen; i alle disse Dækstillinger ligger jeg, med tusinde Sikkerhedsvagter udstillede.

Pandarus.

Nævn mig en af dine Vagter.

Cressida.

Nei, det skal jeg nok være paa Vagt imod, og det er just en af mine bedste Vagter; kan jeg ikke dække det, som jeg nødig vilde der skulde rammes, saa kan jeg dog være saameget paa Vagt, at jeg ikke fortæller Jer, hvorledes jeg fik min Skade; medmindre dens Omfang ikke kan skjules længer, og saa er der jo ikke Noget at staae paa Vagt for.

Pandarus.

Jo, du er den Rette!

(Troilus' Page kommer ind.)

Pagen.

Min Herre, Prinds Troilus ønsker at tale med Jer strax.

Pandarus.

Hvor?

Pagen.

I Eders eget Hus; der lægger han sin Rustning af.

Pandarus.

Sig ham, jeg skal komme, min gode Knøs. — (Pagen gaaer.) — Jeg er bange for, han er saaret. — Farvel, kjære Broderdatter.

Cressida.

Farvel, Farbroder.

Pandarus.

Jeg skal snart være hos Dig igjen, Broderdatter.

Cressida.

Og bringe mig, Farbroder, —

Pandarus.

Ja, naturligvis, et Elstovspant fra Troilus.

(gaaer.)

Cressida.

Til Pant paa, — at I er en Kobler.

Ord, Gaver, Taarer, Alt, hvad Elstov yder,

han gavmildt paa en Andens Begne byder. —
 Tusindfold meer hos Troilus jeg priser,
 end Pandarus' Lovtales Speil mig viser;
 dog staaer jeg fast. En Engel er hver Kvinde,
 imens det gjælder hendes Gunst at vinde.
 Det Bundne har man og er sikker paa;
 men Glædens Sjæl bestaaer just i at faa e.
 Lidt veed den Kvinde fun, som ikke veed,
 at Savn opflammer Mandens Kjærlighed;
 og Ingen følte Elfskovs bundne Løn
 saa sød som Elfskovs længselsfulde Bøn;
 det lærte Elfskov mig: giv Manden, hvad
 han vil, — saa byder den, som fordem bad.
 Skjønt al min Sjæl er fyldt af Elfskovs Ild,
 mit Die det dog aldrig røbe vil.

(gaaer.)

Tredie Scene.

Den græske Leir.

(Trompetklang. Agamemnon, Nestor, Ulysses, Menelaus o. Fl.
 komme ind.)

A g a m e m n o n.

O Tyrster,
 hvi farved Sorgen Eders Kind med Gulsot?
 det store Maal, som Haabet stiller for
 hver Idræt, der begyndes her paa Jorden,
 maa svigte Storhedsløftet. Modgang groer
 i Aarerne paa hver høisindet Daad,
 som Knuder der, hvor Safter strømme sammen,
 smitte den sunde Gren og lede bort
 dens ranke Vægt i knortet, vildsom Bugtning.

Ei heller er det nyt for Jer, I Fyrster,
 at vor Forventning er forsaavidt glippet,
 som Trojas Mur staaer efter syv Mars Stormløb;
 thi, hver en Fortids Daad, vi mindes, blev
 i Provens Stund jo draget ud af Retning
 og Rigerægt og svared ei til Sigtet
 og til det legemløse Tankebilled,
 der flygtigt formed den. Hvorfor, I Fyrster,
 seer I med flamrod Kind da vor Bedrift
 og regner det for Skjændsel, som jo kun
 er en forlænget Prøvelse af Guden,
 der Menneftets Udholdenhed vil kjende?
 thi det Metals Værdi kan ikke prøves
 i Lyffens Gunst; da synes Helt og Kryster,
 og Viis og Daare, Kunstner og Ukyndig
 og Haard og Blød af samme Slægt og Art;
 men i dens Brede Storm og Uveir kommer
 Udsønderingen med vældig Rastefool,
 omvælter Alt, bortveirer Avnerne,
 og kun hvad i sig selv har Vægt og Kjerne,
 det bliver, rigt paa Kræfter og ublandet.

Nestor.

Med skyldig Agt, o store Agamemnon,
 for Thronens Guddomshøihed slutter Nestor
 sig til dit sidste Ord. Modgangens Dyst
 er Proven for en Mand. Er Havet smult,
 hvormangen usel Skæl af Vaad tør da
 ei sejle paa dets fredelige Barm
 i Lag med stolte Skrog. Men lad engang
 den biftre Voldsmand Boreas opægge
 den milde Thetis' Harm, — se Skuden fløver
 med stærken Bøw Vandbjergene og steiler

imellem tvende vaade Elementer
som Perseus' Ganger; — hvor er nu den lille
næsvise Baad, hvis strøbelige Sider
nys med de største kappedes? den tyede
til Havnen eller slugtes af Neptun.

Saa skjernes Manddoms Skin og Manddoms Kjerne
i Lyffens Uveir. I dens klare Solskin
besværes Hjorden meer af Bremsen end
af Tigeren; men naar ved Stormens Hvirvel
selv knudret Eg maa bøie Knæ, og Fluier
ty under Tag, da vil hver modig Skabning,
af Stormens Rasen ægget, rase selv
som den, og stemt i samme Tone svare
paa Lyffens biftre Tale.

Ulysses.

Agamemnon,

du store Drot, Grækenlands Marv og Ben,
vor Krigshærs Hjerte, Sjæl og hele Livskraft,
i hvem alt Folkets Sind og Tanker burde
sig indeslutte, hør Ulysses tale.

Uagtet alt det Bisald og Samstemning,
hvormed, — (til Agamemnon.) du vældigste i Magt og Høi-
hed, —

(til Nestor.)

og du, ærværdigste ved Livets Længde, —
jeg hørte Begges Tale, — den var saadan,
at Agamemnon og alt Grækenland
høit burde fæste den i Verts, og saadan,
at Nestor, den ærværdige, sølosmykket,
med Baand af Lust saa stærke som den Age,
hvorom sig Himlen dreier, burde knytte
hver Græfers Dre til sin Visdoms Læber, —

tilsted dog nu, — du Store og du Vise, —
Ulysses Ordet.

Agamemnon.

Drot af Ithaka,
tal! mindre vente vi, at dine Læber
vil aabnes til unyttig, daarlig Tale,
end vi har Visshed om, at naar den fule
Thersites aabner sit Bulbidergab,
vi høre Velklang, Vid, Drakelord.

Ulysses.

Troja, som end staaer fast, var lagt i Grus,
og Hektors Glavind var nu herreløst,
hvis ikke disse Grunde havde været:
Høihedens Forret er tilsidefat;
og se, saa mange tomme græsse Telte
paa Sletten staae, saamange stille Samfund
er der iblandt os. Hvis ei Høvdingen
er Ruben lig, hvortil den hele Flok
maa samle sig, hvor kan da Honning ventes?
Naar Høihed følger sig, saa er bag Massen
den Ringeste jo lige støn. Selv Himlen,
Planeterne og dette Middelpunkt
adlyde Rang og Fortrin, Sted og Orden,
fast Plads og Omløb, Forhold, Tid og Form
og Skik og tilbøieligt Hverv alt i sin Orden;
og derfor har den Straaleklode Solen
sin Throne og sin Sfære blandt de andre
i ædel Afstand, og dens Dies Magt
modvirker onde Stjerneris Avindsblik,
og iler som et Kongebud ustandset
til God og Ond. Men naar Planeterne
i ond Forvirring spærme regellost,

flur høres der om Terteign, Krig og Oprør,
da raser Havet vildt, da skjælver Jorden,
da bruser Stormen; Skræk, Omvæltning, Rædsel
omstyrter, knuser, splitter, rykker op
Rigernes sammenviede Fred og Enhed
fra deres Grund. Naar Standsforstjellen roffes,
som er en Stige for al ædel Stræben,
saa sygner al Bedrift. Hvor kunde Bylag
og Borgergilder, Lærdomsværdighed
og stilte Rysters fredelige Samkvem
og Førstefødselsret og ædel Byrd
og Aldersfortrin, Kroner, Sceptre, Laurbær,
om Forrang ikke var, faae hver sin Plads?
Tag Rangen bort, forstem den Stræng og hør
den Mislyd, der vil følge. Alt vil mødes
i Riv og Splid; de grændsebundne Bande
vil løfte deres Barm op over Kysten
og sluger som en Bid den faste Klobe.
Styrken vil gjøre sig til Svagheds Herre,
den grumme Søn slaae Faderen ihjel,
og Magt vil være Ret; ja Ret og Uret, —
hvis vide Svælg nu Loven boer imellem, —
vil miste deres Navn saavel som Loven;
hver Ting vil indeslutte sig i Magten,
og Magt i Villie, Villien i Begjær;
Begjærlighed, den Ulv, der sluger Alt,
naar den har dobbelt Støtte, Magt og Villie,
vil gjøre Altting til sit Rov og sluger
sig selv tilsidst. O, store Agamemnon,
se, dette Kaos vil, naar Rang og Stand
er kvælt, snart blive Følgen af dets Mord.
Og denne Ringeagt for Rang og Stand

gaaer baglænds Skridt for Skridt, sjønt den vil opad.
 Feltherren frister Haan af den, der staaer
 et Trin blot under ham; han af den næste;
 den næste af en Lavere; saaledes
 hvert Trin er af det første Trin forført,
 fjed af sin Overmand; det bliver til
 en Avindsfeber, til en bleg og mat
 og blodløs Rappesrid, og denne Feber
 er Trojas Støtte, ei dets egne Sener,
 fort, for at ende: Trojas Værn og Vagt
 er kun vor Svaghed, ei dets egen Magt.

Nestor.

Helt findrigt har Ulysses her forklaret
 den Feber, hvoraaf al vor Magt er syg.

Agamemnon.

Da denne Sygdoms Bæsen nu er fundet,
 saa sig, Ulysses, hvad er Lægemidlet?

Ulysses.

Achilles, der af Alles Mening krones
 til Hærens Marv og Hovedmand, — hvis Dre
 er opfyldt af hans Rygtes Lust, — er indbildst
 af al sin Ros og ligger i sit Telt
 og spotter med vor Idræt, mens hos ham
 Patroklos driver Gjækkeri og Fjas
 paa Dorneleiet den udslagne Dag
 og stiller os med latterlige Fagter
 til Skue frem; det kalder den Bagtaler
 at efterligne. — Stundom, store Drot,
 paatager han din høie Værdighed,
 og ret som en opstyltet Skuespiller,
 hvis Kunstnerstolthed sidder i hans Knæhas,
 og hvem det tykkes sjønt at høre Lyden

af Træsamtalet mellem Scenens Gulv
 og hans langstrakte Skridt, — saa ynkeligt
 forvrænget stiller han din Høihed frem;
 hans Tale ligner sprukne Kloffers Lyd
 med Ord uformelige, overdrevne,
 om end de brøltes ud af Typhons Røst.
 Ved dette Øjns leer saa den skulderbrede
 Achilles hjerteligt af dyben Bryst,
 imens han doven strækker sig paa Leiet,
 og raaber: „Prægtigt! — det er Agamemnon. —
 Spil mig nu Nestor; — host og stryg dit Stjæg
 som han, naar han er rustet til en Tale.“ —
 Naar det er skeet — saa nær i Lighed just,
 som Øst og Vest, som Venus og Vulkan,
 da raaber idelig den Helt Achilles:
 „Ja, det er Nestor! Prægtigt! spil ham nu,
 hvordan han rustet sig ved natlig Stridslarm.“ —
 Da maa selv Alderdommens Svaghed tjene
 til Tidsfordriv; han hoster og han spytter
 og famler rystende ved Bryniekraven
 og skyder Hægten ud og ind; — da døer
 Herr Tapperhed af Latter ved den Spas
 og raaber: „Stop, Patroklus, eller skaf mig
 Staalribben! ellers brister jeg af Latter.“
 Paa denne Vis maa vore Egenfaber,
 vort Væsen, vore Gaver, al vor Skik,
 særegne og almindelige Fortrin,
 Bedrifter, Planer, vore Bud og Forbud,
 Dyrskendelser til Kamp, Forslag til Fred,
 Held eller Tab, Sandt eller Usandt tjene
 til Maal for disse Tvendes Spottelyst.

Nestor.

Og disse To, — thi, som Ulysses siger,

har Folkemeningen med Herskerroft
 jo kronet dem, — har smittet Mange. Ajax
 er bleven egenraadig, slaaer med Maffen
 saa stolt som den firstaarne Helt Achilles;
 han bliver i sit Telt som han, gjør Fester
 for sit Parti; nedsætter al vor Krigsfærd,
 selvtilidsfuld som et Drakel, ægger
 Thersites, Uslingen, hvis Galde præger
 Bagtalelser som Mønten, til at drage
 ved Sammenligninger os ned i Skarnet,
 at svække og nedværdige vor Stilling,
 hvor hyppigt end den er omgroet af Farer.

Ulykses.

Vor Statskløgt spotte de og kalde Feighed,
 og Klogskab udelukke de fra Krigen;
 Forsynlighed forsmaae de, agte ringe
 hver Daad undtagen Haandens; men den stille
 og aandelige Virken, som bestemmer,
 hvormange Hænder der skal slaae, naar Tiden
 og Leiligheden kalder, og som kjender
 ved Hjælp af sluttig Forskning, Fiendens Vægt —
 ja den er ei en Finger værd; den kalder
 de Sengerværk, Kortvisdom, Kammerfrig;
 Stormbukken, der kan støde Muren ned,
 den agte de for Svingets Vægt og Vælde
 meer end den Haand, der dannede Maskinen,
 og meer end dem, hvis snilde Tanker styre
 med Kløgt dens Brug.

Nestor.

Hvis det staaer fast, opveier
 Achilles' Hest jo mange Thetis sønner.

(Trompetklang udenfor.)

Agamemnon.

Hør, hvis Trompet er det? — Se efter der.

(Aeneas kommer ind.)

Menelaus.

Fra Troja.

Agamemnon.

Hvad vil du foran vort Telt?

Aeneas.

Er det den store Agamemnons Telt?

Agamemnon.

Det er det.

Aeneas.

Tør en fyrstelig Herold
trygt bringe Budskab til hans Kongeøren?

Agamemnon.

Med større Tryghed end Achilles' Arm
for alle græske Høvdinge, som kalde
enstemmigt Agamemnon Drot og Høvding.

Aeneas.

Godt Leide og fuld Sikkerhed. Hvorledes
kan den, for hvem det Hersterblik er fremmed,
adskille det fra andre Dødeliges?

Agamemnon.

Hvad mener du?

Aeneas.

Jeg spørger for at vække

Erbødigheden, for at jeg kan hyde
min Kind staae rede med saa bly en Rødme
som Morgenen, naar kydst dens Die stuer
den unge Jøbus. — Sig mig da, hvem er
den Gud i Magt, som styrer Mændene?
hvem er den høie Herster Agamemnon?

Agamemnon.

Hvis ikke den Trojaner spotter os,
er Trojas Mænd jo høist belevne Hofmænd.

Aeneas.

Saa ædelige Hofmænd og saa blide
som fromme Engle er de uden Rustning;
det Ry har de i Fred; men lystre dem
at vise sig som Krigsmænd, har de Galde,
hvaast Sværd og gode Arme, stærke Lemmer
og Mod, naar Jupiter er med, som Ingen.
Men, tys, Aeneas! tys, Trojaner! Fingren
paa Læben! Ros maa jo i Værd forringes,
naar af den Roste selv hans Ros frembringes?
men, hvad der prises af en harmfuld Fjende,
det giver Ry; den Ros kan klarligt sinne.

Agamemnon.

Trojanske Ridder, er dit Navn Aeneas?

Aeneas.

Ja, Græker.

Agamemnon.

Sig mig da, hvad er dit Grind?

Aeneas.

Tilgiv, det er for Agamemnons Dren.

Agamemnon.

Han hører intet lønligt Bud fra Troja.

Aeneas.

Jeg kommer ei fra Troja for at hviſte;
jeg har Trompet, der vække kan hans Dre,
og bringe til Opmærksomhed hans Sands;
saa vil jeg tale.

Agamemnon.

Tal kun frit som Vinden;

det er ei Agamemnons Sovetid;
at han er vaagen, skal du see, Trojaner;
han siger dig det selv.

Aeneas.

Blæs høit, Trompet;

send ud din Malmrøst blandt de dorste Telte,
og lad hver mandig Græker vide det;
høit siges skal, hvad Troja ærligt mener.

(Trompetklang.)

Vi har i Troja, store Agamemnon,
en Prinds, der hedder Hektor, Priams Søn,
som i den dorste, lange Vaabensstilstand
er bleven rusten; derfor bød han mig
at bringe ved Trompetens Klang det Bud:
I, Konger, Fyrster, ædelige Herrer!
Hvis der er En blandt Græklunds bedste Helte,
der elsker Vren meer end Ro og Mag,
der søger Ros meer, end han frygter Fare,
der kjender kun sin Manddom, ei sin Frygt,
der elsker meer end blot i Ord sin Skjønne, —
i tomme Løfter til den Elftes Læber, —
som tør bekjende hendes Dyd og Skjønhed,
i andre Arme kryftet end i hendes, —
ham gjælder denne Kampudæstning. Hektor
vil for Trojaners og for Grækers Dine
bevise, — eller prøve det Bevis, —
han har saa stjon, saa tro, saa klog en Dame,
som ingen Græker nogentid har savnet.
Imorgen vil han med Trompeten æsse,
midt mellem Eders Leir og Trojas Mur,
hver Græker, som er trofast i sin Elskov.
Hvis Nogen møder, ham vil Hektor ære;

hvis ikke, gaaer han hjem og siger Troja,
at alle græste Damer er solbrændte,
ei værd en Landsebrydning. — Jeg har talt.

Agamemnon.

Det skal forkyndes vore Elstere.

Har Ingen af dem dette Sind, saa blev de
vel Alle hjemme. Men vi er jo Krigsmænd,
og Ridingsnavn skal hver den Krigsmand bære,
som aldrig Elster var, ei er, vil være.
Hvo Elster var, vil være eller er,
han møder Hektor, — eller jeg staaer her.

Nestor.

Sig ham, at Nestor var en Mand, da Hektors
Farsfader died; han er gammel nu;
men, hvis der ikke er i Grækerhæren
en ædel Mand, med Ild nok til at møde
alt for sin Hjertenshjar, saa sig fra mig,
jeg gjemme vil mit Sølvstjæg i Guldhjelm
og i Armstfinnen denne visne Arm
og møde ham og sige, at min Dame
var større Skjønhed end hans Bedstemoder
og kydst som Nogen i den vide Verden,
og derpaa tør imod hans Ungdoms Flod
jeg vove mine trende Draaber Blod.

Aeneas.

Nu, Guderne forbyde sliig en Armod
paa Ungdomskraft.

Ulysses.

Amen, det siger jeg.

Agamemnon.

Nu, tappre Herr Aeneas, giv mig Haanden;
til Kongeteltet vil jeg føre dig;

strax til Achilles og hver Grækerhelt
dit Bud skal bringes om fra Telt til Telt;
men før du gaaer, skal du din Velkomst nyde,
som gjerne vi en ædel Gjende byde.

(Alle gaae undtagen Nestor og Ulysses.)

Ulysses.

Nestor, —

Nestor.

Hvad vil Ulysses sige mig?

Ulysses.

Seg har et Tankefoster i min Hjerne,
vær du min Tid, der modner det fuldbaaret.

Nestor.

Hvad er det?

Ulysses.

Det er dette: stumpe Riser

kan fløve haarde Knuder; Hovmodsurten,
der har sat Frø og svulmer moden nu
saa frodigt hos Achilles, maa nu kappes;
hvis ikke, vil det spredes ud og avle
en Planteskole af det samme Onde,
der overgroer os Alle.

Nestor.

Godt. Hvorledes?

Ulysses.

Udfordringen, som Helten Hektor sender,
er vel til Alle stilet, men i Tanken
er det Achilles kun, den sigter til.

Nestor.

Sa, Meningen er klar nok, som en Sum,
hvis Storhed er af Smaatal sammenlagt,
og tvivl ei paa, naar dette bliver kundgjort

Achilles, om hans Hjerne var saa gold
som Libyens Sand, — Apollo veed, den er
tør nok, — vil han med hurtig Fatteevne
begribe strax, at Hektors Forslag sigter
til ham.

Ulysses.

Dg troer du, det vil vække ham
til Gjensvar?

Hektor.

Ja, det er det heldigste;
hvem skal vi ellers stille frem, der mægter
at vinde Hæderspris i Kamp mod Hektor,
om ei Achilles? Sjønt det er en Vystkamp,
gjør Proven Indtryk dog paa Mængdens Sind.
Her smager Trojas meest udsøgte Gane
vort bedste Rygte; tro kun mig, Ulysses,
vort Ry vil blive veiet strængt paa Vægten
i denne Dødekamps Spil; thi sjønt dens Udfald
er kun en Enkeltthed, vil for det Hele
i Ondt og Godt den give Maalestokken;
og slikt et Titelblad, sjønt kun en Tøddel
imod det Bind, der følger, giver dog
et Barnebilled af den Kjømpemasse,
der følger i det Store. Man vil troe,
at den, der møder Hektor, er vort Balg,
og Balg, et fælles Værk af Alles Sind,
udsøger jo Fortjenesten, udkoger
af Alle saa at sige hele Kraften
af vore Dyder; frister han da Vanheld,
hvor saarer da ikke Seierherren Mod
til at staa ihærdig sig i Selvtillid!
og har han den, da blive jo hans Lemmer

Redstaber fuldt saa kraftige som Sværdet
og Buen, der af Lemmerne skal styres.

Ulysses.

Tilgiv mig, derfor er det netop bedst,
Achilles ikke stilles imod Hektor.

Lad os, som Kjøbmænd, vise først Udstudet
af vore Varer; muligt kan de sælges;
hvis ei, forstærkes Glandsen af det Bedre,
naar først man saa det Ringere. Lad aldrig
det stee, at Hektor og Achilles mødes;
thi da vil baade Seir og Nederlag
faae hver en farlig Følgesvend i Sporet.

Nestor.

Mit gamle Die seer dem ikke; hvilke?

Ulysses.

Den Ros, Achilles vinde kan fra Hektor,
den delte, hvis han ei var stolt, vi Alle;
men han er jo alt nu for overmodig;
af Libyens Sol vi heller maatte svides
end af hans Dines bittre Haan og Hovmod,
hvis han fik Bugt med Hektor. Blev han slagen,
gik jo vor bedste Ros tilgrunde med
vor bedste Kjempes Skam. Lad trække Lod
og lad med List Ajax, den Klods, saa trække
det Lod at slaaes med Hektor. Mellem os
erkjende vi ham for vor bedste Mand;
det er en Kur for Myrmidonerhelten,
der syder nu ved høie Bisaldsraab;
saa maa han sænke Rammen, som nu hæver
sig mere stolt end Gris' Farvehue.
Hvis nu den dvaffe, hjerneløse Ajax
faaer Seir, saa pynte vi ham op med Bisald;

gaaer det ham galt, saa har vi dog vort Rygte,
at vi har bedre Mænd. Tabt eller vundet,
skal denne Livsfrugt af vor Plan udlæffes:
naar Ajax vælges, vil Achilles stæffes.

Nestor.

Nu faaer jeg Smag, Ulysses, for dit Raad,
og jeg vil give Agamemnon strax
en Mundfuld; kom og lad os gaae til ham.
Hund imod Hund! og Hovmod skal dem begge,
ret som et Ben to Rjotere, opægge.

(de gaae.)

Anden Act.

Første Scene.

En anden Deel af den græske Leir.

(Ajax og Thersites komme ind.)

Ajax.

Thersites, —

Thersites.

Agamemnon, — sæt nu, han havde Bylde? fuld af
Bylde, allevegne, over det Hele?

Ajax.

Thersites, —

Thersites.

Og at disse Bylde løb? — jeg sætter det, — løb saa
ikke Generalen? var det ikke en rigtig Svinebyld?

Ajax.

Hund, —

Ihersites.

Saa kom der dog Noget ud af ham; nu mærker man til Ingenting.

Ajar.

Du Søn af en Læve, kan du ikke høre, saa søl!

(slaaer ham.)

Ihersites.

Gid du faae den græste Syge, du studepandede Ba=stardprinds!

Ajar.

Saa tal, du mugne Surdeig, tal! jeg skal ælte dig, til du bliver smuk.

Ihersites.

Jeg skal snarere drille dig, til du bliver fornuftig og from; men jeg tænker, din Hest kan snarere lære en Tale udenad, end du kan læse en Bøn uden Bog. Kan du slaae, kan du? Gid du faa Snive, du kulrede Dg!

Ajar.

Du giftige Svamp, lad mig høre Bekjendtgjørelsen.

Ihersites.

Troer du, at jeg er uden Følelse, at du slaaer mig saaledes?

Ajar.

Hvad er der bekjendtgjort?

Ihersites.

At du er en Nar, tænker jeg.

Ajar.

Tag dig iagt, Pindsvin, tag dig iagt! mine Fingre floer.

Ihersites.

Jeg vilde ønske, du fløede fra Isfen til Gudsaaen, og jeg skulde strabe dig; jeg skulde gjøre dig til det værste

skabede Dyr i hele Grækenland. Naar du er ude i Fægtning, saa slaaer du ikke raffere end Andre.

Ajax.

Bekjendtgjørelsen, siger jeg, —

Thersites.

Du knurrer og stjælder hver Time paa Achilles, og du er saa misundelig paa hans Storhed, som Cerberus er paa Proserpinas Skjønhed, ja du gjør ad ham.

Ajax.

Madam Thersites!

Thersites.

Ham skulde du slaae!

Ajax.

Du Svedstetærte!

Thersites.

Han vilde knuse dig til Krummer med sin Næve, som en Matros frammer en Besigt.

Ajax.

Du nederdrægtige Hund!

(Slaaer ham.)

Thersites.

Bliv ved, bliv ved!

Ajax.

Du Herrestol!

Thersites.

Ja, bliv kun ved, du Tosssegreve; du har ikke mere Hjerne, end jeg har i mine Albuer; et Æsel kunde være din Læremester, du lurvede, tappre Æsel! du er her sat til at lærste Trojanere, og iblandt Folk, der har lidt Forstand, er du kjøbt og solgt, som en Slave fra Barbariet. Hvis du bliver ved at slaae mig, vil jeg begynde fra din Hæl og sige dig Tomme for Tomme, hvad du er, du Dyr uden Indvolde, du!

Ujar.

Du Hund!

Iherfites.

Du Stodderprinds!

Ujar.

Du Rjoter!

(slaaer ham.)

Iherfites.

Du Mars' Dosmerpande! slaa kun, Grobian! slaa kun, Kamel! slaa kun, slaa!

(Achilles og Patroklus komme ind.)

Achilles.

Hvad er der, Ujar, hvorfor gjør du det?

Iherfites dog! hvad er der da paafærde?

Iherfites.

Seer du ham der? hvad?

Achilles.

Ja, hvad er der paafærde?

Iherfites.

Nei, see paa ham.

Achilles.

Det gjør jeg; hvad er der?

Iherfites.

Nei, betragt ham rigtig.

Achilles.

Naa ja, det gjør jeg jo.

Iherfites.

Men endda seer du ikke rigtig paa ham; for hvad du saa anseer ham for at være, saa er han Ujar.

Achilles.

Jeg kjender ham nok, Mar.

Thersites.

Ja, men den Nar kjender ikke sig selv.

Ajar.

Derfor prygler jeg dig.

Thersites.

Se, se, se, se bare, hvilke bitte smaa Bittigheder han giver fra sig! Hans Indfald har Dren saa lange. Jeg har knubset hans Hjerne mere, end han har mørbanket mine Knokler; jeg kan kjøbe ni Spurve for en Penning, og hans pia mater er ikke Niendedelen af en Spurv værd. Den naadige Herre der, Achilles, — den Ajar, som har sin Forstand i Maven og sine Indvolde i Hovedet, — jeg skal sige dig, hvad min Mening er om ham.

Achilles.

Hvad?

Thersites.

Jeg mener, at denne Ajar —

(Ajar vil slaa ham, Achilles gaaer imellem.)

Achilles.

Nei, bedste Ajar, lad være.

Thersites.

Har ikke saa megen Forstand —

Achilles. (til Ajar.)

Nei, jeg maa holde paa dig.

Thersites.

Som kan fylde Helenas Naaleøie, hun, som han er kommen for at slaas for.

Achilles.

Hold nu Fred, Nar!

Thersites.

Jeg vilde gjerne have Fred og Ro; men den Nar vil ikke; han der; denne her; se ham der.

Ajar.

O, du fordømte Hund! jeg skal —

Achilles.

Bil du sætte din Forstand imod en Mars?

Thersites.

Nei, det kan du være rolig for; Marrens gjør hans tilfamme.

Patroklus.

Godt Ord igjen, Thersites.

Achilles.

Hvad er Striden om?

Ajar.

Jeg bad den affhyelige Ugle at staffe mig Underretning om Indholdet af Bekjendtgjørelsen, og saa gjør han Mar ad mig.

Thersites.

Jeg er ikke i din Tjeneste.

Ajar.

Godt, bliv ved, bliv ved.

Thersites.

Jeg tjener her frivillig.

Achilles.

Den Tjeneste, du nylig gjorde, var passiv; den var ikke frivillig; Ingen saaer Prygl frivillig; Ajar var ved den Leilighed den Frivillige, og du var saa at sige presset.

Thersites.

Saa saa! — du har ogsaa en stor Del af din Forstand i Senerne, hvis Folk ikke lyver dig paa. Hektor gjør et godt Greb, hvis han slaaer Hjernen ud paa En af Jer To; det var ligesom at knække en ormstuppen Rød uden Rjerne.

Achilles.

Hvad? skal det ogsaa gaa ud over mig, Thersites?

Ihersites.

Ulysses og gamle Nestor, — hvis Forstand var skimlet, førend Jeres Bedstefædre havde Negle paa Tærne, — de spænder Jer i Naget som Træstude, og lader Jer pløie Krigen op.

Achilles.

Hvad? hvad siger du?

Ihersites.

Ja, min Sandten. Hyy, Achilles! hyy Ajax! hyy!

Ajax.

Jeg skærer Tungen af dig.

Ihersites.

Det gjør Ingenting; jeg kan alligevel tale ligesaa godt som du.

Patroklus.

Nu vil vi ikke høre mere, Ihersites; ti stille!

Ihersites.

Skal jeg tie stille, naar Achilles' Tæve befaler, hvad?

Achilles.

Der fik du den, Patroklus.

Ihersites.

Jeg vil see Jer hængte, I Rødhoveder, førend jeg nogentid kommer til Eders Telte; jeg vil holde mig til, hvor der er Forstand at finde, og forlade Tossernes Parti.

(gaaer.)

Patroklus.

Ham slap vi godt af med.

Achilles.

Ja, dette er forkyndt for hele Hæren: at Hektor vil ved Dagens første Time imellem Trojas Mur og vore Telte imorgen tidlig æsse ved Trompeten

en Ridder, som har Mod og som tør paaftaae —
jeg veed ei hvad; kun tosset Snak, — Farvel.

Ajax.

Farvel! — Hvem møder ham?

Achilles.

Det veed jeg ikke;
der trækkes Lod; hvis ikke, kjendte han
sin Mand.

(Achilles og Patroclus gaae.)

Ajax.

Ah, dig? — men jeg maa vide mere.

(gaaer.)

Anden Scene.

En Sal i Priamus' Slot.

(Priamus, Hektor, Troilus, Paris og Helenus komme ind.)

Priamus.

Efter saa store Tab af Tid, Liv, Tale
gjør Nestor end fra Grækerne det Forslag:
„Giv Helena tilbage, og al Skade,
som ellers nævnes kan, — som Tort, Tidsspilde,
Omkostning, Ledingsfærd, Saar, Tab af Venner,
og andet Dyrebart, som er fortæret
af denne gridske Krigs slugvorne Svælg, —
skal slettes ud.“ — Hektor, hvad tykkes dig?

Hektor.

Stjødnt Ingen mindre frygter Grækerne
end jeg, saavidt det gjælder mig alene,
vid dog, høimægtige Kong Priamus,
der gives ingen Tomfru meer blødhjertet,
meer svampeblød til at indsuge Frygt
og angstfuld raabe: „Hvad vil Følgen blive?“
end Hektor. — Sikkerhed er Fredens Saar,

den trygge Sorgløshed; men sindig Troil
er Bismands Hyrtaarn, Sonden, der udforsker
tilbunds det Onde. Giv dem Helena.

Alt siden Sværd i denne Tvist blev draget,
var hver en Sjæl, der faldt som Tiende
blandt mange tusind Gange Ti af Bore,
saa dyrebare som Helena; har vi
nu tabt saa mange Gange Ti af Bore,
for Noget som er ikke vort, som var
isald det kaldtes vort, ei værd for os
kun eengang Ti, hvad er den Grund da værd,
der taler mod at overgive hende?

Troilus.

Fy, Broder! fy! en Konges Pris og Hæder,
saa mægtig som vor høie Fader, veier
du paa en simpel Bægt af Lod og Unser?
hans grændseløse Overmaal optæller
du penningvis? og snører ind en Midie
saa uomspændelig med Tommemaal
saa smaat som Frygt og Grunde? Fy, hvor skjændigt!

Helenus.

Det er ei sært, du er saa bidst mod Grunde,
da selv du ingen har. Skal ei vor Fader
sin høie Herfermagt med Grunde støtte,
fordi du raader ham det uden Grund?

Troilus.

Du elsker Sovn og Drømme, Broder Præst;
du forer smukt med Grunde dine Vanter,
og saadan er din grundige Betragtning:
du veed, en Fjende agter dig at skade;
du veed, at Sværdets Brug kan volde Fare;
men Grunde byde jo at flye al Skade;

hvad Under da, om Helenus, saasnart
han seer en Græker og hans Sværd, bevinger
sin Hæl med Grunde flink og flygter, som
Mercur fra Jupiter, naar han er vred,
som Stjernen fra sin Bane. — Skal vi tale
om Grunde, saa stæng Porten til og sov.
Manddom og Vre fik jo Harehjerter,
hvis de med Grunde mætted deres Tanker;
for mange Grunde og Betænkksomhed
gjør Levren bleg og trykker Modet ned.

Hektor.

Hun er ei værd, min Broder, hvad hun koster
at holde paa.

Troilus.

Hvad er en Ting vel værd
undtagen, hvad den agtes for?

Hektor.

Værdi

beroer dog ikke paa hver Enkelt's Lykke;
den har sin Pris og Værdighed ei mindre
i det, som gjør den kostbar, end i den,
der slatter den; kun blindt Afguderi
gør Gudens Dyrkelse til meer end Guden
og kun en aandssvag Villie fæster sig
ved, hvad den daarlig digted selv, naar ikke
der er en Lighed med det Værd, den digted.

Troilus.

Jeg tager mig idag en Brud; mit Valg
er ledet af min Villies Styrelse,
som er optændt af Diet og af Dret,
de tvende velerfarne Lodser mellem
de farefulde Stjær, Forstand og Villie;

hvor kan jeg nu, om end min Willie vraged,
 hvad den har valgt, forsmaae den Viv, jeg valgte?
 Der gives ingen Udvei til at slippe
 fra denne Sag og holde fast ved Gren.
 Man sender Kræmmeren ei Silketøiet
 igjen, naar man har plettet det; man kaster
 ei Madens Levninger paa Affaldsdyngen,
 fordi man nu er mæt. Det blev jo bifaldt,
 at Paris over Grækerne tog Hævn;
 Tert Bifalds Ande skulmed i hans Seil,
 og Vind og Hav den gamle Riv forligte
 og tjente ham; sit Dnsfes Havn han naaede,
 og for en gammel Faster, Grækerne
 holdt fangen, bragte han en Grækerdronning,
 hvis Ungdomsfriskhed gjør Apollo runken
 og Morgenrøden bleg. Hvorfor beholde
 vi hende? Grækerne beholdt vor Faster.
 Er hun det værd? en Perle er hun jo,
 hvis Værd har sat i Soen tusind Skibe
 og gjort til Kjøbmænd kronede Monarker.
 Tilstaaer I, det var klogt, at Paris gif, —
 det maa I, da I Alle raabte: „Gaa“, —
 tilstaaer I, at han vandt et ædelt Bytte, —
 det maa I vel; thi Alle flapped Bifald
 og raabte: „Kosteligt!“ — hvi dadler I
 nu Eders eget floge Paafunds Udgang,
 og gjør, hvad aldrig Lyffens Lune gjorde,
 gjør det til Skarn, som mere værd I agted
 end Hav og Land? O lumpne Tyveri,
 at stjæle, hvad vi ikke tør beholde!
 en Tyv, der ei er værd, hvad han har stjaalet!

den Tort, vi gjorde dem i deres Land,
 tør vi ei hæbde paa vor egen Strand!

Cassandra. (udenfor.)

Græd, Troja, græd!

Priamus.

Hvem støier der og striger?

Troilus.

Det er vor galne Søster. Hendes Røst
 jeg kjender.

Cassandra. (udenfor.)

Troja, græd!

Hektor.

Det er Cassandra.

(Cassandra kommer ind, greben af Spaadomsaanden.)

Cassandra.

Græd, Troja, græd; laan mig titusind Dine;
 jeg fylder med profetisk Graad dem alle.

Hektor.

Ti, Søster, ti!

Cassandra.

Somfruer, Ungersvende,

Mænd, runkne Gubber, spæde Børn, som mægter

ei Andet, end at græde! o, forstærk

mit Beeraab, lad itide os betåle

Halvdelen af den Jammer, der skal komme.

Græd, Troja, græd! øv kun i Graad dit Die!

Troja skal ikke mere være til;

det stolte Iljum skal ikke staae;

Brandsfalken, Broder Paris, tænder Alt.

Græd, Troja! Helena dig bringer Jammer;

gaaer hun ei bort, staaer Troja snart i Flammer!

(gaaer.)

Hektor.

Nu vel, ung Troilus, kan ikke dette
vor Søsters stærke Spaadomsraab opvække
et Glimt af Anger? er saa feberhedt
dit Blod, at ingen Grunde, ingen Frygt
for daarlig Udgang paa en daarlig Sag
kan kjøle det?

Troilus.

Vi kan ei, Broder Hektor,
bedømme hver en Sags Retfærdighed
just af den Skikkelse, Udsaldet gav den;
vi bør ei tabe Modet strax, fordi
Cassandra raser; hendes Feberdrømme
kan ei nedværdige den gode Strid,
som vi har Alle sat vor Ære paa
at føre ud med Hæder. Jeg har ikke
meer Del deri end alle Priams Sønner,
og Himlen fri os fra at gjøre Noget,
som selv den ømmeste Samvittighed
ei freidigt kunde kjæmpe for og hærde!

Paris.

Retfærdig maatte Verden ellers kalde
min Daad som Eders Raad; men Guderne
skal vidne med mig, Eders fulde Bisald
bevingede min egen Drift og affkar
hver Frygt, der fulgte med saa snart et Forsæt.
Thi af, hvad mægter denne Arm alene?
hvad Bærn er der i een Mands Heltekraft
mod alle deres Storm og Had, som maatte
ved denne Tvist opægges? — Dog, jeg sværger,
at skulde jeg staae denne Dyst alene
og havde Magt som Villie, Paris skulde

aldrig sin Daad fornægte eller svigte
i dens Udøvelse.

P r i a m u s.

Du taler Paris,
som den, der er berust af søde Glæder;
du Honningen, de Andre Galden nyder;
kun liden Pris det Heltemod jeg yder.

P a r i s.

Jeg stiller mig ei blot for Die, Herre,
de Glæder, som en saadan Skjønhed skjænker;
men Pletten ved det skjøne Ran, den ønsked
jeg tvættet ved at værgе hende ærligt.
Hvor nedrigt mod den ranede Fyrstinde,
hvor skjændigt for din Høihed, hvilken Spot
for mig, at slippe nu vor Eiendom
paa Grund af lumpen Tvang! Er det da muligt,
at saa vanslægtet Sindelag som dette
kan fæste Fod i Eders ædle Hjerter?
der er ei i vor Hær saa lav en Sjæl,
som jo har Mandsmod og tør drage Sværd
til Bærn for Helena, ei heller Nogen,
saa ædel, at hans Liv var spildt, hans Død
foruden Nos, naar Helena det gjaldt.
Thi, siger jeg, lad os for hende stride,
hvis Mage findes ei i Verden vide.

H e k t o r.

Paris og Troilus, I har talt vel;
og findrigt har I stillet Sagen frem,
men overfladisk dog, lig unge Mænd,
der er, som Aristoteles jo mener,
umodne til Moralfilosofien.
De Grunde, I har anført, passe bedre

til Lidenstabsens Blod i Blodets Oprør
 end til at gjøre Skjel med fri Beslutning
 imellem Ret og Uret. Lyst og Hævn
 har mere døde Dren end en Hugorm
 for Retsfærd's sanddru Røst. Naturen kræver,
 at der skal gives Hver, hvad ham tilkommer;
 men hvad tilkommer Noget meer i Verden
 end Hustruen sin Mand? Hvis den Naturlov
 krænktes af Lidenstab, og store Aander
 staae den imod, imens de give efter
 partist for deres eget blinde Lune,
 saa har dog hvert velordnet Folk en Lov,
 der lægger Baand paa disse vilde Lyster,
 de uregjerlige, gjenstridige.

Er Helena nu Spartas Konges Hustru, —
 som Hvermand veed, — saa taler jo Naturens
 og Folkerettens Love høit nok for
 at sende hende hjem. En Uret bliver
 ei mindre, naar man bliver ved med Uret,
 men mere tung; se, det er Hektors Mening,
 naar Talen er om Ret. Men desuagtet,
 I kjække Brødre, holder jeg til Jer
 i den Beslutning at beholde hende;
 thi denne Sag har ingen ringe Vægt
 for Alles og for hver en Enkelt's Ære.

Troilus.

Der traf du just Livskjernen i vor Mening;
 var det ei Æren, vi begjæred meer
 end Fyldestgjørelse af Harmens Svulmen,
 jeg ønsked ei en Draabe troist Blod
 for hende mere spildt. Men, ædle Hektor,
 hun er et Pant paa Ros og Heltersygte,

en Spore til høisindet, vældig Daad,
 hvis Dristighed slaaer nu vor Fjende ned,
 hvis Fremtidsry os skjænker Helgenglands;
 thi neppe vil den tappre Hektor miste
 saa rig en Vinding af forjættet Gre,
 som smiler paa en saadan Stordaads Pande,
 for hele Verdens Skatte.

Hektor.

Jeg er Eders,

O Heltesønner af Kong Priamus! —

Jeg har alt sendt en pralerist Udæstning
 til de splidagtige, dorste Grækerhelte,
 der skal forbyrse de søvndrukne Sind.

Jeg vidste, deres store Hovding slumred,
 mens Iversyge sneg sig ind i Hæren.

Jeg tænker, dette skal vel vække dem.

(de gaae.)

Tredie Scene.

Den græsske Leir. Udenfor Achilles' Telt.

(Thersites kommer ind.)

Thersites.

Hvad nu, Thersites? Hvad, helt fortabt i din Forbit-
 trelses Labyrinth? Skal den Elefant Ajax saadan gaae af
 med Fordelen? han prygler mig, og jeg skjælder ham ud.
 Jo, en stjern Fyldestgjørelse! jeg vilde ønske, det var omvendt,
 at jeg kunde prygle ham, mens han skjældte mig ud. For-
 tusind Ulykker! jeg vil lære at besværges og mane Djævl, naar
 jeg dog blot maatte see nogen Frugt af mine bittere For-
 bandelser. — Saa er der Achilles; — jo det er en deilig
 Ingeniør. Hvis Troja ikke skal tages, førend de To faaer
 undermineret det, bliver Murene staaende, til de falder af sig

selv. O, du store Tordenslynger i Olympen, glem, at du er Jupiter, Gudernes Konge, og du Mercur, lad din Slangestav tabe al sin Tryllekraft, hvis I ikke tager den lille bitte, mindre end lille Forstand fra dem, som de har! for det veed jo den stumpe Uvidenhed selv, at den er saa over al Maade tarvelig, at der ikke er Tiffighed nok i dem til at befrie en Flue fra en Edderkop uden at trække deres tunge Tjern og hugge Bæven igjennem. Og saa gid hele Veiren saa en Ulykke! — eller heller den slemme Syge, det synes mig er den Forbandelse, der passer paa dem, der føre Krig for et Stjært. Nu har jeg gjort min Bøn, og Avindsdjævelen sig Amen dertil! — Hei, Heida, høiædle Herr Achilles!

(Patroklus kommer ind.)

Patroklus.

Hvem der? Thersites? Bedste Thersites, kom ind og skjæld ud.

Thersites.

Hvis jeg havde været istand til at hufte paa en forgyldt Regnepenge, skulde jeg ikke undladt at regne dig med. Men det gjør ingen Ting. Gid du saa en Ulykke af dig selv! Menneſtehedens fælles Forbandelse, Daarſkab og Uvidenhed, tilfalde dig i rigeligt Maal! Himlen bevare dig for en Hovmester, og Underviſning være langt fra dig! Lad dit Rjød og Blod være din Veileder til din Død! og hvis da Vigfonen, der ſvøber dig, ſiger, at du er et ſmuſt Vig, ſaa vil jeg ſværge og forbande mig paa, at hun aldrig har ſvøbt Andre end Lazarus'er. Amen! Hvor er Achilles?

Patroklus.

Hvad? er du bleven from? var du ved at bede?

Thersites.

Sa, Himlen bønhøre mig!

(Achilles kommer ind.)

Achilles.

Hvem er her?

Patroklus.

Ihersites, Herre.

Achilles.

Hvor, hvor? — Er du der? Ih, min Ost, mit For-
døielsesmiddel, hvorfor har du ikke serveret dig paa mit Bord
ved saamange Maaltider? Naa, sig mig, hvad er Agamemnon?

Ihersites.

Din Overbefalingsmand, Achilles; — sig mig saa,
Patroklus, hvad er Achilles?

Patroklus.

Din Herre, Ihersites; vær saa god og sig mig nu,
hvad er du selv?

Ihersites.

Din Kjender, Patroklus! sig mig nu, Patroklus, hvad
er du?

Patroklus.

Det kan du jo sige, som kjender mig.

Achilles.

O, lad mig høre, lad mig høre.

Ihersites.

Jeg vil stille hele Sagen op. Agamemnon befaler
over Achilles; Achilles er min Herre; jeg er Patroklus' Kjen-
der, og Patroklus — er en Nar.

Patroklus.

Du Slyngel!

Ihersites.

Di stille, Nar; jeg er ikke færdig.

Achilles.

Han er en privilegeret Mand. — Bliv ved, Ihersites.

Iherfites.

Agamemnon er en Nar; Achilles er en Nar; Iherfites er en Nar, og som sagt, Patroklus er en Nar.

Achilles.

Veris det; lad høre.

Iherfites.

Agamemnon er en Nar, fordi han tilbyder sig at besale over Agamemnon; Achilles er en Nar, fordi han lader sig besale af Agamemnon; jeg er en Nar, at jeg vil tjene saadan en Nar, og Patroklus er en Nar uden videre.

Patroklus.

Hvorfor er jeg en Nar?

Iherfites.

Det kan du spørge den om, der har skabt dig, — mig er det nok, at du er det. — Se, hvem kommer der?

Achilles.

Patroklus, jeg vil ikke tale med Nogen. — Kom ind med mig, Iherfites.

(gaaer.)

Iherfites.

Hvad her dog er for et Pjaltteri, for et Gjøg, for en Kjeltringagtighed! Alt, hvad det dreier sig om, er en Hanrei og en Hore. Det er en smuk Strid, at lives og stifte Partier og bløde sig tildøde for. Naa, saa gid Ringorme maa pynte Stridens Gjenstand, og Krig og Liderlighed ødelægge dem Alle tilsammen!

(gaaer.)

(Agamemnon, Ulysses, Nestor, Diomedes og Ajax komme ind.)

Agamemnon.

Hvor er Achilles?

Patroklus.

J sit Telt, min Konge;
men han er ikke vel.

Agamemnon.

Saa lad ham vide,

at vi er her; han haaned vore Bud;
nu sætte vi vor Høihedsret tilside,
idet vi kommer til ham; sig ham dette;
thi han maa ikke troe, vi tør ei hævde
vor Stilling, eller veed ei, hvem vi er.

Patroklus.

Det skal jeg sige ham.

(gaaer.)

Ulysses.

Vi saae ham jo

ved Teltets Indgang; han er ikke syg.

Njar.

Jo, løvesyg, syg af et stolt Hjerte; I kan kalde det
tungsinde Griller, hvis I vil vise Manden Artighed; men,
saasandt jeg lever, det er Hovmod. Men hvorover? hvor=
over? lad ham vise os en Grund! — Et Ord, hoie Konge.

(gaaer tilside med Agamemnon.)

Nestor.

Hvad gaaer der ad Njar, at han saaledes bjæffer
imod ham?

Ulysses.

Achilles har loffet hans Nar fra ham.

Nestor.

Hvem? Ihermites?

Ulysses.

Ja, netop.

Nestor.

Saa kommer Njar i Forlegenhed for Stof, naar han
har mistet sin Gjenstand.

Ulysses.

Nei; du seer jo, den, der har hans Gjenstand, er hans Gjenstand, Achilles.

Nestor.

Desto bedre; vi seer heller, at de nappes, end at de klappes; men det kan man kalde et stærkt Forbund, som en Nar kunde opløse.

Ulysses.

Det Venstreb, som Visdom ikke knytter, kan Daarstreb sagtens løse. Der kommer Patroklus.

(Patroklus kommer tilbage.)

Nestor.

Der er ingen Achilles med ham.

Ulysses.

Glefanten har Ledemod, men ikke til Komplimenter; dens Ben er Ben til nødtørftig Gang, ikke til at bøie sig med.

Patroklus.

Achilles bød mig sige, han beklager, hvis Andet, end blot Lyst og Tidsfordriv drev Eders Høihed med saa fornemt Følge til at besøge ham; han har det Haab, det er kun for at luftes efter Bordet for Sundhed og Fordøielse.

Agamemnon.

Patroklus,

vi kjender altfor godt kun disse Svar; men sliig en Udflugt, rask med Haan bevinget, kan ikke undgaae vor Opmærksomhed.

Han har Fortjenester, det har vi Grund til at tilstaae ham; men hele denne Hæder, — som selv han lidet hæderligt betragter, —

begynder for vort Syn at tabe Glandsen,
 og som en sager Frugt paa hæsligt Fad
 urørt bedærves. Sig ham, at vi kom for
 at tale med ham, og du synder ikke,
 hvis du vil sige, at han tykkes os
 altfor høvmodig og kun lidet høvift,
 i Selvindbildning større end i Dom
 om eget Værd, og bedre Mænd end han
 see gennem Fingre med hans galne Nykker,
 fordølge Herftermagtens Guddomsvælde
 og underskrive med Erbødighed
 hans Grillers Herrebud, ja vogte paa
 hans Luners Flod og Ebbe, ret som om
 vor Idræts hele Fart og Fremgang svømmed
 kun paa hans Strøm. Gaa, sig ham det; søi til,
 at, struer han sin Pris for høit, saa vil vi
 slet ikke eie ham; saa lade vi
 ham ligge, ligesom en Krigsmaskine,
 der ei kan føres frem, med denne Dom:
 „bring Krigen hid; den kan ei gaae til Krigen“, —
 en virksom Dværg har større Værd for os
 end en Gigant, der sover. — Sig ham det.

Patroklos.

Det skal jeg, og jeg bringer flux hans Svar.

(gaaer.)

Agamemnon.

Vi nøies ei med Svar paa anden Haand;
 ham vil vi tale med. — Gaa ind, Ulysses.

(Ulysses gaaer.)

Ajax.

Hvad er han meer end en Anden?

Agamemnon.

Ikke mere end, hvad han anseer sig for at være.

Njar.

Er han saameget? Troer du ikke, han mener, at han er min Overmand?

Agamemnon.

Uden Tvivl.

Njar.

Vil du underskrive hans Mening og sige: det er han?

Agamemnon.

Nei, ædle Njar; du er ligesaa stærk, ligesaa tapper, ligesaa fløgtig, ikke mindre ædelbaaren, langt mere høflig, og i alle Maader mere omgængelig.

Njar.

Hvorfor skulde en Mand være hovmodig? hvor kommer Hovmod fra? jeg veed ikke, hvad Hovmod er.

Agamemnon.

Desto klarere er din Forstand, Njar, og desto skjønnere ere dine Fortjenester. Den, der er hovmodig, æder sig selv op; Hovmod er sit eget Speil, sin egen Trompet, sin egen Kronike; og hvad der roser sig selv undtagen i sin Bedrift, det fortærer Bedriften i Selvkrosen.

Njar.

Jeg hader en hovmodig Mand, som jeg hader Padde-
yngel.

Nestor. (affides.)

Og dog elsker han sig selv; er det ikke sært?

(Ulysses kommer tilbage.)

Ulysses.

Achilles vil ei gaae i Kamp imorgen.

Agamemnon.

Hvad er hans Paastud da?

Ulysses.

Han bruger intet,

men lader frit sit Lunes Strømning gaae,
foruden Hensyn eller Agt for Nogen,
i Egenraadighed og Selvbehag.

Agamemnon.

Hvi kommer han ei, som vi høfligt bede,
frem af sit Telt og deler Lust med os?

Ulysses.

Det allermindste gjør han stort blot for
at trættes. Han er helt besat af Storhed,
saa stolt, at naar han taler med sig selv,
er han i Strid fast med sit Aandedræt.

Indbildsfhed holder i hans Blod en Riv,
saa hed og svulmende, at mellem Tanke
og Gjerning raser Oprør i Achilles,
som i et Rige, der sig selv forstyrrer.

Han er saa pestbesængt af Hovmodssot,
at alle Dødstegn raabe: „uden Redning“.

Agamemnon.

Lad Ajax da gaae til ham. — Vædle Fyrste,
gaa du og hils ham i hans Telt; man siger
han ynder dig, og din Opfordring kan
bortlede ham en Smule fra sig selv.

Ulysses.

Nei, Agamemnon, lad det ikke see!
vi vil velsigne hvert et Skridt, som Ajax
gaaer fra Achilles. Skal den stolte Herre,
der drypper med sit eget Fædt sin Hovmod,
og aldrig slipper nogen Verdens Ting
ind i sin Tanke, uden hvad der dreier
sig om ham selv drøvtyggende, — skal han

tilbedes af, hvad der langt meer end han
os synes værdigt vor Tilbedelse? —

Nei, denne trefold ædle, tappre Herre
bør ei besudle Palmen, som med Ære
han vandt, og ei nedværdige den Hæder,
han har saa godt et Krav paa som Achilles,
ved at gaae til Achilles. Det var jo
at spække hans alt noksom fede Hovmod,
at lægge Gld til Krebsens Tegn, imens
den gløder ved Hyperions Besøg.

Den Herre gaa til ham! — Sig, Jupiter
i Torden: „Nei, Achilles gaa til ham!“ —

Nestor. (affides.)

Godt sagt! han traf ham paa det ømme Sted.

Diomedes. (affides.)

Og, hvor hans Tavshed drikker denne Ros!

Ajax.

Skal jeg gaae til ham, slaaer jeg ham i Synet
med Pandserhandsken.

Agamemnon.

Nei, du skal ei gaa.

Ajax.

Hvis han er stolt mod mig, saa skal jeg kjæmpe
hans Hovmod; lad kun mig gaae til ham.

Ulysses.

Nei,
om det saa gjaldt den Skat, hvorom vi stride.

Ajax.

Den usle, frække Karl!

Nestor. (affides.)

Hvor han beskriver
sig selv!

Ajag.

Kan han ei stifte sig blandt Folt?

Ulysses. (affides.)

Nu skjælder Navnen paa den sorte Farve.

Ajag.

Seg skal nok aarelade disse Nykker.

Agamemnon. (affides.)

Den spiller Læge, som har Kuren nødvendig.

Ajag.

Hvis Alle tænkte som jeg, —

Ulysses. (affides.)

Saa kom Forstanden ud af Mode.

Ajag.

Saa skulde han ikke komme saaledes fra det; han skulde forðoie Sværd først. Skal Hovmod da vinde Prisen?

Nestor. (affides.)

Isaafald vandt du den halve.

Ulysses. (affides.)

Ja, han fik den tidobbelte Part.

Ajag.

Seg skal ælte ham; jeg skal gjøre ham myg.

Nestor. (affides.)

Han er ikke helt gennemvarmet endnu; stop ham fuld af Ros; øs paa, øs paa! hans Forsængelighed er tør.

Ulysses. (til Agamemnon.)

Du tager dig den Harm for nær, min Konge.

Nestor.

Gjør ikke det, vor ædle Hovedsmand.

Diomedes.

Tænk paa at slaaes Achilles' Hjælp foruden.

Ulysses.

Det harmer ham, at dette Navn skal nævnes.

Her staaer en Mand, — dog, lige i hans Dine; —
jeg tier heller.

Nestor.

Hvorfor det? han er
jo ikke skinsyg, som Achilles er.

Ulysses.

Hvermand maa høre, han er fuldt saa tapper.

Ujar.

Den Lumpenhund, der holder os for Nar!
O, var han en Trojaner!

Nestor.

Runde det

bebreides Ujar nu, —

Ulysses.

Om han var stolt?

Diomedes.

Og gridst paa Ros?

Ulysses.

Ja, eller tvær og trodsig?

Diomedes.

Og sær og egentjærlig?

Ulysses.

Wdle Herre,

taf Himlen, at du har saa mildt et Sind.

Held den, der avled, den, der ammed dig!

Pris være din Opdrager, trefold Pris

Naturens Gaver, meer end al Opfostring!

men den, som først har lært din Arm at sægte, —

lad Mars tvedele Evighedens Kaar

og give ham det Halve! — og din Styrke, —

Milo, den Tyrebærer, overlade

sin Hæder til den senefulde Ujar! —

Jeg priser ei din Kløgt, der som en Grændse,
 et Hegn, en Strand omfatter dit vidtstrakte
 udbredte Raaderum. Se, her staaer Nestor, —
 opfostret af ældgamle Lider maa han,
 er han jo kløgtig, kan ei være andet; —
 men tilgiv, Fader Nestor, var din Alder
 saa grøn som Ujar' og din Kløgt saa modnet, —
 du havde ikke Fortrin; men du var
 som Ujar.

Ujar.

Skal jeg kalde dig min Fader?

Nestor.

Ja, kjære Søn.

Diomedes.

Tag ham til Leber, Ujar.

Ulysses.

Nu ingen Tøven meer; vor Hjort Achilles
 vil ikke ud af Krattet. Store Høvding,
 behag at samle nu dit hele Krigsraad.
 Til Troja er der kommet nye Konger;
 imorgen maa vi staae med al vor Magt;
 her er en Helt. — Lad Mænd fra Øst og Vest
 til Krandsen beile, — Ujar staaer sig bedst.

Agamemnon.

Til Raadet! Lad Achilles sove dvast;
 dybt stille store Skrog, let Baad gaaer rast.

(de gaae.)

Tredie Act.

Første Scene.

Troja.

(Pandarus og en Tjener komme ind.)

Pandarus.

Hei, gode Ven der! hør et Ord; er du ikke i den unge
Prinds Paris's Følge?

Tjeneren.

Jo, Herre, naar han gaaer foran mig.

Pandarus.

Seg mener, tjener du ham?

Tjeneren.

Seg tjener Herren, Eders Velbaarenhed.

Pandarus.

Da tjener du en ædel Kavalier, som jeg høilig maa
prise.

Tjeneren.

Priset være Herren!

Pandarus.

Du kjender mig jo nok, ikke sandt?

Tjeneren.

Saamænd, Herre, paa Overfladen.

Pandarus.

Lær mig da bedre at kjende, min Ven; jeg er Herr
Pandarus.

Tjeneren.

Seg haaber, at jeg skal lære Eders Herlighed bedre
at kjende.

Pandarus.

Det vil jeg ønske.

Tjeneren.

J er i Naadestanden.

Pandarus.

Naade? nei, min Ven, Velbaarenhed og Herlighed er
de Titler, der tilkomme mig. —

(Musik udenfor.)

Hvad er det for en Musik?

Tjeneren.

Jeg kjenner den kun stykkevis; det er Musikstykker.

Pandarus.

Kjenner du Musikanterne?

Tjeneren.

Ja, fuldkommen, Herre.

Pandarus.

Hvem spiller de for?

Tjeneren.

For Tilhørerne, Herre.

Pandarus.

Til hvis Fornøielse?

Tjeneren.

Til Fornøielse for mig, Herre, og alle dem, der holder
af Musik.

Pandarus.

Befaling, mener jeg.

Tjeneren.

Hvem skal jeg befale, Herre?

Pandarus.

Min gode Ven, vi forstaaer ikke hinanden; jeg er for
høflig, og du er for siffig; hvem har bestilt disse Folk til
at spille?

Tjeneren.

Ja, det var det rette Ord, Herre; det har min naadige Herre, Paris gjort, som er selv tilstede, og med ham er den jordiske Venus, Skønhedens Hjerteblood, Elfskovs usynlige Sjæl, —

Pandarus.

Hvem, min Broderdatter, Cressida?

Tjeneren.

Nei, Herre, Helena; kunde I ikke udfinde det af hendes Tillægsord?

Pandarus.

Det lader til, Krabat, at du ikke har seet Froken Cressida. Jeg kommer for at tale med Paris paa Prinds Troilus' Begne; jeg vil løbe Storm paa ham med Artigheder; for mit Grinde er kogende hedt.

Tjeneren.

Et kogende hedt Grinde; det var en rigtig Badstue-talemaade!

(Paris og Helena komme med Følge.)

Pandarus.

Min naadige Herre, jeg ønsker Jer og hele dette skønne Selskab Alt, hvad skönt er! Gid de skønneste Dnster i det skønneste Maal paa det skønneste ledsage dem! isærdeleshed Jer, min skønne Dronning! skønne Drømme være Eders skønne Hovedpude!

Helena.

Min kjære Herre, I er fuld af skønne Ord.

Pandarus.

Det behager min skønne Dronning at sige saa. — Min skønne Prinds, der er nogle skønne Brudstykker i den Musik.

Paris.

Det er dig, der har brudt den istykke, Fætter, og saa sandt jeg lever, du skal sætte den sammen igjen; du skal lappe den med et Stykke af din egen Udførelse. — Lene, han er fuld af Harmoni.

Pandarus.

Nei, sandelig, Frue.

Helena.

O, min Herre, —

Pandarus.

Uøvet; jeg forsikrer; sandelig, ganske uøvet.

Paris.

Godt sagt, Fætter, godt; det siger du med megen Takt.

Pandarus.

Jeg har Grinde til hans Naade, min dyrebare Dronning; — min Prinds, vil I tillade mig et Ord?

Helena.

Nei, paa den Naade skal I ikke forstaae Jer imod os; vi vil høre Jer synge; det er vist.

Pandarus.

Sødeste Dronning, I skjemter med mig. — Men, Sagen er den, min Prinds, — min naadige Herre og høitærede Ven, Eders Broder Troilus —

Helena.

Herr Pandarus, honningsøde Herre, —

Pandarus.

O nei, min søde Dronning, o nei, — anbefaler sig til Jer paa det hjerteligste.

Helena.

I skal ikke narre os for vor Sang; ellers skal vor Melankoli komme over Eders Hoved.

Pandarus.

Min søde Dronning! min søde Dronning! hvor det dog er en sød Dronning!

Helena.

Og at gjøre en sød Dame bedrøvet, det er en sur Forbrydelse.

Pandarus.

Nei, det hjælper Jer ikke; nei, min Tro, om det gør; nei, jeg bryder mig ikke om saadanne Ord, nei, nei. — Og, min Prinds, han beder Jer, at, hvis Kongen spørger efter ham ved Aftentasselet, vil I undskyldte ham.

Helena.

Herr Pandarus, —

Pandarus.

Hvad siger min søde Dronning? — min allersødeste Dronning?

Paris.

Hvad for Bedrifter har han for? hvor er han til Gæst i aften?

Helena.

Ja, men, min Herre, —

Pandarus.

Hvad siger min søde Dronning? — Min Fætter bliver vred paa Jer. I maa ikke vide, hvem han er til Gæst hos.

Paris.

Jeg vil give mit Liv paa, at det er hos min Beherskerinde Cressida.

Pandarus.

Nei, nei, aldeles ikke; langt forbi! jeg skal sige Jer, Eders Beherskerinde er syg.

Paris.

Godt, jeg skal undskyldte ham.

Pandarus.

Ja, gjør det, bedste Prinds. Hvor falder I paa at nævne — Cressida? nei, Ederes stakkels Behersterinde er syg. Paris.

Jeg gjætter, —

Pandarus.

Gjætter! hvad gjætter I? — Naa da, lad mig saa faae et Instrument. — Nu, min søde Dronning.

Helena.

Det var jo smukt gjort af Jer.

Pandarus.

Min Broderdatter er forstræffelig indtaget i en Ting, som I har, min søde Dronning.

Helena.

Hun skal saa den, min Herre, hvis det ikke er Prinds Paris.

Pandarus.

Ham! nei, ham vil hun ikke have; de To er tvende.

Helena.

Tvedragt og saa Samdrægtighed kan gjøre dem til tre.

Pandarus.

Naa da, naa da; nu vil jeg ikke høre mere om det; nu vil jeg synge Jer en Vise.

Helena.

Ja, ja, gjør endelig det. Min Tro, søde Herre, I har en smuk Pande.

Pandarus.

Aa, I stulde, —

Helena.

Lad Sangen være om Elskov; den Elskov gjør det af med os Alle. O, Cupido, Cupido, Cupido!

Pandarus.

Elstov! ja, det skal den, min Tro.

Paris.

O, ja, Kjære; Elstov, Elstov; Intet uden Elstov.

Pandarus.

Sa saadan begynder den jo netop.

(singer.)

Elstov, Elstov, aldrig Andet, o, saa sød!

Hjort og Hinde smaa

kan hans Bue naae;

men hans Pil slaaer

ikke Dødsfaar;

den kilrer, hvad den stød. --

De ta'er paa Wei,

„Jeg døer! af nei!“ —

men det, der synles Dødens Gru,

gjør „Ak, af, af!“ til „Ha, ha, ha!“

og Elstov lever dog endnu.

Først „Ak, af, af!“ saa „Ha, ha, ha!“

„Ak, af!“ slog om til „Ha, ha, ha!“

O, ja!

Helena.

Naa, det kan man kalde forelsket lige til Næsetippen.

Paris.

Han spiser ikke andet end Duer, min Elskede, og det frembringer hedt Blod, og hedt Blod avler hede Tanker, og hede Tanker avle hede Gjerninger, og hede Gjerninger er Elstov.

Pandarus.

Er det Elstovs Slægtregister? hedt Blod, hede Tanker, hede Gjerninger? — det er jo saa hedt som med Dglerne;

er Elskov en Dgleæt? — men sig mig, kjære Prinds, hvem er ude i Slaget idag?

Paris.

Hektor, Deiphobus, Helenus, Antenor og hele Trojas tappre Ridderstab; jeg var gjerne faret i Harnist idag; men min Vene vilde ikke have det. Hvor kommer det sig, at min Broder Troilus ikke er med?

Helena.

Han hænger med Ræbet over Et eller Andet; — I veed det Hele, Herr Pandarus.

Pandarus.

Ikke det mindste, allersjøddeste Dronning. — Jeg længes efter at høre, hvorledes det er gaaet dem. — I glemmer jo ikke at undskylde Eders Broder?

Paris.

Jeg skal huske det paa en Prist.

Pandarus.

Farvel, søde Dronning.

Helena.

Hils Eders Broderdatter fra mig.

Pandarus.

Det skal jeg, søde Dronning.

(gaaer.)

(Der blæses til Tilbagetog.)

Paris.

Nu kommer de fra Slaget; lad os gaae til Priams Hal og hilse vore Stridsmænd.

Min Helena, jeg beder dig, hjælp Hektor

sit Harnist af; hans stive Spænder lyde

langt heller dine hvide Fingres Trolddom

end Staalets Egg og græste Seners Kraft;

meer end Drotterne tilsammen gjør du;
du drager Brynjen af den store Hektor.

Helena.

Det gjør mig stolt at tjene ham, min Paris;
ja, hver en Hyldest, han af mig modtager,
forhøier endnu meer min Skjønheds Pris,
ja gjør, at jeg mig selv fordunkler.

Paris.

Søde,
jeg elsker dig langt meer, end tænkes kan!

(de gaae.)

Anden Scene.

Pandarus' Have.

(Pandarus og en Tjener mødes.)

Pandarus.

Naa da? hvor er din Herre? hos min Broderdatter
Cressida?

Tjeneren.

Nei, Herre; han venter paa, at I skal føre ham derhen.
(Troilus kommer.)

Pandarus.

Se, der kommer han. — Naa, hvorledes gaaer det?

Troilus. (til Tjeneren.)

Gaa kun din Vej.

(Tjeneren gaaer.)

Pandarus.

Har du seet min Broderdatter?

Troilus.

Nei, Pandarus; om hendes Dør jeg vanker,
en vildsom Skygge lig ved Styx, der venter
paa Færgebaaden. O, vær du min Charon
og sæt mig hurtigt over til de Strande,

hvor jeg kan vælte mig paa Viljesengen,
som venter trofast Elskov. Pandarus,
af Amors Skulder riv de brogede Binger
og flyv med mig til Gressfida!

Pandarus.

Gaa her i Haven, jeg skal hente hende.

(gaaer.)

Troilus.

Jeg svimler; jeg omhvirløses af Forventning;
den drømte Nydelse fortryller sødt
min Sands; hvad skal det blive til, naar Ganen,
der løber nu i Band, for Alvor smager
Elskovs høitpriste Nektar? o, jeg døer,
jeg daaner og forgaaer; maaskee det er
en Lyst for sin, for sindsbedaaende,
for høitstemt i sin Sødme til at den
kan rummes af min grovere Natur;
jeg frygter det, og frygter ydermere,
at jeg skal helt forvirres i min Glæde,
som naar i Slaget trængt i blandet Rhynde
man hugger ind paa Tjenderne, der flygte.

(Pandarus kommer tilbage.)

Pandarus.

Nu gjør hun sig færdig; hun kommer strax; nu maa I
være fløgtig. Hun rødmer og trækker Anden saa kort, som
om hun var skræmmet af et Spøgelse; jeg skal hente hende.
Det er den nydeligste lille Skjelm; — hun trækker sit Veir
saa kort som en nyfangen Spurv.

(gaaer.)

Troilus.

Den samme Lidenstabs min Barm omspænder;
mit Hjerte slaaer med meer end Feberpuls-slag;

og alle mine Øyner tabe Holdning
og Virkekraft ret som en Flok Vasaller,
der ufornodet møde Kongens Blik.

(Pandarus og Cressida komme ind.)

Pandarus.

Kom nu, kom; hvad har du nødig at rødme for? Undseeligheden er et lille BARN. — Se, her er hun; sværg nu de Eder for hende, som I har svoret for mig. — Hvad, vil du løbe din Vei? Skal du maaskee holdes vaagen for at blive tam, hvad? Kom nu bare, kom nu bare; rykker du baglænds, saa sætter vi dig imellem Stængerne. — Hvorfor taler du ikke til hende? — Naa, træk Forhængen tilside og lad os see dit Maleri. Bevares, hvor I er bange for at give Forargelse ved Dagens Lys! var det mørkt, kom I nok snarere sammen. Naa da! slaa lige paa Forleglen! — Det var et Kys paa Livsfæste. — Byg der, Tømmermand; Lufsten er god. — Ja, I skal min Tro faae Jeres Lyst styret, førend jeg slipper Jer. Hunfalken er ligesaa god som Hanen, det vil jeg vædde alle Wenderne i Floden paa. Naa flink, naa flink!

Troilus.

I har berøvet mig alle Ord, skønne Tomsfru.

Pandarus.

Med Ord betaler man ingen Gjæld; der skal Gjerninger til; men hun vil nok ogsaa berøve Jer Øyne til Gjerninger, naar hun gjør Fordring paa Eders Virksomhed. — Hvad, næbber de igjen? Det betyder: „Til ydermere Bekræftelse herpaa have begge Parter —“ Kom nu ind, kom nu ind; nu skal jeg faae gjort Ild paa.

(gaaer.)

Cressida.

Vil I gaae ind, min Prinds?

Troilus.

O, Cressida, hvor ofte jeg dog har ønsket mig dette!

Cressida.

Ønsket, min Prinds? — Guderne give! — O, min Prinds! —

Troilus.

Hvad skal Guderne give? hvad betyder denne yndige Stammen? Hvilket altfor ængstligt Budsald opdager min søde Pige i vor Elfskovs Rilde?

Cressida.

Mere Budsald end Vand, hvis min Frygt har Dine.

Troilus.

Frygt gjør Keruber til Djævla; den seer aldrig rigtigt.

Cressida.

Den blinde Frygt, som den seende Forstand leder, seer bedre end den blinde Forstand, der raver afsted uden Frygt. At frygte det Værste forebygger ofte det Værste.

Troilus.

O, lad min Elstede ikke føle Frygt; i hele Amors Optog forestilles der intet Uhyre.

Cressida.

Og heller ikke noget Urimeligt?

Troilus.

Intet undtagen vore store Forsætter, naar vi love at græde Søer, at leve i Ilden, at æde Klipper, at tæmme Tigre, og troe, at det er sværere for vort Hjertes Dame at finde paa Noget at paalægge os, end for os at overvinde hvilken som helst Vanskelighed, hun paalægger os. Dette er det Urimelige i Kjærligheden, min Elstede, at Villien er grændseløs og Udførelsen begrændset, at Ønsket er uden Skranke, og Handlingen Slave af Grændsen.

Cressida.

Man siger, at alle Elffere sværge større Bedrifter end de ere istand til, og dog holde Noget tilbage, som de ere istand til, men som de aldrig udføre; at de lover mere, end Di kan udrette og holder mindre end Tiendedelen af, hvad En kunde udrette. De, der har Lovers Røst og Hærers Tapperhed, er de ikke Uhyrer?

Troilus.

Gives der den Slags Elffere? saadanne er vi ikke. Ros os eftersom vi har bestaaet Prøven til, og lad os gjælde for, hvad vi viser, at vi er; vort Hoved skal være bart, til Fortjenesten kroner det; ingen Fuldkommenhed i Expectance skal vinde Pris for Diebliffet; vi vil ikke nævne Fortjenesten for dens Fødsel, og naar den er født, skal dens Hæderstitel være besteden. Gaa Ord og trofast Ordholdenhed: Troilus skal handle saaledes mod Cressida, at det Børste, Avind kan sige, skal være at spotte ham for hans Trofskab, og det sandeste, Sandheden kan sige, skal ikke være mere sanddru end Troilus.

Cressida.

Vil I gaae ind, min Brinds?

(Pandarus kommer tilbage.)

Pandarus.

Hvad? rødmer man endnu? er I endnu ikke færdig med at tale?

Cressida.

Ja, ja, Farbroder, al den Daarfskab, jeg begaaer, vil jeg tilegne Jer.

Pandarus.

Jeg siger mange Tak; hvis Brindsen faaer en Dreng med dig, vil du stjænke ham til mig. Vær tro imod Brind-

ten; hvis han er ustadig, saa maa du skjænde paa mig for det.

Troilus.

Du veed nu, hvilken Sikkerhed du har: din Farbroders Ord og min uroffelige Trost.

Pandarus.

Ja, jeg vil give Jer mit Ord i Pant for hende ogsaa; Pigerne af vor Slægt lade sig længe beile til; men naar man har bundet dem, er de sikre; de er som Burrer, kan jeg sige Jer; de hænger fast, hvor man sætter dem.

Cressida.

Nu kommer Driftigheden, jeg faaer Mod; —
o, jeg har elsket dig ved Nat og Dag
i mange, tunge Maaned.

Troilus.

Hvorfor

var da min Cressida saa svær at vinde?

Cressida.

Alt synes vunden; vunden var jeg, Herre,
alt ved det første Blik, som, — o tilgiv mig, —
tilstaaer jeg meget, bliver du Tyran.

Nu elsker jeg dig; før var det ei meer
end jeg var Herre over; — o, jeg lyver!
mit Hjertes Tanker var som vilde Børn,
som Moderen ei ave kan. — Vi Daarer!

Hvi har jeg sladret! hvem skal være tro
mod os, naar vi forraade selv vor Lørdom?

Men, sjønt jeg elsket dig, jeg beilede ikke,
og dog, jeg ønsked, jeg var Mand; jeg ønsked,
vi Kvinder havde samme Ret som Manden,
at tale først. O, Søde, byd mig tie;
jeg siger ellers i mit Hjertes Rus,

hvad jeg vil angre. Se, o, se, din Tavshed,
saa listig stum, udløffer af min Svaghed
min hemmeligste Tanke; luk min Mund!

Troilus.

Sa, skjønt den sender ud saa sød Musik.

(kysser hende.)

Pandarus.

Det var min Tro godt gjort!

Cressida.

Jeg beder, Herre, tilgiv mig; min Mening
var ikke den at trygle om et Kys.

Jeg blues; Himmel, hvad har jeg dog gjort? —
nu siger jeg Farvel for denne Gang.

Troilus.

Hvorledes, søde Cressida, Farvel?

Pandarus.

Farvel? hvis du siger Farvel førend imorgen tidlig, —

Cressida.

O, lad mig gaae!

Troilus.

Hvad ængster dig, du Kjære?

Cressida.

Mit eget Selfstab.

Troilus.

Du kan ikke flye

dig selv.

Cressida.

O, lad mig gaae og prøve det;
jeg har en Art mig selv, der bliver hos dig,
men et uartigt Selv, der vil forlade
sig selv og blive til en Andens Gjæk.
Jeg vilde gaae; — hvor er dog min Forstand?
jeg veed ei, hvad jeg siger.

Troilus.

Den, der taler
saa fløgtigt, veed tilvisse, hvad han siger.

Cressida.

Maaskee jeg viser større List end Elskov,
og tilstaaer Alt saa frit og aabenhjertigt
kun for at angle efter dine Tanker; —
men du er fløgtig, og du elsker ikke;
thi være klog og elske, det formaaer
ei Menneſter; kun Guder det forstaaer.

Troilus.

O, troede jeg, det var en Kvinde muligt, —
og er det muligt, troer jeg det om dig, —
at nære evigt Elskovslampens Flamme,
at holde evig ungdomsfrisk sin Tro,
der overlever Skjønheds ydre Form,
mens Anden fødes ny, før Blodet ældes!
O, kunde jeg blot overtydes om,
at min Oprigtighed og Tro mod dig
vil blive mødt med samme Maal og Vægt,
af Elskov sigtet til den samme Renhed, —
hvor høit det vilde løfte mig! men af,
jeg er saa sanddru, som enfoldig Sandhed,
enfoldig meer end Sandhed i sin Barndom.

Cressida.

Det vil vi strides om.

Troilus.

En herlig Strid,

Ret imod Ret om, hvad der mest er Ret!
hver trofast Elsker skal i Fremtids Dage
ved Troilus sin Trofabsed bekræfte;
naar deres Rim, af Løfter og af Eder

og store Sammenligninger opfyldte,
 behøver nye Billeder paa Trofskab,
 fordi man trættes ved de tidt gjentagne:
 „saa tro som Staal, som Planterne mod Maanen,
 som Sol mod Dag, som Duen mod sin Mage,
 Jern mod Magneten, Jorden mod sit Midtpunkt,“ —
 ja efter alle Lignelser om Trofskab,
 skal, for at nævne Trofskabs rette Mønster,
 „saa tro som Troilus“ fuldende Verset
 og hellige dets Takt.

Cressida.

Gid du spaa Sandhed!

Hvis jeg er falsk ifinde, hvis jeg viger
 et Haarsbred kun fra Trofskab, saa, — naar Tiden
 er bleven gammel og har glemt sig selv:
 naar Vandets Dryp har opslidt Trojas Stene,
 naar blind Forglemmelse har opslugt Stæder,
 og store Riger sporløst er udgnedne
 til Støvets Intet, — lad dog Mindet end
 fra Falsk til Falsk blandt alle falske Piger
 min Falskhed haane! og naar man har sagt:
 „saa falsk som Lust, Vand, Vind, som sandet Jord,
 „som Ræv mod Lam, som Ulv mod Kviekalven,
 „som Los mod Hind, Stifmoder mod sin Søn,“ —
 saa lad dem sige for at træffe Falskhed
 midt i sit Hjerte: „falsk som Cressida!“ —

Pandarus.

Se saa, nu er Handelen sluttet; sæt Segl paa, sæt
 Segl paa; jeg skal være Vidne. — Her holder jeg Eders
 Haand og her min Broderbatters. Hvis I nogensinde bliver
 hinanden utto, efterat jeg har havt saamegen Umag med at
 bringe Jer sammen, saa gid alle barmhjertige Mellemmand

maa bære mit Navn til Verdens Ende; gid de alle maa kaldes Pandarus'er; gid alle trofaste Mandfolk maa kaldes Troilus og alle falske Kvinder Cressida, og alle Koblere Pandarus! — sig Amen.

Troilus.

Amen!

Cressida.

Amen!

Pandarus.

Amen! Hvorpaa jeg vil vise Jer et Kammer med en Seng, og for at den ikke skal sladre om Ederes skønne Bedrifter, saa tryk den ihjel; afsted med Jer, og Amor stænte hver en frygtsom Pige Seng, Kammer og en Pandarus tillige!

(de gaae.)

Tredie Scene.

Den græske Leir.

(Agamemnon, Ulysses, Diomedes, Nestor, Ujar, Menelaus og Kalchas komme ind.)

Kalchas.

Nu, Fyrster, byder Tidens Leilighed mig høit at kræve Løn for Tjenesten, som jeg har ydet. Drages nu til Minde, at i mit Fremsyn overlod jeg Troja til Jupiter, forlod min Eiendom, paadrog mig Ridingsnavn og gav mig ud fra sikker Velstand, som jeg trygt besad, til Lyffens Luner, skilte mig fra Alt hvad Tiden, gammelt Kjendskab, Bane, Vilkaar har gjort mit Væsen tilvant og fortroligt; og blev saa, her i Ederes Tjeneste,

som ny i Verden, fremmed, kjendingsløs;
 nu beder jeg, giv mig en lille Gave,
 som Forsmag paa den lange Løstelistes,
 der, som I sige, kommer mig tilgode.

Agamemnon.

Hvad kræver du, Trojaner? sig din Bøn.

Kalchas.

I tog igaar tilfange en Trojaner,
 Antenor; han er agtet høit i Troja.
 Tidt har I, — som jeg tidt har takket for, —
 forlangt min Cressida mod stor Udløsning;
 det afflog Troja; men Antenor er
 i alle deres Raad som Stemmenøglen,
 saa deres Anslag maa gaae rent istaa,
 naar han ei styrer dem; de gav vel næsten
 en Son af Priamus, en Prinds af Blodet
 for ham i Bytte; send ham, store Fyrster;
 for ham faaer jeg min Datter; hendes Gjenkomst
 udletter al min Tjeneste og Møie,
 selv den, I agted høiest.

Agamemnon.

Diomedes

skal bringe ham og hente Cressida;
 hvad Kalchas kræver af os, skal han faae.
 Gaa, Diomedes, rust dig sammelig
 til denne Færd og bring det Bud tillige:
 hvis Hektor vil imorgen hente Svar
 paa sin Udæftning, saa staaer Ajax rede.

Diomedes.

Det tager jeg mig paa; det er en Byrde,
 som jeg er stolt af.

(Diomedes og Kalchas gaae.)

(Achilles og Patroklos komme ud af deres Telt.)

Ulysses.

Se, der staaer Achilles

i Teltets Indgang; hvis dig nu saa tykkes,
Felttherre, gaa helt fremmed ham forbi,
som om han var forglempt; — I andre Fyrster,
se ganske koldt og ligegyldigt paa ham; —
jeg kommer siest; saa spørger han mig sagtens,
hvorfor man sender ham saa kolde Blikke;
isaafald har jeg Spot til Lægedom
imellem Eders Kulde og hans Hovmod,
som han skal drikke med begjærlig Hu;
maaskee det gjør ham godt; thi Hovmod har
ei andet Speil at see sig i end Hovmod;
med høiet Kne man ifkun Hovmod nærer;
det er den Løn, den Stolte just begjærer.

Agamemnon.

Vi følge vil dit Raad og tage paa
en fremmed Mine, mens vi gaae forbi, —
gør det, I Fyrster; hils ham ikke, eller
med Ringeagt; det ægger ham langt meer,
end om vi ikke saae ham; jeg gaaer først.

Achilles. (til Patroklos.)

Hvad? kom Felttherren for at tale med mig?
Du veed, jeg vil ei sægte meer mod Troja.

Agamemnon. (til Nestor.)

Hvad siger Prinds Achilles? vil han Noget?

Nestor. (til Achilles.)

Felttherren spørger, om du vil ham Noget?

Achilles.

Nei.

Nestor. (til Agamemnon.)

Intet, høie Herre.

Agamemnon.

Desto bedre.

(Agamemnon og Nestor gaae.)

Achilles. (til Menelaus.)

God Dag, god Dag.

Menelaus.

God Dag, ærbødig Tjener.

(gaaer.)

Achilles

Hvad? vil den Hanrei haane mig?

Ajar.

Hvor gaaer det,

Patroklos?

Achilles.

Se, god Morgen, Ajar.

Ajar.

Hm?

Achilles.

God Morgen!

Ajar.

Ja, godovermorgen med.

(gaaer.)

Achilles.

Hvad er de Karles Mening? kjender de
Achilles ikke meer?

Patroklos.

De gaae forbi

helt fremmed; de, som altid bøied sig
og sendte Smil foran sig til Achilles
og kom saa ydmygt, som de krøb hen til
et Guddomsalter.

Achilles.

Er jeg bleven fattig?

Ja, kommer Storhed først paa Kant med Lykken,
saa kommer den paa Kant med Menneſter;
den Faldne læſer, hvad han er, ſaa ſnart
i Andres Blik, ſom han fornemmer det
i Faldet ſelv; thi Menneſkene viſe
lig Sommerfugle kun for Sommeren
de ſtøvbedækte Vinger; ingen Mand
ſaaer Hæder, blot fordi han er en Mand,
men Hæder for de Hæderſtegn, der ſidde
kun udenpaa, Rang, Rigdom, Gunſt, — ſaa tidt
Tilfældets Gaver ſom Fortjenenſtens;
og falde de, — de ſtaaer kun løſt, og Venſkab,
der ſtøtter ſig til dem, ſtaaer ogsaa løſt, —
ſaa trække de hinanden ned og døe
i Faldet ſammen; men ſaa er det ikke
med mig; endnu er jeg og Lykken Venner,
jeg nyder fuldtop Alt, hvad jeg har eiet,
undtagen diſſes Blik, der ſynes mig
at finde Noget hos mig, der er ikke
ſaa ſtor Betragtning værd, ſom ſer de ſtjænked.
Der er Ulyſſes; jeg vil dog forſtyrre
hans Læsning. Na, Ulyſſes?

Ulyſſes.

Oh, ſe der

den ſtore Ihetis' Søn!

Achilles.

Hvad læſer du?

Ulyſſes.

Det er en ſnurrig Karl, der ſkriver her,
at ingen Mand, — hvor høit han er begavet,

hvor rig han er foruden og forinden, —
 kan prale med at eie, det han eier,
 ei heller føle, hvad han har, undtagen
 ved Gjenskin, naar hans Dyd bestraaler Andre
 og varmer dem, og de tilbagestraale
 dens Varme til den første Giver.

Achilles.

Dette

er ikke sært, Ulysses. Ingen kender
 den Skjønhed, som han bærer i sit Ansigt;
 den viser sig for Andres Blik; ja Diet, —
 Sandsningens Aand, — kan ikke see sig selv,
 naar ei det stilles fra sig selv. Men Die
 vendt imod Die hilse paa hinanden,
 det ene med et Billed af det andet;
 thi Blikket kommer ikke til sig selv,
 før det har reist og har formælet sig,
 hvor det kan see sig selv; — det er ei sært.

Ulysses.

Jeg vil ei hænge fast ved denne Sætning, —
 den er bekjendt, — men ved Skribentens Tanke:
 han viser tydeligt i sin Udvikling,
 at ingen Mand er Herre over Noget, —
 hvormeget end paa ham beroer og hviler, —
 før han meddeler Andre sine Gaver;
 ei heller veed han selv, hvad de betyde,
 indtil han deres Skikkelse har seet
 i Bisaldsraab der, hvor han yder dem,
 som Hvalvingen tilbagekaster Lyden,
 og som en Port af Staal vendt imod Solen
 modtager og gjengiver Billedet
 og Heden. Deri var jeg helt fordybet,

og fik i samme Stund just Die paa
den ubekjendte Ajax her. I Guder!
hvad er det for en Mand! en ægte Hest,
der har, han veed ei hvad. Natur, hvor dog
der gives Ting, saa ringe til at see,
og dog til herligt Gavn, og atter Ting,
der prises høit, og dog saa lidet værd!
Smorgen skal vi see, — ved en Bedrift,
det rene Lykkekræf tillaster ham, —
Ajax berømt. I Guder, hvad dog Somme
kan gjøre, medens Somme Intet gjøre!
Hvor Somme staae i Skjul i Lyffens Hal,
mens Andre spille Gjæk for hendes Dine!
hvor En dog fraadser i en Andens Hovmod,
mens Hovmod faster i sin tomme Drøm!
De græske Herrer! — o, de klapper Ajax,
den Tølper, alt paa Skulderen, som om
hans Fod stod paa den gjæve Hektors Bryst,
imens det store Troja stjalv.

Achilles.

Det troer jeg!

thi de gif mig forbi, som Gnieren
en Tigger; skjænkede mig intet Ord
og intet Blik; — er da min Daad forglemmt?

Ulysses.

Ja, Tiden har en Pose paa sin Ryg,
hvori den samler Tiggerskjærv til Glemsel,
en Fettekrop af Utaknemlighed;
det Skraml, den bærer, er den fordums Stordaad,
der er opslugt saa snart, som den er øvet,
forglemmt saa snart som gjort; se, kjære Herre,
Udholdenhed bevarer Vren blank;

at have gjort, det er at hænges op
 helt ud af Moden som et rustent Harnisk,
 blandt Pulterkammerminder. Gaa kun til;
 thi Vren vandrer ad en snæver Sti,
 hvor En for En kun gaaer; hold dig i Sporet;
 thi Kappelysten har jo tusind Sonner,
 der en for en forfølge; hvis du viger
 og ikke følger Veien ligeud,
 saa strømme de som Floden, naar den stiger,
 forbi og lade dig tilbage sidst, —
 og som en modig Ganger, der er falden
 i første Række, ligger du som Bro,
 som Trosset tramper paa og stormer over.
 Hvad de gjør nu, om end af mindre Værd,
 end hvad du har gjort, maa fordunkle dig;
 thi Tiden er en høflig Vært, der rækker
 den Gæst, der tager Afsted, flygtigt Haanden
 og breder Armene som for at flyve,
 for i sin Favn at trykke den, som kommer.
 Velkommen smiler altid, og Farvel
 gaaer bort med Suk. Lad Dyden aldrig kræve
 en Løn for, hvad den fordum var; thi Skonhed,
 Forstand, Byrd, Knokkelkraft, Bedrift i Krigen,
 Kjærlighed, Venstab og Barmhertighed
 er alle Doffre for den stumlende,
 den avindsyge Tid. Det Slægtskabstræk
 har jo Alverden faaet af Naturen,
 at Alle rose nyfødt Stads enstemmigt,
 stjønt den er stabt og formet af det Gamle,
 og prise Støv med lidt Forgyltning paa,
 meer end tilstøvet Guld. Nu priser Diet,
 hvad nu det seer, og derfor undres ikke,

fuldendte, store Mand, at Grækerne
 begynde nu at vise Ajax Hyldest;
 thi det, som rører sig, det sængsler Diet
 meer end det ubevægelige. Før
 var du i Raabet, og du kunde være
 det end, og kunde komme saa igjen,
 hvis ikke du begrov dig levende
 og spærred inde i dit Telt dit Ry,
 du, som, — paa disse sidste Rampe nær, —
 har ved din Heltebaad valet stinsyg Splid
 blandt Guder selv, og kaldt den store Mars
 midt ind i Rampen.

Achilles.

Seg har gode Grunde

til min Afsondring nu.

Ulysses.

Mod din Afsondring

er der en bedre Grund, meer heltemæssig;
 det er bekjendt, Achilles, at du elsker
 en Datter af Kong Priamus.

Achilles.

Bekjendt?

Ulysses.

Er det et Under? Styrelsen, der er
 i et aarvaagent Rige, kjender næsten
 hvert Korn af Plutus' Guld; den finder Bund
 i Dybder uden Maal; den er tilstede
 hos Tanken og kan fast som Guderne
 afløre Tanken i dens stumme Bugge.
 Der er en lønlig Magt, — som Krøniken
 tør aldrig røre ved, — i Statens Sjæl;
 dens Virksomhed er meer guddommelig,

end Ordet eller Pennen kan beskrive.
 Se, alt det Samkvem, du har havt med Troja,
 har vi saa klarligt i vor Haand som du,
 og bedre sømmet det sig for Achilles
 at kaste Hektor ned end Polyxena;
 men sørge maa ung Pyrrhus nu derhjemme,
 naar Rygtet rundt om Derne basuner,
 og græste Piger hoppe om og synge:
 „Achilles vandt den store Hektors Søster;
 vor store Ajax fælded kjæft ham selv.“ —
 Farvel, jeg taler som din Ven; nu over
 den Is, du skulde brudt, en Nar sig vover.

(gaaer.)

Patroklus.

Det har jeg ofte raadet dig, Achilles;
 en skamløs Kvinde, der vil spille Mand,
 affkyes ei meer, end en kvindagtig Mand,
 naar Tid er til Bedrift. Jeg saaer nu Skylden;
 man troer, min ringe Lyst til Kamp og din
 Hengivenhed for mig har holdt dig bunden.
 Op, Ven; den kjælne, flygtige Cupido
 skal slippe fra din Hals sit Elskovsfaavntag
 og rystes hen i Luften, som Dugdraaben
 fra Løvens Man.

Achilles.

Skal Ajax slaaes med Hektor?

Patroklus.

Sa, og maaskee stor Ære vinde fra ham.

Achilles.

Jeg mærker, at min Ære staaer paa Spil;
 svart er mit Rygte saaret.

Patroklus.

O, saa vogt dig;

det Saar, man gav sig selv, vil nødigt læges;
naar vi forsømme det, der er fornødent,
saa gibe vi jo Faren Brev og Segl,
og Faren griber listigt som en Heber,
selv naar vi sidder ørkesløst i Solen.

Achilles.

Gaa, min Patroklus, kald Thersites hid;
den Nar skal gaae til Ajax med Begjæring,
at han vil byde de trojanske Herrer
til fredeligt Besøg hos mig, naar Kampen
er endt. Jeg har en Vængsel som en Kvinde,
ja, jeg er hjertesyg af Attraa efter
at see den store Hektor i sin Fredsdragt,
at tale med ham, see hans Ansigt rigtigt
af Hjertens Lyst. — Der sparer du din Umag.

(Thersites kommer ind.)

Thersites.

Et Vidunder!

Achilles.

Hvad er det?

Thersites.

Ajax gaaer op og ned ad Marken og leder efter sig selv.

Achilles.

Hvorledes det?

Thersites.

Han skal holde Dvekamp imorgen med Hektor, og han
er saa profetisk stolt over en heroisk Dragt Brygl, at han
er opfyldt af Anden — og siger ikke et Ord.

Achilles.

Hvorledes bærer han sig ad?

Thersites.

Ja, han spanker op og ned som en Paafugl, gaaer et Stridt og standser saa; tygger Drøv, som en Krokone, der ingen Regnebog har uden sit Hoved til at gjøre sit Regnskab op, bider sig i Læben med et listigt Blik, som om han vilde sige, at der var Forstand i hans Hoved, naar den bare vilde komme ud; — og det er der ogsaa; men den ligger saa fold i ham som Gnisten i en Sten, der ikke kommer frem, uden man slaaer paa den. Det er ude med det Menneske for evig Tid; hvis Hektor ikke knækker hans Hals i Striden, saa knækker han den selv af Indbildstthed. Han kjender mig ikke; jeg sagde: „God Morgen, Ajax“, og han svarede: „Tak, Agamemnon.“ Hvad skal man tænke om det Menneske, der tager mig for Feltherren? Han er bleven til en ren Landskift, et Umælende, et Uhyre. Pokker tage den offentlige Mening! man kan bære den paa begge Sider som en Lædervams.

Achilles.

Du skal være min Affending til ham, Thersites.

Thersites.

Hvem? jeg? Oh, han svarer Ingen; det er hans Grundsetning ikke at svare; tale er for Tiggere; han bærer sin Tunge i sin Arm. Jeg vil forestille ham; lad Patroklos gjøre mig Spørgsmaal, saa skal I see den Komædie „Ajax“.

Achilles.

Gaa til ham, Patroklos; sig ham, at jeg anmoder ærbødigt den tappre Ajax om at indbyde den mandhaftige Hektor til at komme uberåbnet til mit Telt og at staffe frit Veide for ham fra den hugprude og høiberommelige, sex eller syvfold ærede Overhovedsmand for den græske Hær, Agamemnon. Gjør det.

Patroklos.

Jupiter velsigne den store Ajax!

Thersites.

Hm!

Patroklus.

Jeg kommer fra den ædle Achilles, —

Thersites.

Ha!

Patroklus.

Som ærbødigt anmoder dig om, at indbyde Hektor til hans Telt, —

Thersites.

Hm!

Patroklus.

Og at skaffe sikkert Leide fra Agamemnon.

Thersites.

Agamemnon?

Patroklus.

Ja, Herre.

Thersites.

Ha!

Patroklus.

Hvad svarer du derpaa?

Thersites.

Gud være med Jer, af Hjertens Grund!

Patroklus.

Men Svaret, Herre?

Thersites.

Hvis det bliver godt Veir imorgen, — saa vil det flokken ellers gaae saa eller saa; hvordan det saa gaaer, skal han betale for mig, førend han faaer mig.

Patroklus.

Svaret, Herre?

Thersites.

Farvel! Leevvel!

Achilles.

Det gaaer da vel ikke paa den Melodi?

Thersites.

Nei, men saadan gaaer det mod al Melodi. Hvormegen Musit der kan blive i ham, naar Hektor har slaaet hans Hjerne ud, det veed jeg ikke; men der er vist ingen, hvis ikke Spillemanden Apollo faaer hans Sener til at gjøre Strænge af.

Achilles.

Rom, du skal strax bringe et Brev til ham.

Thersites.

Lad mig saa ogsaa bringe et til hans Hest; for det er da den fornuftigste Stabning af de to.

Achilles.

Min Sjæl er oprørt som en plumret Rilde,
og jeg kan ikke selv see Bund deri.

(Achilles og Patroklos gaae.)

Thersites.

Gid din Sjæls Rilde var klar igjen, saa jeg kunde vande et Udsel deri! Jeg vilde heller være en Faareloppe end saadan en tapper Dumrian.

(gaaer.)

Fjerde Act.

Første Scene.

Troja. Gade.

(Fra den ene Side kommer Aeneas og hans Tjener med en Taffel, fra den anden Paris, Deiphobus, Antenor, Diomedes og Flere med Taffler.)

Paris.

Se, hvem er der?

Deiphobus.

Det er jo Prinds Aeneas.

Aeneas.

Er her Prinds Paris selv? — Naa, havde jeg
saa gode Grunde til at ligge længe,
som du, Prinds Paris, — kun et Hverv fra Himlen
mig skulde stille fra min Sengescelle.

Diomedes.

Det troer jeg med. — God Morgen, Prinds Aeneas.

Paris.

En tapper Græker; tag hans Haand, Aeneas;
du mindes vel, du har fortalt, hvorledes
paa Slagets Mark en Uge, Dag for Dag
du blev forfulgt af Diomedes.

Aeneas.

Held dig!

saalænge Fredens milde Samkvem varer;
men mødes vi med Sværd, — saa sort en Trusel,
som Hjerte tænke kan og Mod fuldbyrde!

Diomedes.

Mod begge Dele tager Diomedes;
nu er vort Blod i Ro; saalænge Held!
men træffer Kamp og Leilighed tilsammen,
gør jeg, ved Jupiter, Tagt paa dit Liv
med al min Kraft og Klogt og al min Erne.

Aeneas.

En Løve skal du jage, som mod Fjenden
sit Afsyn vender, mens den flyer. — Velkommen
til Troja! byder jeg dig høviſt nu.

Ja, ved Anchises' Liv, du er velkommen!

Ved Venus' Haand, jeg sværger, ingen Mand
kan elske den, det er hans Agt at dræbe,
saa høiligt, som jeg gjør paa denne Vis.

Diomedes.

Vi stemmer overens; — lad, Jupiter,
Aeneas leve fulde tusind Solhverv,
hvis ei mit Sværd faaer Wren for hans Død!
men lad ham døe, naar vi om Wren kappes,
hvert Lem et Saar og det imorgen strax!

Aeneas.

Vi kjende nu hinanden godt.

Diomedes.

Det gjør vi
og vil hinanden gjerne kjende værre.

Paris.

Saa trodsig høflig Hilsen og saa ædelt,
dødsfjendtligt Venſkab har jeg end ei hørt om. —
Hvad gjør du her saa tidlig?

Aeneas.

Jeg blev kaldt
til Kongen; Grunden veed jeg ei.

Paris.

Du møder

hans Grind her: at bringe denne Græfer
til Ralchas' Hus og overgive ham
stjøn Cressida til Løsning for Antenor;
gør os da Selskab, eller, om du vil,
il foran os derhen; jeg troer forvist, —
ja denne Tro jeg kalder sikker Kundskab, —
at Troilus har tilbragt Natten der;
væf ham, og giv ham Varsel om vort Komme
samt om den hele Sammenhæng; jeg frygter,
vi er høist uvelkomne.

Aeneas.

Ganste vist;

før saae han Troja ført til Grækenland,
end Cressida ført bort fra Trojas Stad.

Paris.

Det hjælper ikke; Tidens haarde Villie
forlanger det. Gaa, Prinds; vi følger efter.

Aeneas.

God Morgen, Alle.

(gaaer med Tjeneren.)

Paris.

Edle Diomedes,

sig mig da nu, men hør, sig mig det ærligt,
som en oprigtig Hjertens Kammerat, —
hvem troer du, bedst fortjener Helena,
jeg eller Menelaus?

Diomedes.

Begge lige:

Han er vel hende værd, der søger hende, —
foruden Skrupler over hendes Skamplet, —

med sliĝ en Helvedskval, en Verdens Byrde,
 og du er hende værd, der værges hende, —
 uden at mærke hendes Skjædsfæls Affmag, —
 med sliĝe store Tab af Guds og Venner;
 han vilde, som en Pjalt af Hanrei, drikke
 Bundfald og Værme af den doovne Vinsjæt;
 du vil løsagtig nøies med at avle
 Livsarvinger af hendes Skjøgeffjød.
 I Værd kan I hinanden vel opveie,
 og den, som tynger mest, skal Skjøgen eie.

Paris.

Du er for haard imod din Landsmandinde.

Diomedes.

Hun er for haard imod sit Land; hør, Paris,
 hver falsk Blodsdraabe i den Skjøges Arer
 kosted en Græker Livet; for hvert Gran,
 som hendes pestbesængte Nadsel veier,
 er en Trojaner dræbt; fra hun sit Mæle,
 har ei saa mange gode Ord hun sagt,
 som Græker og Trojaner Døden bragt.

Paris.

Du gjør som Kjøbmænd, gode Diomedes;
 du laster Varen, du har Lyst at kjøbe;
 vi har den gode Skif, vi tie stille;
 vi roser ei, hvad vi ei sælge ville.
 Her gaaer vor Bei.

(de gaae.)

Anden Scene.

Sammeſteds. Gaard udenfor Pandarus' Hus.

(Troilus og Cressida komme ind.)

Troilus.

Bliv inde, Søde; Morgenens er kold.

Cressida.

Min søde Prinds, saa lad mig bede Farbror
flaae Skodderne fra Porten.

Troilus.

Lad ham sove;

tilfængs, tilfængs; lad Sønnen nu begrave
de Dine smaa og binde dine Sandser
saa sødt som Barnets, der er uden Tanker.

Cressida.

God Morgen da.

Troilus.

Jeg beder, nu tilfængs.

Cressida.

Er du da kjed af mig?

Troilus.

O Cressida!

Hvis ei den travle Dag, opvakt af Lærken,
nu havde vækket Kragepakket op,
og Drømmenatten ikke meer vil dølge
vor Lyst, saa gif jeg ikke fra dig.

Cressida.

Natten

var altfor kort.

Troilus.

Den lede Hæx! hun dvæler
iblandt Giftblanderster saa kjedsom lang
som Helved; men fra Elskovs Favntag flyr hun
paa Binger meer blinkflygtige end Tankens.
Du kan fortjole dig; saa saaer jeg Skylden.

Cressida.

O, tøv dog lidt! — I Mænd vil aldrig tøve! —

jeg Taabe! — havde jeg kun gjort mig kostbar,
saa havde du vel tøvet. — Hør! hvem kommer?

Pandarus. (udenfor.)

Hvad? er alle Dørene aabne her?

Troilus.

Det er din Farbroder.

(Pandarus kommer ind.)

Cressida.

Gid han saa Skam! nu vil han drille mig.

Nu faaer jeg nok min Plage.

Pandarus.

Naa da, naa da? hvor gaaer det? Na, lille Somfru,
hvor er min Broderdatter Cressida?

Cressida.

Gaa væk, I stygge, drillesyge Farbror!

først faae mig til det, og saa drille mig!

Pandarus.

Til hvad? til hvad? vær saa god at sige, hvad? hvad
har jeg faaet dig til?

Cressida.

Fy! I er ondskabssuld; selv er I slem
og lader ikke Andre være gode.

Pandarus.

Ha, ha, ha! Na, du lille Stakkel! stakfels lille Nar!
— har du ikke sovet inat? vilde han ikke lade dig sove, den
flemme Mand? saa skulde da ogsaa den Lede tage ham!

(det banker.)

Cressida.

Sa, sagde jeg det ikke? — Gid det var
paa ham, de dundrede! — Hvem er ved Porten!
gaa, kjære Farbror, se dog, hvem det er. —

Rom Prinds, kom ind igjen hos mig; — du smiler
saa spydigt, som jeg mente noget stygt, —

Troilus.

Ha, ha!

Cressida.

Du tager feil; jeg tænker ikke
paa slikt. —

(det banker.)

Hvor ivrigt dog de banke! — kom,
jeg beder; ikke for det halve Troja
jeg vilde, at man skulde see dig her.

(Troilus og Cressida gaar.)

Pandarus. (gaaer til Porten.)

Hvem er der? hvad er der paafærde? Vil I slaae Por-
ten ind? Naa da? Hvad er der paafærde?

(luffer op.)

(Aeneas kommer ind.)

Aeneas.

God Morgen, Herre, god Morgen!

Pandarus.

Hvem er det? Prinds Aeneas? Min Tro, jeg kjendte
Ser ikke; hvad Nyt bringer I saa tidligt?

Aeneas.

Er ikke her Prinds Troilus tilstede?

Pandarus.

Her? hvad skulde han her?

Aeneas.

Jo, Herre, han er her; sig ikke nei;
mit Grind er af Vigtighed for ham.

Pandarus.

Er han her, siger I? det er meer, end jeg veed af;
det kan jeg sværge paa; — jeg er selv kommen sent hjem;
hvad skulde han gjøre her?

Aeneas.

Hvem? — Naa saa gid da! — men saa hør mig dog;
 I gjør ham Skade meer, end selv I troer;
 I vil forraade ham af lutter Trostfab.
 Om I end Intet veed om ham, gaa dog
 og hent ham; gaa.

(Idet Pandarus vil gaae, kommer Troilus ind.)

Troilus.

Hvad nu? hvad er paasærde?

Aeneas.

Prinds, jeg har neppe Tid at hilse dig
 for Hastværk; om et Dieblis er her
 din Broder Paris og Deiphobus
 med Diomedes, Graferen, og vor
 Antenor, som er given os tilbage;
 for ham skal vi før Morgenoffringen,
 i denne Time give Cressida
 i Diomedes' Haand.

Troilus.

Er det besluttet?

Aeneas.

Af Priamus og hele Trojas Raad;
 de kommer strax, beredt til deres Hverv.

Troilus.

Hvor dog min Gjerning blev til Spot! — jeg gaaer dem
 imøde; — Prinds Aeneas, hør, vi mødtes
 tilfældigvis; du traf mig ikke her.

Aeneas.

Godt, godt, min Prinds; Naturens Løndomsdyb
 har ikke større Gyne til at tie.

(Troilus og Aeneas gaae.)

Pandarus.

Er det muligt? tabt ligesaa snart som vunden? Fanden tage Antenor! den unge Prinds gaaer fra Forstanden! Gid Antenor faa en Ulykke! Jeg vilde ønske, de havde knækket hans Hals!

(Cressida kommer ind.)

Cressida.

Hvad er paafærde? hvem har været her?

Pandarus.

Af, af!

Cressida.

Hvad sukker I saa dybt for? hvor er Prindsen?

O, kjære Farbror, sig mig dog, hvad er der?

Pandarus.

Gid jeg var ligesaa dybt under Jorden, som jeg er over den!

Cressida.

I alle Gunders Navn! — hvad er paafærde?

Pandarus.

Jeg beder dig, gaa ind; jeg vilde ønske, du aldrig var bleven født! Jeg vidste jo nok, du vilde blive hans Død; — o, den stakkels Herre! — Gid Antenor faa al Landsens Ulykke!

Cressida.

O, kjære Farbror, jeg bønfaller dig;
paa mine Knæ bønfaller jeg, hvad er der?

Pandarus.

Du skal bort, min Pige, du skal bort; du er udveglet for Antenor; du skal til din Fader og bort fra Troilus; det bliver hans Død, det bliver hans Bane; han holder det ikke ud!

Cressida.

I høie Guder! — men jeg vil ei bort!

Pandarus.

Du maa.

Cressida.

Jeg vil ei, Farbror; jeg har glemt min Fader;
jeg kjender ei til Frændstabs Vaand; ei Slægt,
ei Blod, ei Venner, ingen Sjæl er mig
saa nær som han, min Troilus! I Guder,
gjør Navnet Cressida til Falskheds Krone,
hvis nogentid hun svigter Troilus!
Lid, Bold og Død, om end mod dette Legem
I gjør det Yderste, som I formaa,
er dog min Elskovs faste Grund og Bygning
som selve Jordens Middelpunkt, der drager
Altting til sig. — Jeg vil gaae ind og græde, —

Pandarus.

Saa, gjør det, gjør det!

Cressida.

Slide mit lyse Haar, og kradse denne
hoitpriste Kind, min klare Røst fordærve
ved Graad og sprænge Hjertet ved at raabe
paa Troilus. Jeg vil ei bort fra Troja.

(De gaae.)

Tredie Scene.

Samme Steds. Udenfor Pandarus' Hus.

(Paris, Troilus, Aeneas, Deiphobus, Antenor og Diomedes
komme ind.)

Paris.

Det er den lyse Morgen; hurtig nærmer
den Time sig, da hun skal overgives
til Grækerhelten. — Broder Troilus,
sig du til Frøken, hvad hun har at gjøre;
bed hende skynde sig.

Troilus.

Gaa ind i Huset;

jeg bringer hende strax til Grækeren,
 og naar jeg giver hende i hans Haand,
 betragt den som et Alter og din Broder
 som Præst, der offrer der sit eget Hjerte.

(gaaer.)

Paris.

Seg veed, hvad Elskov er, og gid jeg kunde,
 saasandt jeg føler Medynk, bringe Hjælp! —
 Behag, I Herrer, at gaae indenfor.

(de gaae.)

Fjerde Scene.

Samme Steds. Et Bærelse i Pandarus' Hus.

(Pandarus og Cressida komme ind.)

Pandarus.

Hold dog Maade, hold dog Maade!

Cressida.

Hvad taler I om Maadehold? den Sorg,
 jeg føler, er saa ren, saa hel og fuld,
 saa voldsom i sin Følelse som det,
 der er dens Grund; hvor kan jeg holde Maade?
 ja, hvis jeg kunde tinge med min Elskov,
 og faae den til en svag og lunken Brygning,
 saa kunde jeg vel og min Smerte mildne;
 min Elskov kan ei spædes, svag og mat,
 ei heller Sorgen for min tabte Skat.

(Troilus kommer ind.)

Pandarus.

Der, der kommer han. — O, de søde smaa Kyllinger!

Cressida. (omfavner ham.)

O Troilus! o Troilus!

Pandarus.

O, se dog de To! lad mig ogsaa omfavne. „D
Hjerte“, — som der staaer i den gamle Vise, —

„D, Hjerte, tunge Hjerte,
hvi sukker du og kan ei bryde?“

og saa svarer han igjen:

„Fordi du ei din Smerte
ved Venstabs Ord at lette vidste.“

Der har aldrig været et sandere Rim. Lad os Ingenting
kaste bort; for vi kan leve den Dag, vi trænger til saadant et
Vers; det seer vi, det seer vi. — Hvor gaaer det, mine Lam?

Troilus.

Min Cressida, jeg elsker dig saa høit,
saa rent, at Himlens Guder, vrede paa
min Elskov, der er mere glødende
end Bønnerne, der gaae fra kolde Læber
til deres Guddom, skiller dig fra mig.

Cressida.

Kan Guderne da føle Alvindsyge?

Pandarus.

Ja, ja, ja, ja; det er altfor aabenbart.

Cressida.

Og er det sandt, at jeg skal bort fra Troja?

Troilus.

En grusom Sandhed!

Cressida.

Og fra Troilus?

Troilus.

Fra Troja og fra Troilus.

Cressida.

Er det muligt!

Troilus.

Og strax paa Stand; Tilfældets Grumhed nægter
at tage Afsted, støder barst tilside
hver Tidsfrist, sviger grusomt vore Læber
for hvert et Møde; hindrer med sin Vold
vort tætte Favntag, kvæler Elskovs Eder
just som med Rød vort Aandedræt dem føder.

Vi to, som med saa mange tusind Sukke
har kjøbt hinanden, maa nu sælge os
for Spotpris, kort, i grusom Hast, for eet.
Den grumme Tid med Røverhastværk pakker
sit rige Bytte ind, veed ei, hvordan;
mangfoldige Farvel som Himlens Stjerner,
hvert med sit eget Ord og Kys dertil,
gør han i Farten til et løst Adjø;
og vi maa nøies med eet magert Kys,
forbittret ved afbrudte Taarers Salt.

Aeneas. (udenfor.)

Min Prinds! er Frøkenen færdig?

Troilus.

Hør, han kalder.

Saaledes, siger man, at Genius
skal raabe „Kom!“ til den, der snart skal døe. —
Bed dem at vente lidt; hun kommer strax.

Pandarus.

Hvor er mine Taarer? regn, for at den Storm kan
lægge sig; ellers bliver mit Hjerte oprykket med Røde!

(gaaer.)

Cressida.

Skal jeg til Grækerne?

Troilus.

Der er ei Redning.

Cressida.

En sorgfuld Cressida blandt muntre Græser! —

Naar skal vi sees igjen?

Troilus.

Hør mig, du Søde;

vær du blot tro i Sind, —

Cressida.

Sæg tro? hvad nu?

hvor styg en Tanke!

Troilus.

Nei, nu lad os nytte

Ordsfiftet hjærligt! thi det iler fra os.

Sæg siger ei: „Vær tro“, som om jeg frygted;

min Handske kaster jeg til Døden selv

og paaftaaer, at dit Hjerte er uplettet;

jeg siger: „vær mig tro“, kun som Indledning

til Løftet, der skal følge: vær mig tro,

saa skal jeg see dig.

Cressida.

O, min Prinds, du vover

dig ind i Farer, overhængende

og uden Maal; men jeg vil være tro.

Troilus.

Sæg bliver Farens Ven. — Vær dette Skjærsf.

Cressida.

Vær denne Handske du. Naar seer jeg dig?

Troilus.

Sæg vil bestikke Græserhærens Bagter

for at besøge dig ved Nattetid.

Men vær blot tro.

Cressida.

O, Himmel! — „tro“ igjen?

Troilus.

Hør, Elstede, hvorfor jeg siger det;
de unge Grækere har mange Fortrin,
er elskovsfulde, med Naturens Gaver
udsmykkede; af alstensk Kunst og Idræt
har de en Overflod og Rigdoms Fylde.
Hvad Nyhed og hvad mandigt Værd kan friste,
det gjør mig en Slags kærlig skynsø Frygt, —
jeg beder, kald det en uskyldig Synd, —
urolig for.

Cressida.

O Jupiter! du elsker
mig ikke meer.

Troilus.

Saa gid jeg dø som Niding!
jeg tvivler ei saa meget om din Trostabs
som om mit eget Værd. Jeg kan ei synge,
ei tale sødt, ei springe en Ravolta,
ei spille fine Spil, — de skønne Kunster,
som Grækerne er store Mestres i;
dog veed jeg, at i hver af disse Gaver
en Djævel lurar, stum veltalende,
som listig frister. Lad dig ikke friste.

Cressida.

Troer du, jeg vil?

Troilus.

Nei; men det hændes stundom,
vi gjøre Noget, som vi ikke vil,
og stundom er vi Djævel mod os selv,

naar vi vil friste vore svage Kræfter,
paa hvis omfistelige Magt vi stole.

Aeneas. (udenfor.)

Naa, kjære Prinds, —

Troilus.

Kys mig og lad os skilles.

Paris. (udenfor.)

Min Broder Troilus!

Troilus.

Kom hid, min Broder,

og tag Aeneas med og Grækeren.

Cressida.

Min Prinds, vil du da være tro?

Troilus.

Hvem? jeg?

Åt, det er jo min Feil, min svage Side;
mens Andre fiste listigt efter Ros,
jeg fanger ærligt kun den simple Sandhed;
mens Nogle snildt forgylde deres Kobber,
jeg bærer slet og ret mit bart tilskue.
Tvivl om min Trostab ei; min Kløgt bestaaer
i „tro og ærlig“; — længer ei den naaer.

(Aeneas, Paris, Antenor, Deiphobus og Diomedes komme ind.)

Velkommen, Diomedes, her er Frøkenen,
vi give Jer til Løsning for Antenor;
ved Porten overgiver jeg dig hende
og siger dig paa Veien, hvad hun er.
Vis hende Høflighed; jeg sværger, Græker,
hvis nogentid mit Sværd staaer dig paa Struben, —
nævn Cressida; da er dit Liv saa trygt,
som Priamus er i sit Ilion.

Diomedes.

Min skønne Frøken Cressida, tillad mig,
den Tak, som Prindsen venter, kan du spare;
dit Dies Glands, den Himmel paa din Kind
er dine Talsmænd; over Diomedes
skal du som Hersterinde altid byde.

Troilus.

Du viser dig kun lidet høflig, Græker;
idet du priser hende, haaner du
min Bøns Betydning. Hør mig, Grækersyrste,
hun overgaaer din Ros saa høit, som du
uværdig er at kaldes hendes Tjener.
Jeg byder dig, vis hende høflig Udfærd,
fordi det er mit Bud; hvis ei du gjør det,
da, ved den stræffelige Pluto, om
den store Klags Achilles var din Vogter,
jeg stærrer Halsen over paa dig!

Diomedes.

Rolig,

Prinds Troilus; tilstaa mit Kald og Grind
den Ret at tale frit; naar jeg er hjemme,
saa skal jeg svare, som mig tykkes bedst.
Og vid, min Prinds, jeg lyder ingen „Bud“;
hun skal vurderes efter eget Værd;
men, naar du siger: „saadan skal det være,“
saa bliver Svaret „Nei“ paa Tro og Ære.

Troilus.

Til Porten! — Græker, vid, for dette Præl
du mangengang dit Hoved skjule skal! —
Min Frøken, giv mig Haanden; mens vi vandre,
vil om os selv vi tale med hverandre.

(Troilus, Cressida og Diomedes gaae. — Trompetklang.)

Paris.

Hør! Hektors Tegn!

Aeneas.

Hvor blev den Morgen af!

nu maa jo Prindsen troe mig sen og lad,
som svor at ride før ham selv i Marken.

Paris.

Deri har Troilus jo Skyld. Kom, kom,
i Marken med ham!

Deiphobus.

Harnisk paa ihast!

Aeneas.

Saa, lad os med en Brudgoms friske Hastværk
nu skynde os i Hælene paa Hektor.

Idag beroer vort Trojas Hæderskrandse
kun paa hans Mandemod og Ridderlandse.

(de gaae.)

Femte Scene.

Den græske Leir. Turnerstranker ere opstillede.

(Ujar i fuld Rustning, Agamemnon, Achilles, Patroklos, Menelaos,
Ulysses, Nestor og Flere komme ind.)

Agamemnon.

Her er du jo fuldrustet, frisk og flink,
forud for Tiden i dit raske Mod.

Lad nu Trompeten, frygtelige Ujar,
høit varsle Troja, saa den bange Lust
maa gjennemtrænge Gjendeheltens Hoved,
og trække ham herhid.

Ujar.

Se der, Trompeter,
min Pung! — spræng nu din Lunge, split dit Malmrør;

blæs, Knægt, til dine fuglerunde Kinder
 opsvulme meer end Boreas af Bugvrid!
 spænd ud dit Bryst; lad Diet sprude Blod!
 du blæser nu for Hector.

(Trompeteren blæser.)

Ulysses.

Ingen svarer.

Achilles.

Det er jo tidligt end paa Dagen.

Agamemnon.

Kommer

ei Diomedes der med Kalchas' Datter?

Ulysses.

Ja, det er ham, jeg kjender ham paa Gangen;
 han gaaer paa Taa; hans høie Mod ham løfter
 i Haab og dristig Attraa over Jorden.

(Diomedes og Cressida komme ind.)

Agamemnon.

Er dette Frøken Cressida?

Diomedes.

Det er det.

Agamemnon.

Velkommen, Skjønne, her blandt Grækerne.

(kysker hende.)

Nestor.

Vor fælles Drot dig hilser med et Kys.

Ulysses.

Det er dog kun en særlig Venlighed;
 i Fællesskab vi burde kyske hende.

Nestor.

Det var et artigt Raad; jeg vil begynde. —

Det var til Nestor.

(kysker hende.)

Achilles.

Skønne Frøken, jeg
vil tage denne Vinter fra din Læbe;
Achilles byder dig Velkommen her.

(kysser hende.)

Menelaus.

Jeg har havt Grund nok til at kysse før.

Patroklus.

Men det er ingen Grund til nu at kysse;
thi Paris saadan raft fordristed sig,

(kysser hende.)

og saadan stelte han din Grund og dig.

Ulykses.

Ha! hvilken Spot og Harm at tænke paa,
at med vort Blod hans Horn forgyldes maa.

Patroklus.

Før kysseb jeg for Menelaus; dette
er for Patroklus.

(kysser hende.)

Menelaus.

Hvilken listig Dreining!

Patroklus.

Paris og jeg vi kysse for hans Regning.

Menelaus.

Jeg vil ei miste mit. — Om du behager, —

Cressida.

Sig først, om Kys du giver eller tager?

Menelaus.

Tager og giver.

Cressida.

Jeg min Kunst forstaaer;
du gier saa godt et Kys ei, som du faaer,
og derfor faaer du ingen Kys af mig.

Menelaus.

Jeg giver Tilgift; tre for eet, min Tro.

Cressida.

Ulige Tal! som en umage Sko.

Menelaus.

Umage? hver Mand er umage jo.

Cressida.

Nei, Paris ikke; det maa du beklage;
da du umage blev, blev han just mage.

Menelaus.

Det var et dygtigt Næseknips.

Cressida.

O, nei!

Ulysses.

Din Negl imod hans Horn; det batter ei. —

Tør, Skjønne, om et Kys jeg bede med?

Cressida.

Det tør du nok.

Ulysses.

Saa beder jeg.

Cressida.

Ja, bed.

Ulysses.

For Venus' Skyld, saa giv mig det da, naar
han Helena igjen som Tomsfru faaer.

Cressida.

Det skal jeg; og naar Tid er, træv det frit.

Ulysses.

Den Tid er aldrig; saa blir Kysset mit.

Diomedes.

Rom, Trøken; lad os nu gaae til din Fader.

(gaaer med Cressida.)

Nestor.

Den Kvinde var der Liv i.

Ulysses.

Hy, for Folket!

hun taler jo med Die, Kind og Læbe,
ja med sin Fod; Vetsfærdigheden titter
ud af hvert Ledemod og hver en Mussel.
O disse Kvinder med de glatte Tunger,
altid slagfærdige, som byde flux
Tilnærmelsen Velkommen, før den kommer,
og lufte deres Tankers Bog vidt op
for hver let pirret Læser! de maa kaldes
et jaffet Bytte for Beleiligheden,
Velslystens Døtre.

(Trompetklang.)

Alle.

Trojanernes Trompet!

Agamemnon.

Der kommer Skaren.

(Hektor kommer ind i Rustning tilligemed Aeneas, Troilus og andre
Trojanere med Følge.)

Aeneas.

Hil, græste Høvdinger! hvad skal der gøres
ved den, som Seiren følger? skal han hilses
med Seierherrenavn? Skal Ridderne
forsølge til det Alleryderste
hinanden? eller skal de stilles ad
ved noget Tegn og Lov for Kampen? Hektor
bød mig at spørge.

Agamemnon.

Hvad er Hektors Onste?

Aeneas.

Ham er det lige hjært; han følger Reglen.

Achilles.

Det ligner Hector! men lidt sorgløst er det,
lidt stolt og helt nedsettende den Ridder,
som han skal kæmpe med.

Aeneas.

Hvad er dit Navn,

hvis ei Achilles?

Achilles.

Er det ei Achilles,

saa er det Ungenting.

Aeneas.

Achilles altsaa.

Men, hvem du er, saa vid, at Tapperhed
og Stolthed overgaar sig selv hos Hector
i Storhed og i Lidenhed. Den første
er næsten som Alverden grandselsløs,
den anden tom som Intet. Dem ham ret,
og hvad for Stolthed gjaldt, er Høflighed.
Ajax er halvt af Hectors Blod; derfor
er jo den halve Hector bleven hjemme;
den halve Hector med halv Haand, halvt Hjerter
gaaer mod den Slegfredridder, halv Trojaner,
halv græsk.

Achilles.

En Gomsfrustrid? o, jeg forstaaer! —

(Diomedes kommer ind.)

Agamemnon.

Der har vi Diomedes. — Edle Ridder,
staa Ajax bi; som du og Prinds Aeneas
om Kampens Lov kan enes, skal det være,
en Kamp paa Liv og Død, hvad eller kun

et Dystløb; da mod Frænde Frænde strider,
er Rampen halvt forbi, før Sværdet bider.

(Ujar og Hektor træde indenfor Skrankerne.)

Ulysses.

De staaer alt færdige til Striden.

Agamemnon.

Hvem

er den Trojaner med det mørke Blik?

Ulysses.

Priamus' yngste Søn, en ægte Ridder,
knap moden og dog uden Ligemand,
ordholdende, veltalende i Daad,
daadløs i Ord, ei let til Brede ægget,
men engang ægget ikke let at stille;
med Haand og Hjerter fri og aabne, giver
han, hvad han har, og viser, hvad han tænker;
dog lader han Forstand sin Gudhed lede
og skjænker ei en ringe Tanke Ord;
som Hektor er han djærv, men mere farlig;
thi Hektor røres, mens hans Brede flammer,
dog af Barmhjertighed; men han er hævngridsf
i Stridens Hede, meer end stinsyg Elstov.
Han hedder Troilus; paa ham der bygges
et andet Haab, saa skjönt som Hektor stabt.
Det er Aeneas' Ord, han kjender Knosen
hver Tomme, og saadan bestrev han ham
i Troja for mig i Fortrolighed.

(Trompetklang. Hektor og Ujar fægte.)

Agamemnon.

Nu kjæmpe de.

Nektor.

Nu, Ujar, staa du fast!

Troilus.

Hektor, du sover jo, vaagn op!

Agamemnon.

Hans Hug

er herligt førte; Ajax, det var godt!

Diomedes.

Nu ikke mer!

(Trompeterne tie.)

Aeneas.

O Fyrster, det er nok!

Ajax.

Jeg fik knap Varme; lad os sægte mere.

Diomedes.

Som Hektor vil.

Hektor.

Saa vil jeg ikke mere.

Du, Prinds, er jo min Faders Søstersøn,

en Frænde til den store Priams Æt,

og Blodets Baand forbyder mellem os

en blodig Kappestrid. Ja, var du blandet

af begge saadan, at du kunde sige:

„Den Haand er helt trojansk og denne græst;

i dette Ben er kun trojansk Sener,

i dette græste blot; min Moders Blod

har i den høire Kind sit Løb, min Faders

kun i den venstre,“ — ha, ved Jupiter,

ei eet af dine græste Lemmer skulde

du bringe hjem, hvori mit Sværd ei havde

sat Mærket af vor dødelige Feide.

Men det forbyde de retvise Guder,

at nogen Draabe, fra din Moder laant,

min høie Frænke, skulde flyde for

mit dødelige Sværd! Omsavn mig, Ajax;
 ved ham, der tordner, du har friske Arme;
 saaledes ønsker Hektor dem at føle;
 Hil dig og Hæder, Frænde!

Ajax.

Hektor, Tak!

du er dog ret en ædel, freidig Mand;
 jeg kom jo for at dræbe dig, min Frænde,
 og hørte mig stor Ære ved din Død.

Hektor.

Oi Neoptolemus, den herlige,
 han, paa hvis blanke Hjelmkam Rygtet raaber
 høirostet: „Det er ham“, — sig skulde smigre
 med Tanken om at vinde Ros fra Hektor.

Aeneas.

Forventningen er spændt fra begge Sider
 paa, hvad I nu vil gjøre.

Hektor.

Vi vil svare:

Enden blev Favntag. — Ajax, nu Farvel!

Ajax.

Hvis mine Bønner kunde finde Indgang,
 hvad sjældent hændes mig, saa bød jeg nu
 min store Frænde hjem til vore Telte.

Diomedes.

Det ønsker Agamemnon, og Achilles
 er fuld af Længsel efter uden Rustning
 at see den tappre Hektor.

Hektor.

Gaa, Aeneas,

hent mig min Broder Troilus, og meld
 det Venstabsmøde til Trojanerne,

der vente mig; bed dem gaae hjem. — Min Frænde,
giv mig din Haand; nu vil jeg spise hos dig
og hilse der paa Eders Riddersmænd.

Ajax.

Kong Agamemnon kommer hen til os.

Hektor.

Nævn mig ved Navn de mest berømte blandt dem;
Achilles skal mit Die selv oplede
og kjende paa hans høie, stolte Vægt.

Agamemnon.

Berømte Helt! Velkommen, som til den,
der helst var fri for slig en Fjende. — Dog
den Velkomst duer ei; — forstaa mig bedre:
Fortid og Fremtid ligger overstrøet
af Glemsels Bølger og nedfaldne Dyrger;
men nu i denne Stund skal Tro og Ære,
velrensende fra falske Sidespring,
med Himmelrenhed, store Hektor, byde
dig her af Hjertets Snderste Velkommen.

Hektor.

Seg takker, store Herster Agamemnon.

Agamemnon. (til Troilus.)

Dig ligesaa, berømte Prinds af Troja.

Menelaus.

Seg stemmer i min høie Broders Hilsen.

I tappre Broderpar, Velkommen hid!

Hektor.

Hvem skal jeg svare?

Menelaus.

Helten Menelaus.

Hektor.

O, du? — Ved Mars' Pandserhandske, Tak!

Spot ei, fordi min Ed er usædvanlig;
din quondam Hustru spor ved Venus' Handske. —
Hun har det godt, men bad mig ikke hilse.

Menelaus.

Nævn hende ei; det Navn er Dødsens Kval.

Hektor.

O, tilgiv mig; min Tale saarer Dig.

Nestor.

Tidt har jeg seet dig, vældige Trojaner,
som Skæbnens Redskab, bane grumt din Bei
igjennem græske Rækker, og jeg saa dig
som Perseus spore hjæk din Phrygerhingst,
mens du forsmaaede mangt hjemfaldet Bytte,
naar du i Lusten lod dit Sværdhug hænge
og ikke lod det falde paa den Faldne.

Da sagde jeg til dem, der stod mig nærmest:

„Se, der er Jupiter, der stjænker Liv!“

Og jeg har seet dig standse, drage Beiret,
naar Grækerne i Kreds dig havde stængt
som en olympisk Kjempe. — Dette saa jeg;
men dette Ansigt, altid skjult i Staal,
seer jeg først nu. Din Farfar har jeg kjendt,
og jeg har stridt med ham; — en dygtig Krigsmand,
men ved den store Mars, vor fælles Høvding,
aldrig din Fævnning. Lad en gammel Mand
omfavne dig, og vær velkommen, Helt,
her i vor Leir!

Aeneas.

Det er den gamle Nestor.

Hektor.

Omfavn mig, gode, gamle Kronike,

der gif saalænge Haand i Haand med Tiden! —
 Erværdige, dit Favntag glæder mig.

Nestor.

Gid mine Arme kunde kappes med dig
 i Striden, som de kan i Venstabs Favntag!

Hektor.

Ja, gid saa var!

Nestor.

Ha, ved mit hvide Skjæg,
 jeg vilde slaæes med dig imorgen! — Naa,
 Velkommen atter! — Jeg har seet den Tid, —

Ulysses.

Det undrer mig, at Staden hist kan staae,
 da her vi har dens Hjørnesten og Støtte.

Hektor.

Dit Alsyn kjender jeg helt vel, Ulysses.
 Al, mangen Græker og Trojaner faldt
 fra den Tid af, jeg først saae Diomedes
 og dig som græske Sendebud i Troja!

Ulysses.

Da spaaede jeg dig, hvad der vilde komme;
 end har min Spaadom naaet Halvveien kun;
 de Mure, som paa Trods Jer Stad omgjarde,
 hvert Taarn, hvis Laade Tinder kysse Skyen,
 skal kysse deres egen Fod.

Hektor.

Det kan

jeg ikke troe; de staae jo der endnu;
 jeg troer i al Bessedenhed, at Faldet
 af hver en pnygift Sten en Draabe koster
 af Grækerblod. — Men Enden kroner Alt,

og Tiden, Altings gamle Dommer, bringer
en Dag vel Enden.

Ulysses.

Saa lad os da vente
hans Dom. — Velkommen, ædle, tappre Hektor.
Næst efter Overhøddingen, jeg beder,
kom til mig i mit Telt og vær min Gæst.

Achilles.

Ulysses, nei, jeg kommer dig i Forkjøb! —
Nu, Hektor, har jeg seet mig mæt paa dig.
Med skarpe Blik har jeg betragtet dig
og gjennemgaaet, Hektor, Led for Led.

Hektor.

Er det Achilles?

Achilles.

Ja, det er Achilles.

Hektor.

Jeg beder dig, staa, saa jeg ret kan see dig.

Achilles.

Saa see af Hjertens Lyst.

Hektor.

Jeg er alt færdig.

Achilles.

Du er for raft; jeg vil igjen betragte
dig Led for Led, som om du var tilkjøbs.

Hektor.

Du læser mig kun som en Skjemtebog;
men der er meer i mig, end du forstaaer.
Hvi gjennemborer du mig med dit Blik?

Achilles.

I Guder, sig, hvor i hans Legem skal
mit Dødsbhug ramme? der, — der, — eller der?

at jeg kan give Saaret Navn og klart
betegne Porten, hvorigjennem Hektors
den store Sjæl er flygtet. Svar mig, Guder!

Hektor.

Kun lidet sømmed det sig Himlens Guder
at svare dig, du Stolte. Staa igjen;
troer du at faae mit Liv saadan i Skjemt,
at du kan gjætte nøie og bestemme,
hvor du vil ramme mig tildøde?

Achilles.

Ja.

Hektor.

Om end du talte med Drakelrøst,
jeg troede dig dog ikke. Vogt dig nu;
jeg vil ei dræbe dig der, der og der;
men ved den Gæse, hvor Mars' Hjelm er smedet,
jeg dræber dig hver Plet, ja overalt! —
I kloge Græker, tilgiv dette Bral;
hans Hovmod lokker Daarskab fra min Læbe;
men hvis min Daad ei svarer til mit Ord,
saa gid jeg aldrig —

Ajax.

Bliv ei heftig, Frænde, —

og du, Achilles, lad de Trusler fare,
til I tilfældigt eller aftalt mødes.

Du kan hver Dag faae meer end nok af Hektor,
hvis du har Lyst; men hele Grækenland
saaer dig nok neppe til en Dyst med ham.

Hektor.

Jeg beder, vis dig dog i Slaget; Krigen
har været Lapperi, fra den Tid du
forlod den græffe Sag.

Achilles.

Du beder, Hektor?

Imorgen møder jeg dig, grim som Døden;
iaften er vi Venner.

Hektor.

Godt; din Haand!

Agamemnon.

Først, alle græsse Fyrster, til mit Telt!
der holde vi vort fælles Gilde; siden,
som Hektors Lyst og Eders Gjæstfrihed
kan enes om, kan hver ham byde særskilt. —
Stød i Trompeten nu; slaa høit paa Trommen,
at Helten mærke kan, han er velkommen.

(Alle gaae undtagen Troilus og Ulysses.)

Troilus.

Jeg beder, Prinds Ulysses, lad mig vide,
paa hvilket Sted i Leiren Kalchas boer.

Ulysses.

I Menelaus' Telt, Prinds Troilus,
og Diomedes er hans Gjæst iaften,
der hverken seer paa Himmel eller Jord,
men har sit Døds elstorsfulde Blik
kun henvendt paa den skønne Cressida.

Troilus.

Vil du, min Prinds, bevise mig den Godhed,
saasnart vi gaae fra Agamemnons Telt,
at føre mig derhen?

Ulysses.

Som du befaler.

Sig mig til Gjengjæld, hvilket Rygte har
den Cressida i Troja? har hun ikke
en Elsker der, som sukker efter hende?

Troilus.

O, den der viser frem med Pral sit Saar,
fortjener Spot! — Kom! — Elsket blev hun; elsket
hun har; hun elskes end og Elstov stænker; —
men Elstov er et Kov for Lyffens Rænker.

(de gaar.)

Femte Act.

Første Scene.

Udenfor Achilles' Telt.

(Achilles og Patroklos komme ind.)

Achilles.

Gasten skal min græste Vin opslamme
hans Blod; imorgen skal mit Sværd det kjøle. —
Patroklos, han maa drikkes dygtig til.

(Thersites kommer ind.)

Patroklos.

Der er Thersites.

Achilles.

Naa, du Alvindsblyd!

naa, du Naturens brændte Brød, hvad Nyt?

Thersites.

Naa, du Maleri af, hvad du synes at være, du Af-
gudsbillede for Dumhedstilbedere! der er et Brev til dig.

Achilles.

Hvorfra, du Brudstykke?

Thersites.

Jh, fra Troja, du bredfulde Daarstabsfad!

Patroklus.

Hvem er paa Vagt nu?

Thersites.

Lænkeshunden ved Porten og Ratten ved Musehullet.

Patroklus.

Godt sagt, Modgang! men hvad nytter de Ubefatte-
streger til?

Thersites.

Li du kun stille, min Dreng; jeg har ingen Nytte af
din Snak; Folk siger, du er Achilles' Hantifelinke.

Patroklus.

Hantifelinke, du Skurk! hvad skal det sige?

Thersites.

Oh, hans Løite i Hantjøn. Gid alle Søndenvindens
raadne Sygdomme, Bugvrid, Brok, Katarrh, Nyresten, Sove-
syge, Lamhed, rindende Dine, Leversyge, Lungesot, Bylder,
Lændeværk, Chiragra, ulægelig Benedder og Ringormenes
strumpne Arvelod, ramme atter og atter den Slags bagvendte
Aabenbaringer!

Patroklus.

Hvad, du fordømte Misundelsesæfte, hvad mener du
med disse Forbandelser?

Thersites.

Forbander jeg dig?

Patroklus.

Nei, du sprukne Bimpel, du nederdrægtige, ubenævnelige
Rjøter, nei!

Thersites.

Ikke? Hvorfor er du da saa arrig, du elendige, sjattede
Dutte Flokfilke, du grønne Flors Klap for et daarligt Die,
du Kvast paa en Odlands Pung? Af, hvor den stakkels Verden
er befængt med saadanne Bandfluer, Naturens Diminutiver.

Patroklus.

Du Galæble!

Ihersites.

Du Bogsinkeæg!

Achilles.

Der seer jeg nu, Patroklus, helt forstyrret
mit store Forsæt om det Slag imorgen.
Her er et Brev fra Dronning Hekuba,
et Tegn fra Datteren, min Hjertenskjær;
de skjænder, og de byde mig at holde
den Ed, jeg svor. Den vil jeg ikke bryde.
Dø, Græfere! svigt, Rygte! Vre, gaa!
her er mit første Løfte; det skal staae! —
Kom, kom, Ihersites; smyk nu Bord og Bænke;
iaften maa vi kun paa Gildet tænke. —
Følg med, Patroklus!

(Achilles og Patroklus gaae.)

Ihersites.

Af formeget Blod og forlidt Hjerne kan de To maaskee
blive gale; men hvis de bliver gale af formegen Hjerne og
forlidt Blod, saa vil jeg være Galedoktor. Der er nu Aga-
memnon, — en ganske honnet Karl, der holder af Bagtler; men
han har ikke saameget Hjerne, som han har Drevox. Og
denne prægtige, omstøbte Jupiter, hans Broder, Studen, —
det Urbillede og krumhornede Grindringstegn for Hanreier, —
det tarvelige Skohorn i en Kjæde, der hænger ved sin Bro-
ders Ben, — ja naar Kløgt var spækket med Ondskab og
Ondskab proppfuld af Kløgt, hvilken anden Skikkelse end den,
han er, kunde de saa forvandle ham til? Til et Asen? det
var Ingenting; han er baade Asen og Dre. Til en Dre?
det var Ingenting; han er baade Dre og Asen. At være en
Hund, et Mulæsel, en Kat, et Stinkdyr, en Tudsse, et Firben,

en Ugle, en Glente, eller en Sild uden Rogn, — det kunde jeg finde mig i; men at være Menelaus, — saa gjorde jeg Oprør mod Skjæbnen. Spørg mig ikke, hvad jeg vilde være, hvis jeg ikke var Thersites; jeg vilde finde mig i at være en Lus paa en Lazarone, naar jeg blot ikke var Menelaus. — Heida! — Aander og Fld?

(Hektor, Troilus, Ajax, Agamemnon, Ulysses, Nestor, Menelaus og Diomedes komme ind med Fakkeldrægere.)

Agamemnon.

Vi gaaer jo feil, vi gaaer jo feil.

Ajax.

Nei, der,

hvor Lyset sees, der er det.

Hektor.

Seg forvolder

Ser stort Besvær.

Ajax.

Nei, ingenlunde!

Ulysses.

Se,

der er han selv og viser Vei.

(Achilles kommer ind.)

Achilles.

Velkommen,

du tappre Hektor; vær velkommen, Fyrster!

Agamemnon.

Og nu god Nat, min ædle Prinds af Troja;

Ajax er Fører for din Grevagt.

Hektor.

Tak og Godnat, Feltherre!

Menelaus.

Edle Prinds,

Godnat!

Hektor.

God Nat, min bedste Menelaus!

Thersites. (affides.)

Bedste Natstol! bedste — nok sagt! bedste Pøl! bedste
Rendesten!

Achilles.

Beskommen og Godnat til dem, der blive,
og dem, der gaae!

Agamemnon.

God Nat!

(Agamemnon og Menelaus gaae.)

Achilles.

Du, gamle Nestor,

maa blive her, og Diomedes med;
gør Hektor Selstab et Par Timer end.

Diomedes.

Seg kan ei, Prinds; jeg har en vigtig Syssel
i denne Stund. — God Nat, du store Hektor!

Hektor.

Giv mig din Haand!

Ulysses. (affides til Troilus.)

Følg efter denne Fakkell;

han gaaer til Kalchas' Telt; jeg gjør dig Selstab.

Troilus. (affides.)

Du gjør mig megen Vre.

Hektor.

Nu god Nat!

(Diomedes gaaer; Ulysses og Troilus følge ham i Afstand.)

Achilles.

Kom, kom nu Alle; følg mig ind i Teltet.

(Achilles, Hector, Ajax og Nestor gaae ind i Teltet.)

Thersites.

Den Diomedes er en falskhjertet Skurk, en rigtig, lumpen Skjelm. Jeg troer ham ikke mere, naar han plirer med Dinene, end en Snog, naar den hvæser. Mund og Løfter har han nok af, som Hunden, der halser paa et falsk Spor; men naar han holder dem, saa forudsige Stjernethyderne det; det varslers om, at en Forandring i Naturen stunder til; Solen laaner Lys af Maanen, naar Diomedes holder Ord. Jeg vil heller undvære at see Hector, end jeg vil lade være at gaae ham paa Sporet; man siger, han holder en trojansk Tøite og benytter Forræderen Kalchas' Hus. Jeg vil efter ham. — Intet uden Utugt. Lideligt Kram Allesammen! (gaaer.)

Anden Scene.

Udenfor Kalchas' Telt.

(Diomedes kommer ind.)

Diomedes.

Heida, er I oppe endnu? holla! svar!

Kalchas. (indenfor.)

Hvem kalder?

Diomedes.

Diomedes. — Er det ikke Kalchas? — Hvor er din Datter?

Kalchas. (indenfor.)

Nu skal hun komme ud til dig.

(Troilus og Ulysses komme ind i Afstand; efter dem Thersites.)

Ulysses. (affides til Troilus.)

Staa her, hvor Falken ikke røber os.

(Cressida kommer ind.)

Troilus. (affides.)

Ha, Cressida gaaer ud til ham!

Diomedes.

Hvor gaaer det,

min Myndling?

Cressida.

O, min elskede Beshytter! —

Hør! lad mig sige dig et Ord.

(hvisker til ham.)

Troilus. (affides.)

Ha, saa fortrolig!

Ulysses. (affides.)

Hun spiller op, ligesaa snart som hun seer en Mand.

Iherstes. (affides.)

Og enhver Mand kan spille paa hende, naar han kjen-
der Nøglen; hendes Noder er meget tydelige.

Diomedes.

Og vil du huse?

Cressida.

Huse? ja.

Diomedes.

Saa gør det,

og lad dit Sindelag til Ordet svare.

Troilus. (affides.)

Hvad skulde hun huse?

Ulysses. (affides.)

Hør!

Cressida.

O, søde Græker, frist mig ei til Daarstab.

Iherstes. (affides.)

Gavtyvestreger!

Diomedes.

Ha, saa —

Cressida.

Hør blot, hvad jeg vil sige dig, —

Diomedes.

Bah, Sliddersladder! nei, mensvoren er du.

Cressida.

Jeg kan jo ikke; sig, hvad skal jeg gøre?

Thersites. (affides.)

En Tastenspijlerkunst, — hemmelig aabenbar!

Diomedes.

Hvad spør du, at du vilde tilstaae mig?

Cressida.

O, tving mig ikke med min Gd; byd mig
alt Andet, søde Græker, uden dette!

Diomedes.

God Nat!

Troilus. (affides.)

Brist ikke, min Taalmodighed!

Ulysses. (affides.)

Trojaner!

Cressida.

Diomedes, —

Diomedes.

Nei, god Nat!

Jeg vil ei være meer din Gjæk.

Troilus. (affides.)

Det maa

dog bedre Mænd.

Cressida.

Hør, lad mig hviste dig —

Troilus. (affides.)

O, Pest og Banvid!

Ulysses. (affides.)

Du er oprørt, Prinds;

jeg beder, lad os gaae, thi ellers kunde
din Harm bryde frem i Bredeord;
og dette Sted er farligt; Tiden er
dødsvanger; jeg besværges dig, gaa bort!

Troilus. (affides.)

O, se dog!

Ulysses. (affides.)

Rom nu, kjære Prinds, du svømmer
hen til din Undergang; kom, Prinds!

Troilus. (affides.)

O, bliv!

Ulysses. (affides.)

Rom, du er altfor utaalmodig.

Troilus. (affides.)

Løb dog!

Ved Helved og ved alle Helveds Kvæler,
jeg siger ei et Ord!

Diomedes.

Vel, saa god Nat!

Cressida.

Nei, du gaaer bort i Brede!

Troilus. (affides.)

Ermer det dig?

O, visne Trost!

Ulysses. (affides.)

Prinds!

Troilus. (affides.)

Ved Jupiter,

jeg vil jo tvinge mig!

Cressida.

Beskytter! — Græker!

Diomedes.

Ja vist! Farvel! du gjækker mig.

Cressida.

O, nei,

det gjør jeg ikke, kom endnu engang.

Ulysses. (affides.)

Der er en Skjælven over dig; kom med;
du bryder ud.

Troilus. (affides.)

Hun flapper ham paa Rinden!

Ulysses. (affides.)

Saa kom dog, kom!

Troilus. (affides.)

Nei, bliv! ved Jupiter,

jeg siger ei et Ord; der er imellem
min Villie og hver Krænkelse en Bagt
af Taalmod; tøv endnu en lille Stund!

Thersites. (affides.)

Hvor Løssagtighedsdjevlen med sin fede Bagtrop og sin
Kartoffelfinger kildrer dem sammen. Rog, Liderlighed, fog!

Diomedes.

Men vil du da?

Cressida.

Ja sandelig, jeg vil;

hvis ikke, tro mig aldrig meer!

Diomedes.

Saa giv mig

et Pant til Sikkerhed.

Cressida.

Jeg henter et.

(gaaer.)

Ulysses. (affides.)

Du spør Taalmodighed.

Troilus. (affides.)

Vær du kun rolig;

jeg vil ei være meer mig selv, ei kjende,
hvad jeg maa føle; jeg er lutter Taalmod!

(Cressida kommer tilbage.)

Thersites. (affides.)

Nu Pantet; nu, nu, nu!

Cressida.

Tag, Diomedes, dette Skjærf.

Troilus. (affides.)

O, Stjønhed!

hvor er din Trostab?

Ulysses. (affides.)

Prinds!

Troilus. (affides.)

Jeg vil jo være

taalmodig; ja, udvortes vil jeg det.

Cressida.

Du seer paa dette Skjærf? ja, se derpaa! —

han elstede mig! — Jeg falske! — Giv mig det!

Diomedes.

Hvis var det?

Cressida.

Egemeget; det er mit.

Jeg vil ei møde dig imorgenaften;
o, Diomedes, kom ei meer herhen!

Tersites. (affides.)

Nu ægger hun; — godt sagt, Slibesten!

Diomedes.

Giv mig det nu!

Cressida.

Hvad, dette?

Diomedes.

Sa, just dette.

Cressida.

O, alle Guder! søde, søde Pant!
nu er din Herre i sin Seng og tænker
paa dig og mig; saa sukker han og tager
min Handske, kysser den med øm Grindring,
som jeg nu dig. — Nei, riv det ikke fra mig;
hvo dette tager, tage først mit Hjerte!

Diomedes.

Dit Hjerte har jeg faaet alt, og dette
maa følge med.

Troilus. (affides.)

Jeg svor Taalmodighed!

Cressida.

Du faaer det ikke, Diomedes, nei!
et andet vil jeg give dig.

Diomedes.

Til dette

staaer just min Hu. Hvis var det?

Cressida.

Egemeget.

Diomedes.

Naa, sig mig nu, hvem har det tilhørt?

Cressida.

En,

der elskede mig meer, end du vil gjøre. —

Men da du har det, tag det saa.

Diomedes.

Hvis var det?

Cressida.

Ved alle Lunas Terner hisset oppe
og hende selv, det siger jeg dig ikke!

Diomedes.

Imorgen bærer jeg det paa min Hjelm
til Haan for den, der ei tør kræve det.

Troilus. (affides.)

Om du var Djæveln, har det paa dit Horn,
det skulde blive krævet!

Cressida.

Lad saa være!

det er nu fæet; det er forbi! — dog nei,
jeg holder ei mit Ord!

Diomedes.

Ja, saa Farvel!

du skal ei gjæffe Diomedes meer.

Cressida.

Gaa ikke! — neppe siger man et Ord,
før strax du farer op.

Diomedes.

Jeg lider ikke

det Gjæfferi.

Thersites. (affides.)

Jeg heller ikke, ved Pluto! men det, du ikke kan lide,
er det, jeg synes bedst om.

Diomedes.

Skal jeg saa komme? naar?

Cressida.

Ja, kom. — O Himmel! —
hvor jeg dog har en Nød!

Diomedes.

Farvel saalænge!

(gaaer.)

Cressida.

God Nat! — jeg beder, kom! — O, Troilus.
Farvel! mit ene Die seer tilbage
paa dig; det andet vil med Hjertet drage.
Bort stakkels Kjon! deri vor Nød bestaaer,
vor Sjæl altid i Diets Bildspor gaaer;
Bildspor maa lede vild. Vil Sjælen lytte
til Diets Raad, da er den Syndens Bytte.

(gaaer.)

Iherites. (affides.)

Hun kan ei meer sit Vidnesbyrd forøge,
undtagen med: „Nu er min Sjæl en Skjæge.“

Ulysses.

Nu er jo Alt forbi.

Troilus.

Forbi!

Ulysses.

Hvad tøver

vi for?

Troilus.

For at indprente i min Sjæl
hver Stavelse, som her er talt. Og dog,
hvis nu jeg siger, hvad de To har øvet,
mon ei jeg lyver, mens jeg taler Sandhed?

end boer der i mit Hjerte jo en Tro,
 et Haab, saa stridigt stærkt, at det forvender
 mit Dies og mit Dres Vidnesbyrd,
 som om det var bedrageriske Sandser
 og ifkun skabte til Bagtalelse.
 Var hun da her?

Ulysses.

Jeg kan ei mane Ander.

Troilus.

Forvist, hun var her ei.

Ulysses.

Forvist, hun var.

Troilus.

Min Nægtelse har ingen Smag af Vanvid.

Ulysses.

Ei heller min. Cressida var her nylig.

Troilus.

For Kvindeskjønnets Skyld, lad Ingen troe det!

betænk, vi har havt Mødre. Giv dog ikke

de bidste Dommere, som uden Grund

kan rive Alting ned, godt Paastud til

at dømme hele Kjønnet efter hende;

tro heller, det var ikke Cressida.

Ulysses.

Hvad har hun gjort, som pletter vore Mødre?

Troilus.

Slet intet, hvis det ei var hende.

Thersites. (affides.)

Mon han nu vil snakke sig fra sine egne Dine?

Troilus.

Hende?

Nei, det var Diomedes' Cressida;

har Skjønhed Sjæl, saa var det ikke hende;
 er Sjælen Edens Lov, er Eden hellig,
 er Hellighed de høie Guders Glæde,
 er der i Enhed selv en Lov og Regel,
 saa var det ikke hende. — Hvilket Banvid
 i Sjælens Tvivl, som Grublen stiller op
 med og imod sig selv! En Dobbeltmagt!
 der kan Fornuften gjøre Oprør uden
 at gaae tilgrunde, og Fornuften kan
 gaae helt og holdent under uden Oprør;
 det er og det er ikke Cressida!
 der hyppes i min Sjæl en Strid saa sælsom,
 der stiller ad det Uadskillelige
 langt videre end Himlen er fra Jorden;
 og dog har dette vide Skillerum
 ei nogen Rift, hvori en Spids kan trænge
 saa fin som Trevlen af Arachnes Bæv.
 Bevis! Bevis! saa stærkt som Plutos Porte,
 at Cressida er min ved Himlens Baand! —
 Bevis! Bevis! saa stærkt som Himlen selv,
 at Himlens Baand er slappet, opløst, brudt,
 og med en anden, en fem Fingres Knude,
 er hendes Trostabs Stumper, Pjalterne
 af hendes Elskov, Affald, Brokker, Smuler
 og smudsig væmmelige Levninger
 af hendes Tro til Diomedes bundne.

Ulykses.

Mon halvt den ædle Troilus blot føler,
 hvad her hans Videnstab saa stærkt udtrykker?

Troilus.

Ja, Græker, og det skal forkyndes høit
 med Træk saa røde som Krigsgudens Hjerte

af Venus tændt: end ingen Ungersvend
 har i sin Sjæl saa dyb og evig Elskov.

Hør, Græker, som jeg elster Cressida
 saa snart er og mit Had til Diomedes.

Mit er det Skjær, han paa sin Hjelm vil bære;
 men var den Hjelm et Kunstværk af Vulkan,
 mit Sværd skal bide den. Det Rædselskybrud,
 som Sømænd give Navn af Hurricano
 af Solens stærke Magt tilhobetrukket,
 skal ikke i sit Fald Neptunus' Dre
 med større Brag bedøve, end mit Sværd,
 naar det paa Diomedes falder ned.

Thersites. (affides.)

Han vil nok fildre ham for hans Lyst.

Troilus.

O, Cressida! o falske Cressida!
 du falske, falske, falske! hver en Svig
 vil straaale klar og ren ved Siden af
 dit Skjændselsnavn!

Ulysses.

O, saa betving dig dog;
 din Lidenstaa hidloffer Andres Dren.

(Aeneas kommer.)

Aeneas.

Jeg har alt søgt om dig en Time, Prinds;
 nu ruster Hector sig i Troja. Ajax,
 din Vagt, er færdig til at følge dig.

Troilus.

Saa lad os gaae. — Farvel, min ædle Prinds! —
 Farvel, trolose Skjønne! — Diomedes,
 staa fast og bær en Fæstning paa dit Hoved!

Ulysses.

Jeg følger dig til Porten.

Troilus.

Jeg kan kun

forvirret talke dig.

(Troilus, Aeneas og Ulysses gaar.)

Thersites.

Gid jeg kunde træffe den Slyngel, Diomedes! jeg skulde stræppe som en Ravn; jeg skulde give Barsel! jeg skulde give Barsel! Patroklos vil give mig, hvad det skal være, for Beskjendtskabet med den Skjoge; en Poppegoie gjør ikke mere Væsen for en Mændel, end han for en søielig Løite. Løssagtighed, Løssagtighed! Altid Krig og Løssagtighed! Intet Andet er nu i Mode. Gid den gloende Djævel annamme dem!

(gaar.)

Tredie Scene.

Troja. Udenfor Priamus' Slot.

(Hektor og Andromache komme ind.)

Andromache.

Naar var min Husbond før saa umildt findet,
at han sit Dre luffed mod Advarsel?
Affør dig Rustningen; strid ei idag!

Hektor.

Du tvinger mig til Barskhed; gaa nu ind;
ved alle Himlens Guder, jeg vil gaar!

Andromache.

Min Drøm er varselssfuld for denne Dag.

Hektor.

Li, siger jeg.

(Cassandra kommer ind.)

Cassandra.

Hvor er min Broder Hektor?

Andromache.

Her, Søster, rustet og med blodig Hu;
hjælp mig at bede høit og inderligt;
lad os paa Kne ham trygle; jeg har drømt
om blodig Tummel, og den hele Nat
var ifkun Syn og Billeder af Drab.

Cassandra.

O, det er sandt.

Hektor.

Lad min Trompet nu klinge!

Cassandra.

Ei Angrebstejn! for Himlens Skyld, min Broder!

Hektor.

Bort! Guderne har hørt mig sværge.

Cassandra.

Guder

er døve for en raff, ilfindet Ed;
det er et urent Offer, meer til Mishag
end i et Offerdyr en plettet Lever.

Andromache.

O, lad dig overtale! agt det ikke
for fromt at skade ved Retsfærdighed.
Med samme Net kan man jo øve Ran
for at bevise Garmildhed, og plyndre
i et barmhjertigt Diemed.

Cassandra.

Formaalet

er det, der gjør et Løfte stærkt; men Løfter
med hvadsomhelst til Formaal skal ei holdes.
Min Hektor, drag din Rustning af!

Hektor.

Vær stille!

min Ære raader for min Skjæbnes Vind;
 paa Livet sætter Hvermand Pris; men den,
 der selv staaer høit i Pris, han sætter dog
 langt større Pris paa Æren end paa Livet.

(Troilus kommer ind.)

Naa, Ungersvend? vil du i Kamp idag?

Andromache.

Cassandra, bed min Fader røre ham.

(Cassandra gaaer.)

Hektor.

Nei, unge Troilus, læg Brynjen af;
 idag er jeg i Ridderlune just;
 lad dine Sener groe, til deres Knuder
 er faste; frist endnu ei Krigen's Skrammer;
 læg du kun Brynjen af, du kjælle Gut;
 idag, det kan du freidigt lide paa,
 vil jeg for dig og mig og Troja staae.

Troilus.

Du har en ædelmodig Feil, min Broder,
 der klæder bedre Løven end en Mand.

Hektor.

Og hvilken Feil, min Broder? Skjænd kun paa mig.

Troilus.

Naar mangel Gang de fangne Græker faldt
 blot for din gode Klings's Sus i Lusten,
 saa bød du dem staae op igjen og leve.

Hektor.

Det er en ærlig Leg.

Troilus.

Bed Himlen, Hektor,

det er en Børneleg!

Hektor.

Hvordan? hvordan?

Troilus.

For alle Gunders Skyld, den Munkelbødhed,
lad den dog blive hjemme hos vor Moder!
og naar vi har spændt vore Brynjer paa,
lad giftig Hævn paa vore Sværde ride
og spore dem til ynksoomt Værk og holde
igjen med Ynk.

Hektor.

Fy, Vilde, fy!

Troilus.

Ja, Hektor,

det kan man kalde Krig.

Hektor.

Du maa ei slaaes

idag.

Troilus.

Hvem skulde hindre mig? ei Skjæbnen,
ei Lydighed, ei Mars' Haand, der vinked
med flammende Felttherrestav tilbage,
ei Priamus og Hecuba paa Knæ,
med Dine sowlkede af Taarestømme,
ei du, min Broder, om du spærred selv
mig Veien med din gode Klinge dragen,
mig skulde standse uden ved mit Fald.

(Cassandra og Priamus komme ind.)

Cassandra.

Hold paa ham, Priamus, o, hold ham fast!
han er din Krykke; mister du din Støtte,
saa falder du, der støtter dig paa ham,
og Troja, der paa dig er støttet, sammen.

Priamus.

Bliv, Hektor, bliv; din Hustru har havt Drømme;
din Moder har havt Syner; ilde spaaer
Cassandra, og jeg selv er, som en Seer,
henreven pludselig til at forkynde,
at denne Dag er ildevarslende.
Derfor vend om!

Hektor.

Aeneas er i Marken,
og jeg har givet mange Græfere
mit Ord paa Riddertro at møde dem
i denne Morgenstund.

Priamus.

Du skal ei gaae.

Hektor.

Mit Ord kan ikke brydes; selv du kender
min Lydighed; saa lad mig, kjære Fader,
ei frænke Grefrygten; men tillad mig
at tage med dit Bisald og dit Minde
den Vei, Kong Priamus, du nys forbed mig.

Cassandra.

O, søi ham ikke!

Andromache.

Kjære Fader, nei!

Hektor.

Andromache, jeg bliver vred paa dig;
saasandt du elsker mig, saa gaa nu ind.

(Andromache gaaer.)

Troilus.

Den galne, drømmeshyge Sværmerste,
med sine Varbler!

Cassandra.

O, Farvel, min Hektor!

Se, hvor du døer! se, hvor dit Dø blegner!
se, hvor dit Blod af mange Saar udstømmer!
Hør Trojas Brøl! hør Hekuba, der jamrer!
hør, hvor Andromache i Smerte striger!
Se, Nederlag og Banvid og Forvirring
som galne Daarer mødes med hverandre
og raabe: „Hektor! Hektor død! o, Hektor!“

Troilus.

Bort! bort!

Cassandra.

Farvel! dog ths! gaa Hektor, nu;
dig selv og hele Troja daarer du.

(gaaer.)

Hektor.

Min Konge, hendes Raab dig ængster; gaa,
trøst Folket; vi vil friste Kampens Held
og melde dig om vor Bedrift i Kveld.

Priamus.

Farvel; gib Guderne staa Vagt om dig.

(Priamus og Hektor gaae hver til sin Side; Vaabenlarm udenfor.)

Troilus.

De slaaes, hør! — Diomedes, Skjærfet vil
jeg vinde, eller sætte Armen til.

(Idet Troilus vil gaae, møder han Pandarus.)

Pandarus.

Hører I, min Prinds, hører I?

Troilus.

Hvad nu?

Pandarus.

Her er et Brev fra den stakkels Pige.

Troilus.

Lad mig læse.

Pandarus.

En forbandet Høste, en forbandet nederdrægtig Høste piner mig saadan, og saa dette Pigebarns tosfede Skjæbne, og det ene med det andet gjør, at jeg siger Farvel en af Dagene; og Flod i Dinene har jeg ogsaa, og saadan en Bærk i mine Ben, at hvis jeg ikke er forgjort, saa veed jeg ikke, hvad jeg skal troe om det. — Hvad siger hun saa der?

Troilus. (river Brevet istykker.)

Ord, Ord, kun Ord; slet ingen Ting fra Hjertet; den sande Mening gaaer en anden Vei. —

Gaa, Vind, til Binden, slag og stift med den. —

Min Elskov føder hun med Ord og Dunst;
men til en Anden stjæler hun sin Gunst.

(de gaae, hver til sin Side.)

Fjerde Scene.

Imellem Troja og den græske Leir.

(Vaabenlarm; Angreb; Thersites kommer ind.)

Thersites.

Nu er de ifærd med at tærste løs paa hverandre; jeg vil hen og see paa det. Den hykleriske, affyelige Karl, Diomedes, har faaet dennehersens lurvede, forlibte, tosfede unge Trojanerlømmels Skjærf paa sin Hjelms; jeg gad nok see dem mødes, for at dette unge Trojanerassen, der er forelsket i Løiten her, kunde sende den græske Slynge af Løsejæger med Skjærft hjem til den hykleriske, løsaftige Lasse uden Skjærf. Paa den anden Side den Politik, der drives af disse snedige, sværgende Slynge, — den gamle, seige, musegnavede Øst, Nestor, og den Ræv, Ulysses — den har ikke været saameget

værd som et Brombær. — Der stiller de mig i deres Stats-
 fløgt den Bastardkjøter Ajax imod den Kjøter af ligesaa daar-
 ligt Kuld, Achilles, og nu er Kjøteren Ajax mere hovmodig
 end Kjøteren Achilles og vil ikke tage Rustning paa idag;
 hvorpaa Grækerne erklære sig for Barbariet, og Politiken kom-
 mer i Banrygte. — Iys! der kommer Skjærfet og den Anden.

(Diomedes kommer ind forfulgt af Troilus.)

Troilus.

Flygt ikke; om du tyede hen til Styr,
 jeg svømmer efter dig.

Diomedes.

Du giver ikke

Tilbage tog det rette Navn;
 jeg flygter ikke; men Forsynlighed
 unddrog mig Mængdens Overmagt. Nu vogt dig!

Thersites.

Pas paa din Tøite, Græker! — slaas nu for din
 Tøite, Trojaner! — Nu Skjærfet, nu Skjærfet!

(Troilus og Diomedes gaar fægtende ud.)

(Hektor kommer ind.)

Hektor.

Hvem er du, Græker? er du Hektors Jævnning?
 er du af Adelsblod, en Hædersmand?

Thersites.

Nei, nei, — jeg er en Slyngel; en usel Hanswurst,
 en rigtig gemen Kjeltring.

Hektor.

Jeg troer dig; — lev.

(gaaer.)

Thersites.

Naa, Gudstefov, at du vil troe mig; men gid du faa
 Allandsens Ulykke, saa du forstrækkede mig! — Hvad er der

blevet af de Løsejægere? jeg tænker, de har slugt hinanden; det Vidunder skulde jeg lee ad at see paa. Men paa en Maade æder Liderligheden sig selv op. Jeg vil søge dem op.

(gaaer.)

Femte Scene.

Samme Steds.

(Diomedes og en Tjener komme ind.)

Diomedes.

Gaa, gaa, min Svend; tag Troilus' Hest,
bring Frøken Cressida den skønne Ganger;
sig hende, jeg er hendes Skjønheds Tjener;
sig, jeg har tugtet den trojanske Elsker,
og har bevist min Ridderetro.

Tjeneren.

Jeg gaaer.

(gaaer.)

(Agamemnon kommer ind.)

Agamemnon.

Fremad igjen! den biftre Polydamus
har slaaet Menon ned, og Margarelon,
Bastarden, har gjort Doreus til sin Fange;
han staaer som en Kolos og svinger Stangen
over de knuste Lig af Kongerne
Epistrophus og Cadius; dræbt er
Polyxenes; Amphimachus og Thoas
har faaet deres Banesaar; Patroklus
er fangen eller dræbt, og Palamedes
er saaret haardt; den frygtelige Skytte
forsærder vore Skarer. — Diomedes,
kom, lad os ile til Forstærkning, ellers
er snart det ude med os Alle.

(Nestor kommer ind.)

Nestor.

Gaa,

bring Riget af Patroklus til Achilles,
 og byd den sneglesene Ajax blues
 og ruste sig. — Hector er tusindfold
 paa Valen; snart han kæmper her tilhøst
 paa Galathea, og gjør Sagen af,
 snart der tilføds; der flye de eller døe,
 som Silbestimen foran Sprudehvalen;
 snart er han hift; der falde Grækerne
 som modne Straa for Leens Egg, som Staaren
 en Høstmand slaaer; her, der og overalt
 han slipper og han griber, og saa lydig
 er Dygtigheden Lyften, at han gjør
 Alt, hvad han lyfter, og saameget gjør han,
 at, hvad der er gjort, kaldes for umuligt.

(Ulysses kommer ind.)

Ulysses.

Mod, Fyrster, Mod! den vældige Achilles
 staaer væbnet, græder, bander, sværger Hævn;
 Patroklus' Saar har vakt hans dorste Blod,
 dertil hans sønderhugne Myrmidoner,
 der komme til ham uden Haand og Næse,
 smaaakkede, og strige høit paa Hector.
 Ajax har tabt en Ben; han fraader vildt,
 han er i Harnisk, og han farer frem;
 han brøler efter Troilus, som har
 idag høst vildt og eventyrligt kæmpet,
 indviklet sig og redt sig ud igjen
 med saadan sorgløs Kraft og kraftløs Sorg,
 som havde Lykken, just al Kløgt til Trods,
 bedt ham at vinde Altting.

(Ujar kommer ind.)

Ujar.

Troilus, Kryster Troilus!

(gaaer.)

Diomedes.

Der, der!

Nestor.

Saa, saa, vi følges ad!

(Achilles kommer ind.)

Achilles.

Hvor er den Hektor?

Kom, kom, du Drengemorder, vis dit Ansigt!

prøv dog at mødes med Achilles' Brede!

Hektor! kom, Hektor! Ingen uden Hektor!

(Alle gaae.)

Sjette Scene.

Sammesteds.

(Ujar kommer ind.)

Ujar.

Troilus! Kryster Troilus! vis dit Ansigt!

(Diomedes kommer ind.)

Diomedes.

Ha, Troilus! hvor er du, Troilus?

Ujar.

Hvad vil du?

Diomedes.

Jeg vil tugte ham.

Ujar.

Hvis jeg

var Overhødding, overlod jeg dig

min Høihed heller end det Tugtehverv. —

Ha, Troilus! saa hør dog, Troilus!

(Troilus kommer ind.)

Troilus.

Du Riding, Diomedes! vend herhid
dit falske Afsyn, Riding, og betal mig
dit Liv, som du er skyldig for min Hest!

Diomedes.

Ha! er du der?

Ajar.

Nei, jeg vil kjæmpe med ham
alene. Diomedes, stands!

Diomedes.

Han er
mit Bytte; jeg vil ei see ledig til.

Troilus.

Rom, begge falske Græfere; nu vogt Jer!

(De gaae fægtende ud. Hektor kommer ind.)

Hektor.

Se, Troilus! godt fægtet, yngste Broder! -

(Achilles kommer ind.)

Achilles.

Nu seer jeg dig. Ha! vogt dig, Hektor!

(de fægte.)

Hektor.

Hvil dig,

ifald du vil.

Achilles.

Din Høflighed forsmaaer jeg,
høvmodige Trojaner; pris din Lykke,
at mine Vaaben er af Bane komne;
min lade Hvile kommer dig tilgode;
men du skal høre fra mig snart igjen;
forsøg din Lykke nu imens!

(gaaer.)

Hektor.

Farvel!

jeg havde været mere frist til Kamp,
ifald jeg havde ventet dig. —

(Troilus kommer tilbage.)

Naa, Broder?

Troilus.

Njar tog nu Aeneas! skal det taales?
Nei, ved den straalerige Himmels Lue!
han saaer ham ikke; jeg vil fanges selv,
hvis ei jeg kan befrie ham. — Skjæbne, hør:
kun lidt jeg agter, om idag jeg dør.

(gaaer.)

(En Græker i prægtig Rustning kommer ind.)

Hektor.

Staa, Græker, staa! du er et prægtigt Bytte. —
Hvad? vil du ei? — din Rustning huer mig;
jeg bryder den og løsner alle Nagler;
men jeg vil eie den. — Ja, saa! du flyer!
saa gør jeg Jagt paa Dig for Skindet, Dyr.

(de gaae.)

Æquende Scene.

Sammestedes.

(Achilles kommer ind med Myrmidonerne.)

Achilles.

Kom, slut Jer om mig, mine Myrmidoner!
agt paa mit Ord; — følg mig, hvorhen jeg farer;
saa intet Slag; men spar Jert Aandedræt,
og naar jeg finder den blodgridske Hektor,
saa stæng ham inde rundt omkring med Vandsær;
brug Eders Bærge da saa grumt, I kan.

Følg med, agt paa mit Bink; den Dom skal staae:
nu skal den store Hektors Time slaae.

(de gaae.)

Ottende Scene.

Samme Sted.

(Menelaus og Paris komme fægtende ind, derpaa Thersites.)

Thersites.

Hanreien og Hanreimageren har sat paa hinanden. —
Paa ham, Stud! paa ham, Hund! Stik den, Paris, stik
den! — Flink, min Hane, med en Høne for To! — stik den,
Paris, stik den! — Studen har Spillet. — Vogt dig for
Hornene! Hei!

(Paris og Menelaus gaae fægtende ud. Margarelon kommer ind.)

Margarelon.

Vend om, du Træl, og fægt!

Thersites.

Hvem er du?

Margarelon.

Priamus' Slegfredsøn.

Thersites.

Jeg er ogsaa et Slegfredsbarn; jeg holder af Slegfreds-
børn. Jeg er af Slegfredsfødsel, af Slegfredopdragelse, Sleg-
fredsind, Slegfredtapperhed, uægte i alle Henseender. Den
ene Ravn hugger ikke Diet ud paa den anden; hvorfor skulde
Slegfredsbørn gjøre det? Tag dig iagt! det er et ondt Varsel,
naar vi slaaes; hvis en Skjøges Søn slaaes for en Skjoge,
saa paakalder han Dommen. Farvel, Slegfredsøn!

Margarelon.

Djæveln annamme dig, Kryster!

(de gaae hver til sin Side.)

Tiende Scene.

En anden Del af Valpladsen.

(Hektor kommer ind.)

Hektor.

Du raadne Kjerne, uidentil saa fager,
din smukke Rustning kosted dig dit Liv! —
Endt er mit Dagværk; nu er Hvilen sød;
hvil, Sværd; du fik jo nok af Blod og Død.

(Han lægger Hjelm og Skjold fra sig. Achilles kommer ind
med Myrmidonerne.)

Achilles.

Se, Hektor, Solen er nu ved at dale,
den grimme Nat nu stønner i dens Spor;
naar Solen hyller sig i Mørkets Slør,
skal Dagen ende med, at Hektor døer.

Hektor.

Jeg er uvæbnet; er det ærligt Spil?

Achilles.

Slaa, Svende; det er Manden, slaa nu til!

(Hektor falder.)

Styrt, Ilion! Troja, dit Fald er nær!
dit Hjerte, Marv og Ben, de ligger her. —
Raab ud, I Myrmidoner, overalt:
„Den stærke Hektor for Achilles faldt“.

(Der blæses Tilbagebog.)

Hør! Grækerhæren trækker sig tilbage.

En Myrmidon.

Trojas Trompeter gibe samme Tegn.

Achilles.

Nu dækker Mattens Dragevinge Jorden

og stiller Hærene som Tvekampsdommer;
mit Sværd halvmæt og endnu lystent maa
med denne Vækkerbid til No sig slaae.

(stikker Sværdet i Skeden.)

Rom, bind mig dette Lig til Hestehalen;
Trojaneren skal slæbes rundt paa Valen.

(de gaae.)

Tiende Scene.

Samme Steds.

(Agamemnon, Ujar, Menelaus, Nestor, Diomedes og Flere drage frem
med Krigsfolk. Raab udenfor.)

Agamemnon.

Hør! hvilke Jubelraab!

Nestor.

Lad Trommen tie!

Krigsfolk. (udenfor.)

Achilles! Hil Achilles, Hektors Bane!

Diomedes.

Hektor er fældet, lød det, — af Achilles.

Ujar.

Hvis det er sandt, han prale bør med Lempe;

Hektor var dog nok fuld saa god en Kjempe.

Agamemnon.

Drag roligt frem. — Lad flux Achilles hente;

sig, i vort Telt paa hans Besøg vi vente. —

Har Guderne forundt os Hektors Død,
er Troja vort, og endt er Krigens Nød.

(de drage ud.)

Elleste Scene.

En anden Del af Valpladsen.

(Aeneas og trojanske Krigsfolk komme ind.)

Aeneas.

Staa dog! endnu er vi Valpladsens Herrer;
bliv her; her vil vi vaage Natten ud.

(Troilus kommer ind.)

Troilus.

Hektor er død!

Alle.

Hektor? — I Guder! nei!

Troilus.

Ja, han er død og slæbt paa dyrt Visk
af Morderen omkring ved Hestehalen
til Blu for Marken. — Himmel, rynk dit Bryn!
lad snart din Brede ramme! Sid, I Guder,
paa Eders Throner kun og smil ad Troja!
men gør af Naade dog vor Pine kort,
og træk ei ud vor visse Undergang!

Aeneas.

Min Prinds, du gør jo hele Hæren modløs.

Troilus.

Du misforstaaer mig, naar du siger det.
Jeg taler ei om Flugt, om Frygt, om Død,
men trodser hver en Trusel, som fra Guder
og Menneffer kan bringe Farens Bud.
Hektor er død! hvem vil fortælle det
til Priamus, til Hekuba? Lad den,
der vil herefter kaldes Varselsugle,
til Troja bringe Bud: „Hektor er død!“
Det Ord vil gjøre Priamus til Sten,
Piger og Hustruer til Rildevæld

og Niober, og Ungersvændene
 til kolde Støtter, ja vil stræmme Troja
 fra Vid og Sands. Men nu afsted, paa Bei!
 Hektor er død; fler Ord behøves ei. —
 Dog tø. — I skjændige, fordømte Telte,
 saa trodsigt reiste her paa Trojas Sletter, —
 lad Titan staae saa tidligt op, han vil,
 jeg vil dog gaae Ser helt igjennem! — Du,
 du lemmebære Kryster, intet Rum
 skal stille vore Hjerters Had; jeg jager
 dig som en ond Samvittighed, der former
 Gjenfærd saa raff som Feberdrømmen Tanke. —
 Afsted, med freidigt Mod til Trojas Borg!
 I Hævnens Haab vi skjule Hjertets Sorg!

(Aeneas og Trojanerne drage ud; idet Troilus vil følge dem,
 møder han Pandarus.)

Pandarus.

Hør dog, saa hør dog!

Troilus.

Bort, Koblere! Haan og Skam dit Liv ledsage,
 og leve med dit Navn til sene Dage!

(gaaer.)

Pandarus.

Det var en deilig Lægedom for min Bærk i Benene!
 — O, Verden! Verden! Verden! Saaledes bliver en stakkels
 Mellemløber foragtet! O, I Forsørere og Koblere, hvor ivrigt
 man dog sætter Ser i Arbeide, og hvor slet man dog betaler
 Ser! Hvor kan det dog være, at vore Bestræbelser er saa
 yndede og deres Udførelse saa forhadet? Mon der ikke skulde
 være et Vers derom? er der ikke et Sted at anføre til Sam-
 menligning? lad mig see! —

Hel freidigt summer Humlen sine Viser,
til den sin Honning og sin Braad forliser;
men, naar dens hvassse Svands er brudt engang,
er det forbi med Honning og med Sang." —

I gode Mænd, der hyde Kjød tilfals, sæt disse Ord paa
Eders malede Tapeter:

I, som tilhøre Pandars Laug, halvblinde,
græd Dinene helt ud ved Pandars Minde!
kan I ei græde, sukke kan I dog,
om ei for mig, saa for Fert arme Skrog.
Brødre og Søstre, I som vogte Døre,
jeg agter snart mit Testament at gjøre;
det burde skee nu strax; men af, saa vilde
Winchestergjæsfene nok hvæse ilde.
Først vil jeg svede og min Helbred pleie;
min Syge skjænfes Jer til Arv og Gie.

(gaaer.)

Anmærkninger.

Stykkets Stof er ikke taget umiddelbart fra Homer, men fra Ridderdigtningene og Folkebøgerne, der havde omdannet Sagnet om den trojanske Krig efter Middelalderens Forestillingsmaade og isørt de homeriske Helte Riddertidens Dragt saavel som dens Sæder. Grækernes Spaamand, Kalchas, er her gjort til en trojansk Præst, der er gaaet over til Grækerne, da han af Draklet erfarede Trojas forestaaende Fald, og Gressida synes at være en Forvansking af Homers Chryseis, Apollopræstens Datter, Agamemnons Fange.

S. 156. „En harniskklædt Prolog“. — Prologus var ellers klædt i sort Fløil.

— 158. „Gi Taalmod selv“ o. s. v. — I Originalen staaer netop det Modsatte; men da det er aldeles meningsløst, maa der være en Feil i Udsættelsen.

S. 160. „Ligesaa smuk om Fredagen, som Helena er om Søndagen“. — Det er vel som Bods og Fastedag, at netop Fredagen modsættes Søndagen.

— 161. „Ilium“. — Trojas befæstede Borg.

— 164. „Briareus“. — I de græske Myther en af de hundredarmede Kjemper.

— 169. „Phrygien“. — Det Landstæb, hvori Troja laa.

— 179. „Perseus' Ganger“. — Maafee en Forverling med Bellerophons Ganger, Pegasus.

— 183. „Typhon“. — I den græske Mythe et Uhyre, Sindbillede paa de ødelæggende Naturmagter; her tænkes paa Orkanen.

— 193. „Den græske Syge“. — Den Pest, Apollo sendte Grækerne.

— — „Bastardprinds“. — Hans Fader, Telamon, var en Græker, hans Moder, Hesion, en trojansk Kongedatter.

— 203. „Cassandra“. — Sagnet fortæller, at Apollo elskede Cassandra og gav hende Spaadoms gave; men da hun

ikke besvarede hans Kjærlighed, tilføiede han den Forbandelse, at hun ikke vilde blive troet.

- S. 203. „Brandsaklen, Broder Paris“. — Da Hekuba skulde føde Paris, drømte hun, at hun fødte en brændende Fakkell.
- 216. „Hyperion“. — Et af Solens Tilnavne.
- 218. „Milo“. — En berømt Athlet fra Crotone. Der fortælles, at han bar en Tyr paa sine Skuldre rundt om Kamppladsen og derpaa dræbte den med et Næveslag.
- 246. „Polygene“. — Datter af Priamus.
„Pyrrhus“. — Achilles' Søn.
- 265. „Lavolta“. — En Dands som var i Mode paa Shakespeares Tid.
- 276. „Neoptolemus“. — Egentlig et Tilnavn til Pyrrhus; her ved en Misforstaaelse brugt om Achilles selv.
- 285. „Den omstøbte Jupiter“. — Hentydning til Mythen om Jupiter, der elskede Europe og bortførte hende i Skikkelse af en Tyr.
- 292. „Kartoffelsfinger“. — Kartoflen var dengang endnu en Sjældenhed og gjaldt for et Lækkeri. Man tillagde den en stimulerende Virkning.
- 308. „Den frygtelige Skytte“. — I Ridderbøgerne, som Shakespeare har fulgt, skildres denne Bueskytte, der kæmper paa Trojanernes Side, ganske som en Centaur.
- 309. „Tilhest paa Galathea“. — Medens Heltene hos Homer kjøre paa Stridsvogne, ere de i Ridderdigtene naturligvis tilhest; Hektors Ganger kaldes der Galathea.
- — „Myrmidoner“. — Navnet paa det thessaliske Folkeskærm, hvoraf Achilles' Hærskare bestod.
- 317. „Malede Tapeter“. — Tapeter med Billeder og Tankesprog brugtes til Pynt i Værelserne.
- 318. „Winchestergjæssene“. — De berømte Huse vare i den Del af London, som stod under Bispen af Winchester.

